

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Toplantı
22 Ekim 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin ve diğer tekliflerin Komisyonunda görüşülme usul ve esasları ile milletvekillerinin kendi mobil cihazlarıyla yayın yapıp yapmamaları hakkında görüşmeler

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147)

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Komisyonunda milletvekillerinin konuşma sürelerinin kısıtlanamayacağına ilişkin açıklaması ve Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer'in aynı konuya ilişkin cevabı

2- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın konuşma sürelerine ilişkin yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3 Kocaeli Milletvekili Lutfü Türkkan'ın, Komisyon Başkanı Lutfi Elvan'ın konuşma süreleriyle ilgili yaptığı açıklamada geçen bazı ifdelerine ilişkin açıklaması ve Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer'in aynı konuya ilişkin cevabı

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lutfi Elvan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin ve Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın Komisyonda milletvekillerinin konuşma sürelerinin kısıtlanamayacağına ilişkin yaptıkları konuşmalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

4'üncü Toplantı
22 Ekim 2020 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.11’’de açılarak üç oturum yaptı.

(2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi’nin ve diğer tekliflerin Komisyonunda görüşülme usul ve esasları ile milletvekillerinin kendi mobil cihazlarıyla yayın yapıp yapmamaları hakkında görüşme yapıldı.

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin (2/3147) tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak maddelerinin görüşmelerine başlandı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Komisyonunda milletvekillerinin konuşma sürelerinin kısıtlanamayacağına;

Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer aynı konuya ilişkin birer açıklama yaptılar.

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin Komisyonunda milletvekillerinin konuşma sürelerinin kısıtlanamayacağına ilişkin yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Komisyon Başkanı Lütfi Elvan’ın konuşma sürelerine ilişkin yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine;

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan ve Samsun Milletvekili Erhan Usta aynı konuya,

İlişkin birer açıklama yaptılar.

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan, Komisyon Başkanı Lütfi Elvan’ın konuşma süreleriyle ilgili yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine;

Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer aynı konuya,

İlişkin birer açıklama yaptılar.

Teklifin kalan maddelerinin görüşülmesi için 23 Ekim 2020 Cuma günü saat 14.00’te toplanmak üzere saat 00.23’te toplantıya son verildi.

22 Ekim 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.11

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahibi çok değerli milletvekillerimiz, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın çok değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 4'üncü Birleşimini açıyorum. (*)

Gündemimizde (2/3147) esas numaralı Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Şimdi, sunuşlarını yapmak üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın Cemal Öztürk'e söz vereceğim ama söz vermeden önce usul üzerine söz talebi var.

Sayın Kuşoğlu, buyurunuz.

II.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin ve diğer tekliflerin Komisyonunda görüşülme usul ve esasları ile milletvekillerinin kendi mobil cihazlarıyla yayın yapıp yapmamaları hakkında görüşmeler

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Günaydın değerli arkadaşlarım, değerli milletvekilleri.

Sayın Bakan Yardımcılarım, değerli bürokratlar, sivil toplum ve meslek kuruluşlarının değerli temsilcileri ve değerli basın mensupları; hepinize hoş geldiniz diyorum, saygılar sunuyorum.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; usul üzerine ben aynı şeyleri söylemekten gerçekten utanıyorum, yine söz aldım. Ancak, bu sefer yine bir torba kanunu, yine etki analizi, yine diğer ilgili komisyonlara görüş için gönderilmemiş, bu klasik sözleri söyleyeceğim ama burada hakikaten rakamlar çok önemli. Bakın, birçok kanunda süreyi uzatıyoruz istihdamla ilgili, işsizliği önlemeyle ilgili. Şimdi bunlarla ilgili elimizde şimdiye kadar yapılan çalışmaların sonuçları yoksa biz bunları niçin uzatıyoruz, ne yapıyoruz? Bunları bilmemiz lazımdı en azından, hiç olmazsa böyle bir etki analizinin gelmesi gerekirdi. “Şimdiye kadar yaptığımız düzenlemeler sonucu şunu şunu başardık, şunu başaramadık, şunu başardığımız için bu süreleri uzatıyoruz.” diyebilmeliydik en azından, onu bile yapmamışız; burada çok önemliydi hâlbuki, yapılması lazımdı. Diğerleri vergi kanunları, vergi kanunlarıyla ilgili olarak da bir etki analizi gelir. En azından kurumlar vergisiyle ilgili olarak bir etki analizinin gelmesi lazımdı, çok önemli bir düzenleme yapıyoruz, onunla ilgili olarak bile maalesef yoktu.

Şimdi, Sayın Başkanım, bunları eleştirmemek mümkün mü? Bunlar konusunda sizin kanun teklifi yapan arkadaşlarımızı ya da nereden geliyorsa oraları zorlamanız lazım. Hakikaten bu dönemde özellikle kanun yapma, bu yasama işi iyice usulsüz, mesnetsiz olmaya başladı. Bakın, geçen hafta

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

bizden çıkan, Genel Kurulda çıkarılan, bu hafta tekrar gündemimize gelen galiba 4 tane madde var. Bu da bir anlamda saygısızlıktır Komisyonumuza. Buradan geçiyor, Genel Kurulda çıkıyor; bu hafta tekrar geliyor, tekrar kabul ediyoruz, tekrar görüşeceğiz, tekrar aynı şeyleri tartışacağız.

Sayın Başkan, dün usulle ilgili olarak söyledim, bu dönemde kanuna göre Merkez Bankasının altı ayda bir yapması gereken, Sosyal Güvenlik Kurumunun, Sayıştayın, Varlık Fonunun yapması gereken brifingler yapılmadı. “Bunlarla ilgili temaslarımız var.” dediniz ama sonuç? Sonuç yok. Bu Merkez Bankasıyla ilgili bir seneden beri yapmadık. SGK’yle ilgili toplantıyı zaten hiç yapmadık, diğerlerini de yapmadık.

Sayıştayla ilgili bize bir kitapçık gönderildiğini söylüyorsunuz ama Sayıştayla oturup tartışmamıza, konuşmamıza, bazı sorular sormamıza da ihtiyaç var. Özellikle bu bütçeden önce buna ihtiyaç vardı. Hiçbirisini yapamadığımıza göre Plan ve Bütçe Komisyonunun, Meclisin bir işlevi yok demektir. Bu Meclisi işlevsiz kılmak, milli iradeyi dikkate almamak çok büyük bir yanlışlıktır, hepimizin sırtında vebaldir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, sayın basın mensupları, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bülent Bey’in söylediklerinin üstüne, ben de usulle ilgili olarak, birkaç konuyu gündeme getirmek istiyorum.

Bir kere “Bu çalışma temposunun gerçekten yasama sürecinin olması gereken etkinlikte olmasını sağlıyor mu?” diye bir soru var benim kafamda. Çünkü bakın, bugün 44 maddelik bir yasa var ki ekleneceği de söyleniyor ve biz, bunu, böyle bir yerden mal kaçırır gibi böyle hızlı hızlı yapmaya çalışıyoruz. Fakat her bir konu esas itibarıyla başka yasalarla ilgili ve dolayısıyla da bizim sağlıklı argümanlar ortaya koyabilmemiz için bu madde değişikliklerinin veya yeni kanun maddelerinin değerlendirmesini yapabilmemiz için zamana ihtiyacımız var.

Şimdi, öte yandan, biliyorsunuz, bu hafta, dün itibarıyla bütçe süreci başladı. Bundan önceki iki yılda öğrendiğimiz, bildiğimiz kadarıyla uzun bir maraton ve gerçekten sıkı bir çalışmayı gerektiriyor. Fakat o arada bakıyoruz ki bu kanun ve üstelik de galiba yanılmıyorsam, bundan sonra da bir kanun daha gelecek veya belki birleştiriyorsunuz bilmiyorum. Yani, şimdi, dolayısıyla da “Biz neyi çalışacağız, neyi okuyacağız, neyi sizlerle tartışacağız ve bu tartışmanın sonucunda çıkacak olan argümanlar, fikirler gerçekten yasama kalitesini artıran bir biçimde olacak mı?” diye sorduğumda ben bunun cevabına “Evet.” diyemiyorum. Yani bir başka biçimde söyleyecek olursam, bu tempo hem pandemi bağlantısıyla dikkate aldığımızda doğru değildir hem de zaten yaptığımız işin niteliği itibarıyla da doğru değildir.

Onun için, bir kere bunu belirtmek ihtiyacı hissettim çünkü bu böyle devam edecek gibi gözüküyor. Yani, sanki, üstünde çok fazla konuşmadan maddeler geçse de, bu iş bitse de gitsek. Dolayısıyla da bunu, bugünün mesaisi başlamadan önce, hepinizin dikkatine getirmek ihtiyacı hissettim. Gerçekten bu yasama sürecinin niteliği, yasama kalitesini artıran değil azaltan bir etki üretecek diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) -Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Ben de usule ilişkin, aslında, bir miktar da tekrar olacak ama tabii, bizim de düşüncelerimiz o paralelde olduğu için onları ifade etmek istiyorum.

Şimdi, modern dünya bunu zaten yapıyor bizde bir de kanuni zorunluluk var. 5018 sayılı Kanun “Bu tür düzenlemelere geldiğinde etki analiziyle birlikte gelirdi.” diyor. Yani, şimdi, bu kadar apaçık bir şekilde kanun var ve bu kanun bu Hükûmet döneminde çıkmış bir kanun. Hani, başkaları çıkarsa da ben bu kanunu tanımıyorum diyemezsiniz zaten de. Hani, çok kabul etmiyor olabilir diyelim, öyle bir şey de yok. Şimdi, burada bir sürü düzenleme var. Bunların hiçbirisinin ne geriye doğru ne ileriye doğru bir analizini göremiyoruz.

Şimdi, İşsizlik Sigortası Fonu’ndan harcanan paralar var değil mi? Şimdi, biz de bunların bir kısmını destekleyeceğiz. Ancak burada uygulamasını yaptığımız işler var. Yani burada nasıl bir fayda sağladık? Buna ilişkin niye buralarda bir çalışma yok? Belki yanlış bir formülasyon. Yani bilemiyoruz ki şimdi dünya kadar para harcadık. Harcadığımız para, arzu ettiğimiz sonucu karşılıyor mu karşılamıyor mu? bunu bir görmemiz lazım. Dolayısıyla bununla ilgili bize bir şey söylemeniz lazım, bu çalışmalarla buraya gelmek gerekiyor. Bunların hiçbirisi yok. Yani diğer yeni yapılacak işler, kurumlar vergisi, tabii, onu eleştireceğiz zaten “5 puan indirim” deniliyor. Yani bu neye göre, bu nasıl bir ihtiyaçtır, bundan nasıl bir mali sonuç doğar? Daha biz kurumlar vergisini 2 puan artırmıştık. Yani bu çelişkileri, bunları birisi bize anlatsın. Bunların bu çalışmalarla gelmesi lazım. Eminim ben, birazdan bunlara ilişkin zaten hiçbir bilgi alamayacağız.

Bir de Sayın Başkan, şimdi, bunu sizin sağlamanız gerekiyor. Yani, tabii, yeni sistem gereği kanun teklifi diyoruz, bilmem ne falan diyoruz, tabii, bunun bakanlıklar tarafından hazırlanmış dokümanlar olduğu apaçık ortada. Arkadaşlarımız çalışmış olabilir elbette üzerinde ama buraya lütfen -bunu geçen kanun teklifinde de gördük- bürokrat arkadaşlar yani sorulacak sorulara cevap verecek şekilde donanımlı gelsinler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – İhtiyaç duyulan donanımlarda arkadaşlar getirilsin veya her nasılsa, işte, teknoloji geliştii, bunları sağlayalım. En azından, yani, bu hazırlıklarla buraya gelinmediyse bile burada milletvekillerinin sorduğu soruların cevabı alınabilirse ben çok iyi olur diye düşünüyorum.

İkinci husus, diğer kanun tekliflerinde olduğu gibi bu kanun teklifinde de -hele bu çok daha teknik bir şey- gerekçe son derece yetersiz. Yani bu gerekçeye, Allah aşkına, bir bakın bakalım, bu maddelere ilişkin veya kanunun geneline ilişkin ne anlayabiliyorsunuz? Bir bakın, şu Gelir Vergisi Kanunu’nun 67’nci maddesinin gerekçesini bir okuyun bakalım. Ya, orada neyi gizlemeye çalışıyoruz, niye bu gerekçeleri yetersiz yazıyoruz? Yazıktır, günahtır.

Diğer bir husus, Sayın Başkan, bütçenin dün sunuşu yapıldı, gelecek hafta genelini görüşeceğiz. Şimdi, 40 maddelik bir kanun teklifi geliyor, yarın bir gün bunun muhalefet şerhini de isteyeceksiniz. Yani bizi “Bunlar çalışılmadan geçsin.”e mi zorluyorsunuz, ben bunu anlamak istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ederim.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi bütçeye nasıl hazırlanacağız biz? Bütçe yeni geldi, yani pazartesi günü verildi, daha önceden talep etmemize rağmen, dün usul hakkında söz alıp söylemedim ben onu. Yani bir milletvekili, bütçe kanunu verildikten sonra talep ediyor, bize verilmeyen bütçe dokümanlarını biz ertesi sabah gazetelerden okuyoruz. Böyle bir şey olabilir mi? Şimdi, pazartesi verilmiş, dün sunumu yapıldı, bunları açıp okuyacağız, inceleyeceğiz, çalışacağız. Şimdi, 40 kusur maddelik bir kanun geliyor, ilave maddeleri olacak. Yani biraz daha buralara dikkat etmemiz gerekiyor. Lütfen, bu konuda sizin de Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak biraz daha hassas davranmanız gerektiğini

düşünüyorum. Yani çok acil olmayan meseleleri kimse buraya getirmesin. Raportörlük meselesini burada çalıştık, çıktı, tekrar buraya geldi, şimdi tekrar onun üzerinde konuşacağız. Yazık günah değil mi? Herkesin vaktinin bir kıymeti var. Lütfen, bu konuda da sizi Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak daha verimli, daha etkili, daha sağlıklı çalıştırmaya bu Komisyonu ve kanun teklifinin de daha sağlıklı görüşülmesini sağlamaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bakan yardımcılarımız, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikle, salonun hazırlanmasında emeği geçen ve çok Kıymetli Başkanım, sizlere de çok teşekkür ediyorum. Çok güzel bir ortam.

Evet, değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, kendi aramızda, çıkaracağımız kanunlarda, tekliflerde, toplantılarda kendi aparatlarımızı kullanarak isteyenler canlı yayın yapıyorlardı, kendi konuşmalarını yayınlıyorlardı. Bugüne kadar böyle oldu. Sayın Başkanım, bundan sonra da tabii ki arkadaşlarımız kendi konuşmalarını canlı olarak yayınlatabilirler, yayınlıyorlar da zaten ama herkes kendi konuşmasını veya arkadaşından talep ederek konuşmasını canlı olarak yayınlatabilir. Ama benim konuşmamı diyelim ki -kendimden örnek veriyorum- Sayın Kuşoğlu Beyefendi yayınlamasın yani, benden izinsiz yayınlamasın en azından. Böyle bir şeyler oluyor Sayın Başkanım, bunun önlenmesini hassaten rica ediyorum, talep ediyorum Divan olarak sizden Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Niye şey yapıyorsunuz? Vatandaş duysun diye yapıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz kendi konuşmanızı yayınlayın canım, benim konuşmamı kendi inisiyatifime bırakın.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani bunun yayınlanmasında ne var? Beni de yayınlayın, siz çekin, yayınlayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Durmuş Bey, siz yayınlamak istiyorsanız Erhan Bey yayınlasın sizin konuşmanızı ama benim kendi kararımı kendim vereyim. Benimle alakalı olan bir şeye... Benden izin almadan yayınlamayın, benden izin alın, gene yayınlayın canım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz özel bir konuşma mı yapacaksınız?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Özel bir şey, evet. Yani benim için özel, sizin için özel olmayabilir. Ama bu konuşmalar, benim konuşmalarım benim için özel. Benden habersiz... Benim burada...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz kamuya konuşuyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şöyle, ben kendi konuşmamı...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, şu var, eğer canlı yayın yapılacak olsa ben kendimi ona göre daha böyle... Metinden okuyarak belki konuşma yapacağım. Ben spontane konuşuyorum. Nereden bileyim beni canlı yayınlayıp yayınlamadığınızı. Benden izin alın, ben izin veririm yayınlayın. En doğal hakkım değil mi bu arkadaşlar? Niye itiraz ediyorsunuz, onu anlamıyorum yani, itirazınızın sebebini anlamış değilim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Kamunun önündesiniz, kamusal hak, milletin hakkı, tutanaklardan çıkar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tutanaklardan çıkabilir, isteyen alabilir tutanaklardan ama benden habersiz, benim iznim olmadan benim konuşmamı yayınlayacak kimsenin olmaması lazım, kimsenin haddine de olmaması lazım zaten.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, Sayın Aydemir öyle söyleyince tutanaklar da gönüllü mü yani istemediğimiz durumlarda tutanaklara geçmiyor mu konuşmalar?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamamıyla tutanaklara geçiyor efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bu kamuoyuna açıktır. Şöyle: Canlı yayın burada yapılсын yapılmasın kararı farklı ama bizim konuşmalarımızın benim isteğimle halka duyurulsun, duyurulmasın bunu söyleyemeyiz tabii. Şimdi, buradan canlı yayın konusu farklı, bu farklı oldu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şöyle: Mesela ben konuşurum üç dakika beş dakika ama bir durum oluyor, bir konuşmaya karşı dacevap vermek durumunda kalıyorum ama canlı yayınlanırsa daha dikkatli konuşurum belki ama benim haberim olmadan yani bana haber verip de canlı yayın yapsanız ne sakıncası var bundan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar bu konuda yetki Komisyon Başkanındadır, lütfen tartışmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tamam Başkanım teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, aslında aynı tartışmaya girmeyeceğim ama milletin huzurunda konuşuyoruz ben Uğur Bey için söylemiyorum hepimiz için söylüyorum. Yaptığımız konuşmalar Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında, milletin huzurunda ve bunların hepsi tutanaklarla da milletin görüşlerine de açık. O nedenle, bundan rahatsız olacak şeyler söylemeyelim önemli olan o.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Sındır buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, biz geçen hafta 15 Ekimde bir torba kanun teklifini yine Meclis Genel Kurulunda görüştük. Buradan geçti, Kamu Mali Yönetim Ve Kontrol Kanunu İle bazı kanunlar hakkında değişiklik önermeleri içeren bir kanun teklifiydi. Bunun içerisinde bazı maddeleri teklif metninden çıkarması önergesiyle bakın, teklif metninden çıkarılması önergesiyle metinden çıkardık Genel Kurulda. Bunlar Komisyona iade edilmesi mi, ret mi ne olduğu belli değil. İç Tüzük'te böyle metinden çıkarılması diye bir şey yok, değişiklik önermeleri var ki bunlar içerisinde, bu değişiklik önermeleri içerisinde metnin, maddenin reddi var, madde üzerindeki herhangi bir değişiklik önergesi var vesaire veya komisyona iadesi var. Bizim aldığımız kararlarda yani önergede "komisyona iadesi" diye bir ifade, bir ibare yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN –Evet.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) –Ha, gerekçesinde var, gerekçesinde komisyonda yeniden görüşülmesi. Ancak şunu belirtmek istiyorum Sayın Başkan: Biz onun komisyona iadesini eğer önergeyle Meclis Genel Kurulunda böyle bir karar alındıysa o maddelerin başka bir torba kanun içerisinde değil, kendi içinde yeniden görüşülüp -çünkü o bir temel kanun niteliğinde bir görüşmeydi-temel kanun bütünlüğü içerisinde çıkarılıp, metinden çıkartılmış maddelerin yine aynı temel kanun niteliğindeki kanun teklifinin bir maddesi olarak değerlendirilmesi gerekirdi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Dolayısıyla, burada bir usul hatası olduğunu düşünüyorum uygulamada

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN –Peki, anlaşıldı efendim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Şimdi, aynı maddeleri hemen bir gün sonra 15 Ekimde Genel Kurul kararıyla çıktı, 16 Ekimde Meclise sunulan kanun teklifinde aynı maddeleri yeniden gördük. Yani bu nasıl bir sürat nasıl bir hızdır bir başka torba kanuna, önceki torba kanunun şeyi...

Bir şey daha söyleyeceğim bu da usul hakkında. Sayın Başkan, bu torba kanun isimleri birbirine karışabilir. Bakın, 2/3037 esas sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi vardı geçen dönem. Şimdi, esas numarası farklı -2/3147- yine aynı isimde İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun. Aynı ismi taşıyan iki esas numaralı, iki ayrı torba kanun. Bunu da dikkatinize sunmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şöyle ifade edeyim, burada gündeme getirilen hususlara yönelik olarak birincisi etki analizi konusu. Daha önce defalarca ifade ettim yine ifade ediyorum. Mecliste grubu bulunan tüm partililerimizin bir araya gelip özellikle etki analizine yönelik bir düzenleme yapılması gerektiğini ifade ettim. Bu konuda bir düzenleme olmadığını da daha önce söylemiştim biliyorsunuz. Ancak ben şunu da yapıyorum ve yaptım en son bu kanun teklifinde de: Özellikle teklif sahibi arkadaşlara “Etki analizini ve bunların gerekçelerini, bütçeye -ne kadarlık- bir maliyeti var mıdır, yok mudur; bir getirisi var mıdır, yok mudur, bunları detaylı olarak sizden istiyoruz.” şeklinde, kanun teklifi veren arkadaşlarımıza özellikle bunları ifade ettim ve bu arkadaşlarımız gerekli hazırlıklarını bildiğim kadarıyla yaptılar, bu açıklamaları da yapacaklar. Dolayısıyla, burada, getirilen maddelerin özellikle gerçekten bütçeye etkisi nedir, ne değildir, bu konuda kapsamlı bir açıklama elbette kanun teklifini yapan milletvekillerimizden bekliyoruz.

Yine, gündeme getirilen diğer bir konu... 24, 25 ve 26 Kasım tarihlerinde, bizim uygun gördüğümüz bir tarihte biz Merkez Bankasını burada dinleyeceğiz.

Sayıştayla ilgili olarak, yine birlikte karar vermemiz hâlinde, bütçe görüşmeleri sonrasında -Sayıştay altı ayda bir raporlarını gönderiyor ama- burada konuşup tartışabiliriz diye düşünüyorum.

Bir başka husus, değerli arkadaşlar, özellikle zaman konusu, bütçe görüşmeleri esnasında veya bütçe görüşmeleri başladıktan sonra sürenin kısa olduğuna dair. Biliyorsunuz, bütçe görüşmelerinin genel sunuşunu aldıktan sonra, normalde beş, altı günlük, bir haftalık bir ara veriyoruz. Biz yine Başkanlık Divanı olarak gereken hassasiyeti gösterdik. Bu perşembe ve cumayı saymazsak yani bugün ve yarını saymazsak aşağı yukarı yedi günlük bir süre veriyoruz. Biz özellikle bakanlıkların bütçe görüşmeleri için dört günlük bir süre -29, 30 ekimi müteakip iki gün daha, dört gün oradan- üç gün

de buradan; cumartesi, pazar, pazartesi dediğimiz zaman yedi günlük bir ara veriyoruz. Dolayısıyla bu hassasiyeti gösterdik ve özellikle bütçenin geneli üzerindeki görüşmeler ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bütçesinin görüşülmesini müteakip dört günlük bir ara daha vereceğiz.

Son olarak, yine burada ifade edilen, bu kanun teklifinin gelir gelmez burada görüşüldüğüne dair... Altı gün önce bu kanun sizlere aktarıldı. Dolayısıyla bu altı günlük süre içerisinde de -inanıyorum ki- gereken değerlendirmelerin yapıldığını düşünüyorum. Ancak şunu yapamadık, onu itiraf etmem gerekiyor: Daha önce grup sözcüleriyle biz bir araya geliyor idik kanun teklifleri üzerinde. Bu kanun teklifi üzerinde bir araya gelemedik. Çünkü bütçe sunuşu nedeniyle böyle bir imkânımız maalesef olmadı ama bundan sonraki süreçte ben gereken hassasiyeti göstereceğim ve kanun teklifi geldikten sonra, özellikle burada grubu bulunan parti sözcüleriyle gelen teklifleri daha kapsamlı, detaylı görüşme imkânımız olacak diye düşünüyorum ve her bir arkadaşına da buradan teşekkür etmek istiyorum.

Sayın Aydemir'in dile getirdiği hususa yönelik olarak ise... Değerli arkadaşlar, burada herkes... Daha önceki uygulamalarımız bellidir; burada neyin, nasıl, ne şekilde yapılacağı da bellidir. Her bir arkadaşımız kendi konuşmasını videoya alabilir, kendi konuşmasının çekimini yapabilir ve bunu yayınlatabilir. Bunda herhangi bir kısıt söz konusu değil. Ama hiçbir şekilde, bizim bilğimiz dışında, Başkanlık Divanının bilgisi dışında buradan kendi mobil cihazlarıyla yayın yapma yetkisi yoktur. Böyle bir şey kesinlikle istemiyorum, bunu özellikle ifade edeyim. Ama her bir arkadaşımız istediği anda kendi konuşmasını elbette yayınlatabilir, canlı olabilir veya başka şekilde yayınlatabilir. Onda herhangi bir kısıt söz konusu değil.

Diğer taraftan, Sayın Kuşoğlu'nun ifade ettiği gibi, tutanaklar tam olarak tutuluyor burada. İsteyen her arkadaşımız da bu tutanakları istediği zaman temin edebilir. Bu konuda da herhangi bir kısıt söz konusu değildir.

Değerli arkadaşlar, şimdi sunuşlarını yapmak üzere teklifin ilk imza sahibi olan Sayın Cemal Öztürk'e söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Öztürk.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) (**)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) -Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; şahsım ve teklifte imzası bulunan milletvekilli arkadaşlarım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hazırlanan (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'yle tüm dünyayı etkisi altına alan coronavirus salgının istihdam üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması, salgın nedeniyle işçi ve işverenler üzerinde oluşan yükün sosyal devlet ilkesi gereğince paylaşılması ve giderilmesi, normalleşme sürecinde hareketlenecek ekonomik aktivitenin istihdamla desteklenmesi, destek tedbirleriyle istihdamda devamlılığın sağlanabilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, ekonomik program hedeflerinin gerçekleştirilmesi, vergi rekabeti, vergide adalet, basitlik, etkinlik ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde bazı güncellemelerin yapılması öngörülmektedir.

**

(2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Bu çerçevede, kanun teklifinde yer alan düzenlemelerle mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunu gözeten, vergi güvenliğini güçlendiren, yatırımları ve sermaye piyasasını teşvik eden, idarenin etkin ve hızlı karar almasını sağlayan değişiklikler öngörülmektedir. İstihdam ve vergi konularına ilişkin düzenlemelerle birlikte kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçları ile son dönemde vatandaşlarımızdan gelen taleplerin karşılanması amacıyla bazı konularda kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede, yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 43 maddeden ibaret teklifimizde işe hızlı dönüş desteği, kadın, genç ve mesleki yeterlilik belgesi olanlara fon teşviki süresinin uzatılması, ilave istihdam teşviki süresinin uzatılması, ilave istihdamda gelir vergisi, stopaj teşviki ve damga vergisi desteği süresinin uzatılması, Esnaf Ahilik Sandığı yürürlük süresinin ertelenmesi, kısa çalışma süresinde uzatma, normalleşme desteği süresinin uzatılması, istihdama dönüş desteği, ilave istihdam teşviki, evlerde imal ettikleri malları internet üzerinden satanların esnaf muafılığından faydalanması, esnaf muafılığından faydalanılmasına ilişkin tutarın her yıl yeniden değerlendirilmesinde artırılması, mal ihracatından elde edilen kazançların yüzde 50'sinin beyannamede bildirilen gelirlerden indirilmesi, tammükellef sermaye şirketlerinden kendi hisselerini iktisap ettikleri değer altında elden çıkaranlara vergi getirilmesi, bazı kamu kurumlarının gelirlerine tevkifat yapılabilmesi ve FOREX işlemlerinin tevkifata tabi tutulması, at yarışlarında ücret olarak yapılan ödemelerin üzerinden yapılan yüzde 20 gelir vergisi tevkifatının 31/12/2025 tarihine kadar uzatılması, kısmi süreli çalışmanın ilave istihdam şartıyla teşviki, varlık barışı uygulaması, Sağlık Bilimleri Üniversitesinin mütevelli heyetine YÖK tarafından 2 üye seçilebilmesi, yurt dışı birimlerde personel görevlendirilmesine ilişkin düzenlemeler, Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü ve yardımcılığı kariyer mesleği ihdas edilmesi, kamu kurumlarındaki bazı kadroların Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüne atanabilmesi, Dâhilde İşleme İzin Belgesi'ne sahip mükelleflerde tecil, terkin süresinin uygulamasının süre uzatımı, Millî Eğitim Bakanlığına bilgisayar ve yazılım temelinde KDV istisnası uygulamasının süre uzatımı, UEFA Şampiyonlar Ligi final karşılaşması için elde ettiği ev sahipliği hakkı çerçevesinde sağlanan katma değer vergisi istisnası, elektronik haberleşme altyapılarından bazı belgelerin talep edilmemesi, elektronik haberleşme altyapılarındaki yapılarla ilgili kazanılmış hakların korunması, Sağlık Bakanlığı ile üniversite hastanelerinin birlikte kullandığı hastanelerde görevli personel hakkında genel hükümlere göre disiplin soruşturması yapılabilmesi, hazineye ait taşınmazlar üzerindeki turizm tesislerinden pandemi döneminde tahsil edilmesi gereken kiralardan bir yıl ertelenmesi, belirli süreli iş sözleşmelerinin 25 yaş altı ve 50 yaş üstünde esnek uygulanabilmesi, İŞKUR personelinin soruşturma iznine tabi olması, açık cezaevlerindeki Covid-19 izin süresinin uzatılması, basın çalışanlarının fiilî hizmet zammında yönetmelik yerine Cumhurbaşkanlığı kararnamesine atıf yapılması, gençlere kolay istihdam, kurumlar vergisi oranının düşürülmesi, derneklerin stopaja tabi kira gelirleri ve menkul kıymet sermaye iratlarının iktisadi işletme oluşturması konusunda süre uzatımı, UEFA Şampiyonlar Ligi final karşılaşması için elde ettiği ev sahipliği hakkı çerçevesinde sağlanan kurumlar vergisi muafiyeti, mesleki yeterlilik belgesi alım sürecinin yeniden düzenlenmesi, İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi İSMEP kapsamında İstanbul Proje Koordinasyon Birimine yapılacak teslim ve hizmetler için sağlanan katma değer vergisi istisnası süresinin uzatılması, OHAL kapsamında alınan ilave tedbirlere karşı başvuru yolu açılması, konaklama vergisinin yürürlük tarihinin ertelenmesi, vakıf taşınmazlarının kiralanmasında teminat alınması ve kiralardan ödenmemesi hâlinde kiracının tahliyesine ilişkin süre uzatımı ve derneklerin genel kurullarının ertelenmesi gibi çok kapsamlı konular yer almaktadır teklifimizde.

Maddelerin görüşülmesi sırasında daha ayrıntılı sunacağımızı ifade ederek teklifimizin Değerli Komisyonumuz tarafından müzakere edilip değerlendirilmesini ve kabul edilerek yasalaşması için Genel Kurula gönderilmesini diliyor, değerli hazırunu sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Şimdi teklifle ilgili müzakerelere geçiyoruz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcılarım, teklif sahibi değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum tekrar.

Ağırlıklı olarak işsizlik sigortası, sosyal yardım ve yine ağırlıklı olarak vergi konularında, ancak sosyal alandaki vergi konularında düzenlemeler yapan bir torba kanunla yine karşı karşıyayız ve -genel gerekçeden anladığımıza göre- genel gerekçede net olarak yazıyor: “Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs (Covid-19) salgınının istihdam üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması, salgın nedeniyle işçi ve işverenler üzerinde oluşan yükün sosyal devlet ilkesi gereğince paylaşılması ve giderilmesi, normalleşme sürecinde hareketlenecek ekonomik aktivitenin istihdamla desteklenmesi, istihdamda devamlılığın sağlanabilmesi amacıyla destek tedbirleri düzenlenmektedir.”

Şimdi, burada, öncelikle, bir yanlışlık var, buna işaret edeyim; “Sadece koronavirüs nedeniyle, pandemi nedeniyle istihdam üzerinde olumsuzluklar var, ekonomi üzerinde olumsuzluklar var.” deniyor. Bu, yanlış bir teşhistir, eksik bir teşhistir; eksik ve yanlış bir teşhis, yanlış tedaviyi getirir. Türkiye ekonomisinde çarpık bir mimari olduğunu görmeden, bu çarpıklığı, yanlışlığı, eksikliği de ilave olarak görmeden, bir ekonomik kriz içerisinde olduğumuzu görmeden bununla ilgili çözüm bulmamız mümkün değil bir kere bu sorunla ilgili. Sadece bu işi pandemiye bağlıyorsak bu, geçici demektir, çok fazla uğraşmamıza gerek yok demektir. İstihdamla ilgili bazı sıkıntılar çıkardıysa onlara devlet yardımı yapılır, sorun da çözülmüş olur ama mevzu öyle değil ki. Ekonomik bir kriz var, sıkıntılar var. Bu, özellikle üretimin olmaması, yeni istihdamın yaratılamaması, pandemiden önce rekor düzeyde işsizlik olması bunun ispatıdır. Pandemiden önce Türkiye’de rekor düzeyde işsizlik yok muydu? Vardı. Bunu nasıl görmezden geliyoruz da bütün kabahat pandemiye yıkılıyor. Böyle bir teşhis olur mu, böyle bir tedavi de mümkün olabilir mi?

Ayrıca, biz mart ayında beri bu konuyla ilgili düzenlemeler yaptık, buradaki düzenlemelerin çoğu da pandemiden önce yapılan düzenlemeler. Hem Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili, Çalışma Bakanlığıyla ilgili hem de Maliye Bakanlığıyla ilgili düzenlemelerle ekonomik krizdeki sıkıntıları gidermeyi de amaçladık, söylenmese dahi. Peki, bunların ne tür etkileri oldu? Sayın teklif sahipleri, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar; şimdi, burada oturduğunuza göre bunların rakamlarını biliyor olmanız lazım. Biz şimdiye kadar bunlar için ne kadar para harcadık karşılığında ne aldık? Kaç kişi bu yardımlardan istifade etti, kaç kişi edemedi? Bununla ilgili bir çalışma yapıldı mı? Yani etki analizi dışında böyle bir çalışma var mı? Bildiğimiz bir şey var mı? Bunların bir faydası oldu mu? “Uzatıyoruz.” diyoruz; 7, 8 maddede uzatma söz konusu. Neden uzatıyoruz? Neden aynı şekilde uzatıyoruz? Eksikleri yok mu bunların? Böyle bir yasa yapma tekniği olmaz. Eğer bir ekonomik kriz içerisinde olduğumuzu kabul ediyorsak bir pandemi ortamı; en azından ekonomik krizi genel gerekçede olduğu gibi kabul etmiyoruz, sadece pandemi ortamı var diyorsanız bile oturup bunu sosyal kesimlerle birlikte geniş boyutuyla tüm makro resmi görmek, büyük resmi görmek, analiz etmek, ondan sonra da çözüm üretmek gerekirdi. Şimdiye kadar bu yapılmadı, yine bir bütçe öncesi alelacele getirilen bir kanun teklifiyle bir şeyler yapılmaya çalışılıyor. Bu şekilde çözüm üretmek mümkün müdür? Sorun

nedir, sorunlar nelerdir, sıkıntılar nelerdir bunlar ortaya konulmamış, sosyal kesimlere sorulmamış, işverenlerin, işçinin, sendikaların, sosyal tarafların görüşleri alınmamış... Şimdi, burada, soracağız “Sizin görüşünüz nedir?” bir de sert bir üslupla soracağız “Sizin görüşünüz nedir çabuk söyleyin.” diye. Onlar da “Tamam efendim, nasıl uygun görüyorsanız öyle olsun.” diyecekler sonuç olarak. Ondan sonra da sosyal tarafların görüşlerini almış olacağız, kanun çıkaracağız. Bu, yararı, faydası olan bir kanun olmaz herhâlde.

Yani o kadarda önemli şeyler var ki... Bir çalışanı bölüyoruz, onun aylık ücretini ikiye, “2 kişi çalışsın.” diyoruz aynı işte. 2 kişiyi çalıştırıyoruz aynı ücretle, onu teşvik ediyoruz. Bu şekilde istihdamı 2 katına çıkarmayı amaçlıyoruz. Dolayısıyla TÜİK istatistiklerinde işsizlik de azalmış olacak diyoruz. Yani böyle yöntemler olmaz. Hakikaten, sosyal politika bir uzlaşma kültürü; bütün bunları farklı kesimlere, işçiye, işverene bir sormamız lazımdı, ondan sonra çıkarmamız lazımdı. En azından üniversitelere, akademisyenlere de sorulabilirdi, onların da görüşleri alınabilirdi, burada onları da dinleyebilirdik, bundan önce de dinleyebilirdik. Yapılan işler sonuç olarak günü kurtarmaya yönelik maalesef ama böyle birkriz döneminde çok daha kapsamlı ele alınması gerekirdi, bu net.

Sonuç olarak, değerli arkadaşlar, üretim yapılmadan, üretim artmadan istihdamda artış sağlanması da mümkün değil. Tabii ki kriz dönemlerinde bazı tedbirler alınır, bir şeyler yapılır, geçidir bunlar ama kalıcı bir sorun var, gittikçe artan kalıcı bir sorun var, rekor düzeye de çıkmış vaziyettedir. Bu tür tedbirlerle bu işi çözemeyiz, kendimizi kandırıyoruz.

Şimdi, öyle şeyler var ki tek tek girmek istemiyorum. Mesela 1/1/2018’de yürürlüğe girmesi gerekiyordu Esnaf Ahilik Sandığının. Burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda biz bu konuyu eleştirdik, dedik ki: Kriz döneminde bunu çıkarıyorsunuz ve esnafa ilave yük getiriyorsunuz, esnaftan kesinti yapılacak. İyi durumda olan esnaftan kesinti yapıldıktan sonra o esnaf kötü duruma düşerse ona ancak yardım edilebilecek. Kötü durumda olan, çalışamaz duruma gelmiş, sıkıntıda olan esnafı kavramıyorsunuz dedik, dinletemedik. Kanun çıktı. Bunu kaçınıcı defadır erteliyoruz, şimdi de 2023’e kadar kanunun uygulanmasının, yürürlüğe girmesinin ertelenmesi getiriliyor. Bir anlamı yok bunun. Yani söylüyoruz, böyle alelacele yapılan kanunlar ya uygulanmaz ya da uygulaması sürekli olarak ertelenir. Bu da onlardan bir tanesi.

Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüyle ilgili geçen hafta epey konuştuk, anlattık, Anayasa’ya aykırılığından başlayarak görev tanımının yapılmadığından bahsettik. Kanunun yarısı burada, Mecliste yapılıyor, yarısı Cumhurbaşkanlığına yetki olarak veriliyor. Bir kanunun iki tane yapıcısı olmaz dedik, bu yanlışır dedik, yazıktır, gınahtır dedik ama bir türlü anlatamıyoruz. Gelecekte bunlar görülecektir, kişiler bunları anlayacaktır gelecekte ve bugünlere bilmiyorum ne diyeceklerdir. Yani bunları nasıl birlikte düşünmüyoruz, değerlendiremiyoruz, anlamıyorum.

“Varlık barışı” gibi çok önemli bir konu var. Haziran sonuna kadar yine, varlıkların Türkiye’ye getirilmesi isteniyor. Biz, zaten, yıllardan beri bu kanun yürürlükte ve bununla uğraşıyoruz. Peki, ne getirdi şimdiye kadar? Şimdiye kadar kim, ne kadar getirdi, bunu bir görelim. Bir rakam şimdiye kadar verilmedi. Ne faydası oldu, görmemiz lazım. Türklerin yurt dışında en az 200 milyar dolar parası var diye biliyoruz, en az 200 milyar dolar. Neden getirilmiyor, bunun sebebini analiz ettik mi hiç? Neden getirilmiyor? Bakın, getirilmesi hâlinde vergi alınmıyor, niye getirmiyor insanlar peki? Bunlar Türklerin parası, neden getirmiyorlar? Şimdiye kadar da hep teşvik edildi. Yüzde 20-30 gelir ve kurumlar vergisi varken getiriliyordu geçmişte, on sene, on beş sene önce. Yüzde 20-30 vergi varken getiriliyordu, şimdi sıfır vergiyle getirilmiyor. Neden getirilmiyor, hiç bunun üzerinde düşünüldü mü acaba? Çok önemli konular bunlar, çok önemli düzenlemeler bunlar ama hiçbir şekilde üzerinde tartışılmamış, konuşulmamış, ilgililer ve ilgili kurumlar üzerinde görüş sağlamamış. Getirilecek, burada yine en

geç yarın akşama kadar biz bunları yalapşap çıkarmış olacağız güya, ondan sonra da uygulamada bir yığın sıkıntı, sorun, Erteleme, vatandaşı, sıkıntıda olan gerçek kişileri kavrayamama, gerçek kişilerin sorununu çözememe... Ve bilmiyorum rakamları, Sayın Başkan teklif sahiplerinin vereceğini söyledi ama şimdiye kadar verilmedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maddeler üzerinde isteyeceğiz Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İnşallah.

Bizim bildiğimiz kadarıyla büyük, milyarlar söz konusu oldu istihdam teşvikleri için ama sonuç nedir bilmiyoruz maalesef. İnşallah verilir o rakamlar da Sayın Başkanım.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey daha söyleyeyim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Pardon, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daha, tabii gecikmeli olarak yeni ekonomi programı (YEP) ya da orta vadeli program -yeni isimler kullanmayı seviyor bizim yürütme erki- “Büyüme ve istihdam” başlığında şöyle diyor bakın: “Bu programla yenilikçi ve yüksek katma değerli üretim ve ihracat odaklı yeni büyüme modeli güçlendirilecektir.” Şimdi, üretim ve ihracat odaklı yeni büyüme modeli nedir, onu da bilmiyorum ama. Ben şimdiye kadar göremedim. “Programın ekonomik büyüme yaklaşımının temelinde kapsayıcılık, teknoloji odaklılık ve sürdürülebilirlik kavramları bulunmaktadır. Büyümenin istihdam artışıyla birlikte refah artışını bütün vatandaşlara yayması, teknoloji yoğunluğu giderek artan yatırımlara ve ihracata dayanması, çevre dostu olması ve makroekonomik dengelerle uyumlu olması hedeflenmektedir.” diyor. Daha başlangıçta, sonradan da buna benzer cümleler var orta vadeli planda. Peki, bununla bu getirilenler uyumlu mu? Aynı ay içerisinde getirilmiş. Ne ilgisi var? Bakın, burada biraz önce benim söylediğim gibi bir üretim ve ihracat odaklı büyümeden bahsediyor. Bu getirilenlerle, uzatılanlarla bunun bir ilgisi var mı? Üretim ve ihracata ne faydaları oldu şimdiye kadar bu getirilenlerin ve neden uzatıyoruz? Bunlara bir cevabınız var mı acaba? Yani bu kadar uyumsuz iş... Laf olsun diye... Herhâlde bu orta vadeli planı bir başkası yapmış, bürokrasinin bir kesimi; bu getirilen, uzatılan kanun maddelerini de bir başka kesim yapmış, birbirlerinden de haberleri olmamış herhâlde. Belki burada haberleri olur.

Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, bu kanunun tartışılmaya başlandığı şu anda daha genel bir yorum yapmak ihtiyacı içindeyim. Yani şöyle bir soruyu cevaplamaya çalışıyorum: Bu kanunla ne yapmak istiyor iktidar, Hükümet ne yapmak istiyor? Böyle baktığım zaman benim görebildiğim, yanlış bir perspektiften olayları okudu kanaati oluştu bende. Yani Türkiye’nin şu anda Covid’le ilgili olarak ortaya çıkan ekonomik sorunlarının aşılmasıyla ilgili olarak böyle bir yaklaşımın herhangi bir yararı olacağı kanaatinde değilim. Dolayısıyla da boşa kürek sallamak tabiriyle ifade edeyim. Bir takım değişiklikler yapılmakta fakat bu değişikliklerle amaçlanan -ki amaçlandığını tahmin ettiğim- gerek işçilerin gerek işverenlerin...

Metinde Covid'den kaynaklanan sıkıntılarının paylaşılması anlamında bir cümle olmakla birlikte -ben de Sayın Kuşoğlu'nun değindiği gibi- bunun sadece Covid'le ilgisi olan bir konu olmadığını bunun Türk ekonomisinin daha uzun dönemli analiziyle ortaya çıkan bir soruna değindiğini söylemek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu yasaya kabaca baktığımda -bırakın ayrıntıları yani varlık barışı vesaire onlar çok önemli belki ama- esas olarak iki şey yapmaya çalışıyor: Bunlardan bir tanesi, emek piyasasını esnekletirmek, esnek istihdam anlayışını emek piyasasında yaygınlaştırmak, ikincisi de vergiler cinsinden bir takım teşvik ve önlemlerle gerçekten belli bir zamandan beri iş dünyasında yaşanan kayıpların giderilmesini sağlamak. Yani esasında “Bu ne yapmak istiyor?” diye sorduğumda ben şöyle bir biçimde ifade edebilirim: Fiyat düzeyini düşünün... Yapılan şey şu, yapılmak istenen şey şu: İşçilerin maliyetini ve işverenlerin vergi ödemelerini aşağıya çekersek ne olur? Kârlar artar. Kârlar artınca da üretim ve yatırım artar beklentisi çerçevesinde bu tedbirler paketi veya teklifi buraya bir yere düşüyor. Yani özetleyecek olursam, bir fiyat düzeyi düşünün, maliyet düzeyi düşünün, bir kâr marjı var, maliyet düzeyini düşürdüğünüz sürece kâr marjını artırırsınız ve dolayısıyla da üretim ve yatırım artar.

Arkadaşlar, bu doğru değil, üretim ve yatırım taleple artar, talep yoksa maliyetleri aşağıya çekmenizin üretim ve yatırıma herhangi bir katkısı yoktur. Peki nedir bu? Bu sadece ve sadece şudur arkadaşlar: İşverenlerin daha fazla kâr etmesidir. Üstelik de bu kârların kaynağı da bizim bu kanunla vereceğimiz vergi indirimleri vesaire türünden teşviklerdir. Yani aslında şunu yapıyorsunuz: Belki bunu düzenleyenler bunu düşünmemiş olabilirler, ben illa kötü niyetli hani kaynakları işverenlere geçirin diye bir gayeyle yapıyor oldukları iddiasında değilim ama bu çerçeve -eğer doğruysa ki bana göre doğru- sadece ve sadece işverenlere yarayan tedbirler anlamına gelir.

Şimdi, ben bu noktada şöyle bir soru daha soruyorum: Peki, niçin bunu yapıyor Hükûmet? Birkaç sebebi olabilir. Bunlardan bir tanesi şu, demin söyledim: Yani maliyetler artarsa, iş dünyasının kârları görece iyileşirse üretim ve yatırım artar gayesi olabilir. Ya da şöyle bir sebep olabilir: Firmanın maliyetleri düşünce fiyatları da düşer gibi bir anlayışla... Serbest piyasa koşullarında bu olabilir hakikaten.

Değerli arkadaşlar, bakın, ben size daha önce de gösterdim, tahmin ediyorum; bu bir Merkez Bankası çalışmasıdır -Ufuk Akçığit, Yusuf Emre Akgündüz, Seyit Mümin Cilasun, Elif Özcan Tok, Fatih Yılmaz- 5 kişi tarafından yapılmış bir çalışmadır. Ufuk Akçığit, benim bildiğim kadarıyla, Chicago Üniversitesinde bir öğretim üyesi, bir Türk profesördür; diğerleri de Merkez Bankası çalışanlarıdır, uzmanlarıdır. Bunlar şöyle diyorlar: “Türkiye’de pazar yoğunlaşması yani tekelleşme 2009’dan beri düşmekteydi fakat bu trend ekonomik büyümenin yavaşlaması ve işsizlik oranındaki artışla birlikte tersine dönmüştür.” Yani bu ne demektir arkadaşlar? Bu şu demektir: Maliyetleri düşen firmaların fiyatlarını aşağıya doğru indirme şansları yoktur çünkü öyle bir rekabet baskısı yoktur. Dolayısıyla da demin söylediğim yere tekrar döneriz yani kâr marjlarının artmasıdır bu. Nitekim bu çalışma mesela bunu çok açık söylüyor, sayfa 10’da. Diyor ki: “Kârlar ve fiyat/maliyet marjları 2012’den bu yana artmıştır ve artmaktadır.” Dolayısıyla da değerli arkadaşlar, bu bana şunu söylüyor: Niyeti ne olursa olsun, bir politika önerisi esasında gizli, bu maddelerin bir anlamda ima ettiği bir politika tercihi var. Bu politika tercihinin nereye denk düştüğüne dikkat edersek, benim gördüğüm kadarıyla, Türkiye’nin şu anda ihtiyacı olan çözülmesi gereken sorunları çözebilme kabiliyeti, niteliği olmadığı kanaatindeyim, üstelik de bunun tam aksini söyleyeceğim ben size. Dediğim gibi, üretim ve yatırım talepten dolayı artar, dolayısıyla da aslında yapılması gereken işçilerin gelir düzeyini artırmaktır arkadaşlar, çalışanların gelir düzeyini artırmaktır. Eğer siz çalışanların gelir düzeyini artırırsanız ki bu ne demektir? Bu, talebin artması demektir çünkü işçiler bir üretimin arz cephesindedir ama aynı zamanda işçilerin gelirleri taleple ilgilidir ve dolayısıyla da eğer işçi sınıfının gelirlerini artırmak gibi bir anlayışı gündeme getirirsek, bu,

esasinda ihtiyacimiz olan politika tercihinin yani uretimin ve yatirimın artmasını saglayacak olan bir etki uretecektir. Bu teklifle getirilen maddelerin birazdan tek tek üzerinden gidecegiz, konusacagiz ama genel olarak baktigimizda, dogru olmayan, yanlis bir dusunceden kaynaklanan ve Turkiye'nin şu andaki ekonomik krizden cikması için gereken bakış açısına, mantığa sahip olmadığını düşünüyorum ve dolayısıyla da bu kanun bu şekilde geçmesiyle birlikte sorunlara çözüm olmayacağını düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Katırcıoğlu.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biz, siyasi bir heyet olarak iktidardaki birinci partinin siyasi tercihlerini, ekonomik tercihlerini sorgulamıyoruz; böyle bir şey hakkımız yok. Milletten yetki almış ve ülkeyi yönetmek üzere de yetkilendirilmiş ve o yetki çerçevesinde da ne yapacağını millete söylemiş bir heyet var. Dolayısıyla, sizin tercihlerinizi sorgulamıyoruz. Bizim sorguladığımız, eleştirdiğimiz siyasi tercihler çerçevesinde kullanılan kamu kaynaklarının etkin kullanılıp kullanılmadığıdır çünkü millet bize de denetleme görevi vermiş, kontrol görevi vermiş. O nedenle, bu söyleyeceklerimizi sizin tercihlerinizi eleştiriyor şeklinde anlamayın -biraz önce hocam da söyledi- sizin bir tercihiniz var, o tercihiniz çerçevesinde bir şey yapıyorsunuz ama bizim anlamaya çalıştığımız, o tercihin oturduğu baz nedir? Öyle bir baz yok, öyle bir çerçeve yok.

Evet, Covid-19 son derece önemli, tarihte çok fazla deneyimi olmamış ancak savaş dönemleriyle kıyaslanabilecek ekonomik sonuçları ortaya çıkaran bir durumla karşı karşıyayız ve bunun sonuçları da son derece önemli. Fakir-zengin demiyor bütün ülkeleri etkileyen bir durumla karşı karşıyayız. Dolayısıyla, bu da geçmişe baktığımızda savaş dönemleriyle kıyaslanabilecek bir etki ortaya çıkardığı için... Savaşlar nasıl yönetilmiş, ona bakarak oradan birtakım sonuçlar bugünlere getirilebilir ve dolayısıyla, bunun ekonomi üzerindeki, toplum üzerindeki etkileri hafifletilebilir. Nitekim, yapılan da bu. İkinci Dünya Harbi'nde bütün ülkelerin dış borçları zirve yaptı ama çok geçmeden 1951, 1952'ye gelindiğinde bu borçlar tekrar hızla aşağıya geldi çünkü bu savaş bir parasal genişlemeye neden oldu, borçların artmasına neden oldu ama akıllı, makul, mantıklı birtakım planlar üzerine oturduğu için savaş sonrasında kısa sürede ekonomi normaleştirildi.

Bugün gelineen noktada, Covid salgınının ortaya çıkardığı ekonomik sorunlar çerçevesinde siyaset dünyasında, ekonomi dünyasında, iş âleminde, akademi, finans çevrelerinde parasal ve mali genişlemenin olabileceği, olması gerektiği konusunda bir konsensüs var yani mali disiplinden taviz verilebileceği konusunda bir durum ortada. Eğer ülkelerin mali alanları varsa ülkeler o mali alanları kullanarak standart dışı, konvansiyonel olmayan politikalarla bu olaya müdahale ediyorlar ve ekonomilerini canlı bir şekilde ileriye taşıma gayreti gösteriyorlar; mali alanı olmayan ülkeler ise para yaratarak, para politikasında genişleme yaparak -maliye politikasında genişleme yok- borçları artırarak bu işi yapmaya gayret ediyorlar.

Bugün gelineen noktada, Amerika Birleşik Devletleri'nin Covid'le ilgili olarak ayırdığı kaynağın bütçesi üzerine olan etkisi, nereden bakarsan -bunlar nakit bütçeyle ilişkilendirilmiş harcamaları- millî gelirinin yüzde 12-13'ü civarında. IMF'nin bir çalışmasına göre, borç ertelemesi vesairesi bir kenara, bizim doğrudan doğruya bütçeyi ilgilendiren -harcama yönünden- millî gelirimizin yüzde 2'si kadar bir harcama var. Peki, ne yapılabilirdi dünya örneklerinden, özellikle İkinci Dünya Harbi'nden ve diğer ülkelerde ortaya çıkan durumdan? Bence şu yapılabilirdi: Önü, arkası, içeriği, yardım alacak olanların

sayısı, belli şekilde büyük bir makro perspektif çizilerek bu sorunun üstesinden nasıl gelineceği konusunda ortaya bir rakam konulduktan sonra bence global bir pandemi tahvili ihraç edilebilir, Merkez Bankasına verilebilir, Merkez Bankası da bunu parasallaştırır ve bu da mevcut bütçeyle ilişkilendirilirdi. Dolayısıyla kime, nerede, nasıl, ne zaman, ne harcaması yapılacağı konusunda açık ve net kamuoyuyla da bir ilişki kurulabilir ve dolayısıyla şu anda daralmakta olan ekonominin daralmasının önüne bir miktar geçilebilirdi. Çünkü şu anda ekonominin karşı karşıya olduğu sorun, var olan kapasitenin işletilebilmesi, ayakta tutulabilmesi için karşısında bir talebinin olması lazım. O talep harcama kabiliyeti yüksek, harcama potansiyeli yüksek olan dar gelirli insanların, hane halklarının cebine para koymak suretiyle olabilirdi ki bu para koyma da biraz önce sözünü ettiğim global tahvil ihracından elde edilen gelirle yapılabilir ve bütçenin ilgili yerlerine de açık ve net olarak yazılır ve burada takip edilebilirdi. Şimdi, harcama kabiliyeti yüksek olanların gelirleri yok, onlar harcama yapamıyorlar, dolayısıyla ekonomide toplam talep aşağıya geldi, var olan kapasite de bir türlü 100'lüğe çıkamıyor. Kapasite kullanım oranları 60'larda, 70'lerde dolanıp duruyor.

Peki, biz ne yaptık? Evet, biz de bir miktar gerçekten parasal genişleme yaptık ve parasal genişlemenin nerede, nasıl yapıldığı konusunda da hiç de şeffaf değil ama sonucunu görüyoruz. Şuradan görüyoruz: Bu parasal genişlemeden yararlananlar harcama kabiliyeti yüksek, işine, aşına, efendim elektrik faturasına, su faturasına, mutfağına harcama kabiliyeti yüksek olanlar yerine borçlu olanlara, hâli vakti iyi olanlara bu paralar gitti ve bunlar da bu paralarla borçlarını ödediler ve dolayısıyla da ekonomi deflasyona girdi, talep aşağıya çekildi. Veyahut da bir kısmı bu paraları aldı hâli vakti yerinde olanlar, dövize gittiler ve altına gittiler. Onun için şu anda Türkiye 2020 yılında sene başından bu tarafa 20 milyar dolara yakın altın ithal etti, altın ithalatının nedeni bu, başka bir şey değil. İç talepte oluşan nakit sahipleri kendilerini, içeride enflasyon kontrol edilemediği için, geleceklere de güvenle bakmadıkları için, aldıkları paralarla altına ve dövize yöneldiler. Peki, hâlâ vakit geçti mi? Bence vaktin geçip geçmediğini belirleyecek olan bilim kurulu. Eğer bilim kurulu bize derse ki -hâlâ böyle bir bilgi varsa- bu üç ay daha devam edecek, altı ay daha devam edecek veya bir yıl daha devam edecek; birinci dalga bitti veya bitmedi, ikinci dalga geldi, gelecek ve bu şu kadar sürecek, bu program tekrar uygulanabilir ama burada şeffaflık şart. Şeffaflık şart derken de harcama yapacak olan, elektrik faturasını, su faturasını, mutfağına aş, ekmek, peynir, zeytinyağı, tereyağı alacak, çocuğunun çocuğunun geçimini sağlayacak, kılık kıyafet alacak insanlara gitmesi lazım bu paranın. Ama şu ana kadar ekonomi üzerine önemli bir yük geldi, gelen yük dediğim gibi altına ve dövize dönüştü.

Bu yasa teklifinde ortaya konulan husus maalesef son birkaç yılda karşı karşıya olduğumuz husus. Ya, biz 2002'de bir kriz yaşadık, ondan sonra ortaya bir yönetim çıktı, bu yönetimin bir perspektifi vardı, bir makro perspektifi vardı. Aldığı bir kararın, diğer herhangi bir değişken üzerinde kaldığı bir kararın bir makro model çerçevesinde, perspektif çerçevesinde diğerleri üzerinde ne etkisi olacağı konusunda bir inceleme, araştırma modeli ortaya çıkarılırdı ve burada üretim, yatırım, iç dış denge, istihdam, enflasyon, bütçenin ne olacağı konusunda bir soru sorardı, o modelden bir şey çıkardı yine siyasi tercihleri konusunda da "Ha, biz şu bütçenin böyle olmasını istemiyoruz veya bu da ihracatta dış dengenin böyle olmasını istemiyoruz, dolayısıyla onu yapmaktan vazgeçiyoruz ve siyasi tercihimiz konusunda şunu yapıyoruz. Dolayısıyla modelin şu kısmına girdiğimiz, bu 'input'u, bu girdiyi şöyle değiştiriyoruz." denir ve sonuçta da bir şey çıkardı. Evet, bu yüzde 100 tutmazdı, hiçbir zaman da tutmaz ama en azından bir perspektif verir, bir yol gösterirdi. Bugün, bu perspektif yok, böyle bir şey yok. Perspektif kayboldu. Bakan Bey, yeni ekonomi programını sunarken arı peteği gibi bir tablo sundu -şu an yanımda yok- bu arı peteği gibi sunulan tablo bence şunu söylüyor: Bir inşaat yapacağım, bir alana bütün inşaat malzemelerini yığdım ama şunu bilmiyorum: Konut mu yapacağım? Rezidans mı yapacağım? Efendim, alışveriş merkezi mi yapacağım? Arsası var mı? Planı var mı? Projesi var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye efendim...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Varsa bunu hangi sürede, ne kadar yapacağım ve dönemin sonunda işletmeyi aldıktan sonra ne kadar, ne elde edeceğim? Böyle bir şey yok. “Micromanagement”le, mikroyönetimle makroişler yönetilemez; bu perspektif kayboldu. Dolayısıyla bu kanunda da olan bu. Herhangi bir ekonomik karar alındığında, bu kararın ekonominin değişkenleri üzerinde etki yaparak bir aktarım mekanizması üzerinden hedefe götürecek bir süresi, zamanı var. Türkiye’de Merkez Bankasının aldığı herhangi bir faiz artırımını veya faiz indirimi kararının ekonomi üzerindeki etkisi üç ay ile dokuz ay arasında yani bu şunu söylüyor, diyor ki: “Eğer aldığın kararın yanlış veya doğruluğu bir tarafa, sonucunu görmek istiyorsan minimum üç ay maksimum dokuz ay beklemek zorundasın.” Çünkü aktarım mekanizmaları ekonomide ancak bu şekilde işliyor. Siz orta yerde kararı değiştirirseniz bambaşka bir sinyal veriyorsunuz, ilk verdiğiniz sinyalin etkisini sıfırladığınız gibi yeni sinyalin etkisinin ne olduğunu da bilmiyoruz.

Şimdi, burada da birtakım düzenlemeler var. Bu düzenlemelerin sinyal etkileri nedir? Aldığınız bir karar, örneğin kurumlar vergisinin yüzde 5’lik aşağı çekilmesi. Maliye politikası, para politikası gibi değildir. Kararı alırsınız, ertesi gün sabah “Gümrük vergisini şuradan şuraya çıkardım.” dersiniz, gümrüğe gelen mala hemen o gün uygularsınız ama buna rağmen yine maliye politikasında da zamanla uyumlu, zamanla ayarlı geçiş süreçleri var. Şimdi, yüzde 5’lik kurumlar vergisini indirdiğinizde, hangi zaman aralığında, nereden nereye, ne kadar vergi kaybına geleceğinizi ve bunun sonucunda ekonomik etkisinin ekonomik aktiviteyi artırarak istihdamın daha fazla artacağı, oradan gelir vergisi elde edileceği, verginin artacağı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Yılmaz, lütfen toparlayalım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – ... üretimin artacağı, üretim arttığı için de toplu olarak vergilerin artacağı, dolayısıyla baştaki yüzde 5’lik indirimden dolayı elde ettiğim kaybı şu kadar sürede, şu kadar daha fazlasıyla alacağım diye bir hesabın, kitabın olması lazım. El yordamıyla gidiyoruz ve dolayısıyla da her defasında da hüsrarla sonuçlanıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; öncelikle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Görüşmelerine başladığımız kanun teklifiyle 19 ayrı kanunun çeşitli hükümlerinde değişiklikler yapılmaktadır. Torba düzenlemeler ve tekliflerin etki analizinde olmaması, yıllardır hep eleştirdiğimiz konulardır. Yasama kalitesinin artırılması, yasama işlerinin sağlıklı ve düzenli bir şekilde yürütülmesi ve uygulamada sorunlar yaşanmaması açısından Meclis İçtüzüğü’nün yepyeni bir anlayışla ele alınması konusunda tüm siyasi parti gruplarına sorumluluk düşmektedir. İç Tüzük yenilenmez ise, Meclisin ve siyaset kurumunun itibarını da zedeleyen ve yıllardır yaşanan gereksiz tartışmalar ve zaman kayıplarının hâliyle aynen devam edeceği açıktır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum sağlanması da dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü’nün mutlaka ve bir an önce gözden geçirilip yeniden yazılması gerektiği görüşümüzü buradan tekrarlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bilindiği üzere, dünya bugüne kadar benzerini yaşamadığı küresel bir salgınla karşı karşıyadır. Küresel salgın tüm ülkeleri âdeta işgal ve istila etmiştir. Bütün ülkeler salgına karşı büyük uğraşlar vermektedir. Türkiye salgınla mücadelede ihtiyaç duyulan her girişimi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de sağladığı imkânlarla akıl, sabır ve soğukkanlılıkla tereddütsüz ifa etmiş, salgın sürecini başarılı bir şekilde yönetmiş ve yönetmektedir. Böylesi bir felaket karşısında seri ve etkili kararlar alınarak kaosa ve karmaşaya müsaade edilmemiştir. Salgının ekonomimiz üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak, bu süreçten olumsuz etkilenen vatandaşlarımızı desteklemek amacıyla gerekli önlemler süratle uygulamaya konulmuştur. 18 Mart 2020 tarihinde açıklanan Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi daha sonra ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda alınan yeni tedbirle genişletilmiş, toplumun tüm kesimlerinin bu süreçte desteklenmesi sağlanmıştır. Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi ve alınan diğer tedbirler kapsamında ihtiyaç sahibi hane halkına nakit desteği sağlanmış, en düşük emekli aylığı yükseltilmiş, kısa çalışma ödeneğinin kapsamı genişletilmiş ve ödemesi kolaylaştırılmış, telafi çalışma süresi artırılmış, istihdamın sürekliliği desteklenmiş ve bireylerin krediye erişim imkânları artırılmıştır, işletmelerin vergi ve prim ödemeleri ertelenmiş, işletmelere sektörel odaklı vergi indirimleri yapılmış, kredi ödemelerinin ertelenmesi imkânı tanınmış, temerrüde düşen firmalara mücbir sebep açıklama imkânı getirilmiş ve kredi teşvikleri verilmiş, Kredi Garanti Fonu’nun limiti artırılarak teminat sıkıntısı yaşayan işletmelerin finansmana erişimine imkân sağlanmıştır.

Salgının etkisiyle ekonomimiz 2020 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 9,9 daralmakla birlikte, bu daralma birçok ülkeden daha düşük düzeyde kalmıştır. Sanayi üretimi, imalat sanayisi kapasite kullanım oranı, ihracat, Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), güven endeksleri, kurulan şirketlerin sayısı, rekor kıran elektrik tüketimi gibi veriler ekonomide güçlü bir toparlanma olduğunu ve büyüme patikasına girdiğimizi açıkça göstermektedir.

Komisyon üyesi arkadaşlarımız Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile arkadaşları tarafından verilen bu kanun teklifinde de özellikle salgının ekonomik ve sosyal hayata olumsuz etkilerinin giderilmesi amacıyla daha önce yapılan düzenlemelerle bağlantılı ve ek olarak vergi ve sigorta primi destekleri ve istihdama yönelik düzenlemeler yer almakta, ayrıca kamu kurumlarının ve vatandaşların talep ve beklentilerine yönelik bazı düzenlemeler yapılmaktadır.

Sayın Başkanım, bazı maddelerle ilgili kısaca görüşlerimizi ifade edeceğim, madde geldiği zaman daha detaylı görüşürüz.

Birinci husus, teklifin 31’inci maddesiyle yapılan düzenleme, basın çalışanlarını fiili hizmet zammı süresinden yararlanma konusu. Bildiğiniz üzere, mevcut düzenlemede Basın Kartı Yönetmeliği’ne göre basın kartı sahibi olma şartı vardı bu haktan yararlanmak için, getirilen düzenlemeyle Cumhurbaşkanlığı kararnamesine göre basın kartı sahibi olma şartı getiriliyor. Ama bu madde, Anayasa Mahkemesince iptal edilip hukuki boşluğu gidermek üzere de dokuz aylık bir süre verildi, bu süre de önümüzdeki ay dolacak. Anayasa Mahkemesi kararının gerekçesine baktığımız zaman –karar da önümde, tam metinden okuyayım- aslında “Fiili hizmet zammının uygulanacağı basın ve gazetecilik mesleğinde çalışanların belirlenmesinde temel esaslar ve ilkeler kanunla düzenlenmeyerek bu konudaki düzenleme yetkisi yönetmelik aracılığıyla bütünüyle yürütme organına verilmiştir. Kanunilik ölçütünün gerçekleşmesi için sosyal güvenlik hakkının sınırlandırılmasına yol açan söz konusu düzenleme nedeniyle basın kartının niteliği ile ne şekilde verileceği konusunda ve bu kartın verileceği kişilerde aranacak şartları içeren temel ilkelerin anılan hakka keyfi bir şekilde müdahale edilmesini önleyecek şekilde kanunla açık bir şekilde ortaya konulması gerekir.” diyor ve sosyal güvenlik hakkına sınırlama getirdiği için bu düzenlemeyi iptal ediyor.

Bizim görüşümüz –madde gelince daha teferruatlı değerlendirebiliriz- Basın İş Kanunu var 5953 sayılı yani bu kanun kapsamındakilerin yararlanması en doğru olacaktır. Bu kanun kapsamına giren basın çalışanlarının tümünü niye yararlandırmıyoruz, onu maddede teklif sahibi arkadaşlarımız izah ederse ona göre bu konuda mutlaka bir çözüm getirmemiz lazım. Dediğim gibi, bizim görüşümüz, tüm basın çalışanlarının bu fiilî hizmet süresi zammından yararlandırılması yönündedir.

Teklifin 22’nci maddesinde Millî Eğitim Bakanlığına bilgisayar ve donanımlarının bedelsiz teslimleri yani bağışlara KDV istisnası getiriyor. Malum, eğitim sistemimiz internet üzerinden çevrim içi derslere dayalı olarak yürütülüyor. Artık, bilgisayar ve internet tam olarak ders kaynağı hâline geldi. Yani vergilerine baktığımız zaman bunlarda da KDV, özel iletişim vergisi var. Yani burada acaba öğretmenlerin ve öğrencilerin aldığı bilgisayar ve internet üzerindeki vergileri de KDV’yi de istisna kapsamına alabilir miyiz, bunu bir öneri olarak getiriyorum. Yani öğretmene ve öğrenciye bağışlanan tablettir, hiç olmazsa bunları da bu kapsama almamızın doğru olacağını düşünüyorum.

Varlık barışıyla ilgili, teklifin 17’nci maddesi konusunda şunu söyleyeceğim: Malum, 2008 yılından beri sürekli bu konuda düzenleme yapılıyor yani âdeta daimî madde hâline geldi. Yani sorun nedir, niye yararlanan sayısı az? Bilmiyorum ne kadar yararlanan var, o konuda açıklama yapılır. Yani sürekli bunu getirmemizdeki amaç nedir? Bu konu aslında önemli kolaylıklar getiren bir düzenleme, yani iyi mi anlatılamıyor? Bunlar açıklığa kavuşturulmalı, madde geldiği zaman bunu da görüşürüz.

Bir konuyu daha hatırlatmak istiyorum, bu vadeli çekler meselesi. Malum, piyasadaki uygulama vadeli çek, kanunda da düzenleme yapılmıştı; “31/12/2020 tarihine kadar üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankayaibrazı geçersizdir.” diyordu yani vadeli çekiye yol açıyordu. Bunun da süresi doluyor yani bu uygulamadan vazgeçmeyeceksek bu teklifle bunu da getirmemizin doğru olacağını, buradaki sürenin de uzatılmasının gerektiğini düşünüyorum.

Teşviklerle ilgili de bir iki maddeyle ilgili görüşüm var. 8’inci madde, bu 1 Ocak 2019-17 Nisan 2020 döneminde sözleşmesi sona erenler ile kayıt dışı çalışanların en son çalıştıkları iş yerlerinde fiilen çalıştırılmaları hâlinde bir destek veriyoruz. Eğer işe alınıp ücretsiz izne çıkarılırsa yine ayrı bir destek, işte birincide 1.324,5 lira, ikincide 1.177 lira destek... Üçüncü şık var: Başvurusu kabul edilmeyenlerden ailelerinde hiçbir geliri olmayanlar, düzenli sosyal yardım almayanlara da hane başına 1.030 lira destek verilmesi öngörülüyor. Yani bilmiyorum ama bu konunun daha teferruatlı anlatılması lazım, burada ne amaçlanıyor? Yoğun bir başvuru gelebilir çünkü kayıt dışı çalışanlar bundan yararlanmak üzere yoğun bir şekilde başvurabilir, istismar edilebilir yani kayıt dışı çalışmaya devam eder, zaten yakalayamadığımız için bir yandan da buradan yararlanma gibi bir imkân doğar. Bu konunun bu boyutlarıyla değerlendirilmesi lazım. Aslında, bu yaptığımız da bir istihdam teşvikinden ziyade sosyal yardım oluyor yani bu kesime verdiğimiz bu 1.030 lira -günlük 34,34 lira- sosyal yardım kapsamında.

Diğer konu 32’nci madde. İşe girdiği tarihten önceki son bir yıl içerisinde prim ödeme gün sayısı yüz yirmi günden az ve işe girdiği tarih itibarıyla 25 yaşından küçük olup çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresince hesaplanan çalışma gün sayısı on günden az olanlar için işverenlerce, prime esas günlük kazanç alt sınırının yüzde 2’si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi, yüzde 7,5 işverene yüzde 5 sigortalıya ait genel sağlık sigortası primi ödemesi öngörülüyor. Ama burada ilginçtir, çalışana tüm o ayın genel sağlık sigortası primini tamamlama zorunluluğu getiriliyor. İkincisi de yaşlılık, malullük, ölüm aylığı priminin ertesi ay mutlaka yatırılması zorunluluğunu öngörüyor yani sosyal güvenlik hakkı yönünden bu konunun değerlendirilmesi lazım. Malumdur, çıraklık, staj süreleriyle ilgili bizlerin de bunların çalışma günlerinin sayılması noktasında, en azından borçlanma imkânı verilmesi noktasında görüşlerimiz var. Bu yeni bir kapı açıyor yani 25 yaşından

küçükler on günden az çalıştığı zaman uzun vadeli sigorta primini ödemeyecek ya da bir ay içinde öderse yararlanabilecek. Zaten aldığı para ne kadar olacak, on günlük para, onun genel sağlık sigortası primini aylığa tamamlaması ve uzun vadeli sigorta primlerini yatırması zor. Yani uygulamada güçlük olacak, uygulaması zor olacak bir madde olarak gördüğümüzü ifade ediyorum.

Son olarak da kurumlar vergisi oranıyla ilgili ben de şunu ifade edeceğim: Malum, 2018, 2019, 2020 yılları için biz bu oranı artırmıştık, geçici madde hâlen yürürlükte. Şimdi niye 5 puan düşürme yetkisi alıyoruz? Bu konunun gerekçesinin daha ayrıntılı anlatılması gerektiğini düşünüyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, değerli misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sonda söyleyeceğimi başta söylemek istiyorum. Yani elimizdeki teklif bir istihdam paketi değil bir istismar paketidir. Bu teklifle işverenlere bol kepçeden teşvikler getirilirken işçiler için ayrımcılık ve yeni hak kayıpları getirilmektedir. Oysa teklifin gerekçesine bakan bir kişi kısa süreli de olsa umutlanabilir. Örneğin, ne diyor gerekçede? “Tüm dünyayı etkisi altına alan coronavirus salgınının istihdam üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması...” Ama tabii ki madde içeriklerine bakıldığında, iktidarın işçi aleyhine düzenlemeleri ortaya çıkmakta ve umutlar suya düşmektedir.

Değerli arkadaşlar, iktidar salgın yönetiminde aldığı ekonomik, sosyal ve siyasal kararların tümünde patronları gözetmiştir; bu çok açık. Şöyle bir bakalım: Adını “ekonomik istikrar kalkanı” koydukları ilk paketin sloganı “Çarklar dönecek, salgın fırsata çevrilecek.” idi. Örneğin, Merkez Bankası, KOSGEB, kamu bankaları, hazine, İşsizlik Sigortası Fonu; patronlar için tüm kanallardan musluklar açıldı, ucuz krediler verildi, geçmiş kredi borçları ertelendi, vergi ödemeleri ötelendi, sigorta primleri de. İşçiler ise kredi kartları borçlarını tıkr tıkr ödediler; ödeyemeyenin faizi işledi, borcu katlandı. Devlet işçinin borcuymuş, hacziymiş bakmadı, patronlardan almadığı sosyal güvenlik ve işsizlik sigortası primlerini, gelir vergisini ücretten kesip tahsil etmeye devam etti. Şirketlere gelen icra iflas takipleri durduruldu, faaliyetlerine ara verenlerin yıllık ilan, reklam, çevre temizlik vergileri silindi, fatura borçları ertelendi; emekçiler ise her ay zamlı doğal gaz, elektrik ve su faturalarını ödemeyi sürdürdü. Teknoloji geliştirme merkezlerinde kurulu firmaların kira ödemeleri durduruldu. O iş yerlerinde çalışan işçiler ise ay başında ev sahibinden nasıl kaçacağını düşünür hâle geldi. Şirket alacaklarının devlet desteği güçlendirildi, patronların ödemediği ücret ve tazminat alacaklarında ise işçiler mahkeme kapılarını aşındırmayı sürdürdü. Döviz kuru artıp kârları katlanan ithalatçı patronlar için bir de yeni ihracat teşvikleri düzenlendi; emekçilerin ise pahalılaştan mal ve hizmetler karşısında ücretleri eridi, alım güçleri azaldı. Patronlar çalıştırdıkları her asgari ücretli için işsizlik sigortasından prim desteği aldı; asgari ücret ise salgın döneminde 1 kuruş yükselmedi. Sendikalı faaliyetler durduruldu -12 Eylül sonrası ilktir- yetki alınmadı, toplu sözleşme yapılamadı, greve çıkılamadı. İşten çıkarma yasağı diye tek taraflı ücretsiz izin uygulandı, bu sayede patronlar işçileri dilediği gibi işten uzaklaştırdı, ücret ödemedi, tazminat vermedi. İzne yollanan işçi ise günde 39 lira ödenekle geçinmeye çalıştı. Neredeyse tüm patronlara kısa çalışma izni verildi. Bu iş yerlerinde çalışan işçiler ise çoğunlukla kısa çalışma ödeneği dışında tek bir kuruş para almadan tam zamanlı çalıştılar.

Sokağa çıkma yasağı geldi, işçiler istisna tutuldu; şehirler arası seyahat sınırlaması oldu, işçi servisleri kapsamdan çıkarıldı; hastaneler ve iş yerleri salgının merkezleri hâline geldi, buralarda onlarca sağlık emekçisi, işçi çalışırken yaşamını yitirdi, binlercesi virüse yakalandı. SGK ise hastalığı iş kazası ve meslek hastalığı kapsamından çıkaran genelge yayımladı.

Mart ayından bugüne salgın yönetiminin emekçi halkı kollayan tek bir uygulamasını bulamazsınız. Patronlar kazanacak, salgın yönetiminin esası bu. Ya işçiler, emekliler, onların aileleri?

Aşıya kadar ölen ölür, kalan sağlarla hayat devam eder. Görünen o ki Türkiye’de, değil salgının ekonomik ve sosyal yıkıma karşı emekçi sınıfları kollayan ciddi bir tedbir alınmayacak. Tedbirlerle oyalanmak ve ekonomiyi zorlamak yerine aşı yarışında ipi göğüslemek tekellerin ve kapitalist devletlerin önceliği hâline gelmiş durumda. O da halkın sağlığını düşündükleri için değil ortaya çıkan büyük pazarın belirleyen aktörü olmak için böyle. “Aynı gemideyiz öyle mi?” diye sorası geliyor insanın.

Değerli arkadaşlar, teklifin onlarca maddesiyle sermaye için yeni istihdam teşvikleri ve destekleri getiriliyor. Maddelerde detaylarını izah etmeye çalışacağım ancak bir iki şeye değinmek istiyorum. Ayrıca kurumlar vergisinin 5 puan indirilmesine olanak sağlayan düzenleme de pakette yer almakta. Teklifte İşsizlik Sigortası Fonu’ndan işverenlere sağlanan desteklerin artırılması hedefleniyor. Böylece paketin önemli bir bölümünün sermayeye dönük koruma ve kollama tedbirleri olduğunu söylemek mümkün.

Teklifin gerekçesinde salgının yarattığı yükün sosyal devlet ilkesi gereğince paylaşılmasından söz edilirken teklifin içeriğinde işçileri koruyucu bir düzenleme yok. Oysa Sosyal Güvenlik Kurumunun esası nimet-külfet esasına dayanır, burada külfeti çekenler nimetinden faydalanmamaktadırlar. Örneğin, pakette işçiler için gelir vergisi indirimi yok, salgından etkilenenlere dönük nakit transferi yok, dahası sigortasız işçi çalıştırmış olanlar ödüllendiriliyor -maddelerde değineceğim ona- kısaca yükün paylaşıldığı iddiası gerçek değil. Paket, sermaye için teşvik ve destek öngörüyor, çalışanlar için değil.

Bol kepeçe teşvikler dışında yasa teklifinde emekçilere saldırı niteliğinde düzenlemeler de var. Örneğin, 25 yaş altı ve 50 yaş üstü işçiler için belirli süreli sözleşmelerin koşulsuz olarak yapılabilmesine olanak tanınması. İş Kanunu’nun 11’inci maddesine göre belirli süreli iş sözleşmesi hâlen belirli süreli işlerde veya belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşullara bağlı olarak yapılabilir ve yine kanuna göre “Belirli süreli iş sözleşmesi, esaslı bir neden olmadıkça, birden fazla üst üste (zincirleme) yapılamaz. Aksi halde iş sözleşmesi başlangıcından itibaren belirsiz süreli kabul edilir.” demektedir.

Teklif ne getiriyor? 25 yaş altı ve 50 yaş üstü işçilerle, bu koşullar aranmaksızın keyfi olarak belirli süreli iş sözleşmesi yapılmasının önünü açıyor. Bu değişiklik ne anlama gelmekte? Gençlere ve yaşlılara yönelik ayrımcılık anlamına gelmektedir. Bu değişiklik her şeyden önce yaşa bağlı ayrımcılıktır, bu ayrım Anayasa’nın eşitlik ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir, çalışma barışı hükümlerinin (madde 49) ihlali anlamına gelmektedir.

Sırf belli yaş gruplarında oldukları için milyonlarca işçi temel haklarından yoksun bırakılmaktadır. Böylece yaşa dayalı “ikinci sınıf işçilik” yaratılmaktadır.

Bu teklif yeni bir taşeron işçilik faciası yaratacak ve güvencesizliği derinleştireceklerdir. Öte yandan iş hukuku ve sosyal politikaların temel ilkesi, çalışma yaşamında öncelikli korunması gereken gruplar olarak kabul edilen ve daha fazla ayrımcılığa uğrayan ve uğrayabilecek kesimlerin korunmasıdır. Bu gruplar arasında gençler, kadınlar, yaşlılar ve göçmenler ilk sırada yer alır. Bu gruplar için teklifte yapıldığı gibi ayrımcılık değil, pozitif ayrımcılık gerekir.

Bu değişiklik, kıdem tazminatı ve iş güvencesi haklarına da darbe demektir. Belirli süreli iş sözleşmesiyle çalışmak işçi açısından büyük hak kayıpları yaratacaktır. Belirli süreli sözleşmeyle çalıştırılan işçiler kıdem ve ihbar tazminatına hak kazanamazlar. Belirli süreli iş sözleşmesiyle çalışanlar iş güvencesi hükümlerinden yararlanamazlar. Şimdilik kıdem tazminatının fona devredilmesini ertelemiş görünen Hükümet, kıdem tazminatını parça parça ortadan kaldırmaya başlamaktadır bu teklifle.

Bu teklif, milyonlarca genç çalışanı ve işsiz ile emekliliği yaklaşan milyonlarca işçiyi etkileyecektir. Bu teklif en çok da emeklilikte yaşa takılanlar kapsamında olan işçileri etkileyecektir. Bilindiği gibi, EYT'liler çalışma yılı ve prim gün sayısı doldurup yaş koşulu nedeniyle bekleyen işçilerden oluşmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Başkanım, bitiriyorum.

Bunlar genellikle 50 yaş üzeri işçilerden oluşuyor. Bu teklif yasalarsa EYT'liler belirli süreli sözleşmeyle çalışmaya zorlanacak ve daha güvencesiz koşullarda çalışmış olacaklardır. Hükümet, EYT sorununu çözmek yerine EYT'liler için yeni hak kayıplarına yol açacak bir düzenlemeyi gündeme getirmiştir.

Sonuç olarak, kanun teklifinde işçinin korunması sözde kalmıştır, teklifte işçinin temel hakları sınırlandırılarak işveren korunmuştur. Kanun teklifinin bütününe baktığımızda işverenlere vergi ve prim teşvikleri artırılırken işçilerin kıdem tazminatlarının ve emeklilik haklarının adım adım kaldırılmasını içeren maddeler getirilmiştir. İşçilerin haklarını sınırlandırarak işverenin korunması, işçi ile işverenin eşit sözleşme tarafı olarak görülmesi, iş hukukunun işçi ve işveren arasında denge hukuku olarak tanımlanması, tüm bu anlayışlar üzerinden kanun teklifi hazırlanmasıyla sosyal devlet ilkesini yan yana getirmek hukuken olanaklı değildir. Kanun teklifi hukuken olanaklı olmaması gerekeni yaparak krizde işçinin kurban edilmesi pahasına işverenin korunacağı örneğini vermiştir. Bu anlamda kanun teklifi tümüyle geri çekilmelidir.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Girgin.

Sayın Ök, buyurunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, çok değerli bürokratlar; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki hepimizin bildiği üzere Çin'de ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisine alan Covid-19 salgınıyla tüm dünyada olduğu gibi biz de mücadele etmek zorunda kaldık ve bununla ilgili birçok tedbirler aldık. Ülkemizin bu salgın hastalığa karşı mücadelesinde adım adım bir strateji izlediğini ve

acele etmeden, tüm piyasalarda panik ortamı yaratmadan başarılı bir şekilde yönettiğini açıkça ifade etmek istiyorum. Özellikle sağlık alanındaki altyapımız sayesinde, tüm dünyaya şöyle bir baktığımızda, Türkiye bu sınavı gerçekten başarılı bir şekilde veriyor ve vermektedir.

Nisan ayında açıkladığımız coronavirüsün ekonomik ve sosyal etkilerini bertaraf etmek için hazırladığımız Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi esnafımızdan işverenimize, çalışanlarımızdan emeklilerimize kadar toplumun her kesimine bir şekilde dokundu. 12 Ekim itibarıyla rakamlar vermek istiyorum: 3 milyon 580 bin 532 kişiye 20 milyar 303 milyon 591 bin 915 TL kısa çalışma ödeneği, 2 milyon 45 bin 139 kişiye 5 milyar 116 milyon 119 bin 331 TL nakdî ücret desteği, 846.609 kişiye 3 milyar 936 milyon 886 bin 312 TL işsizlik ödeneği olmak üzere sosyal koruma kalkanı kapsamında toplam 38 milyar 580 milyon 216 bin 199 lira ödeme yapılmış durumdadır.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle, Sayın Cumhurbaşkanımızın da kararıyla işveren prim desteği, prim teşviki, gelir vergisi stopaj teşviki ile damga vergisi desteğinin süresinin 31 Aralık 2023'e, kısa çalışma ödeneğinin süresinin ise 30 Haziran 2021'e kadar uzatılabilmesine olanak sağlıyoruz. İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklemek istediğimiz maddeyle de işsizlik ödeneğinden yararlandırılanların işten ayrılmalarını takip eden dokuz gün içinde işe girmeleri ve on iki ay süreyle kesintisiz hizmet akdine tabi olarak çalışmaları hâlinde, işsizlik ödeneğinden yararlandıkları süre için hesaplanacak uzun vadeli sigorta primlerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmasını sağlıyoruz. Böylece, işsizlik ödeneğinden yararlandırılan kişilerin işsiz kaldıkları sürenin azaltılmasını ve iş gücüne daha çabuk geri dönmelerini teşvik etmeyi amaçlamaktayız.

Bütün dünyadaki bu Covid'in etkisiyle tabii ki Türkiye'de istihdam maalesef olumsuz yönde etkilendi. Biz de bu anlamda istihdamın artırılmasına önem veriyoruz. İstihdamın korunması, artırılması amacıyla kadınları, gençleri veya Mesleki Yeterlilik Belgesi bulunanları istihdam eden özel sektör işverenlerine sağlanmakta olan prim desteği ve vergi desteği uygulamalarının 31/12/2023'e uzatılması için Cumhurbaşkanlığına yetki veriyoruz. Cumhurbaşkanımızın, sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak kısa çalışma ödeneğini uzatabilme süresini de 30/6/2021 tarihine kadar uzatmak istiyoruz. Çünkü maalesef pandeminin ekonomik etkileri hâlâ devam etmektedir.

Bu pakette, kısa çalışma başvurusunda bulunmuş özel sektör iş yerlerine de kısa çalışmanın sona ermesi ve haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi durumunda normalleşme desteği sağlıyoruz. Son iki ay içinde 159 bin iş yeri ve 1,2 milyon çalışan normalleşme desteğinden yararlandı ve destek süresi bu yılın sonunda bitiyor. Bu yasayla normalleşme desteğinin 2021 Haziran ayına uzatılmasını planlıyoruz. Tabii ki Sayın Girgin bahsetti, bu kısa çalışma ödeneğinde işçiler normal çalıştı, diğer günlerde tam çalıştılar, ödeneklerini alamadılar... Ben bilemiyorum, Denizli sanayi kenti, kısa çalışma ödeneğinden faydalanan bütün firmalarla ilgili çok ciddi denetimler yapıldı. Böyle bir şey Denizli özelinde -ben orada yaşadığım için biliyorum- mümkün değil, çok ciddi kontroller oldu.

Tabii, hepimizin bildiği üzere bu pandemi döneminde vatandaşlarımızı ekonomik açıdan rahatlatmak için de nakdî ücret desteğinde bulunduk ve bulunmaya da devam edeceğiz. Bu kanun tasarısı yasalasır ise işten çıkardığı kişileri işe geri alan işverenlere günlük 44,15 lira, aylık 1.324 lira destek verilecek.

Teklifte, kayıt dışı sigortasız çalışan işçiler için de önemli bir düzenleme olduğunu görüyoruz. 2019 başından bu yılın nisan ayına kadarki süre içinde sigortasız çalıştırılıp da işten çıkarılan kişileri, işverenin sigortalı işe alması hâlinde, sigortasız çalışan süreleri için işverene hiçbir cezai yaptırım uygulanmayacak, geçmiş borçlar tahsil edilmeyecek. Bu durum hâlen çalışan sigortasız işçiler için de

geçerli. Ayrıca, bu kişilere yönelik prim teşviki de verilecek. Aslında bu kanunun devreye girmesiyle birlikte, eğer çok ciddi sıkı denetimler de olursa ben bunun sigortasız çalışanlar için de önemli bir adım olduğuna inanıyorum.

Teklifle, kısmi çalışma da teşvik ediliyor. Daha doğrusu kısmi çalışma ortamı yaratıp yeni istihdam sağlanmaya çalışılıyor. Yasa tasarısıyla, kısmi zamanlı çalışmayı kabul eden hizmet erbabına gelir vergisi ve damga vergisi istisnası da getirilmiş oluyor. Destekten yararlanmak için kısmi süreli çalışmayı kabul eden kişinin yerine yeni bir kişinin işe alınması şartı var. Yeni işe alınan, kısmi çalışmayı kabul eden kişinin çalışmadığı günler çalışacak veya yeni işe alınacak kişinin de en az altı ay çalıştırılması gerekmekte. Bu durumda her bir çalışan için brüt asgari ücretin yüzde 10'u kadar destek verilecek ve kısmi süreli çalışmaya geçen çalışanların belirlenen vergi tutarına isabet eden ücretleri de gelir vergisinden istisna olacak.

Tabii ki ekonomimizin uluslararası rekabetçiliğini geliştirmek, yeni ihracat pazarları oluşturmak ve mevcut pazarlardaki payımızı artırmak için de istihdam imkânı genişletmek adına yeni bir madde de bu kanun teklifinde mevcut. Tam mükellef gerçek kişilerin Gümrük Kanunu kapsamında dolaylı temsilci olarak yetkili kılınan Posta İdaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler tarafından düzenlenen elektronik ticaret gümrük beyannamesiyle gerçekleştirdikleri mal ihracatı kapsamında elde ettikleri kazancın yüzde 50'sine, beyannamede bildirilen gelirlerden indirim uygulanmış olacak. Ayrıca, yurt dışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını yine teklifteki hükümler çerçevesinde 30 Haziran 2021 tarihine kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek veya tüzel kişiler söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilecek.

Yine, teklifte, daha önce görüştüğümüz İmar Kanunu'nda yapılan değişikliklerle elektronik haberleşme altyapılarında yapı ruhsatı alınmasına dair düzenlemeler bulunmaktadır.

Kısacası, Sayın Başkan, değerli üyeler; bu salgın döneminde ekonominin ve piyasanın işler hâlde tutulması, tarım, ticaret ve dış ticaret başta olmak üzere tedarik zincirinin koparılmadan işletilmesi tüm mücadeleyi etkileyebilecek önemli niteliktedir. Bu nedenle ülkemizin bir yandan salgının teşhisi, tedavisi ve yayılmasını önleme konularında mücadele ederken diğer yandan da büyük ekonomik krizleri önleyebilmek adına attığı bu adımları önemli olarak görüyorum. Dün Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın açıkladığı verilere de baktığımızda, gerçekten Avrupa'daki ülkelere ve dünyaya baktığımızda, bu ekonomik gelişmelere, büyüme ve küçülme rakamlarına baktığımızda bunu da görebiliyoruz.

Salgınla mücadelenin ekonomik anlamda tüm dünyayı etkileyecek olması acı bir gerçek. Bu nedenle ülkemizin ulusal düzeyde aldığı önlemler sayesinde hastalık sona erdiğinde ülke ekonomisinde en az zararlı bu süreci atlatabilmesi en büyük hedefimizdir.

Ben sözlerime son vermeden önce bu kanun teklifini getiren sevgili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Erhan Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, tabii, Türkiye ekonomisi ve Türkiye zorda; sanayici zorda, esnaf zorda, tüketici zorda, emeklisi, çalışanı herkes zorda. Sıkıntılı bir süreçten geçiyor Türkiye ekonomisi. Tabii, pandemiyle mücadele veya pandeminin getirdiği sıkıntılar da bunda mutlaka etkili oluyor. Ancak, bir defa, önce şunun kararını vermemiz lazım: Türkiye’de her şey çok iyi gidiyordu da –ekonomi açısından söylüyorum tabii ki- bu pandemi geldi makroekonomik dengesizlikler mi oluştu Türkiye’de, yoksa Türkiye ekonomisi zaten sıkıntıdaydı, bu geldi, bu da sıkıntılarımızı artırdı mı?

Şimdi, Hükûmetin beyanlarına veya burada iktidara destek veren milletvekillerimizin konuşmalarına bakınca yani sanki her şey çok iyiydi, çok iyi gidiyordu, pandemi geldi, işler bozuldu gibi bir anlam çıkıyor.

O zaman şunu sormamız lazım: Yani her şey o kadar iyiydi, sadece pandemiye sorun, niye pandemiyle daha etkili bir mücadele yapılmadı? Yani ekonomik anlamda, insanlarımıza bir kısım gelir transferleri anlamında. Ha, “Sıkıntımız zaten vardı.” diyorsak o zaman bunu niye itiraf edip de kurtulmuyoruz? Dolayısıyla bu kararı vermek lazım. Tabii, çok nettir bu, ekonomiden birazcık anlayan, şu ortamı, Türkiye ortamını birazcık teneffüs eden birisinin, iktisatçı olmaya da gerek yok... Türkiye ekonomisi pandemiden önce de ciddi sıkıntı içerisindeydi.

Bir defa, 2019 yılını alalım, çok geriye gitmeye de gerek yok, 2019 yılında Türkiye ekonomisinin büyümesi 0,9 arkadaşlar. Pandemi mi var? Yani büyüyemeyen bir ekonomide zaten bütün sıkıntılar bir defa neşet eder.

Efendim, işsizlik oranına bakıyorsunuz, yani pandemiden önce de 2019 yılında geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 19,8. Evet, pandemiyle bu 23,8’e çıkıyor. Her ne kadar TÜİK “İşsizlik düştü.” dese de... Yani bir kurum itibarını bu kadar mı çok ayaklar altına alır, bunu da anlamak mümkün değil.

Şimdi, dolayısıyla, ee, bütçe açığına bakıyorsunuz, yani “Maastricht Kriterleri” filan diyor. Türkiye bir ara Maastricht Kriterlerini tutturuyordu, hakikaten çok iyi bütçe açıklarımız vardı ama 2019 yılında Maastricht Kriterlerine en yakın tanım olan genel devlet özelleştirme geliri hariç bütçe açığı rakamı 3,2. Yani onun üzerinde, ha, şimdi bu tabii daha da artıyor. Ee, borç stoğu desen aynı şey. Dolayısıyla, şu andaki yaşadığımız sıkıntıları pandemiye bağlamak bir defa iktisaden de yanlıştır, gerçeklerle de bağdaşmamaktadır.

Ekonomiyi ayakta tutan nedir? Bir defa, iş dünyası diyelim yani sanayicisi, esnafı, küçük esnaf ciddi olarak zor durumda. Ne yapıyoruz, pandemiyle mücadele kapsamında ne tür destekler verdik diye baktığımızda, aslında Sayın Cumhurbaşkanı 1 Ekim tarihli Meclis açılış konuşmasında söyledi, 35 milyar TL’dir Türkiye’nin pandemiyle mücadele kapsamında yaptığı toplam gelir transferi anlamındaki destek. Bunun da sadece 8 milyar TL’si bütçedendir, kalanı İşsizlik Sigortası Fonu’ndandır, o da zaten çalışanın kendi hakkıdır. Dolayısıyla, bütçeden sadece 8 milyar TL para harcayarak bütün bütçedeki sorunları gelip pandemiye bağlamak kadar gerçek dışı bir beyan olamaz.

Şimdi, bütün dünyaya bakıyorsunuz -az önce Sayın Durmuş Yılmaz Vekilim de söyledi ama ben de tekrarlayacağım- işte IMF’nin çalışması var burada: Türkiye, G20 ülkeleri içerisinde doğrudan gelir transferi anlamında pandemiyle mücadelede en sonda geliyor ve çok düşük, millî gelire oranı yüzde 0,2. Yani Amerika’nın 12,3 verdiği, efendim, temerrüde düşmüş Arjantin dahi yüzde 2,8 büyüklüğünde doğrudan gelir transferi yaparken Türkiye 0,2 verdi, verebildi. Tabii, şimdi, alanımız dar onu kabul ediyoruz ancak, yani her şeyi bu kadar kötü yapacaksınız, bütçeyi kötü yöneteceksiniz, ekonomiyi kötü yöneteceksiniz ondan sonra üzerine de bir sıkıntı geldiğinde “Ya, ne yapalım imkânlarımız yok.” diyemezsiniz, devlet böyle yönetilmez.

Şimdi, kredi musluklarını açtık, tamam. Kabaca bakınca doğru bir karar, bütün dünya da aynı şeyi yapıyor ama biz bunu o kadar yanlış uyguladık ki ondan sonra ne oldu? Paralar altına gitti, dolara gitti, emlake gitti, arabaya gitti. Yani, yapmamız gereken bu değildi ki bizim. Ama iş yeri kapanmış, iki yüz gündür kıraathanesi kapalı olan kahveci esnafına hiçbir şey vermedik, efendim, lokantacısına, kafecisine, diğer küçük esnaflara... Esnafın hepsi şikâyetçi. İşte, Sayın Genel Başkan bizim ilçeleri, illeri dolaşıyor -ben de bir kısım ziyaretlerine katıldım- hakikaten insanlar kan ağlıyor, bunu görmek lazım ve bu insanlara bir şey vermemiz lazım, kredi falan değil, hadi KGF'den verdik, şuradan, buradan küçük küçük paralar verdik, onların geri ödeme vakti geldi. Gelir olmayınca bu insanlar bunu nasıl ödeyecek? Bunları görmemiz lazım. Bunlar yapılmıyor, ne yapılıyor -maddelere geçmek anlamında söylemiyorum, birazdan maddelerde bunları daha detaylı konuşacağız- gidiyoruz kurumlar vergisini 5 puan indirmek için Cumhurbaşkanına yetki veriyoruz. Eğer bu indirim gerçekleşirse, maliyeti 2021 yılı için 28 milyar TL arkadaşlar. 8 milyar TL, milyonlarca aç, açıkta kalan insana yani evine ekmek götüremeyen insana, efendim 8 milyar lira para veriyoruz ondan sonra kurumlar vergisini... Bakın, bir de şöyle bir mantık hatasına düşülüyor, ben hayretler içerisinde kalıyorum bu kanun teklifini hazırlayan sayın milletvekillerinin bakış açısına veya ona destek veren bürokratların bakış açısına. Ya kardeşim, şimdi şu durumda değiliz, yani insanlar aç, insanlar para bulamıyor. Vergi düşürecekse veya devlet bir yere para... Hani ya harcama yaparak ya da gelirinden vazgeçerek bir şey verecekse kazananın az almayı mı tercih edeceğiz? Yani kurumlar vergisinin normal bir zamanda indirilmesi meselesi tartışılabilir. Kaldı ki biz, kurumlar vergisi yüzde 20 ve en düşük ülkelerinden bir tanesiyiz. İrlanda yüzde 12,5'tu, son zamanlarda takip edemedim, Avrupa Birliği onu çok eleştiriyordu, çok düşük diye. Yani yüzde 20'nin altına daha nereye götüreceksiniz kurumlar vergisini? Kaldı ki, kazanç üzerinden alınmıyor, zarar ediyorsa zaten vergi almıyorsun. Yani kazancından da şöyle zor bir zamanda yüzde 20'yi geçmişte verdiği gibi versin, zaten önceki yılda da 22'ye çıkarmışız. Ya, bu ne kadar istikrarsız bir devlet yönetimi. Ondan sonra "Türkiye'ye niye para gelmiyor?" diyoruz "Türkiye niye sıkıntıda?" diyoruz. Yani ekonomiden sorumlu Bakan "Ben dolara bakmam." diyor "Dolar kontrolümün altında." diye laflar ediyor, ondan sonra "Türkiye'ye niye para gelmiyor?" diye düşünüp duruyoruz. Ya, hakikaten beyanat vermeseler bu kadar güvensizlik olmayacak. Sayın Cumhurbaşkanı 2016 yılında -yeri değil başka zaman söyleyecektim ama- videoları falan var, tarihi de buralarda bir yerdeydi bir konuşmasında -ben onu Genel Kurulda çok eleştirdim- millete altın almayı tavsiye eden bir Cumhurbaşkanı. Şimdi de bütün analizlerde altın hariç olsaydı şöyle olurdu, böyle olurdu diye analiz yapıyoruz, bu ne perhiz bu ne lahana turşusu! Ya, biz altın mı üretiyoruz? Yani "Dolar almayın, altın alın, TL'nizi altına çevirin." Sayın Cumhurbaşkanının beyanatı bu. Altını neyle alacaksınız? Türk lirası vererek altın mı alabiliyorsunuz bir yerden? Hangi iktisatçı bu aklı veriyor? Şimdi, ondan sonra da "Efendim altın ithalatımız arttı, altın şöyle oldu, altın böyle oldu." diye şikâyet ediyoruz. Bir borçlanma stratejisi var. Bizim Kalkınma Politikaları Başkanı Ümit Hoca hesaplamalar yaptı. Bakın, bu kadar kötüyseniz yanlış iş yaptığımız için kötüyüz. Sadece 1 Ocak 2020'den bugüne kadar yanlış borçlanma stratejisinden dolayı -dövizle borçlanma- TL'yle normal o günkü cari kur faizlerle borçlanılmış olsaydı -yani düşük faiz falan demiyoruz- bugün itibarıyla 27 milyar TL yükümüz daha az olacaktı, borçlanmanın maliyeti. Bakın, yedi sekiz aylık yanlış borçlanmanın maliyeti. Altınla borçlanmalar ya iki yıllığı yüzde 110 maliyetle borçlanma stratejisi izleyen bir şey var. Borç stoku almış patlamış. Cumhuriyet tarihi boyunca merkezî yönetimin iç ve dış borç toplamı 2018'in Temmuz ayı itibarıyla 1 trilyon lira iken... Hani diyorsunuz ya "Cumhuriyet tarihi" filan diye, böyle geçmişî karalama anlamında. Yani işte, doksan küsur yılda yapılan borç stokunu Sayın Bakan geldi iki yılda yaptı. 1,8 trilyon şu anda, 1,810 tam rakamı, ağustos sonu. Ondan sonra "Niye Türkiye kötü? Niye mali alanımız yok?" diye söylüyoruz.

Efendim, şimdi, ya vatandaşın da... Kirasını ödeyemeyen esnaftan kira stopajı alıyoruz; ödemesini istiyoruz, ödemediği zaman da devlete borçlu oluyor. Bakın, bir yandan kurumlar vergisini, kazananın vergisini, zaten düşük olan vergisini düşürüyorsunuz; şu mantığa bak. Sayın Cemal Öztürk Vekilim, yani tabii şu anda siz sorumlu olduğunuz için size söyleyeceğim, muhababım sizsiniz. Yani kira ödeyemiyor, üstelik bir de kira stopajını devlet borç olarak üzerine bindiriyor. İşte, belki biraz daha yapılandıracağız onu, bilmem ne yapacağız. Ama yani burada herhangi bir feragat etmiyoruz, bir şey yapmıyoruz; gelin, şunları yarıya indirelim bir defalığına hatta kira desteği verelim demiyoruz, kazananın vergiyi daha az alacağız diyoruz. Bunun mantığını birisi bize izah etsin. Veya menkul sermaye iratlarıyla ilgili geçici 67'nci madde. Ne zaman çıkmış? 2004 yılında. Geçici madde olarak ekleniyor 2004 yılında. Yıl kaç? 2020. On altı yıl boyunca bir geçici madde uyguluyoruz. Beş yıl uzatıyoruz, Anayasa'ya da -bana göre- aykırı bir şekilde bir beş yıl daha uzatma yetkisi veriyoruz Sayın Cumhurbaşkanına. Yani yirmi altı yıl uygulanacak bir geçici madde. Bir defa, zaten böyle bir kanun teklifi...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Vekilim, ek süre veriyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Bu arada bizim sürelerimiz niye on dakikaya düştü, ben anlayamadım. İç Tüzük'te yirmi dakikadır süre. Sayın Başkan, onu da bir konuşmak lazım. Yani bu süreleri on dakikaya ne zaman düşürdünüz?

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Devamlı on dakika Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, yirmi dakikadır, asgarisi yirmi dakikadır. Bizim hakkımızı... Yani Komisyonunda İç Tüzük'te...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yirmi dakika değil daha fazla. İç Tüzük'te öyle bir şey yok.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Grup sözcüleri yirmişer dakika konuştu, üyelerimiz onar dakika, üye olmayanlar beşer dakika Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, grup sözcüsü... İç Tüzük'te efendim, grup sözcüsü veya milletvekili diye bir ayırım bilmiyorum -İsmail Bey daha iyi bilir- öyle bir ayırım filan yok. Hayır, zaten maddelerde filankonuşmayacağız, bizi şimdi sıkboğaz etmenin bir anlamı yok.

Şimdi, geçici madde 67. On altı yıldır uygulanıyor, yirmi altı yıla çıkarılması konusunda şu anda bizden yetki isteniyor. Ne var burada? Menkul sermaye iratlarının vergilendirilmesi. Ya fakirin fukaranın ümüğüne basıyoruz, her türlü parayı alıyoruz; burada faiz geliri olandan, işte, borsa geliri olandan, bilmem ne geliri olandan... Yani kısa süreli bir iki yıl için konulmuş maddeyi uzata uzata bugüne kadar getirmişiz, bir on yıl daha uzatılması konusunda yetki veriyoruz. Biraz Allah'tan korkmak lazım. Faizden sıfır vergi alacaksın, kimisinden yüzde 10 stopaj alacaksın, benim zorda olan esnafımdan; kirasını ödeyemeyen, çocuğuna ekmek götüremeyen adamdan yüzde 20 stopaj alacaksın. Bu ne biçim adalet? Ve geliyorsunuz, böyle bir zamanda bunun süresini uzatma konusunda bu heyetten yetki isteniyor; bunu anlamak mümkün değil. Nasıl bir mantıkla hazırlandı bu? Nasıl bir şey yapılıyor? Yani biz ne yapmaya çalışıyoruz? Yani sanki Türkiye'de her şey çok mükemmel gidiyor, pandemiden kaynaklanan bir ekonomik zorluk filan yok, paramız da çok fazla, biraz saçalım bunları gibi bir anlayışla bir kanun teklifi geliyor önümüze. Allah aşkına, bakın, hepimiz bu ülkede yaşıyoruz, yıllarımızı verdik bu işlere, sizler de öyle. Ama bunun mantığını birisi bize anlatsın, bunu izah etmek mümkün değil ve bu hallerimiz, işte, bu tür yaptığımız işler güveni sarsıyor.

Bakın, Türkiye, hep söylüyoruz, siz de biliyorsunuz zaten, finansman açığı veren bir ülke yani kendi tasarruflarımız yetmiyor. Biz gidiyoruz hâlâ tüketimi kamçılayacak birtakım şeyler yapıyoruz, Hükümet öyle tedbirler alıyor. Yani o da yanlış da hadi neyse ama ne ihtiyacımız var? Dış tasarrufa ihtiyacımız var. Dış tasarruf gelmediği zaman bizim çarklar dönmüyor. Şimdi, bu kadar belirsizliğin

olduğu, bu kadar yanlış beyanatın olduğu, yanlış icraatın olduğu bir yere hangi sermaye gelir? Sermaye gelmediği zaman da ondan sonra hemen “dış güçler” diye bir şey uyduruyoruz veyahut da şöyle oldu, böyle oldu diyoruz. Yani bu dış güç yeni filan çıkmadı. Yani Türkiye 2006-2007 yıllarında 20 milyar dolar net doğrudan sermaye girişi sağlamış bu ülke yani o zaman millî değil miydi bu ülkeyi yönetenler? Aynı insanlardı. O zaman başka bir şey mi yapıyordu bu ülkede? Yani, geldiği zaman iyi...

O, şimdi, iş ortamı endeksinde 1 basamak atladık, gayet güzel. Orada manipülasyon olduğu söylendi, ayrı bir konu ama uluslararası bir gösterge, Sayın Cumhurbaşkanı onu söylüyor. “Ya, Yolsuzluk Algısı Endeksi’nde bir yılda 13 basamak düştü.” dediğimizde “Ya, bu dış güçler böyle.” diyoruz. Bu ikiye bölünlülükten de kurtulmamız lazım. O yüzden, yani, geldiği zaman iyi, gelmediği zaman “dış güç” edebiyatına sarılarak bir kısım insanları kandırabilirsiniz ama bu ülkeye bir faydamız olmaz, yaptığımız şey yanlış olur.

Bu ve varlık barışı meselesine, yapılandırma meselesine teknisyen olarak geçmişte karşı çıkmış birisiydim yapılandırma konusunu çok uygun bulmayan bir siyasetçi olarak da ama şu anda yapılandırma bir ihtiyaç; işte, hakikaten yapılandırmanın tam da olması gerektiği bir zaman çünkü insanlar artık her şeyin dışında bu kadar sıkıntıdayken onları devletle daha fazla sıkıntılı hâle getirmemek lazım. Ancak bunu yaparken de Sayın Öztürk, lütfen, şuna dikkat etmemiz lazım: Yani “Bunu eğer üç ay sonra, hemen yılbaşında ödeyeceksiniz.” dersek -yılbaşında, tabii, ne getireceğinizi bilmiyoruz; sizin getirdiğinizin dışında bir şey de çıkmadığı için artık biz de bir şey getirmiyoruz- “Yılbaşında hemen, efendim, yapılandırma taksitleri başlayacak.” dersek yine olmaz bu, asgari bir yıl bir süre vermemiz lazım. Yani, bu yapılandırmayı devlete biraz para bulma meselesi olarak değil, milleti devletle nizalı olmaktan kurtarma meselesi olarak görmemiz lazım milleti rahatlatmak için; esnafımızı, özellikle küçük esnafı rahatlatmak için yapmamız lazım. En az bir yıl ödemeyelim; mümkünse kırk sekiz ay, mümkün değilse otuz altı ay gibi bir vadeye yayarak insanların bu borçlarını ödemelerine imkân sağlayalım.

Ben artık şuna inandım: Bu varlık barışı meselesi, bunlar kişiye özel, birilerinin bir ihtiyacına özel yapılmış bir şey. Az önce sayın konuşmacılar da ifade ettiler. O zaman bir söyleyin bakayım, öncekilerde ne olmuş, ne gelmiş, ne gelmemiş, niye tıkanmış? Ya, iki yılda bir “varlık barışı” dediğiniz şey, şimdi, hele geçmişte biraz, yüzde 1, yüzde 2 filan vergi alıyorduk, içeriden gelen ile dışarıdan geleni farklılaştırıyorduk; şimdi hiç vergi almadan. Yani, şunu söylüyoruz; bunun Türkçesi ne, biliyor musunuz? Türkçesi şu, diyoruz ki: “Kardeşim, senin kara paran mı var?” “Var.” “Sen kayıt dışı mı kazandın? Kazandın. Yani, konusu suç bile olsa veya işte, illaki suç olması gerekmiyor; yani bugüne kadar vergi kaçırarak kazandığın paraları getir, şurada beyan et, senden sıfır vergi alacağım ve bundan sonra ananın ak sütü gibi helal olacak.” Yurt içindekilere de, yurt dışındakilere de böyle bir şey söylüyoruz. Ya, bu ne kadar doğru? Tamam, paraya ihtiyacımız var filan ama bence bu, kamu vicdanını yaralayacak bir şey; bunu da buradan bir defa şiddetle çıkarmak lazım.

Dolayısıyla, maddelerde daha detaylarını konuşacağız. Bir de şunu görelim: Tabii, Durmuş Bey bu konuda otorite ama benim anladığım kadarıyla -bütün dünyada da var, Türkiye’de de var- bir likidite tuzağına doğru gidiyoruz yani parayla, parasal politikalarla bu işleri çözmek çok kolay olmuyor. Parayı veriyorsunuz, ya hiç istemediğiniz, bizde olduğu gibi, Türkiye’de... Ya, biz parayı verdik, enflasyonumuz arttı; kredileri verdik, ondan sonra -az önce söyledim- enflasyonumuzu bir defa artırdık kısmen, ondan sonra dolar arttı, altın -uluslararası piyasaları söylüyorum- talebi arttı diyelim, ondan sonra araba piyasası arttı, ev fiyatları arttı. Bizim istediğimiz bu değildi hâlbuki, biz çarklar dönsün diye bu paraları verdik. Dolayısıyla, böyle bir likidite tuzağına... Veya kimisi alıyor o parayı, güven olsun diye yastığının altına götürüyor.

Özetle önerim şudur: Bu formüle edilebilir ama burada buna ilişkin hiçbir şey görmüyoruz. Tabii ki işsizlikle ilgili getirilen maddeleri destekleyeceğiz yani ama bunlar zaten rutin götürülmesi meselesi ama esas, gelir kaybına uğrayan küçük esnafa, KOBİ'ye gelir transferi veya hiç geliri olmayan ailelere geçimleri için ciddi gelir transferleri yapmak durumundayız. Eğer bütçeyi de bozacaksak buradan bozalım. Maliye politikası ancak bu işlerde etkili olabilir. Para politikası, az önce ifade ettiğim gibi, verdiğimiz para ya başka dengeleri bozuyor veya işte, yastık altına gidiyor. Para politikası, dolayısıyla, çok etkisiz bana göre ama maliye politikası burada etkili olabilir. Zaten Hükûmetin de elindeki en önemli silah maliye politikasıdır, maliye politikasını bu alanlarda kullanmamız lazım.

Borçlanma stratejimizi lütfen yeniden gözden geçirelim. Çok ciddi yükler geliyor. İşte, bugün gazetelerde var, daha bizim inceleme imkânımız olmadı: “Cumhurbaşkanına bilmem şu kadar otomobil alınıyor, şuraya bu kadar otomobil alınıyor.” Ya, şu Mecliste gözümüzle görüyoruz, herhâlde 100 tane A6 var, bunların her biri kaç mal oluyor? Şimdi, devlet olarak siz hiçbir tasarrufta bulunmayacaksınız; şatafat, saltanat son haddinde gidecek; ondan sonra millete de “Ya, aç dur.” diyeceksiniz, bilmem ne diyeceksiniz. Milleti ekmeğe muhtaç hâle getirdik. O yüzden, tekrar gözden geçirelim. Bizden bir destek istiyorsanız her türlü desteği, siyasi desteği, teknik desteği vermek istiyoruz, vermeye hazırız ama bu çerçevede bu kanuna bakılması lazım, bu kanunun bu yanlış maddelerini buradan çıkarmamız lazım.

Ben çok teşekkür ediyorum hepinize, saygı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve aramızda bulunan değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, ben usul hakkındaki konuşmamda kısmen değindim, tekrar o detaya girmeyeceğim ancak şu konuyu özellikle altını çizerek bir kez daha vurgulamak istiyorum: Bakın, bu kanun teklifinin bazı maddeleri -örneğin, bu elektronik haberleşmeyle ilgili 2 madde, Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüyle ilgili 2 madde- Genel Kurulda görüşüldü, bu maddelerin içinde bulunduğu bölüm üzerine görüşme yapıldı, maddelere geçildi ve maddeler hakkında önerge verilerek aynen şu ifadeyle, ibareyle maddeler metinden çıkarıldı, şöyle diyor verilen önerge: Görüşülmekte olan 228 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin şu şu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz. Teklif metninden çıkarıldı, Genel Kurulun yetkisinde; olabilir. Gerekçede “Söz konusu düzenlemenin daha ayrıntılı bir şekilde ele alınmasını teminen teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.” diyor. Ancak Komisyondan geçmiş, görüşmeye açılmış, maddeler üzerinde görüşme de yapılır iken “metinden çıkarma” diye bir İç Tüzük maddesi yok, Komisyona iadesi var; değiştirilerek veya değişiklik önergesiyle Komisyona iadesi veya yeniden görüşülmesi söz konusu. İç Tüzük'ün ilgili maddeleri; 75, 76, 87'nci maddelere bakarsanız... Şimdi ona vaktim olmadı, size tekrar okuyacaktım.

Değerli arkadaşlar, Komisyona iade olabilir, kabul ediyorum ama elimize gelen bu kanun teklifinde Komisyona iade edilmiş bir madde görüşmesi yok. O maddeler başka bir teklif olarak başka milletvekilleri tarafından Meclise sunulan bir kanun teklifinin içeriğinde yer alan maddeler. Aslında biz, Meclis Genel Kurulunda o maddeleri görüşürken “metinden çıkarma” diye bir İç Tüzük maddesi de olmadığına göre, aslında o maddeleri bir şekilde, bir anlamda reddetmiş oluyoruz ve reddedilen maddeler en az bir yıl geçmek şartıyla ve aynı yasama dönemi içinde olmamak şartıyla yeniden Meclis gündemine gelebilir. Oysaki biz 15 Ekim tarihinde metinden çıkardığımız o maddeleri 16 Ekim tarihindeki kanun teklifinde görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, burada usulsüzlük var; burada bence yasama kalitesi açısından ve tabii ki o teklif maddelerinin söz konusu içerikleri açısından da son derece sakıncalı, sıkıntılı bir durum var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bu kanun teklifi, ön sayfada imzası olan 3 milletvekilimizin ve artı 45 milletvekilimizin imzasıyla gündeme gelen bir teklif. 19 ayrı kanunda değişiklik getiriyor ve içinde haberleşmeyle ilgili meseleler var, içinde Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüyle ilgili idari meseleler var ve yine bir torba, niteliği olmayan... Bakın, torba kanun da bütünlük arz etmesi gereken bir kanun özelliği itibarıyla. Tamam “torba kanun” dediniz, oysaki temel kanun olarak bütünlük arz etmesi gerekirken o torba kanunu bir temel kanun niteliğinde gördük. Şimdi bir başka torba kanun yine temel kanun niteliğinde, o zamanki bütünlükte yer alan bir teklifi şimdi temel kanun niteliğindeki bir yere koyuyoruz. Yani aslında dilim varmıyor ama biraz saçma sapan bir iş yapıyoruz değerli arkadaşlar.

Şimdi, bakın, aslında bu kanun teklifiyle şu yapıyor: Hazine ve Maliye Bakanımızın bahsettiği bu Yeni Ekonomik Program’da adı geçen, dünyada da tartışma konusu olan bir yeni normalden bahsediliyor. Dünyada birçok ülkede, şu anda özellikle Batı ülkelerinde toplumsal bir muhalefet, hareketler var, eylemler var, bu konuda mitingler yapılıyor, bu yeni normal reddeden bir çaba içerisinde herkes “Böyle bir normal tanımıyoruz.” diyorlar çünkü bu yeni normal esas itibarıyla en başta işsizliği körüklüyor. Nasıl körüklüyor? İşte bu kanun teklifinde getirilen değişiklikler, bundan önce yapılan düzenlemelerle. Bakın, ben tahmin ediyorum ki Hükümetin de en büyük korkusu bu, önümüzdeki günlerde çok yüksek bir işsizlik oranına ve bunun sıkıntılarının da özellikle seçim sürecinde yaşanacağı endişesi, Aslında bu ülkede yaşayan bütün yurttaşlarımız itibarıyla bıçağın kemiğe dayanması nedeniyle birtakım pansuman gibi düzenlemeleri uzatan bir teklif bu. Dolayısıyla, burada görülen o ki Hükümetin üretimi teşvik etmek ve buna yönelik düzenlemeler getirmek yerine, yaşanan bu ekonomik sıkıntıları -pandemiden de değil aslında- zaten yaşanan bu sıkıntıları pandemiye de bir şekilde bir neden, bir mazeret olarak öne sürüp öteleyen düzenlemeler. Bakın, işsizlik oranını görünürde aşağı çekerken, milyonlarca emekçinin kısmi çalışma ödeneği veya ücretsiz izin uygulamasıyla geçim koşullarını açlık sınırının çok altına çekiyorsunuz bu düzenlemeyle. Bakın, bir asgari ücrete 2, hatta 3 kişinin çalıştırılması gibi bir anlayış egemen bu teklifte ve bundan önceki düzenlemelerde. Aslında bu düzenleme çalışanlara değil, işverene destek; prim, stopaj, damga vergisi adı altında. Dolayısıyla, çalışanı yoksulluk değil, açlık sınırının altına çekip 1’den fazla kişiyi çalıştırmış gibi ve alın terinin hakkını da sanki alıyormuş gibi gösterip, işsizlik oranını düşük tutup bunun üzerinden işverene prim, stopaj, damga vergisi adı altında verilen destek. Aslında baktığınızda buradaki verilen desteklerin kaynağı da bütçe dışı kaynak yani İşsizlik Sigorta Fonu. Ben onu “işverene destek fonu” olarak tanımlıyorum. Dolayısıyla kimin parasını kime veriyoruz? Maddelere bakarsanız hepsi “Fondan karşılanacak, fondan karşılanacak.” Kimin parasını kime veriyorsunuz? Kimin parasını kime vermenin yetkisini kime veriyoruz? Dolayısıyla, bunun üzerinde özellikle durmamız gerekiyor.

Yine, ekonominin ihtiyaç duyduğu parayı üretim yoluyla değil, varlık barışı altında temin etmek... Belki de birkaç kişinin ihtiyacını yani özelin ihtiyacını karşılayacak, genelin değil, özelin ihtiyacını karşılayacak bir düzenleme adı altında yeniden gündeme getiriyoruz.

Bu kanun teklifinin de dokusuyla yine hiç uyuşmayan bazı maddelere de dikkatinizi çekmek istiyorum. Bakın, dâhilde işleme rejimi kapsamında yapılan nedir? Dâhilde işleme rejimi, dışarıdan ham madde ithal edersiniz, işlersiniz, onu yurt dışına ihraç edersiniz, dolayısıyla buradan bir ihracat geliri elde edersiniz. Dolayısıyla, burada yapılan, ithalata yapılan vergi indirimini yurt içindeki aynı ham maddeyi üretene de uygulamak mantıken doğru bir mantık gibi geliyor ama gene üretimi değil, gene ithalatı teşkil eden uygulamayı sürdürme gayreti ve çabası olarak bunu değerlendirmek gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, elektronik haberleşme hakkındaki düzenlemeler... Bunun kesinlikle bu teklif içerisinde yer almasının hiçbir yasal dayanağı olmadığını yeniden söyleyerek yani usulen bir dayanağının olmadığını yeniden ifade ederek şunu söylemek istiyorum: Daha önce de söyledim, biz bu maddeyi görüştük aslında, yeniden geliyor, yeniden görüşüyoruz. Aslında burada yapılmak istenen herhâlde öğrenilmiş bir çaresizlik içerisinde suskun kalmamız “Artık çok konuştuk, dilimizde tüy bitti, gene geçirecekler. Boş ver sen de.” dememiz mi bekleniyor? Hayır, asla bunu yapmayacağız çünkü bu teklifin içerisinde halkın sağlığı için ve hatta pandemi olarak öne sürdüğümüz, bu salgının ekonomik sonuçlarının Hükûmetin, salgın nedeniyle yaşandığını ifade ettiği bu bu pandeminin aslında en temel nedenlerinden bir tanesinin bu 5G teknolojisi olduğuna dair birçok bilimsel makale var. Bakın, virüsler mutasyona uğrar, virüsler değişik “mutajen” denen, virüsü mutasyona uğratan etkenlerle karşı karşıya kalıp değişebilirler, dönüşebilirler. Bu “mutajen” dediğimiz etkenlerin en başında gelenlerin elektromanyetik radyasyon ve elektromanyetik alan olduğunu da bilim insanları, bilim camiası her yerde, her şekilde söylüyor. Kimyasal, fiziksel, daha başka mutajenler de sayılabilir. Bu elektromanyetik alan ve elektronik radyasyonun DNA’yı etkilediğine ve özellikle 5G teknolojisi üzerinden açığa çıkan elektromanyetik radyasyon ve elektromanyetik alan etkisinin hücre büyümesi ve organlara etki ettiğine, kanserlerin artmasına neden olacağına, bağışıklık sisteminde biyolojik işlevlerde kaçınılmaz, olumsuz etkiler yaratacağına, ısısal etkisinin de gözlerde hasar oluşturacağına dair bilim insanlarının görüşleri var, benim daha önce de ismini verdiğim bir bilim insanının bu konuda vurgulaması var. Oysaki biz ne imar mevzuatı uygulanabilir ne herhangi bir engel konulabilir ne ceza kesilebilir ve mevcut düzenlemeleri de istisna olarak açmalarını sağlayan İmar Kanunu’nun 32 ve 42’nci maddelerinin nasıl aşılabacağına dair düzenlemeleri içeren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – ...1/1.000 ölçekli uygulama imar planlarında alan fonksiyonu tahdidini de kaldıran yani bir arkeolojik sit alanıymış, halkın daha çok ihtiyaç duyacağı bir özel alanmış, kamusal ihtiyaç duyulacak bir alanmış, oymuş filan bu alan tahdidini ortadan kaldıran ve hiçbir bedel, ücret ve harç alınmaksızın yüksek kule ve direklerle, bunlara ait altyapılara, 15 metreden yüksek kulelere kesinlikle izin verilmesi, ruhsat verilmesi söz konusu.

Tabii, burada bir başka konu, teknoloji değişikliği ilavesi veya revizyon yapılması durumunda da hiçbir proje veya rapor düzenlenmez. Yani siz teknolojiyi ileri bir seviyeye getirdiğiniz, taşıdığınız anda o ileri teknolojinin etkilerini vesaire bunun için yeni bir ruhsata, yeni bir düzenlemeye, rapora ihtiyaç duyulmaz deniyor. Yani belediyelerin görev yetki ve sorumlulukları baypas ediliyor. Yaşamı riske atan hususlarda bir taahhünameyle yani statik ve elektrik bakımından sakınca olmadığına dair inşaat ve elektrik elektronik mühendislerince hazırlanacak rapor ile bu meslek mensuplarınca fenni mesuliyetin üstlenildiğine dair taahhüname verilmek suretiyle her türlü izne fırsat veren, açıkça ortaya koyan bir düzenleme. Son derece sakıncalı, bu ayrıcalıklı yapılan uygulamayı da kesinlikle kabul etmediğimizi bir kez daha vurguluyorum.

Maddeler üzerinde yine sözlerim olacaktır.

Şimdilik teşekkür ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokrat arkadaşlarımız, çok değerli basın mensuplarımız; öncelikle herkesi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, bu gelmiş olan kanun teklifinin torba yasa oluşu, etki analizinin hazırlanmamış ve bizlere sunulmamış oluşu artık teamül hâline geldiği için üzerinde çok fazla durmayacağım. Bu teamül hâline gelmiş durumun ayrıca tartışılması ve konuşulması gerekiyor.

Yaklaşık 19 ayrı kanunda değişiklik getiren 44 maddelik bir torba teklifle karşı karşıyayız. İçinde çok farklı konularda düzenlemeler var. Tabii, dikkat çeken diğer bir konu da daha önceki, bir önce görüştüğümüz torba tekliften çıkarılan maddelerin yeniden bu teklif metnine koyulmuş, dâhil edilmiş olmasıdır. Gönül isterdi ki o tekliften çıkarılan maddeler üzerinde biraz daha düşünölsün, çalışölsün, muhalefetin uyarıları dikkate alönsün, yeniden bir düzenleme yapıölsün ve o şekilde getirölsündi ama maalesef, bu yapılmadı, tercih edilmedi.

Şimdi, bu kanun teklifinin ruhuna baktığımız zaman tabii, içinde birçok değişiklik içeriyor. Gerekçe olarak, Covid-19 salgının istihdam üzerindeki olumsuz etkisinin azaltılması, işte, normalleşme sürecinde hareketlenecek ekonomik aktivitenin istihdamla desteklenmesi, istihdam devamlılığının sağlanabilmesi adına istihdam alanında düzenlemeler, vergi alanında düzenlemeler, yatırım ve sermaye piyasalarında birtakım düzenlemeler içeriyor ve yine, daha önce verilmiş birtakım teşvik ve desteklerin sürelerinin uzatılması da var bu kanun teklifinin içerisinde.

Son söylediğim cümleden yola çıkarak devam edecek olursam, tabii, bugüne kadar uygulanmış olan bu teşvik ve desteklerin sürelerinin uzatılmasıyla ilgili bugüne kadarki getirmiş olduğu faydayla, kimlere hangi yararı sağlamış olduğuyla ilgili ümit ediyorum ki maddeler görüşölürken karşımıza birtakım veriler sunacaksınızdır çünkü paylaşılan rakamlara baktığımız zaman ve sahadan aldığımız verilerle karşılaştırdığımızda aslında başka pürüzler de yaşandığını görüyoruz bu alanda. Yani her şeyi rakamlarla açıklamak mümkün değıl. Örneğın, Kredi Garanti Fonu destekleriyle ilgili sahaya çıktığımızda ve esnafa, sanayiciye “Yararlandınız mı bu desteklerden?” diye sorduğumuzda çok fazla da yararlanılmadığını ve özellikle “Hamilikart yakınımdır.” şeklinde giden kişilerin bu kredilerden yararlandırıldığını paylaşıyorlar, “Bizler bu kredilerden yararlanamadık.” diyorlar. Sizler bunlarla ilgili bir araştırma yaptınız mı? Evet, verilmiş, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı da dün konuşmasında söyledi, “306 milyar TL’lik kredi paketi oluşturduk. Bu kapsamda Eylül 2020 itibarıyla toplamda 267,4 milyar TL kredi ödemesi yapıldı.” dedi. Rakamlar güzel görünse de amacına ne kadar ulaştı? Yine, diğer yardımlarla ilgili baktığımızda 6,2 milyar TL’lik Sosyal Destek Programı’ndan acaba kimler yararlandı? Yani sadece, kayıtlı olan, daha önce belirlenmiş, ihtiyaç sahiplerine verilmiş ödemeler. Esnafa ne destek verildi? Mesela, bu paketin içinde bu tür destekler olması gerekmez miydi?

Şimdi, okulların açılması döneminde özellikle okullardan ve öğrencilerden gelir elde eden esnaflarla görüşmelerimiz oldu ve o dönemde kırtasiye esnafının ne kadar perişan olduğunu biz gördük, siz mesela göremediniz mi? Siftah yapmadan dükkânını açıp kapatan kırtasiye esnafına sorduğumuz zaman “Hayır, hiçbir destek almadık.” “Verilen desteklerden yararlanma fırsatımız da olmadı.” “Farkına bile varmadık.” gibi cevaplar aldık. Ve bu esnaf, kırtasiye esnafı bu süreçte bir de büyük market zincirlerine ezdirildi. Özellikle okul açılma dönemlerinde çok daha düşük fiyatlarla büyük market zincirlerinde -şimdi isimlerini telaffüz etmeyeceğim- bu ürünlerin satılması ve velilerin alışverişlerini yaparken “Bir de kırtasiye ihtiyacını göreyim.” demesi dükkân açıp kapatan, ev geçindiren, evine ekmek götüren bu esnafı perişan etti. Mesela, siz bu esnaf için bir şey yaptınız mı? Hayır. Aslında, bu yapılmış olan destek paketlerinin belki de en büyük açıklarından bir tanesi, sektörel bazda bir inceleme yapılmadan hangi sektöre hangi zaman diliminde nasıl bir destek verilmeli, bunun analiz edilmeden yapılmış olmasıdır diyebiliriz.

Şimdi, yine bu kanun teklifine dönecek olursak, yapılan birçok düzenlemenin yanında düzenleme gelirken birçok sıkıntılı durumu da içerdiğini de görüyoruz. Bu teklifte yine, Cumhurbaşkanının yetki alanlarının yükseltildiğini görmekteyiz. Yine, istihdamla ilgili maddelere baktığımızda, mantığı anlaşılmayan bir şekilde etraflıca incelenmediği, analiz edilmediği, sorgulanmadığı ve taraflara da hiç sorulmadığı anlaşılan düzenlemeler olduğu görülüyor. Aslında, yükselen işsizlik rakamlarının makyajlanmasına yönelik, işsizliğin tek hanelere düşürülmesi hedeflenerek getirilmiş bazı düzenlemeler olduğunu görüyoruz.

Teklifin içinde olumlu bulduğumuz şeyler de elbette ki bu kadar maddenin içinde var, onları da süreç içerisinde konuşuruz. Ancak bu istihdam konusu çok önemli. Yani, şimdi, bu teklifte, üretim artırıcı bir düzenleme ben göremedim, yeniden üretimin başlamasını destekleyecek bir şey yok, sadece istihdamı artırmaya yani mevcutta üretim yapan firmaların üzerinden istihdam sayılarını artırmaya yönelik düzenleme. Örnek mi? Örneğe geçmeden önce şunu da belirtmek istiyorum. Bu düzenlemeler, çalışma hayatındaki düzenin bozulmasına, çalışma barışını bozmaya ve çalışanın kazanılmış haklarının da zaman içerisinde yok edilmesine neden olacaktır değerli arkadaşlar.

32'nci madde, 25 yaşın altındaki gençlerin on günden az çalıştırılmaları teşvik ediliyor bu maddede. Şimdi, ne diyor? “Yalnızca iş kazası ve meslek hastalığı primi ve genel sağlık sigortası primleri ödenir.” Genel sağlık sigortası primi iyi, güzel, otuz güne tamamlanıyor. Ancak şimdi, İş Kanunu'nda ne diyor? Genç işçi, 15 yaşını tamamlamış, ancak 18 yaşını tamamlamamış kişiyi; çocuk işçi, 14 yaşını bitirmiş, 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretimini tamamlamış kişiyi tanımlıyor. Şimdi, 25 yaş kategorisini neye göre belirlediniz? Madde üzerinde konuşulurken bunun cevabını duymak isteriz. 25 yaş dediğiniz zaman, 25 yaşına gelmiş birçok insan yetişkin olarak kabul edilir ve içinde, ev geçindiren, evlenmiş, çoluk çocuk sahibi insanlar var, gençler var. Şimdi, siz bunları öyle bir kategorize ediyorsunuz ki bunları ne diyorsunuz? Kısa çalışmayla aslında bir anlamda uzun vadeli sigorta kapsamından çıkarıyorsunuz, sigortasız çalışmalarına izin vermiş oluyorsunuz. bu hiç adil değil, böyle bir uygulama kesinlikle hayata geçmemeli, madde üzerine geçildiğinde konuşmamız gerekiyor uzun uzun bu konuyu. Bu, kesinlikle, iş barışını da bozacaktır, çalışanların kazanılmış haklarını da geriye götürecektir.

Yine bir madde, teklifin 16'ncı maddesi, beni şaşkınlığa uğratan maddelerden biri. Madde, kısmi çalışmayı teşvik ederek işverene diyor ki: “Sen aynı iş için on beş gün bir kişiyi çalıştır, on beş gün başka bir kişiyi çalıştır.” Yani bir iş için 2 kişi istihdam edecek. İş yerinde, işte, 30 kişi çalıştırıyorsa onun yerine 60 kişiyi çalıştıracak. Şimdi, tesadüfen KOBİ'leri ve sanayicileri ziyaret ettiğim bir süreçte denk geldi bu kanun teklifi. Ben de kendilerine sordum -ya, sizin sormadığımız ortaya çıkıyor zaten. Yani kanun teklifini getirirken kime sorduğunuzu da öğrenmek isteriz- “Sizler sanayici olarak bu teklifteki bu maddeye nasıl bakarsınız?” diye. Yani şöyle, tam cümleyi size daha sonra özelde söyleyeceğim, değerli arkadaşlarım, sizlere olan saygımdan. “Hangi akıl yapmış bu düzenlemeyi?” diye sordular. “Böyle bir şey hayata geçemez, uygulanamaz.” diye söylediler. Ben onların da sözcüsü olarak buradan sizlere iletayım. Zaten 1 işçiyi yetiştirmek için, 1 işçiye verilen emeğin 2 işçiye, bu süreçte, özellikle de bu kriz döneminde verilmesinin çok zor olacağını söylediler. Yani bu maddenin uygulanması çok zor. Yine sayısal veriler üzerinden işsizlik oranlarını düşürmeye yönelik bir madde. Madde geldiğinde üzerinde yine konuşuruz.

Tabii, yani, bugün işsizliğin bu kadar yükselmesinin sebebini de sadece Covid-19'a bağlamak büyük bir yanlışlık, bu yanlıştan da dönmek gerekiyor. On sekiz yıldır yürütülen, daha doğrusu yürütülemeyen yanlış ekonomi politikaları, yanlış istihdam politikaları ve yanlış eğitim politikalarını

da buna eklersek hepsine topyekûn baktığımızda, aslında bu sonuçların ortaya çıkması çok normal. Özellikle eğitim alanında bugüne kadar yanlış politikalar, plansız bir şekilde üniversitelerin açılması, meslek liseleri planlamasının yapılmaması ve bunların hiç önemsenmemesi, geri plana atılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Emecan, ek süre veriyorum.

Buyurun, tamamlayın lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sokak arası üniversitelerin açılarak birçok dört yıllık üniversite mezununun sayısının artırılması, firmaların, sahada çalışan işletmelerin özellikle üretimde kullanabilecekleri ara elemanları bugün bulamamalarına da yol açmakta. Ne okuyan memnun ne işveren memnun bu durumdan.

Şimdi yine bir sanayicinin söylediği bir şeyi sizlerle burada paylaşmak istiyorum. “Bünyemde 8 tane endüstri mühendisi var; 4’ü mühendis olarak çalışıyor, 4’ü de montajda, montajcının işini yapıyor, montaj elemanının işini yapıyor.” diyor. Bu işler acısı durumlar bu düzenlemelerle, bu maddelerle değiştirilmez değerli arkadaşlar. Acilen bu anlamda istihdamı destekleyecek, bu maddeleri değil, eğitim planlamasını da içeren düzenlemeleri konuşmamız gerekiyor burada.

Yine bir maddeye daha değineyim, sürem bittiği için... 17’nci madde de 193 sayılı Kanun’a geçici bir madde eklenerek yurtdışında bulunan varlıkların vergisiz Türkiye’ye getirilmesi öngörülüyor. Zaten bununla ilgili daha önce “varlık barışı” adı altında yurda getirilmesi konusunda belli periyotlarla düzenlemeler yapılmıştı. Bu varlıkların neden beklenen düzeyde gelmediğini aslında konuşmamız gerekiyor, Gelmediğini zaten biliyoruz. Şimdi bu varlıklar gelsin diye sürekli sürekli bir uzatma içerisindeyiz. 30/6/2021’e kadar uzatılıyor, yine daha serbest bir getirme olanağı sağlanıyor. Beklenti nedir bu varlık barışı düzenlemesinden? Yine, aslında içinde bir sürü sıkıntıyı da barındırıyor.

Onun yanında, özellikle Türkiye’de bulunan ancak işletmelerin kayıtları arasında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarıyla ilgili taşınmazların kanuni defterlere kaydedilmesi imkânı getiriliyor. Evet, belki yastık altındaki birtakım gelirlerin kazandırılması şeklinde görülebilir ama diğer taraftan da kaynağı belirsiz, kara para aklama niteliğinde varlıkların getirilmesinin de önünü açacaktır. Bu tür yaklaşımları önleyici bir düzenleme bu metinde yok, içermiyor bu metin. Bunu da konuşmamız lazım yani kara para aklamak üzere getirilecek olan destek yani her şeye açık mıyız, bunu da konuşalım. Bunu önlemek için nasıl bir düzenleme getirmeyi düşünüyorsunuz?

Lüks konut vergisi, değerli konut vergisi şubat ayında getirilmişti, uygulanamayacağını o zaman da söylemiştik. İşte sürekli uzatıyoruz bunun süresini. Ahilik Sandığı uygulaması aynı şekilde.

Yani Komisyonumuzda birçok kanun yapıyoruz, geçiriyoruz, Genel Kuruldan da geçiriyoruz hâliyle ama uygulanamaz şeyler yapıyoruz arkadaşlar. Yani geçen bir kanun teklifinin uygulanabilir olması lazım. Bizlerin de burada harcadığımız bu enerji, verdiğimiz emek, dişe, göze dokunur emekler olsun, ihtiyaç sahiplerinin yararlarına pansuman olalım. Hem işçi alanında hem işveren alanında yani ekonomik düzenlemeler alanında, aslında getirilen kanun tekliflerinin bu anlamda da değerlendirilmesi gerekiyor. Yaptığımız çalışmanın verimsizliğini de konuşmamız gerekiyor. Çok verimsiz bir çalışma yapıyoruz burada. Mehter takımı gibiyiz, iki ileri, bir geri gidiyoruz. Bunun da artık önüne geçmemiz gerekiyor.

Tüm Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın Güneş, buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, Sayın Bakanlarımız, çok değerli bürokratlarımız, çok değerli basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

(2/3147) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Tüm dünya ve ülkemiz Mart 2020'den beri önemli bir hastalık ve salgın süreci yaşamaktayız. Bu salgın sürecinde hastalığın yayılmasını önleme adına Hükümetimiz tarafından bazı önlemler alınmıştır. Bunun neticesinde bazı meslek sahipleri, iş yerleri ya çalışamaz veya tam kapasite çalışamaz hâle gelmiştir. Alınan bu tedbirler neticesinde, ekonomik anlamda bundan etkilenecek iş yerleri ve kişiler için Hükümetimizin pek çok önlemler aldığını hep beraber müşahade ettik. İşsizlik ödeneği, hak ediş şartlarının iyileştirilmesi, kısa çalışma ödeneği, işten çıkarılmaların kısıtlanması, ekonomik yönden dezavantajlı kişilere destek verilmesi anlamında şimdiye kadar bu yönde yaklaşık 38 milyar 580 milyon TL destek yapılmıştır.

Ayrıca, işletmelere, Kredi Garanti Fonu desteği ve esnaflarımıza düşük faizli kredi sağlanması gibi tedbirlerin alınması neticesinde yaklaşık 370 milyar TL'ye yakın bir kaynak aktarılmıştır.

Bu kanun teklifiyle işsizliğin önlenmesi ve istihdamın artırılması için 2011 yılında çıkarılan genç, kadın ve Mesleki Yeterlilik Belgesi olanların istihdam eden işverenlere altı aydan elli dört aya kadar yüzde 20,5'luk sosyal güvenlik priminin devlet tarafından ödenmesi teşviki 2020 yılına kadar uzatılmıştı ve istihdamı artırma adına bunun 2023 yılında kadar uzatılması teklif edilmektedir.

Yine, 7103 sayılı Kanun'la, 2018, 2019, 2020 yılları için geçerli olan bu kanunda her ilave çalışanın brüt asgari ücret üzerinden yüzde 37,5 yani 1.103 TL, imalat ve bileşim sektöründe çalışanlardan maksimum 2.943 TL'ye kadar desteğin bir yıl süreyle, kadın ve engellilerde on sekiz ay süreyle devlet tarafından verilmesi sağlanıyordu ve bu kanunda 31/12/2020 tarihinde bitiyordu. Bu kanun teklifiyle bu süre 2023'e kadar uzatılmaktadır.

Yine, ilave çalışanlardaki gelir vergisi muafiyetinin uzatılması bu kanun teklifinde önerilmektedir.

Kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği alanların haftalık normal çalışmaya 31/12/2020 tarihine kadar dönmeleri hâlinde sigortalı ve işveren SGK primlerinin işverenin SGK'ye ödeyecekleri primden mahsup edilir denilmektedir. Buradaki 31/12/2020 tarihi altı ay uzatılarak 30/6/2021 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Yine, bu kanun teklifinde, istihdamı artırmak adına ilk defa uygulanacak olan işsizlik ödeneği alıp işten ayrılanların doksan gün içinde işe dönmesi hâlinde, işsizlik ödeneği aldığı süre kadar kısmının çalışmış gibi, fon tarafından, işveren ve çalışan hisselerinin devlet tarafından ödenmesi.

Yine, bu kanun teklifindeki 8'inci madde çok önemli bir madde ve çok geniş sayıda çalışana ilgilendirebilecek bir madde. Daha önceki kanun tekliflerinde, Covid'den dolayı işinden olanlarla ve işten çıkarılanlarla ilgili önemli düzenlemeler yapılmıştı. Bu kanun teklifinde ise Covid'den önce, 1 Ocak 2019 tarihi ile 17 Nisan 2020 tarihleri arasında iş ve hizmet akdi feshedilenlerin işe dönmeleri hâlinde 44 TL 15 kuruş ve işe dönüp izne çıkarılmaları hâlinde 39 TL ve iş başvurusu yaptığı hâlde işe kabul edilmeyen kişiler için de -hanede eğer başka gelir yoksa- hane başına 34 TL destek verilmesi gibi... Diğer taraftan, istihdam dışı çalışanların yine resmiyete geçirilmesi adına çok önemli bir madde olarak görüyorum bunu.

Diğer taraftan, 25 yaş altı çalışanların kısmi olarak çalışmasına destek verilmekte. Tabii, bu farklı yorumlanabilir, muhalefetteki milletvekili arkadaşlarımız, sanki bu maddeyi uygulamak zorunluymuş gibi bir algı yaratıyorlar. Bu, tamamen işverenin kendi isteğine bağlı olup devlet tarafından desteklenen bir maddedir. Buradaki temel amaç da daha çok, mesleği öğrenmek isteyen kişilere bu fırsatın verilmesi olarak görmekteyiz.

Diğer taraftan, bu kanun teklifinde tüm devlet memurlarının kovuşturulması ita amirinin iznine tabi olurken, İŞKUR’da çalışanların 657 sayılı Kanun’a tabi olmalarına rağmen kovuşturulmasının izne tabi olmaması bir haksızlık gibi görülmekte ve ikilik yaratmaktadır. Bunun kaldırılması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, yine istihdamın artırılması adına bu kanun teklifinde, iş yeri olmaksızın ve sanayi tipi ve seri üretim yapabilen, makine ve alet kullanmaksızın evde imal ettikleri ürünleri elektronik ortamda satış yapabilenlere belli bir gelire kadar -bu da 220 bin TL olarak sınırlandırılıyor- vergiden muafiyet getirilmekte.

Diğer taraftan, daha önce mevcut olan, işte dâhilde işleme olup ve ihracat yapılacak ürünlerden daha önceki dönemlerde de ihracatı artırmak anlamında KDV muafiyetinin uzatılması burada hedeflenmekte. Diğer bir maddeyle ihracat yapanlara hem vergide kolaylık sağlanırken diğer taraftan da gelirlerini belli bir seviye aşması durumunda belli bir sayıda kişiyi istihdam etme mecburiyeti getirilerek de burada istihdam artırılmaktadır.

Diğer taraftan, Sağlık Üniversitesinin mütevelli heyetiyle ilgili yeni düzenlemeler yapılarak Sağlık Üniversitesinin yönetiminin hareket kabiliyeti artırılmakta. Aynı konuyla ilgili olarak, afilliye hastanelerde özellikle başhekkime daha fazla yetki verilmekte.

Bir diğer madde de 2004 yılında çıkmış olan ve 31/12/2020 tarihine kadar geçerli olan Millî Eğitim Bakanlığına yapılacak bilgisayar bağışlarıyla ilgili KDV muafiyetinin uzatılmasının hedeflenmesi gibi pek çok madde yer almaktadır.

Ben, bu maddelerin hayata geçmesi neticesinde hem ekonomimize hem istihdamımıza çok büyük katkı sağlayacağını temenni ediyorum. Diğer taraftan, muhalefetteki milletvekili arkadaşlarımız tabii ki bizim politikalarımızı eleştirecekler yani kendilerine göre onların da belli bir düşüncesi var. Ama şunu hiçbir zaman unutmamak lazım: Yani Türkiye’de ekonomik büyüklüğümüz yaklaşık 3 kat arttıysa, millî gelirimiz 3 kat arttıysa, fert başına millî gelirimiz 3 kat arttıysa bunu yapan tamamen Adalet ve Kalkınma Partisidir ve istihdamı bu kadar arttırdıysa, ihracatı bu kadar arttırdıysa bunu yapan tamamen Adalet ve Kalkınma Partisidir. İşte “Covid sürecinden önce ekonomi çok mu iyiydi?” diye soruyorlar. Tabii ki birtakım sorunlarımız vardı ama Türkiye’nin 2013’ten sonra yaşadığı işte Gezi olaylarıdır ve diğer taraftan, 15 Temmuz 2016 tarihinde yapılan darbe girişimi gibi Türkiye’nin varlığını, birliğini ve geleceğini tehdit eden unsurların yaşandığını da asla unutmamak gerektiğini ben düşünüyorum.

Bu kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni eder, hepinizi saygıyla selamlarım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Güneş.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkanlar, Komisyon üyeleri, konuklar; hepinizi selamlıyorum.

Bu teklif üzerine yapılan konuşmalar çerçevesinde benim birkaç genel saptamam olacak. Tabii, bunun torba ötesi bir teklif olduğunu öncelikle belirtmek gerekir çünkü burada 19 kanunda yapılan değişiklikler daha önce Plan ve Bütçe Komisyonunda 14 kanunda değişiklik yapılmıştı. Yine benzer

biçimde, 6 ayrı komisyonda daha farklı kanunlarda değişiklik yaparak bu teklifin kapsamına aldığı yasalar bütünü, gerçekten birbiriyle hiç ilişkisi olmayan, çok farklı komisyonların yetki alanlarına giren torba ötesi bir öneri niteliğinde. Şöyle ki: Birkaç örnek, mesela, sadece bu dönemde Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nda 6'ncı kez değişiklik yapılıyor veya Sosyal Sigortalar'da 7'nci kez. Bunun gibi ve burada yapılabilecek tespit: Örneğin, birçok anayasallık sorunu olduğu hâlde Anayasa Komisyonuna hiç gidilmemiş. Nimet ve külfet dengesi bakımından Plan ve Bütçe Komisyonu gerçekten en çok yük yüklenilen Komisyon ve diğerleri -benim mensup olduğum Anayasa Komisyonu gibi- hiç çalıştırılmayan komisyon. Ama tabii ki bu, uzmanlığa saygı açısından ciddi bir sorun ama daha çok yasama niteliğini kesinlikle böyle bir yaklaşım sağlayamaz, sağlayamadığı gibi.

Şimdi, bu ön saptamanın yanında, 16 Ekim tarihini not edelim arkadaşlar. 16 Ekim neden önemli yasama tarihimiz açısından? Çünkü 16 Ekim sabahı 7254 sayılı Yasa'yı oyladık, kabul ettik ve o yasayı oylarken -biraz önce Sayın Sındır'ın belirttiği üzere- 5 önemli maddeyi oradan çıkardınız. Tabii, çıkarılıp çıkarılamayacağı tartışmasına Sayın Sındır girdi. Fakat şöyle bir gerekçe kullanıldı: Diğer partilerle mutabakat aranacağı ve bu şekilde bir yasama sürecine girileceği şeklinde bir gerekçe kullanılarak çıkarıldı. Ve yine zannediyorum Parlamento tarihimizde ilk, aynı gün Resmî Gazete'de yayımlandı bu kanun; oylanma tarihiyle, kabul tarihi ile Resmî Gazete'de yayımlanma tarihi aynı gün. Sordum biraz önce grup sözcümüze: "Bize gelindi mi?" dedim. Çünkü partiler arası uzlaşma sağlansın diye o 5 madde geri çekildi. "Hayır." dedi, "Grup başkanlıklarımıza da gelmedi." dedi. Demek ki bu, herhangi bir uzlaşma aranmadan, o gün çıkarma gerekçelerine saygı gösterilmeden işleme konulmuş bulunuyor. Ama, tabii, burada, yine 16 Ekim günü önemli tarih. Neden önemli? Çünkü bütçe için dönüm noktası, 17 Ekimde sunulması gerekiyordu fakat bütçe 17 Ekimde sunulmadı bilindiği gibi. Fakat daha önemlisi, bu, 7254'den çıkarılmayan maddelere göre bütçe hazırlandı. Bir gecede bütçe hazırlanmayacağına göre o zaman bu kanun geçmişe uygulandı. E, kanunun geçmişe uygulanması mümkün olmadığına göre bu nasıl yapıldı? Fiilen bütçenin hazırlanması bir gecede mümkün değil. Kanunun geçmişe uygulanması da hukuken mümkün değil. Bu bakımdan, 16 Ekim tarihini gerçekten Parlamento tarihimiz açısından olumsuz, kara bir gün olarak belirtmek gerekir.

Şimdi, bunun yanı sıra tabii, bu teklifin -Sayın Erim ve Öztürk'ün imzasını taşıyan teklifin- esasen, demek ki 7254'le çok yakın ilişkisi var, aynı gün bu torbaya aktarılmış. Fakat, aynı gün bu torbaya aktarılmasına dair herhangi bir emare göremediğimiz gibi örneğin, Sayın Aydın ve Çelebi'nin imzacısı olduğu önceki kanunla bir bağlantı da kurulmamış, kendi adları da herhangi bir biçimde burada zikredilmemiş, bu diğer önemli bir not. Fakat bir başka husus bu açıdan, 14 Temmuz günü aynı adla bu Komisyona bir öneri geliyor, onun adı da aynı fakat bu Komisyondan çıkan kanun "Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – 7'nci madde Sayın Başkan.

BAŞKANLÜTFİ ELVAN –Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sadece 7'nci madde gerekçesinde Cumhurbaşkanına uzatma yetkisi tanınmasıyla sınırlı bir yollama var. Görüldüğü gibi bir torbalar arası -bileşik kap gibi- transfer gibi çok garip, farklı ve yasama niteliğini kesinlikle öğüten bir yaklaşım, saydam olmayan bir tarz var.

Şimdi, içerik konusunda birkaç cümleyle son vermek istiyorum. Bu, tabii, 16 Ekim sabahı torbadan çıkarılan 5 maddenin hepsi Anayasa Mahkemesi kararı sonucu yapılan düzenleme ve “Kesinlikle Anayasa Mahkemesi kararını karşılamıyor.” itirazlarımız kaydedildi fakat aynı şekilde getirilmiş. Ama dahası, etki analizini öne sürdü sayın üyeler. Ben etki analizi ile anayasallık ilişkisine değinerek sözlerimi tamamlayacağım. İç Tüzük herhangi bir biçimde kaliteli yasamaya, Anayasa’ya uygun; engel değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) - Çünkü 38’inci madde açıkça, Anayasa’nın ruhuna ve metnine uygunluk incelemesi diyor. Şimdi, ruhuna uygunluk incelemesi açısından baktığımız zaman... Metnine uygunluk, zaten metnine uygun değil çünkü 38’inci madde çerçevesinde bir gündem açmadık, ayrı bir gündem maddesi açmadık ve bunu değerlendiremedik, bu bakımdan aykırı fakat esasen ruhu açısından birkaç cümle izninizle Sayın Başkan... Şimdi, Anayasa’nın bu konuda tam da bizim konumuzla ilgili maddesi 65’inci maddesi. Can alıcı maddesi, madde 65: “Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek mali kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.” Bu madde tam da işte öncelikle ilgili, sağlık OHAL’i döneminde öne çıkarılması gereken öncelikler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, lütfen tamamlayalım efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Bu teklifin içeriğini bu öncelikler açısından incelediğimiz zaman, Anayasa’nın 5’inci maddesi devlete, hak ve özgürlükleri korumak ve ilerletmek konusunda olumlu yükümlülük yükleyen madde. Anayasa’nın 10’uncu maddesi pozitif ayrımcılık tanımayı öngören madde ve madde 2 sosyal devlet maddesi. Şimdi, daha önce yapılan konuşmalarda da değinildiği üzere -benim zamanım olmadığı için değinmiyorum ancak şu aşamada- bu yönüyle bakıldığı zaman Anayasa’nın ruhuna özellikle madde 65, madde 10, madde 5 ve madde 2 açısından aykırılık taşımaktadır.

E, sözüne, zaten, maalesef, belirttiğim gibi, torba kanunun kendisi “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” adını verdiğiniz sistem de Anayasa’ya aykırıdır ve bu konuda Anayasa Mahkemesi de bunu denetleme konusunda çok sıkıntılıdır. Böyle bir kanun, 20 kanunda değişiklik yapan 43 maddelik kanunun torba kanun olması itibarıyla, içerisinde Anayasa’ya aykırı birçok madde olması itibarıyla gerçekten Anayasa Mahkemesinin denetimini de zorlaştıran bir düzenlemedir. Bu bakımdan bunun geri çekilerek Anayasa’ya uygunluk yönünden inceleme yapılmak suretiyle yeniden Komisyona getirilmesinin Anayasa’ya bağlı devlet ve ortak andımız açısından yerinde ve gerekli olacağını belirtir, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcıları, bürokrasinin değerli temsilcileri; geçen hafta cuma günü AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Muş bir açıklama yaptı; görüşmekte olduğumuz bu teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verdiklerini, ancak vergi ve prim borcu yapılandırmasına ilişkin önergeleri de teklif görüşülürken Komisyona sunacaklarını söyledi. Bugün Dünya gazetesine baktım, Dünya gazetesinde verilecek olan önergelerin ayrıntıları yazıyor; eğer önergeler de aynı mahiyetteyse, aynı içerikteyse tabii, o kaydı da belirtiyim. Matrah artırımının hangi yılları kapsadığı, artırılan matrahlar üzerinden hangi oranda vergi ödeneceği, işletme kayıtlarının

düzeltilmesine yönelik düzenlemelerin içeriğinin ne olacağı yazılmış durumda ama ben bu görüşmelere katılan bir milletvekili olarak, Dünya gazetesindeki gazeteci arkadaşımızın bildiğini bilmiyorum. Sayın Muş bunu açıkladıktan sonra hangi arkadaşlar bu önergeyi verecekse doğru olan, bu önerge veya önergeleri hemen Komisyon toplandığı anda burada bulunan Komisyon üyelerine ve tüm milletvekillerine dağıtmaktır. Bu önergeleri beklediğimizi ifade ediyorum. Basının bildiğini herhâlde milletvekilinin de bilmesi en doğal hakkıdır diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, coronavirus süreciyle birlikte yaşamakta olduğumuz ekonomik krizin daha da derinleştiğini biliyoruz. Bu çerçevede iktidar birtakım önlemler alıyor. Biz iktidara yardımcı olmak amacıyla 25 Mart 2020 tarihinde Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezinde yapmış olduğumuz bir basın toplantısıyla “Toplumsal Dayanışma Programı” adı altında bir paketi açıkladık. Burada yer alan ve önergelerle sunulacak olan tekliflerin bir bölümünü, aslında önemli bir bölümünü kamuoyuna açıklamıştık.

Örneğin, vergi ve prim borcu yapılandırması; bir kısmı ödemesiz, faizsiz olmak üzere o teklifimizde yer alıyordu. Çok daha ileri düzenlemeler önerdik. Aslında sadece kriz dönemi düzenlemesi değil, daimi müessese olarak düşünülebilecek birtakım müesseseler önerdik. Örneğin, zarar mahsubunun geriye doğru yapılması. Bugün birçok gelişmiş ülkede bu düzenleme vardır. Şu anda vergi mevzuatımızda zarar mahsubu geleceğe yönelik olarak beş yıl süreyle vardır. Oysa o işletmelerin gelecekte kâr edip etmeyecekleri belli değildir. Dolayısıyla bu mahsubu geçmiş yılların kârlı olması hâlinde geriye doğru iki yıl gitmek suretiyle, geriye doğru yapabiliriz diye düşündük.

Şüpheli alacak karşılığı ayrılması hâlini, kriz dönemine münhasır olmak üzere kolaylaştıran öneriler yaptık. Herkesi dava ve icra safhasına mecbur bırakmayalım istedik. Dava ve icra aşamasının ertelendiğini de biliyoruz birtakım düzenlemelerle. O aşamaya götürmeden şüpheli alacak karşılığının daha kolay ayrılmasını önerdik.

Yatırım indirimiyle ilgili kolaylaştırıcı öneriler yaptık.

Birçok önerimiz o teklifte yer alıyordu. Umarım, bizim önerimizin bir kısmını kopya eden sayın teklif sahipleri diğer önerilerimizi de dikkate alır; belki bu düzenlemede, belki daha sonra başka düzenlemelerde buraya getirirler.

Şimdi tartışmamız gereken, Türkiye’nin ekonomik olarak nereye gittiğidir. Türkiye bir ödemeler dengesi kriziyle karşı karşıyadır, rezervlerimiz erimiştir. Resmî rakamlara göre 88 milyar dolar olarak gözükten rezervler, hazine mevduatı ve bankaların zorunlu karşılıkları dikkate alındığında 10 milyar dolara kadar inmektedir. Swap işlemlerini düştüğümüzde eksi 45-46 milyara kadar düşen bir rezerv söz konusudur. Böyle bir ortamda Türkiye’nin konuşması gereken budur. Bu açık tehlike, ödemeler dengesi kriz riski nasıl önlenir, bunu konuşmak gerekir. Teklifin bu anlamda buraya yapacağı herhangi bir katkı olduğunu düşünmüyorum.

Yine Türkiye’nin ekonomiyle ilgili kurumları gerekli güveni vermiyor. Bağımsız olarak tanımlanan ama bağımsız olmayan Merkez Bankasından tutun ekonomiyle ilgili diğer kurumlara, düzenleyici denetleyici kurumlara kadar hiçbir kurum kurumsal kapasitesi itibarıyla bu krizde bu kurumlara güvenebiliriz izlemine, güvenini, kamuoyuna, ekonomideki aktörlere vermiyor

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN– Buyurun efendim, devam edin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütün bozuk göstergelere rağmen en sağlam göstergesi olarak bilinen bütçe disiplini ve kamu borcunun düşüklüğü gibi kriterlerde de Türkiye artık bu avantajını kaybetmiş durumda. Kamu-özel iş birliği projeleri ve diğer gözükmeyen borçları dikkate aldığımızda ve bizzatıhi kamu borcunun nicel olarak yükselmekte olduğunu dikkate aldığımızda Türkiye bu alandaki avantajını da kaybetmektedir. Aslında konuşmamız gereken konular bunlardır. Teklifte ben bunları iyileştirecek bir düzenleme görmüyorum. İktidar alelacele birtakım önlemler alıyor ama bu önlemlerin yaşamakta olduğumuz ekonomik krizi ve coronavirüsten kaynaklı yaşadığımız sıkıntıları aşmakta yetersiz olduğunu görüyoruz, alınan önlemlerin hedefine ulaşmadığını görüyoruz. Örnek veriyorum: Kredi muslukları açıldı, doğal olarak açılmak durumundadır. Ama “Bu kredi gerçekten ihtiyaç sahiplerine mi gitmiştir, üretim sektörüne mi gitmiştir, esnafa mı gitmiştir?” diye baktığımızda rakamlarda bunu görmüyoruz. Ben rakamlara baktım, kredi hacminde 600 milyar TL’yi aşkın bir büyüme olduğunu görüyoruz. Ama ticari mevduatta -aşağı yukarı- eylül 25’lerde 113 milyar TL, şimdi ekim başı 94 milyar TL artış var yani kredi açılmış ama ihtiyacı olmayan birtakım ticari işletmeler bunu almış, kendi ticari mevduatına yatırmış ileride lazım olur bunu kullanırım diye. Ne yaptı iktidar başka? Dövizle olan talebi önlemek için daha önce sıfıra indirilmiş olan banka ve sigorta muameleleri vergisi oranını önce binde 2’ye, sonra yüzde 1’e çıkardı. Yüzde 1’e çıkınca dövizle olan talep azaldı mı? Azalmadı. Bankalardaki toplam yabancı mevduata baktığımızda bu vergi önlemine rağmen yüzde 53'lere ulaşan bir döviz mevduatı olduğunu görüyoruz toplam mevduat içerisindeki döviz mevduatının payı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ne yaptı iktidar? “Ya, bu aldığımız önlem geriye tepti, bir dakika, biz bunu yeniden binde 2’ye indirelim.” Şimdi, ekonomi bilimini biraz bilmiş olanlar, biraz geçmişten ders almış olanlar bu hataları yapmaz. Yüzde 1’e çıkarıldığı zaman o marjı Tahtakale piyasasıyla döviz mevduatı sahibi, döviz tale eden kişi bölüştü, devlete bir şey gelmedi. BDDK aktif rasyosunu kullanmak suretiyle bankaları kredi vermeye zorladı. Eğer bir piyasa güvenle çalışmıyor ise onu siz zorla, birtakım önlemlerle çalıştırmaya muktedir olamazsınız; bu, mümkün değil. Bunların hepsi ters tepti. İş bilmeyen bir kadro var, bunu tespit edelim. Bu kadar önlem alınıyor.

50 bin kantinci var Türkiye’de, kantin esnafı var. “Bu kantin esnafına ne yaptınız?” diye ben sormak isterim. Okullar kapalı, kantinler kapalı. Kahvehaneler hukuken açık ama müşteri yok. 500 bin kahvehane var Türkiye’de. “Bunlar için hangi önlemi aldınız?” diye sormak istiyorum ama verilecek bir cevap yok tabii ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teklifte ilgili teknik konularda maddelere gelince ayrıntılı olarak görüşlerimi ifade edeceğim. Özellikle, vergiyle ilgili maddelerde sorun var. Şirketin kendi hisse senetlerini satın alması hâlinde tarif edilen matrah örneğin, emisyon primi ödenmiş olan şirketlerde sorun arz ediyor, mükerrer vergileme ihtimalleri orada çıkıyor, bunun gibi daha birçok konu var. Bunları da maddeler sırasında ifade edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, Değerli Bakan Yardımcıları, bürokratlar, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, aslında, bir şeyi anımsatmakta yarar var. Sabah oturum açılınca usul üzerinde “İşte, etki analiz raporları yok.” Fakat bugün ne bürokratların ne de sivil toplum örgütlerinin hiç tanıtımı yapılmadı. Ya, aslında şimdi, işçilerle ilgili, işverenlerle ilgili, vergiyle ilgili birçok konu konuşulacak; kim var, kim yok... Mesela, özellikle, işçilerle ilgili bir yığın rapor var bizde, DİSK’ten, TÜRMOB’tan, başka kurumlardan buradalar mı, değil mi bilemiyorum. Bu usul eskiden vardı, bir anımsatayım dedim. Devam edeyim mi, yoksa...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Biraz sonra arkadaşlar kendilerini tanıtırılar.

Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ya, bütün arkadaşlar dile getirdi, bu torba yasa geleneği devam ediyor. Her seferinde aslında işte, Yeni Ekonomi Programı denilirken, tanıtıldığında da -böyle bu yeniye doymadık ama- her torbayla beraber yeni bir kavram üstüne eklenmekte ve bu eklenmeyle beraber bu son olacak, bir daha gelmeyecek. Ama artık herhâlde normal bir şekilde kanunun gelmesi son oldu. Arkadaşlarımızın tekrar dile getirdiği, Genel Kurulda istediğiniz zaman geri çekilen, istenildiği zaman getirilen, Plan Bütçeye, tekrar aynı şekilde parmakları kaldırıp gittiğinde... Yani bizlerin görüşü bir nevi hiç dikkate alınmadan; cümlesi, virgüllü, noktasına kadar aynı şekilde uygulamalar gerçekten bu Meclisin saygınlığına yakışmamakta ve bizi izleyenler açısından da olmamakta.

Şimdi, pandemi... Evet, dünyada da var, sadece Türkiye’de değil. Dünyadaki pandemiye baktığımızda birçok ülke, aslında, yurttaşı nasıl koruyabilirim, bir açıdan, sağlık açısından nasıl koruyabilirim; diğeri de mağdur etmemek açısından ne yapabilirim, diye düşünüyordu. Fakat bizim ülkemize baktığımızda, en başta güzel bir tanıtım yapıp sağlık alanında -bir başarı öyküsü çıktığı gibi- ama vatandaşın kendisi de aslında korunamadığını, test yapamadığını, kimi zaman hastanede yer bulamadığını dile getirdi ve sonra biz öğrendik ki -nasıl ki TÜİK verileriyle oynuyor- Sağlık Bakanlığı da... Vaka demek ayrı, semptomla beraber vakayı ele almak ayrı. Yani bu, aslında Türkiye’deki verilerin istenildiği zaman nasıl manipüle edildiğini ve bunu gayet rahat dile getirdiklerini açıklıyor. Niçin? İşte, enflasyon oranında da işsizlik oranında da TÜİK’in yaptığı, aslında Türkiye’deki gerçek veriyi değil, bir nevi sarayı, bir nevi iktidarı korumak için nasıl veri paylaşabilirim diye düşünüyor.

Şimdi ben niçin pandemiden söz ettim? Yani normalde pandemi evet, bir kriz, bir olağanüstü durum bizim bunu fırsata dönüştürmemiz lazım. Nasıl bir fırsata dönüştürmemiz lazım? Daha şeffaf olmak için, daha katılımcı olmak için ve az yanlış yapmak için birçok görüşü ele almamız lazım fakat nedense birileri tarafından hazırlanıp ve arkadaşlarımıza getirilip bizim önümüze gelen, Genel Kurula giden bir süreçle karşı karşıyayız.

Ve torba yasada yani zaten ilk günden beri -ismi söylendiği gibi- içinde her şey var ama biz bugün ana akım medyaya baktığımızda, bugün konuştuğumuz kanunla ilgili, taslakla ilgili gazetelerde, televizyonlarda şöyle tanıtıyor: Yeni teşvik paketi, esnek istihdam paketi. Burada işçi yok, yurttaş yok, vatandaş yok, esnaf yok ama birilerine... Yani medya bile bu olayı böyle ele almakta. Ve gerçekten de biz işçilerle ilgili, yurttaşlarla ilgili, mağdur olanlarla ilgili değil de -ama tanıtımda sanki öyle bir algı yaratıp böyle bir tanıtımla yola çıkıyoruz- yasa çıktığında, güncellendiğinde vatandaş yine perişan, yurttaş yine perişan. Ve daha çok yapılan uygulama ne? Borçlanmayla ilgili, faizle ilgili yapılan uygulamalar ve ötelemeye ilgili. İşin doğrusu, bir sağlık emekçisi, sağlık çalışanı, bir hekim olarak da yani bazen bunu da okuduğumda -daha önce de söyledim- 2020’nin sonuna, 2021’in sonuna, 2023’ün sonuna; hepsinde de gerekçe pandemi. Ya, bu pandemi nerede, nasıl bitecek, ne olacak, neye göre bu tarihler belirlenmiş o da net değil. Yani, Sayın Başkanım, keşke bir ara Bilim Kurulu da gelse -mademki

her sağlık problemi, pandemi problemi, kanun teklifi bizim önümüze genelde bu Komisyonunda öne sürülüyorsa- bu pandemiyle ilgili bize bilgi verse: Şu tarih için şunu düşünüyorum, şu tarih için bunu düşünüyorum gibilerinden. Fakat birçok uygulama getiriyoruz, bu uygulamalarda bütün yetkiyi bir makama veriyoruz, o makam da altı ay uzatılabilir, kısaltılabilir fakat ben hatırlıyorum, 1 Ocak 2024'e kadar yaptığımız düzenleme oldu. Bu, aslında ne kadar şeffaf olmadığımızı -birileri tarafından- bunun bir yurttaş ihtiyacı değil de birilerinin ihtiyacı gibi sanki yola çıktığını göstermekte.

Şimdi, biz burada işçilerle ilgili bir yığın düzenleme yapacağız, Türkiye'de az da olsa ama çok saygın, nitelikli sendika, işçi konfederasyonları var. Yani burada bilhassa onları da dinlemek lazım, gerçekten mevcut durumda işçilerin konumu ne ve giderek bu düzenlemeler ne getiriyor?

Tekrar, vergiyle ilgili düzenlemelerden... Mesela maliyeciler, mali müşavir arkadaşlar da burada tahminimce, onları da dinlemek lazım. Ama biz çıktığımızda, gezdiğimizde esnaf gerçekten perişan, gençler gerçekten perişan, birçok kişi Meclisten de birçok yasa bekliyor fakat buradan çıkan yasalar daha çok onlara yönelik değil, giderek belli bir kesime. Niçin? Şimdi, burada birazdan maddelere geçeceğiz ama giderek daha az ücret ve düzenleme yapıyoruz pandemiye göstererek. Esnek çalışma diyoruz, giderek yaşamdan koparıyoruz. Az bir paraya evde otur, devam et. Ya, eğer biz demokratik bir ülkeysek, pandemiden koruyorsak biz onu koruduğumuz gibi ekonomik açıdan da korumamız lazım. Bir muhtaçlığa değil, gerçekten ona sahiplenmemiz lazım. Kira ödemesini nasıl yapacak, çocuğunu nasıl okutacak, normal alışverişini nasıl yapacak, bunları da düşünmemiz lazım. Ama baktığımızda yoksulluğa yönelik bir çözüm yok, daha çok çalışan işçileri giderek daha perişan düzeye getirecek bir durum söz konusu. Bir de burada bile var. Mesela diyor ki: "Sigortasız çalışanlar bugün gelip kendilerini beyan ederlerse..." Aslında kendi kendimize kabul etmiş oluyoruz yani sigortasız çalışan insanların varlığını kabul etmiş oluyoruz. Nasıl ki Türkiye'de "mevsimlik işçi" diyoruz, sanki bir statüleri var, hiçbir statüsü yok. Ne örgütlenmesi var ne de bir ücret belirlemesi var ama sadece bir kaza olduğunda konuşuyoruz, bir olay olduğunda konuşuyoruz ve buna benzer, mesela bu mülteciler, sığınmacılarla ilgili bir yığın problem var. Aslında giderek Türkiye'de şöyle bir problemle karşı karşıyayız: Özellikle üniversite mezunları ciddi bir işsizlik yaşamakta, kadınlar ciddi bir işsizlik yaşamakta; mevcut, şu anda çalışanlar da her an işini kaybetmeyle karşı karşıya ve bu esnek çalışmayla gelirleri düşürülmekte, gelirleri daha da düşmekte. Türkiye'de iş bulmak çok zor, Türkiye'de çalışıp işe devam edebilmek daha zor ama Türkiye'de en büyük zorluk işsiz kaldığında İşsizlik Fonu'ndan para almak. Ama sermaye sahipleri öteden beri ne oluyorsa İşsizlik Fonu'ndan kesintilerle oraya para aktarılıyor. İsmi İşsizlik Fonu, Türkiye'de ne kadar verilerle oynansa bile DİSK'in, başka kurumların yaptığı çalışmalarda ciddi bir işsizlik oranı var, bunlar İşsizlik Fonu'ndan yararlanamıyor ve veriler de öyle. O verilerle o kadar oynanmasına rağmen yani işsiz kalıp İşsizlik Fonu'ndan faydalananların sayısına baktığımızda veya rakamlara baktığımızda TÜİK 4 milyon küsur diyor ama 700 bine yakın İşsizlik Fonu'ndan faydalıyor, orada da büyük bir çelişki söz konusu.

Vergilerle ilgili baktığımızda, gerçekten bu vergilerle ilgili yani yurttaş hep vergi veriyor. Dolaylı, dolaysız bir yığın vergi düzenlemesi yapılıyor. Ya bir telefonun alınmasından bile, telefonun üretiminden bile daha fazla vergi alınıyor ve yetmiyor. Yani gündelik bir yaşama baktığımızda birçok temel besinlerde bile fiyatlarla oynanıp vergiye yansıtılıyor. Fakat işverenlere, sermayeye yönelik... Yani bir de "vergi barışı" deniliyor, başka bir şey deniliyor, "barış" kelimesini orada kullanılıyor ama imarda da, vergide de vallahi bu barış, yurttaş yansıtılmıyor. Nasıl ki genel bir barış yansımsıyorsa burada da yansımsıyormuş ve artık kim "vergi barışı" "imar barışı" kelimesini duyduğunda biliyor ki bize değil, başka birilerine gidiyor; birilerine de değil, çok ciddi bir azınlığa gidiyor. Burada da tekrar buna bir dikkat edilmesi lazım.

İşsiz iş bulmasının zor olduğu, esnafın geçiminin zor olduğu, iflasların arttığı bir dönemde bizlerin burada torba yasa teklifini getirip, içinde birçok maddeyi barındırıp geleceğe yönelik bir kurgu yapmamız, hele önümüzdeki hafta bütçe görüşmelerine başladığımız bir dönemde alelacele buraya gelmesi ve arkadaşlarımızın dediği gibi birçok düzenlemenin oldubittiyi... Biz daha bir hafta önce yüzde 100 borçlanma yetkisini artırdık, yüzde 100. Bu paranın nereye gideceğini, nasıl geleceğini bilmeden önümüze maddeler getiriliyor torba yasa şeklinde. Yani sevgili Komisyon üyesi arkadaşlarımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamamlayın lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ederim.

Onlara da sunulmuş bir şekilde getiriliyor. Yani bu torba yasalardan vazgeçmek lazım ve gerçekten bunlar ülkemizin geleceği açısından ne kadar pandemi bahanesi öne sürülse bile bir pandeminin değil, bir krizin göstergesidir ve krizin çözümü palyatif, geçici çözümler değildir. Pandemi bahane gösterilmesin, her şeyi net konuşmak lazım. Yüzde 1'in değil, yüzde 99'un yararını düşünmek lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Böke, buyurun lütfen.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonun saygıdeğer üyeleri, değerli milletvekilleri ve kamu kurum ve kuruluşlarının kıymetli bürokratları ve basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ya, ağır bir krizin içerisindeyiz. Krizin sorumlusu da kurulmuş olan düzen, düzenin sorumlusu da iktidar. Dolayısıyla, karşı karşıya olduğumuz krizin bir sorumlusu var, o da iktidar ama öyle bir tabloyla karşı karşıyayız ki iktidar, düzenin bozukluğunun üzerini örtmek ve onun algısını yönetmekten başka hiçbir şeyle meşgul değil. Bu yasa teklifi de aynı sıkıntıyı barındırıyor. Yine meselenin kenarından dolanıyor, gerçek işe hiç odaklanmıyor, bir kriz olduğunu dahi çok yandan yandan kabul ediyor. Şimdi burada inatla devam eden düzen nedir diye baktığımızda, emeğiyle geçinen yok sayılıyor, sürekli bir avuç yandaş sermaye destekleniyor ve kamunun kaynakları yani halkın olan, üreticinin, üreten güçlerin, girişimcinin, emekçinin alın teriyle ödediği vergiler durmadan bu insanların yaşıyor olduğu sıkıntıları gidermek yerine bir avuç yandaş sermayedara aktarılıyor. Bir kere krizi doğuruyor olan temel sebep buysa bunu çözmeyen hiçbir teklif de krize çare üretmez. Dolayısıyla bu teklif de maalesef krize çare üretmekten çok uzak.

Bir de şunun da altını çizmek gerekiyor: Eğer bir iktidar, ülkeyi yönetenler, sürekli yıllardır yaşıyor olan ekonomik sıkıntıların sebebinin dış güçler olduğunu, dışarıdan saldırılar olduğunu söylüyorsa bu da bir açıdan derin bir itirafı barındırıyor. Yani, kurulmuş olan düzenin ne derece zayıf olduğu, kurulmuş olan düzenin ne derece kırılgan olduğu, kurulmuş olan düzenin iktidarın da yönetemediğini itiraf eden bir yaklaşımdır bu. Oysaki iktidarlara düşen, devlet sorumluluğunu üstlenmek ve yaşanıyor olan krizi doğuruyor olan sebepleri ortadan kaldırmaktır. Eğer saldırıların dışarıdan geldiği düşünülüyorsa o zaman dış saldırılara açık olmayan bir düzen kurmak ve dışarıdan gelecek saldırılara karşı halkı korumakla yükümlü olan da iktidarın ta kendisidir. Bunun arkasına sığınarak yasa teklifleri getirmek de çare üretmez.

Şimdi, iddia ediliyor ki burada bir yük paylaşılacaktı. Deniyor ki bu maddelerin gerekçelerinde: “İşçi ve işveren üzerinde bir yük var, bu yükü sosyal devlet ilkesi gereğince paylaşacağız.” Bir yük paylaşımı var ama yükü üstlenen yine halk oluyor. Kim rahatlatılıyor? Bir avuç sermayedar rahatlatılıyor.

Şimdi, açıkça o zaman şunu ortaya koyalım: Kime ne getiriyor? İşverene destek getiriyor, işverene işsizlik sigortasından işçinin de verdiği katkılarla ciddi bir para aktarımı getiriliyor. İşverenin kurumlar vergisi 5 puan indiriliyor, işverenin maliyetlerini azaltmak için binbir takla atılıyor. Peki, başka ne yapılıyor? İşçiye ayrımcılık getiriliyor, işçiye hak gasbı getiriliyor, işçiye kendi ödediği İşsizlik Sigorta Fonu'ndan yararlanamaması için birçok yeni engel de getiriliyor. Aynı zamanda işçinin gelir vergisine de hiç dokunulmuyor. O, vergisini ödeyecek ama kurumlar vergisinden 5 puan indireceğiz. Yani, kime ne getirdiği, yükü nasıl paylaştığı çok açık esasında ve biraz önce tarif ettiğimiz düzenin de devamı.

Şimdi, meselenin, işverenin maliyeti olmadığı meselesi açık. Öyle olsaydı eğer bundan önce de işverenin maliyetini azaltmak ve istihdam yaratmak iddiasıyla verilmiş olan paketler istihdam yaratırdı, yaratmamış. Çünkü Türkiye'de işverenin önündeki en temel engel maliyeti değil, işverenin önündeki en temel engel hukuksuzluk, işverenin önündeki en temel engel can ve mal güvenliğinin ortadan kaldırılmış olması. Ve bunlar "Parayı veririm, teşviki bastırıyorum, satın alırım." diyerek telafi edilebilecek yıkımlar değil Türkiye'de.

Şimdi, gerçeği ortaya koyalım; örneğin, son üç yılda bütçeden 5 puan işveren sigorta prim desteği olarak 114 milyar lira kaynak aktarılmış, İşsizlik Sigorta Fonu'nun işverene 43 milyar lira doğrudan destek ve teşvik verilmiş. Sonuç ne olmuş? Sonuca bakıyoruz, 2017'de 28 milyon istihdam varken 2020'nin Temmuz ayı itibarıyla 27 milyona gerilemiş. Meselenin destek ve teşvik eksikliği olmadığı açık ve bu destek ve teşviklerin de iddia edildiği gibi istihdam yaratmayacağı da açık.E, dönüp aynı işi yapıyor olmayı da bu koşullarda açıklamak da hakikaten çok zor o zaman. İşverenin temel sorunu bu değil, istihdam yaratılacaksa atılması gereken adımlar da bunlar değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

İkinci mesele de ya, sosyal bir devlet iddiası konmuş, sosyal devlet iddiası ancak şöyle ortaya konabilir: Bir devlet yükümlülüğüyle zor durumdaki halka, yurttaşına dayanışmayla el uzatan ve "Ben buradayım." diyen bir devlettir sosyal devlet. Yani, bugün ağır bir gelir kaybı yaşıyor olan milyonlarca emekçiye, işsiz kalmış olan milyonlara doğrudan gelir desteği verilirse bu sosyal devlettir, gerçekten istihdamın önü açılırsa bu sosyal devlettir. Ama işverene, halkın alın teriyle kazandığını aktarıp buna da sosyal devlet demek, üstelik de istihdam yaratmadığı bilinen araçlarla tekrar tekrar bunu yapmak, bırakın, sosyal olmayı, devlet yükümlülüğünü dahi yerine getirmemek anlamına gelir. Dolayısıyla, burada iki temel iddia var: "Yük paylaşacağız." deniliyor, paylaşılmıyor "İstihdam yaratacağız." deniliyor, yaratılmıyor. Özetle, sosyal devlet falan yok burada. Oysaki Türkiye'nin gerçekten bir sosyal devlete ihtiyacı var. Ya, milyonlarca insan işsiz, milyonlarca insan istihdam kaybı yaşayarak esasında ağır koşullara hapsedilmiş. Yine, rakamları söyleyeyim, ondan sonra genele dair sözümü bitireyim. İstihdamda bir artış yok; kısa süreli çalışmalar vesaire de dâhil edildiğinde, en geniş tanımla, umudunu yitirenler, iş arayanlar, bulamayanlar, kısa süreli çalışmaya mahkûm edilenleri eklediğinizde Türkiye'de 10 milyon 371 bin kişi işsiz. Ve bu paketler şimdiye kadar denenmiş olan, işverene "İşsizlik Sigorta Fonu'ndan kaynak aktarırız." diyerek atılmış olan adımlar, bırakın işsizliği bitirmeyi, var olan işleri ortadan kaldıran bir çerçeveyi çıkarmış karşımıza. Oysa bu 10 milyon insana doğrudan gelir desteği yapmaya ihtiyacımız var, 10 milyon insana umut yaratmaya ihtiyacımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, tamamlayabilir miyiz.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Bütün bunlar da bu teklifte yok. Dolayısıyla, biraz devlet ciddiyetine ve gerçek bir sosyal devlete ihtiyacımız var, bu düzeni de değiştirmeye ihtiyacımız var. Bunu iktidarın yapmayacağı açık ama biz yapacağız. Ben bunu bir kez daha buradan öz güvenle söylüyorum, biz yapacağız; Türkiye'nin çok ihtiyacı var.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Düzeni halk değiştirir ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, özellikle, biraz önce gündeme getirilen soruyla ilgili olarak “Kimler davet edildi sivil toplum kuruluşlarından?” denildi. Hemen süratle okuyorum: MÜSİAD, TÜSİAD, TOBB, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Jokey Kulübü, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye İhracatçılar Meclisi, Borsa İstanbul Anonim Şirketi, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Memur Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Kamu Çalışanları Sendikası Konfederasyonu (KAMU-SEN), DİSK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, TİSK, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Türkiye Serbest Muhasebeci, Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB), Mobil Telekomünikasyon Operatörleri Derneği.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Hepsini buradalar mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir kısmı burada, bir kısmı arkada; yeri olmayan arkadaşlarımız Mermerli Salon'dan takip ediyorlar.

Şimdi, Sayın Çakırözer'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcısı, değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, torbanın üzerindeki görüşlerimi ifade etmeden önce, mesleğim, gazetecilerin özlük haklarını düzenleyen maddeye ilişkin değerlendirmemle başlamak isterim. Basın alanında çalışmak çok yıpratıcıdır, gecesi yoktur, gündüzü yoktur. Savaşlardan tutun da depreme, afete, kazalara kadar her türlü riskli ortamda en ön cephededirler. Gazetecilerin yaşadığı zorluklar ve yıpranma, teknolojinin getirdiği ilerlemeler sonrasında azalmamakta; tam tersine, artmaktadır. 1977 yılında gazetecilerin fiili hizmet zammından yararlanması imkânı kanunla getirilmişti ancak Anayasa Mahkemesinin şubat ayında gerekçeli kararını açıklamasıyla yürürlüğe giren kararla yıpranma hakkı iptal edilmiş ve yeni düzenleme için dokuz aylık süre verilmişti Meclisimize. Bu süre dolmadan, basın çalışanlarının hak kaybı olmadan yeni bir düzenleme sahibi olması yönünde bu teklif kapsamında bir adım atılması olumludur ama yeterli değildir, çok eksikleri vardır. Bu hâliyle bu düzenleme son derece kısıtlıdır. Yıpranma hakkını, sadece basın kartı sahibi olmak koşuluna bağlamaktadır. Önümüzde bir fırsat varken bu düzenlemeyi, basın kartı sahibi olsun, olmasın tüm basın çalışanlarını ve basınla ilgili faaliyetlerde çalışan emekçileri kapsayacak şekilde genişletmemizde fayda var. Burada 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne göre basın kartı sahibi olmak suretiyle fiili çalışanlara biz yıpranma hakkı tanıyacağız. Ancak 14 sayılı Kararname'de “İletişim Başkanlığının basın kartı vermesi” yazıyor, bunun koşullarının ne olduğuna baktığınızda yine yönetmeliğe gitmek durumundayız. Zaten Anayasa Mahkemesi -az önce Mustafa Bey de ifade etti- “Yönetmelikle sosyal güvenlik hakkını yok edemezsiniz, kanun gerekir.” diyor. Eğer bu hâliyle çıkarırsak yine iptalinin önünü açacağız demektir. Eğer gazetecilerin yıpranma hakkını gerçek anlamda iade etmek istiyorsak basın kartı koşulu kaldırılmalıdır. Çünkü, bir yandan, basın kartı almaları İletişim Başkanlığı tarafından uygun görülmeyen gazetecilerin bu haktan

yararlanamaması gibi bir durumla karşı karşıya kalmaktayız. Öte yandan, sadece 5953 sayılı Basın İş Yasası'yla çalışan gazeteciler için bu hakkın verilmesi de yine bir başka kısıtlamadır. 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan ve bilfiil gazetecilik mesleğini yerine getiren belki binlerce gazeteci meslektaşımız var. Özellikle, internet sitelerinde çalışan basın emekçileri de mutlaka kapsam altına alınmalıdır. Ayrıca, basın faaliyetinden yani bir gazetenin çıkmasından doğrudan etkilenen matbaa emekçileri vardır, onlar da mutlaka bu kapsama alınmalıdır. Çünkü matbaa çalışmasını hatırlatacak olursak gerçekten her türlü zehirli maddeyle yüz yüze çalışan kişilerdir matbaa işçileri.

Değerli arkadaşlarım, eğer basın kartı şartına bağlamakta ısrar edilecekse de Anayasa Mahkemesinin iptal kararında belirtildiği gibi, basın kartı verilmesinin şartlarının kanunla belirlenmesi gerekir. Burada da benim düşüncem ve inanıyorum ki birçok meslek örgütünün düşüncesi, kimin gazeteci olup olmadığına, kimin basın kartı alıp almayacağına bence gazeteciler ve meslek örgütleri kendileri karar vermelidirler diyorum.

Değerli arkadaşlarım, yine, gazetecilerden söz açılmışken, bu pakette 30'uncu maddeye değinmek istiyorum. Salgın nedeniyle kapalı cezaevlerinden açık cezaevine geçmek hakkı verilen hükümlüler ile denetimli serbestlik hakkından yararlanan hükümlüler için izin süresinin 2021 yılına kadar uzatılması gündemde. Hatırlarsanız hem Komisyonunda -bu Komisyonunda değil tabii ki Adalet Komisyonunda- hem de Genel Kurulda şunları söylemiştik: Covid nedeniyle yani salgın nedeniyle yaklaşık 100 bine yakın hükümlünün cezaevlerinden çıkmalarının yolu açılırken -ki biz bunu dediğim gibi desteklemiştik, kapsamının genişletilmesini istemiştik- cezaevlerindeki “düşünce suçluları” dediğimiz gazeteciler, siyasetçiler, belediye başkanları, avukatlar, aklınıza gelen tüm fikir suçlularının ise maalesef önü açılmamıştı. İşte Oda TV Ankara Haber Müdürü Müyesser Yıldız Covid koşulları altında beş aydır Sincan Cezaevinde. Benzer şekilde Osman Kavala dört yıldır cezaevinde, geçtiğimiz günlerde eşi açıklama yapmak zorunda kaldı “Osman’a, bana ve onun 90 yaşındaki annesine yapılan işkenceden başka bir şey değildir.” diye. Burada buna itiraz edecek birisi çıkar mı bilmiyorum. Gerçekten 1 beraat, 2 tahliye kararına rağmen Osman Kavala’nın hâlâ cezaevinde durması ve hele hele de bizler 100 bin kişiyi cezaevinden çıkarırken, tutuklu olmasına rağmen, hükümlü olmamasına rağmen cezaevinde kalması aslında sadece yargının değil hepimizin ayıbıdır. Benzer şekilde Ahmet Altan dört yıldır, Selahattin Demirtaş beş yıldır... Yine -son yapılan operasyonlarda- seçilmiş Belediye Başkanı Ayhan Bilgen geçmişte yedi ay yattıktan sonra Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararıyla bu devletten tazminat kazanmış olmasına rağmen aynı dosyada bakın altı yıl sonra yeniden tutuklanmaktadır ve ortada da kayda değer bir delil bulunmamasına rağmen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – O yüzden salgında biz onların da sağlığını, onların da can güvencesini düşünmek zorundayız. Belki bu kapsama girmez ama bu Meclisin kapsamına girdiği kesindir.

Buradan bir kez daha haberi, yazısı, “tweet”i, düşüncesi nedeniyle haksız hukuksuz nedenle, adaletsiz bir biçimde cezaevinde tutulan tüm düşünce suçlularına bir an önce özgürlük talebini dile getirmek isterim.

Meclise getirilen paket işvereni korumak için hazırlanmış. Tabii ki işvereni koruyalım ama bunu emekçinin haklarını sınırlandırarak yapmayalım, emekçinin kara gün parası olan İşsizlik Sigortası Fonu’nu yok ederek yapmayalım; maalesef burada böyle yapılmakta. Bakın, 50 yaş üstüne ve 25 yaş

altına bir nevi kölelik sisteminin yolu açılıyor. Kıdem, ihbar gibi hakların olmayacağı belirli süreli iş sözleşmesi 50 yaş üstü için yasal hâle getiriliyor. Deniyor ki: “Bir iş yerinde bir işçi bu şekilde çalıştırılmayacak.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sağ olun Sayın Başkan.

Peki, nasıl denetlenecek bunun suistimal edilmeyeceği? İnsanların normal primlerinin ödenmesini bile temin edemeyen bir sistemden bahsediyoruz. Özellikle örgütsüz olan küçük iş yerinde 50 yaş üstünün hiçbir hakkı hukuku korunmadan çalışmasına neden olacak bir madde. Bunun sonu belli, yeni bir emeklilikte yaşa takılanlar gibi ciddi bir mağdur kitlesi oluşturulacak.

Yine, bu teklifte kayıt dışı işçi çalıştıranlar ödüllendirilmekte. Kayıt dışı işçi çalıştırdığını kabul eden işveren affedilmekte, bununla da yetinilmeden üstüne günde 44,15 lira destek verilmektedir. Nereden? Yine, İşsizlik Fonu’ndan. Yani sadece prim desteği almayacak, idari para cezası uygulanmayacak, sigorta primi tahakkuk ettirilmeyecek. Kayıt dışı çalışmaya zorlanarak sosyal güvenlik hakkından yoksun bırakılan işçiler ise kayıt dışı çalıştırıldıkları döneme ilişkin haklarından feragate zorlanmakta. Benzer biçimde, kanun teklifi sosyal güvenliğin öznesini ayımsız herkes olmaktan çıkarmakta, 32’nci maddede işe girdiği tarihte 25 yaşından küçük olanların on günden az çalıştırılması durumunda işveren tarafından yaşlılık primi, yaşlılık aylığı ödenmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız efendim, son sözlerinizi alalım.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii, Sayın Başkan.

Yani gençlerin kısa çalışmaları emekliliklerine yansımayacak. Bu, çok büyük bir hak mağduriyetidir. “Esnek çalışma” adı altında güvencesizliğin yaygınlaşması anlamına gelmektedir. Bunun yerine, tüm gençlerimize iş olanağı yaratacak politikalara ihtiyaç vardır.

Teklifin bütününe bakıldığında işverenlere vergi ve prim teşvikleri artırılırken işçilerin kıdem tazminatlarının, emeklilik haklarının adım adım kaldırılmasını içeren maddelerden ibarettir. Bu pakette maalesef, esnafın derdine, KOBİ’nin derdine çare yoktur. Kredi geri ödemeleri geldi, vergilerin geri ödemeleri geldi ama bu pakette hiçbir şekilde onlara bir can suyu verecek öneri bulunmamaktadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

Sayın Tanal, buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan,

Değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları, sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım, siz biraz önce sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerini saydınız. Ben mi atladım, bilemiyorum ama Türkiye Barolar Birliği var mıydı acaba? Okuduklarımdan içerisinde ben göremedim. Var mı efendim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, yok efendim, yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım, mevcut olan bu kanun teklifinin 18 tane ayrı maddesi var.

Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ve Anayasa'ya göre yönetilir. Mevcut olan gerek Anayasa'mız gerek İç Tüzük'ümüz gerek Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik der ki: "Birbiriyle ilintili, bağlantılı olan kanunlar ancak torba kanun şeklinde görüşülebilir."

Bu saate kadar -bilmiyorum- kaç kişi konuştu Başkanım? Belli değil. 50 kişi konuştu mu? Konuştu, peki. 50 kişi konuştuysa bu saate kadar hep para konuşuldu. Her para adalet getirmez ki. Her para hukuku getirmez ki. Her para düzeni getirmez ki. Yani burada parayla ilgili olmayan düzenlemeler de var. Nedir mesela? Teklifin 19'uncu maddesi, 20'nci maddesi, 24'üncü maddesi, 25'inci maddesi, 26, 28, 30, 38'inci maddeleri, bunların hiçbirinin üzerinde konuşma yapılmadı. Bu neyi gösteriyor? Demek ki bu okuduğum 19, 20, 24, 25, 26, 28, 30, 38'inci maddeler Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından tali komisyon görülen Adalet Komisyonunun görev alanı içerisine girmektedir. Burada eylemli bir İç Tüzük ihlali söz konusudur. 83 milyon vatandaşımız, böyle itibarsızlaştırılmaya çalışılan yasamayı hak etmiyor. Bu, birinci sınıf bir Parlamento çalışması değil. Şimdi, bu konuyla ilgili Türkiye Barolar Birliği çağrılmayacak, bu konuyla ilgili ihtisas komisyonu olan Adalet Komisyonu baypas edilecek ve bu kanun teklifleri Plan ve Bütçede görüşülmeye çalışılacak. Plan ve Bütçedeki arkadaşlarımızın ihtisas alanı olmadığı için de arkadaşlarımız haklı olarak bu konulara değinmiyor. Şimdi, ben bu konulara gelmek istiyorum satır başları şeklinde.

Şimdi, Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı raportörlüğüyle ilgili mevcut olan Anayasa'mızın 128'inci maddesi diyor ki: "Kamu görevlilerinin görev ve yetkileri kanunla düzenlenir." Burada, raportör olarak Cumhurbaşkanlığına alınacak olan insanların görev ve yetkilerini belirten herhangi bir tanımlama yok. Peki, bununla ilgili mevcut olan düzenlemelerimizde tanımlamalar var mıdır? Var. Örnek ne alınabilir? Örneğin, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 24'üncü ve 25'inci maddesinde raportörlerde aranan özellik ve nitelikler neyse, aynıysa buraya aktarılabilirdi. Cumhurbaşkanının görev alanına giren alanlarda... Cumhurbaşkanının görev alanı, Anayasa'nın 104'üncü maddesinde, ucu açık, sınırsız bir şekilde görev ve yetkileri var. Bir şekilde mevcut olan bu maddeler, Anayasa'nın 128'inci maddesine aykırı.

Biraz önce bahsettim, Sayın Başkanım, ihtisas komisyonu ile ilgili sizden istirhamım benim... Değerli Başkanım, sizi ben dinliyorum.

Şimdi, mevcut olan ihtisas komisyonları dedik. Bakın, elimde İç Tüzük'ün 34'üncü maddesi var. Siz geçmişte bakanlık yaptınız, devlette çok önemli yerlerde, görevde bulundunuz ve hakikaten bir devlet insanısınız, bu anlamda sizden istirham ediyorum, yetki de şu anda sizde. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 34'üncü maddesi diyor ki: "Bir komisyon -yani sizin Komisyon- kendisine havale edilen teklifi, -yani siz, teklif edilen bu kanun teklifini- başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir." Sizin, mevcut olan bu kanun teklifinin içerisindeki bu Komisyonun ihtisas alanının içerisine girmeyen, 19, 24, 25, 26, 28, 30 ve 38'inci maddeleri, esas ihtisas komisyonu olan Adalet Komisyonuna gönderme yetkiniz var. Yani, mademki biz burada birinci sınıf bir yasama organı kalitesinde çalışmak istiyoruz, bu yetkinizi kullanmanızı istirham ediyorum ben.

Gelelim, yine baz istasyonlarıyla ilgili bir düzenleme. Değerli arkadaşlar, temel hak ve özgürlüklerin sıralamasına baktığımız zaman, hiçbir hak ve özgürlük yaşam hakkının üzerinde olamaz. Temel hak ve özgürlüklerin hiyerarşik sıralamasına baktığımız zaman, yaşam hakkı tüm hakların üzerindedir. Burada haberleşme özgürlüğü getirip, Anayasa'nın 22'inci maddesini yaşam hakkını düzenleyen 17'inci

maddesinin üstüne çıkaramayız biz. Baz istasyonlarının kurulmasını kolaylaştırmak, yaygınlaştırmak yaşam hakkını ve Anayasa'nın 56'ncı maddesindeki vatandaşımızın sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını ihlal eder. Baz istasyonları radyasyon dalgalarını sürekli yayar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun, lütfen tamamlayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bununla ilgili gayet rahat... Biz, Türkiye'deki tüm illere baktığımız zaman yüksek binalar var, alçak binalar var, tek katlı binalar var, boş araziler var; mevcut olan boş yerlere veya yüksek olan yerlere, mesken alanların dışında baz istasyonlarının kurulmasını kolaylaştırdığımızda o radyasyon dalgaları aynen yağmur bulutları gibi meskenlerin üzerinde sürekli dolaşır dalgalar şeklinde. Dolaşırsa, biraz önce konuşmacı arkadaşlarımız da bahsetti, kanser riskini arttıran bir neden olması nedeniyle vatandaşımızın yaşam hakkıyla oynamış oluyoruz. Mevcut olan düzenleme, aslında vatandaşın yaşam hakkını gayet rahat düzenlediği hâlde, baz istasyonlarının mesken alanların dışında, vatandaşın sağlığını etkilemeyecek bir şekilde, ancak izne tabii olarak kurulmasına müsaade ettiği hâlde bununla bugüne kadar ceza alan özel baz istasyonları şirketlerine af getiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mevcut olan bu afla, bu kolaylaştırmayla vatandaşın sağlık hakkıyla oynanmış oluyor. Bu, Anayasa'mızın 17'nci ve 56'ncı maddelerine aykırı.

OHAL Komisyonu ile ilgili getirilen bu düzenleme... Sayın Başkanım, Anayasa'mızın 36'ncı maddesine göre her vatandaşımız meşru vasıtalarla hak arama özgürlüğüne sahiptir, kim suç işlemişse mutlak surette cezalandırılmalıdır, suç işleyen kim varsa korunmamalıdır ancak eğer gerçekten suç işlenmemiş ise sürekli, adaletin tecellisini geciktirmek de adaletsizliktir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Temel bir ilke var: Geciken adalet, adaletsizliktir. Anayasa'mızın 141'inci maddesi, tüm yargılamaların ekonomik bir şekilde ve süratle sonuçlanması gerektiğini emreder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, önemli şeyler söylüyorum, izninizle bitirmeye çalışıyorum ben.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tanal, yine maddeler üzerinde söz veririm.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki efendim, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesiyim. Bu OHAL Komisyonunda vatandaşımız avukatla kendisini temsil etmiyor, OHAL Komisyonunda kendisinin lehine ve aleyhine olan belgeleri, delilleri, iddiaları, gelen yazıları inceleyemiyor, kontrol etmiyor. Bu, adil yargılanma ilkesini ihlal ediyor. Benim sizden istirhamım şu: Mevcut olan düzenleme eğer Türkiye'de uygulanabilirse, Anayasa'mızın 129'uncu maddesi diyor ki: "Memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez." 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 130'uncu maddesi "Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin

cezası verilemez.” diyor. Aynı şekilde Anayasa’mızın ilgili hükümlerine, 130’uncu maddesine göre, üniversite öğretim üyelerinin kendileri hakkında disiplin cezası uygulanacaksa ancak üniversite yetkili organı bunlara disiplin cezasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Son cümlem, bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anayasa’nın 130’uncu maddesine göre, üniversite öğretim üyeleri üniversitenin yetkili organları dışında kalan makamlarca her ne suretle olursa olsun görevlerinden uzaklaştırılamazlar. Ancak bugüne kadar yapılan uygulamalarla Anayasa’nın bu hükümleri ihlal edilmiştir ve getirilen bu OHAL kanunu da vatandaşın gidebileceği, bireysel başvuru yapabileceği Anayasa Mahkemesindeki, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki süreci uzatmaya yöneliktir, adaletin tecellisini engellemektedir, adil yargılanma yani yargıya erişim hakkı uzatılmaktadır. Sizden bunların da metinden çıkarılmasını istihdam ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Demirtaş, buyurun lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerime başlamadan önce değerli milletvekili arkadaşlarımı ve hazırunda bulunan sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcilerini saygıyla selamlıyorum.

Öncelikli olarak, kanun teklifinin hazırlanma şekline yönelik görüşlerimi ve eleştirilerimi ifade etmek istiyorum. İktidar partisine göre Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle kanun teklifleri güya milletvekilleri tarafından hazırlanacak ve Meclise sunulacaktı. Öyle mi bu kanun, ona bir bakalım: Az önce teklif sahibi olarak söz alan Sayın Milletvekilimiz Cemal Öztürk “Kanun teklifini ben ve imza atan arkadaşlarımız hazırladık.” dedi ve kanun teklifinin gerekçesini bizlere açıkladı. 16 Ekim 2020 tarihli devletin resmî haber ajansı olan Anadolu Ajansının haberini size aktarmak istiyorum: “Bakanlıkta düzenlenen sohbet toplantısında basın mensuplarıyla bir araya gelen Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk, gündemde olan yeni istihdam paketinin içeriğinin sorulması üzerine, paketi Hazine ve Maliye Bakanlığıyla hazırladıklarını belirterek şunları kaydetti: ‘... istihdamın devamlılığını sağlayacak ve artıracak uygulamaları hayata geçirmeyi sürdüreceğiz. Yeni istihdam paketiyle de bunu hedefliyoruz.’” Sayın Bakan paketi kendilerinin hazırladığını ikrar etmiş oluyor. Peki, kim doğruyu söylüyor; teklif altında imzası olan Sayın Cemal Öztürk ve arkadaşları mı, yoksa Çalışma Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk mu? Tabii ki Bakan doğruyu söylüyor. Ben buradan samimi bir itirafta bulunan, doğruları söyleyen, aslında Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin işlemediğini ve iflas ettiğini itiraf eden Sayın Bakan Zehra Zümrüt Selçuk’a teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette Türkiye’de çalışma yaşamının kronikleşmiş yapısal sorunları vardır ancak bu sorunları sadece Covid-19 salgına bağlamak son derece yanlıştır. Ülkemizde Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türkiye yönetilemez hâle gelmiştir ve son iki yıldır ekonomik kriz de derinleşerek devam etmektedir. Yanlış yönetim nedeniyle de ekonominin yapısal sorunları vardır. Ekonomi, hem finans hem de ham madde açısından dışa bağımlı, rant odaklı, üretmeyen katma değeri düşük ekonomi

olunca çalışma yaşamındaki sorunlar da bu şekilde derinleşmektedir. Ekonomide olduğu gibi, çalışma yaşamındaki sorunların temelinde ve kaynağında da tek adam rejimi ve yanlış yönetim vardır. Aslında, Covid-19 salgını bu durumu tam anlamıyla açığa çıkarmıştır, bunu da buraya not etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, hazırlanan kanun teklifinin amaçlarından birinin de Covid-19 salgınının işçi ve işverenlerin üzerinde oluşan yükün sosyal devlet ilkesince paylaşılması ve giderilmesi olduğu ifade edilmektedir. Teklife bakıyoruz, öyle mi? Maalesef, öyle değil. Tam tersine salgının yükü işçiler üzerinde bırakılıyor, işveren koruma altına alınırken işçi kazanılmış haklarını kaybediyor ve eziliyor, işverene karşı savunmasız bırakılıyor ve işverenin insafına bırakılıyor.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin bazı maddeleri yasalarsa eğer sosyal devlet ilkesi uygulanmayacaktır ve tam tersine, sosyal devlet ilkesi çok ağır bir yara alacaktır. Bu kanun teklifinde İş Kanunu'nun genel ilkelerine aykırı, kanunun ruhuna aykırı düzenlemeler vardır. Teklifin özellikle 1, 8, 16, 28 ve 32'nci maddeleri son derece sakıncalı hükümler içermektedir. İş Kanunu'nun 11'inci maddesini değiştirmeyi teklif eden 28'inci maddeyle, 25 yaşından küçük ve 50 yaşından büyük işçiler için, objektif koşullar olmadan, belirli süreli iş sözleşmesinin yapılabileceği teklif edilmektedir. Son derece yanlış, tehlikeli ve işçinin istismarına yol açabilecek bir düzenlemedir. Bu maddeyle 25 yaşından küçük ve 50 yaşından büyük işçiler, âdeta İş Kanunu'nun koruma kapsamından çıkarılarak işveren karşısında savunmasız bırakılmaktadırlar. Neredeyse, çalışanların dörtte 1'ini yani yaklaşık 3 buçuk milyon işçiyi etkileyecek son derece yanlış bir düzenlemedir. Bu madde kapsamında olan işçiler iş güvencesi, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, iş arama izin hakkı ve sendikali olma haklarından mahrum bırakılacaktır. Bu durum, gerçekten kabul edilemez bir durumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Bu maddenin tekliften çekilmesi son derece doğru olacaktır. İş ve çalışma barışının korunması açısından bu maddenin geri çekilmesini son derece önemli görüyorum. Aksi takdirde, Türkiye'de iş ve çalışma yaşamındaki barış ağır bir yara alacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ALDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Yine, Plan ve Bütçe Komisyonumuz, yoğun bir mesai dönemine girerken, her biri ayrı bir kanunu ilgilendiren 43 maddelik bir torba yasayla karşı karşıya gelmiştir. Yaklaşık 20 civarında kanunda değişiklik yapılmaktadır; birbiriyle ilgisiz, farklı maddeler elbette vardır, ekonomiyle ilgili olmayanlar da vardır, özellikle hukukla bağlantılı maddeler vardır ama genel olarak baktığımızda, ağırlıklı olarak, ekonomik konularla ilgili düzenlemeler içerdiğini söyleyebiliriz ve içinde bulunduğumuz ekonomik koşulları düzeltmeye, tedavi etmeye yönelik gerekçelerle hazırlanmış maddelerdir. Ancak amacın iyi belirlenmediği, tedbirlerin etkin bir şekilde maddelere yansımadağı bir düzenleme olduğunu da kabul etmek lazım. Tüm maddeler el yordamıyla bulunmuş veya birtakım özel taleplerle oluşturulmuş, alt alta dizilmiş ve buraya getirilmiştir. Dolayısıyla maddelerin gerekçelerinde, bu torba teklifin genel gerekçesinde gördüğümüz makro ifadelerin bu paketi tanımlamadığını düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, elbette ekonomik bir sorun var bugün. Ekonomi gerçekten çok zor günler yaşıyor ancak bunun Covid salgınıyla bağlantılı olarak ele alınması, sadece o merkezden bakılarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

Bir kere, sayın iktidar partisi milletvekillerimiz, kanun teklifini yapanlar şunu kabullenmelidirler: Türkiye’de ekonomi özellikle son beş altı yıldır kötüye gidiyor, her geçen gün daha kötüye gidiyor, kriz yaşıyor, bir krizden çıkmadan ikinci bir krize giriyor ve önümüz de aydınlık değildir. Bunun tesadüflerle, birtakım elde olmayan gelişmelerle ortaya çıktığını söylemek, iddia etmek de doğru değildir, haklı bir gerekçe değildir.

Bir kere, bir hükûmet sorunu var. Bu Hükûmet ekonomiyi doğru yönetmiyor, doğru kurallar koymuyor, yanlış yönetiyor. Bu yanlış yönetimin neticesinde de ekonomik göstergeler sürekli, son beş altı yıldır bozuluyor, gittikçe daha fazla bozuluyor ve ülkeyi de bir felakete doğru sürüklüyor. Bir kere, niyetin düzgün olması lazım işin düzgün olması için. Bu iyi niyeti de ben hükûmet edenlerde açıkçası görmüyorum. Fakat bu yasa teklifi nedeniyle de bir sert tartışmayı gerekli görmediğim için işin o boyutunu bir tarafa bırakıyorum.

Ancak gördüğümüz tabloda ne var? Hangi ekonomik gösterge iyidir veya iyiye gidiyor? Bunu ifade edebileceğiniz bir şey var mı? İşsizlik, cumhuriyet tarihinin en yüksek işsizliği. Bu Covid’le de ortaya çıkmış değil, Covid nedeniyle düşürmeye çalışıyorsunuz. TÜİK’in rakamlarına baktığınız zaman rakamların baskılandığını görüyorsunuz zaten. Ama özellikle 2018 Ağustosundan sonra işsizliğin korkunç derecede patladığı ve şimdiye kadar hiç yaşamadığımız bir işsizlikle karşı karşıya olduğumuz ortadadır. Üstelik de en yüksek işsizliğin gençler arasında olması, gençler içinde de en yüksek işsizliğin yüksekökol mezunları arasında olması doğrudan doğruya, Hükûmetin ülkeyi yönetirken nasıl büyük bir yanlış içerisinde olduğunu gösterir. Sadece ülkenin bugününü almıyorsunuz, sadece ülkenin bugünkü üretken kuşağını, gençlerini, üretim faaliyetleri dışında tutmuyorsunuz, ülkenin geleceğini de karartıyorsunuz. Bu, ancak cehaletle veya yanlış niyetlerle tahsil edilebilecek bir vakadır, bir durumdur, bir tablodur.

Enflasyon öyle, yüksek; dünyanın en yüksek enflasyonlarından biri, Türkiye’deki 2000’li yıllar enflasyonları içerisinde de çok belirgin bir şekilde yüksek bir enflasyon. Ama gerçek enflasyon çok daha fazla. Tüm ekonomik göstergelerde olduğu gibi, Hükûmet düzgün bir paket hazırlamak yerine, düzgün bir ekonomi politikası, çizgisi, rotası tutturmak yerine, rakamlarla oynamak suretiyle, rakamları küçültmek suretiyle sorunlara çözüm arıyor.

Arkadaşlar, sorunlar somuttur, sizin TÜİK olarak veya diğer kuruluşlar olarak ilan ettiğiniz rakamlar sadece soyut şeylerdir. Ülkenin gerçekleri ortada dururken, somut gerçeklik ortada dururken soyut birtakım kalem hareketleriyle, “tape” hareketleriyle, rakamları küçültmekle bu ülkedeki dertleri, sorunları, sıkıntıları ortadan kaldıramazsınız. Sürekli rakamlarla oynuyorsunuz. İntihar edenler devam ediyor, ekonomik güçlüklerden sıkıntıya düşenler, iş yerlerini kapatanlar, ekmek teknesine kilit vuranlar, her gün gözümüzün önünde bu manzaralar arz ediyor.

Bu kadar yüksek bir dolar kuruna rağmen, bu kadar hızlı yükselişe rağmen... 2008’den bugüne kadar 1,3’ten -hatta 1,1’den- dolar kuru gelmiş 8’e dayanmış, neredeyse 8 kat artmış; son 10 yılda kur, 8 kat artmış. Bu kadar kur artışına rağmen bu kadar büyük dış ticaret açığı, bu kadar büyük cari açık yaşıyorsa bu ülke, ülkenin ne kadar kötü yönetildiğinin başka bir fotoğrafına ihtiyaç yoktur. Dünyanın neresinde var? Kur 8 kat artarken dış ticaret açığı devam ediyor. Nerede var arkadaşlar? Batmış bir ekonomiden bahsediyoruz çünkü koyduğunuz kurallar yanlış, yönetim tarzınız yanlış.

Bakın, neden yanlış koyduğunuz kurallar? Bir kere, bu ülkede kurallara uyanlar zarar ediyor. Bir Hükûmet ki kurallara uyanı zarara sokuyorsa o ülkede başka bir şey söylemeye gerek yok, ekonomi iyi olmaz zaten; hukuk da olmaz, arkadaşlık da olmaz, vatandaşlık da olmaz, insanların birbirine güveni de olmaz. Nitekim, bir ara bir anket görmüştüm: Makul ortamlarda insanların birbirine selam

verdiği ülkeleri sıraya koymuşlar, Türkiye ta aşağılardaydı, “soğuk” dediğimiz Almanlar bile bizden kaç basamak yukarıda. Neden insanlar birbirlerine selam vermezler? Birbirine selam verdiği zaman çarpılacağını hissederse selam vermez, böyle bir ülke inşa etmişsiniz.

Kurallara uyan zarar ediyor, onun için sürekli, getirdiğiniz maddeler de kurallara uyanların niye zarar ettiğini ilan ediyor zaten. Sürekli yeniden yeniden süresi uzatılan geçici maddeler ve ana kitleyi bırakıp bazı istisnai bireysel taleplere göre işleyen düzenlemeler. Diğer taraftan, dersine iyi çalışanların başarısızlığa uğradığı bir ülke inşa ettiniz. Ya, bir ülke düşünün, ödevini iyi yapan kaybediyor, sınıfta çakıyor, dersine çalışan kaybediyor. En yüksek puanlarla girilen üniversitelerin en iyi bölümlerini yüksek derecelerle bitiren öğrenciler işsiz kalıyor, iş bulamıyor. Böyle bir ülke olur mu? Ama eş dost, ahabap işi işlediği zaman daha iyi mesafe alıyorsunuz. Bu, sadece başarılı olan birinin kaybetmesi, başarısız olan birinin kazanması anlamına gelmiyor, iktidarın bu ülkede neye prim verdiğini gösteren bir olgudur bu. Siz, yanlışa prim verirsiniz insanlar kitleler hâlinde yanlışa doğru koşar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye efendim.

Buyurun tamamlayın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yanlışa prim vermek suretiyle, liyakate prim vermemek suretiyle tüm toplumun, gösterdiğiniz o yanlışın peşinde koşmasına yol açıyorsunuz.

Bu ülke, eğer “FETÖ” diye bir belaya muhatap olduysa bu da Hükûmetin o yanlışa prim vermesinden dolayıdır. “O okullara girerseniz işiniz hazırdır.” dedi Hükûmet, bu Hükûmet. “O okullardan mezun olursanız bürokraside iyi terfi alırsınız.” dedi ve okullarının açılışına katıldı, kendisini gösterdi; bankasının açılışına katıldı, kendisini gösterdi. Milletvekilleri gidip Pensilvanya’da boy boy fotoğraf çektirdiler, basına verdiler. Meclis kürsüsünde “Böyle iş birliği olmaz.” diyen muhalefet milletvekillerine bu iktidarın bakanları, milletvekilleri Meclis kürsüsünden ağza bile alınmadık laflarla hakaretler ettiler. Ve tüm toplumu “Oraya gidin. O okullara giderseniz, bu bankalarla ilişki kurarsanız istikbaliniz parlaktır, açıktır.” dedi, teşvik etti ve sonra Türkiye bu noktaya geldi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyle bir şey demedik.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Neye prim verdiğiniz son derece önemli. Bakın, ilk günden bugüne kadar, sürekli, bu iktidar yapısının bu ülkede prim verdiği değerler yanlış değerlerdir ve bu nedenle de -iktidar toplumsal bir kültür oluşturur- toplumu çürütüyor. İktidar sadece kendisini gidici hâle getirmiyor ama giderken sürekli toplumu çürütüyor. Asıl tehlikeli olan şeyin bu olduğunu düşünüyorum ve bu, böyle, rastgele maddelerden oluşmuş paket vesilesiyle de işin başında bunları ifade etme ihtiyacı içerisinde olduğumu belirtiyor, maddelerde kalan konuşmalarımı yapmak üzere hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşleri aldık, görüşmeler tamamlandı. Ancak, Sayın Öztürk’e bir söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun değerli üyeleri ve milletvekillerimiz kanun teklifimizin geneli üzerinde yapılan müzakereler sırasında faydalı, kapsamlı, değerli konuşmalar yaptılar, önerilerde bulundular. Bunlar kayda geçti, biz de not aldık. Hepsine teşekkür ediyorum, teşekkür ediyoruz. Tabii, bu teklif, öneri ve düşünceleri Komisyonumuzun da dikkate aldığına inanıyorum. Teklif sahipleri olarak maddelere

geçildiğinde gerekçede yer alanlardan daha kapsamlı bilgiler sunacağımızı da ifade ediyorum ve sürenin de çok uzadığını düşünerek geneli üzerinde fazla değerlendirme yapmadan bütün sorularınıza, endişelerinize maddeler esnasında cevap vermeyi düşündüğümü ifade ederek hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk, çok teşekkür ediyorum.

Böylece teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 7- İşsizlik ödeneğinden yararlandırılıp, işten ayrılmalarını takip eden 90 gün içerisinde özel sektör işyerlerinde bu Kanun kapsamında işe giren ve işe girdiği tarihten itibaren hizmet akdine tabi olarak en az 12 ay süreyle kesintisiz çalışanlardan talepte bulunanların, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca sigortalı sayılmak suretiyle, işe başladıkları tarihten önce yararlandıkları en son işsizlik ödeneği süresi için Kurumca Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeme yapıldığı tarihte geçerli prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak uzun vadeli sigorta primi işveren ve sigortalı hisselerinin tamamı Fondan karşılanır. Bu fıkra hükümlerinden aynı işsizlik ödeneği hak sahipliği için sadece bir defa yararlanılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, birleşime saat 15.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.09

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.00****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

OTURUMBAŞKANIABDULLAHNEJATKOÇER – Sayın Komisyon üyeleri, Komisyonumuzun 4’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kanun teklifiyle ilgili müzakerelere devam ediyoruz.

Ara vermeden önce 1’inci maddeyi okutmuştuk, şimdi 1’inci maddeyle ilgili müzakerelere başlayacağız. Önce maddeyle ilgili kanun teklifi sahibi Sayın Öztürk’ten bilgi alalım, daha sonra müzakere edeceğiz.

Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kanun maddesine geçmeden önce kayıtlara geçmesi açısından bir düzeltme yapmak istiyorum.

Teklifin geneli üzerinde yapılan konuşmalar sırasında, sondan bir önceki konuşmacı milletvekili arkadaşımız kanun teklifinin kimin tarafından verildiği konusuyla ilgili konuşurken incitici bir ifade kullandı. Ben kayıtları istedim ama henüz elime ulaşmadı, kayıtlarda da daha ayrıntılı olarak görüleceğini zannediyorum. Âdeta bu kanun teklifini imza sahipleri olarak bizim vermediğimizi söyledi, Sayın Çalışma Bakanının basına aksetmiş ifadelerinden mülhemle, hareketle “Elbette Bakan doğru söylüyor.” gibi bir ifade kullandı. Bu, son derece incitici olmuştur. Bu önünüzdeki kanun teklifinin üzerinde teklif sahibi olarak birinci derecede 3 milletvekili arkadaşımızın, benim, Sayın Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim’in ve Uşak Milletvekili Sayın İsmail Güneş’in imzaları ile yine 45 milletvekili arkadaşımızın imzası bulunmaktadır. Anayasa’mıza göre kanun teklifini verme yetkisi sayın milletvekillerine aittir. Görüldüğü gibi bu teklifi de Millet Meclisi Başkanlığına 16 Ekimde bizler verdik. Bu bakımdan, belki arkadaşımız maksadı aşan ifadeler kullandı, ben bunun düzeltilmesini istiyorum. Bu, milletvekilliği makamına, bizim şahsımızda incitici olmuştur. Biz kendiliğimizden tabii ki kanun teklifi getirmiyoruz, gerekçede de konuşmamda anlattığım gibi bir ihtiyaçtan doğan bu 43 maddelik teklifimizi Meclis Başkanlığına sunduk ve bunu hazırlarken de ciddi çalışmalar yaptık. Elbette imzamız 16/10/2020 tarihli ama hem ondan önceki süreçte hem de devamında bugüne kadar gelen yaklaşık bir haftalık süreçte ilgililerle oturduk, müzakere ettik. Tabii ki biz kendiliğimizden bir şey icat etmiyoruz, yaptığımız her iş hukuka, kanuna, Anayasa’ya bilhassa, Meclis İçtüzüğü’ne uygun şekilde hazırlanıyor. Bu bakımdan, bunu düzeltme ihtiyacı hissettim, her ne kadar konuşan arkadaşımız burada yoksa da kayıtlara geçsin diye bu ifadeleri kullanıyorum. Kanun teklifinin sahibi milletvekilleridir, yasama görevi milletvekillerine aittir, Meclise aittir. Elbette yürütmenin talepleri oluyor çünkü icraat makamında onlar ama bu taleplerini yazılı, sözlü basında dile getirebilirler, bu bizim dışımızda olan bir olay. Millet Meclisimizde partilerimizin grupları vardır ve bu gruplara tekliflerini iletebilirler, bu bizim dışımızda olan bir mesele. Biraz sonra bu kanun teklifimize önergelerle eklenecek olan maddeler olacak, onu duyuyoruz, henüz daha bu önergeler gelmedi. Muhtemelen bu önergeler içinde 1’inci partinin milletvekili arkadaşlarımızdan gelecek önergeler yanında diğer partilerimizin gruplarından da

gelecek önergeler vardır; bunları da kabul edip etmemek Komisyonumuzun takdirindedir. O bakımdan sayın vekilimizin ifadesi kırıcı, incitici olmuştur. Ben kendisine bu konuda üzüntülerimizi burada ifade ediyorum.

Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; 1'inci maddemizin ana başlığı işe hızlı dönüş desteği sağlanmasıyla ilgili. Burada konu, işsizlik ödeneğinden yararlanan kişilerin işten ayrılmalarını takip eden doksan gün içerisinde işe girmeleri ve on iki ay süreyle kesintisiz hizmet akdine tabi olarak çalışmaları hâlinde işsizlik ödeneğinden yararlandıkları süre için uzun vadeli sigorta primlerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması amaçlanmaktadır.

İstihdama daha hızlı dönüşlerinin teşvik edilmesi yine amaçlar arasında. Böylece işsizlik ödeneğinden yararlandırılan kişilerin işsiz kaldıkları sürenin azaltılması amaçlanıyor. Burada kaynak İşsizlik Sigortası Fonu'dur ve tahminen arkadaşlarımız etki analiziyle ilgili tenkitlerinde haklıydılar. Bu konuda, maddelerde ben etki analizi konusunda yardımcı olmaya, sizlerle paylaşmaya çalışacağım. 200 bin kişinin bu hızlı işe dönüş desteğinden faydalanacağını ve bunun da maliyetinin 190 milyon Türk lirası dolaylarında olacağını belirtiyor ve takdiri Komisyonumuza sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Evet, teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Madde üzerinde Sayın Sındır' ın söz talebi var.

Buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, ben bir soru yöneltmek istiyorum: Aslında bu ilgili kanun maddesinde “işten ayrılmalarını takip eden doksan gün içerisinde” diyor. “Özel sektör iş yerlerinde bu kanun kapsamında işe giren ve işe girdiği tarihten itibaren hizmet akdine tabi olarak en az on iki ay süreyle...” Yani burada en fazla doksan gün için ödenecek bir işsizlik ödeneği değil mi bu? İşsizlik ödeneği süresinin en fazla doksan gün olacağı anlaşılıyor kanun metninden de baktığımda, daha fazla değil.

Burada kanun yok şimdi. Siz söz verince, ben başka söz isteyen de olmadığı için... Ben açık açık sormak istiyorum, sorum şu: Bu en fazla doksan gün için yapılacak bir ödenek değil mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – İsterseniz bir başkasına vereyim. Az sonra size tekrar dönebilirim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bakın, madde açıklamasında şöyle diyor: “İşsizlik Sigortası Kanunu'nda yer alan ilgili şartların sağlanması durumunda; hizmet akdinin sona ermesinden önceki son yüz yirmi gün hizmet akdine tabi olmak kaydıyla son üç yıl içerisinde, altı yüz gün süreyle işsizlik sigortası primi ödenmiş olanlara altı ay süreyle, dokuz yüz gün süreyle işsizlik sigortası primi ödenmiş olanlara sekiz ay süreyle, bin seksen gün süreyle işsizlik sigortası primi ödenmiş olanlara on ay süreyle işsizlik ödeneği ödenmektedir.” Ama burada, işsizlik ödeneğinden yararlandırılıp işten ayrılmalarını takip eden doksan gün içerisinde özel sektör iş yerlerinde bu kanun kapsamında işe giren kişiler için kapsam. Yani işten ayrılmalarını takip eden doksan gün içerisinde işe girerse bu maddeden yararlanıyor değil mi diye sorumu yöneltmiş olayım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi “İstihdama daha hızlı dönüşümleri, çalışanların işsiz kaldıkları sürelerin kısaltılması amaçlanıyor bu maddede.” dedi Sayın Öztürk. Tabii, bu gerekçeler kabul edilebilir gerekçeler ancak -doksan gün gibi bir sınırlama getirilirken- neden doksan gün belirlendi, ben bunun açıklanmasını

istiyorum. Doksan gün gibi bir süredir işsiz kalan çalışanların işe dönmeleri doğrultusunda, işsizlik ödeneği aldıkları süre içerisinde hak ettikleri primlerin işsizlik sigortasından karşılanacak olması -çok teknik bir konu, dikkatli ifade etmeye çalışıyorum, yanlışım varsa düzeltin lütfen- diğer işsizlik ödeneğinden ödenek alan ve işsiz olan çalışanlarla aralarında bir ayrımcılığa neden olmayacak mı? Neden böyle bir ayrıma gidiyor?

Bir de şu anda içinde bulunduğumuz ekonomik koşullarda, işsizliğin çok yüksek olduğu, üretimin çok desteklenmediği, üretimin olmadığı bir koşulda işverenlerin bu anlamda bu çalışanlara ne kadar talepte bulunacağını ölçtünüz mü? Çünkü, 200 bin kişiden bahsettiniz ve 190 milyon TL'lik bir ödemedi. Bunun işveren ayağındaki yansımasıyla ilgili bir çalışmanız oldu mu?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Ben de benzer bir soru sormak istiyorum yani yeteri kadar anlamadığım için soruyorum bu soruyu. Şimdi, mevcut düzenlemede, “Son üç yıl içerisinde 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi olan sigortalı işsizlere 240 gün, 900 günü olanlara 300 gün, 1080 günü olanlara da 360 gün süreyle işsizlik ödeneği verilir.” diyor kanun. Birinci sorum şu: Şimdi, bu maddenin amacı eğer ekonomideki toplam talebi canlandırmaksa yani mevcut var olan ekonomik üretken kapasiteyi diri ve ayakta tutmaksa, ileriye taşımaksa o zaman bu süreleri daha da -600 günü, 900 günü, 1080 günü- daha aşağı çekmek, dolayısıyla 240 günü de yukarıya çekmek daha ekonomik değil mi? Yani talep artırıcı bir önlem değil mi?

İkinci sorum da şu: Bir nedenden, son üç yılda altı yüz gün sigortalı olarak çalışıp ama bir nedenden işsiz kalan birisi var, işten ayrıldı ve iki yüz kırk gün süreyle de işsizlik sigortası ödemesinden yararlanacak. Diyelim ki 150'nci günde bir imkân doğdu, işine geri dönecek. İşine geri döndükten itibaren bu işsizlik maaşı kesilecek, dolayısıyla, çalıştığı yerde ne alıyorsa, patronuyla nasıl anlaştıysa o maaşını almaya devam edecek. O tarihten itibaren bir yıl süreyle çalışırsa sigorta primi işsizlik sigortasından karşılanacak yani patron karşılamayacak, kendisi de karşılamayacak, dolayısıyla bunu Fon karşılayacak. Diyelim ki dokuz ay çalıştı, dokuz ayın sonunda tekrar başına bir iş geldi, iş ortamı bozuldu, tekrar işsiz hâle geldi. Yılı tamamlama koşulunu yerine getirmesine üç ay var ama üç ay yine işsiz kaldı. Geriye döndüğünde bu işsizlikten yararlanamayacak ama öbürü de ödemeye devam edecek, yine işsiz. Şimdi, bu durumda bu kişinin o çalıştığı süre ne olacak? O primi kim yatırmış olacak? Çünkü, emekliliğinde üç gün bir yerde çalışıyor, beş gün bir yerde çalışıyor, altı ay bir yerde çalışıyor, beş yıl bir yerde çalışıyor; sonuçta emekli olacağı gün bütün bunlar toplanıyor ve o toplam üzerinden de süresini doldurduğu için, diğer şartları da yerine getirmesiyle emeklilik hakkı kazanıyor. Bu çalıştığı dokuz ay ne olacak, nasıl olacak, nasıl değerlendirilecek?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli üyeler; görüşmekte olduğumuz torba yasanın 1'inci maddesi, geçici olarak iş kaybına uğradığı için işsizlik ödeneği alan işçilerle ilgilidir. Bu işçilerin işsiz kaldığı süre içerisinde -bildiğiniz gibi- sigorta primleri ödenmiyor. Dolayısıyla, sigortalılığa hak kazanırken de bu bir boşluk oluşturuyor. Bu getirilen düzenlemeyle, işsiz kalanların bir an önce bir iş bulup işe başlaması özendiriliyor. Eğer belli bir süre içerisinde yeni bir iş bulup işe başlarsa işsiz kaldığı süre içerisindeki işsizlik sigorta primlerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacağı

düzenleniyor. Yani işsizlik süresini yasal hakkınız kadar kullanmayıp daha az kullanır hemen bir iş bulursanız, iş bulma konusunda gayret sarf ederseniz bu aradaki sigorta primleriniz İşsizlik Fonu'ndan karşılanacaktır ve sigorta primleriniz açısından, emeklilik ve sağlık sigortası açısından bir boşluğa uğramayacaksınız demek istiyor ve bunun bir teşvik maddesi, işçiler açısından bir teşvik maddesi olduğu ifade ediliyor. Ama bu haktan yararlanabilmesi için de doksan gün içinde bir işe başlaması gerekiyor, başladığı işin özel sektöre ait bir iş yeri olması gerekiyor. Yani bu demek ki kamudaysa eğer bundan yararlanamıyor, kamuda bir iş bulduğu takdirde. Ve üçüncü şart da işe girdiği tarihten itibaren hizmet akdine tabii olarak en az on iki ay süreyle kesintisiz çalışması lazım. Girdi, üç ay çalıştı, bu haktan yararlanamıyor, en az kesintisiz on iki ay çalışması gerekiyor. Elbette böyle bir düzenleme işçilerimiz açısından olumlu bir düzenleme olarak kabul edilmelidir. Ancak burada asıl sorun şu, yani kamuya yükü asıl sorun değil, durum onu gösteriyor. Çünkü biraz önce kanun teklifinde bulunan milletvekili arkadaşımız 200 bin kişinin yararlanacağını tahmin ettiklerini ifade ettiler ve toplam 190 milyon liralık bir maliyeti olduğunu söylediler. 190 milyon liralık, işçilerimiz için katlanılacak bir maliyetin, İşsizlik Fonu'ndan ödenecek bir maliyetin büyük bir maliyet olmadığı, tolere edilebilir ve yapılmasının da gerekli olduğunu düşündüğüm bir maliyet olduğunu düşünüyorum. Ancak burada asıl sorun sanki işsiz kalanlar yeni iş bulma isteğinde değil de böyle bir teşvik vererek bunlar tekrar işe girer varsayımına dayanıyor. Bence bu varsayımında bir yanlışlık var. Kimse işsiz kalmak istemez hele bir işi varsa, çalışıyorsa, kendi elinde olmayan nedenlerle işsiz kalmışsa bu kişinin, bu işçinin ilk yapacağı iş ve en fazla gayret sarf edeceği iş yeni bir iş bulmaktır çünkü kendi isteğiyle işten ayrılanlar bildiğim kadarıyla zaten bu işsizlik ödeneğinden yararlanmıyorlar. Dolayısıyla kendi isteği dışında işsiz kalması gerekiyor. Böyle bir durumda da isteği dışında işsiz kalan kişinin bir an önce işe girmesini istemek...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kendi isteğiyle ayrılanlar yararlanıyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yaralanıyor mu? Kendi isteğiyle ayrılanlar yararlanıyor mu bu şeyden? Yaralanamıyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet arkadaşlar, karşılıklı yapmayalım isterseniz, Sayın Şener bitirsin, ben sizden görüş alacağım.

Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Dolayısıyla bu maddenin arkasındaki varsayım çok sağlıklı değil. Zaten istediği takdirde iş bulabiliyorsa zaten bir işi kaybettiği zaman ertesi gün gider bir işe girmek ister. “Aman şuradan biraz alacağım var, işsizlik sigortasından maaşımın şu kadarını alıyorum, o hâlde ben biraz gezeyim.” diye düşünen olmaz. Ücret düzeyleri belli bir refahı sağlamaya zaten yeterli değil. Onun için çalıştığı, işten daha az sigortadan para aldığı bir süreci mümkün olduğu kadar fazla sürdürmeye çalışmak uzak bir ihtimaldir diye düşünüyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - İşverene teşvik var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Burada işverene mi teşvik var?

İkincisi, zaten bu ortamda en büyük sorun işsizlik yani ne kamuda ne özel sektörde ortaya çıkmış bir işçi talebi yok. Böyle bir işçi talebi var da piyasada boş gezmeye meraklılar yüzünden istedikleri miktarda işçi piyasadan, iş gücü piyasasından temin edemiyor olsaydı işverenler, bu anlam ifade edebilirdi ama zaten birçok insanın işsiz olduğu, işveren açısından eleman bulmanın sorun olmadığı bir ortamda bu bence çok fazla etkili olacak bir madde olarak gözükmüyor ama bununla birlikte yine, bir iyi niyet gösterisi olması açısından, belki az sayıda da olsa bazı işçilerin yararlanması açısından buraya konulması faydalı olmuştur diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, bir açıklık...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Komisyonunda milletvekillerinin konuşma sürelerinin kısıtlanamayacağına ilişkin açıklaması ve Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer'in aynı konuya ilişkin cevabı

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İlkin, söz almayacaktım, söz almak istedim, sonra vazgeçtim, Sayın Lütfi Elvan burada olsun da söyleyeceklerimi kendisi dinlesin diye düşündüm, o nedenle vazgeçtim. Sonra, gelir gelmez, ne zaman gelir bilemiyorum, o nedenle düşüncelerimi 1'inci madde üzerinde ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sizin Komisyon Başkanlığı görevini yürüttüğünüz süre içerisinde, Komisyona katıldığım zamanlarda son derece demokratik bir şekilde Komisyonu yönettiğinizi gördüm, bunun için size teşekkür ederim. Fakat Sayın Lütfi Elvan, demokratik geleneklerden, parlamento hukukunun kurallarından ayrılarak kendi koymuş olduğu kurallar çerçevesinde Komisyonu yönetmeye çalışıyor. Bunu da demokratik açıdan yanlış bulduğum gibi, parlamento hukukuna da aykırı buluyorum.

Örnek vermek istiyorum. Önce, parlamento hukukunu bir tanımlamak gerekir. Çoğunlukla “İç Tüzük” kavramı kullanılır, ben “parlamento hukuku” kavramını kullanmayı tercih ederim çünkü Parlamento çalışmalarını düzenleyen kuralların sadece bir tanesidir Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü. En tepede Anayasa vardır, onun altında kanunlar vardır, altında İç Tüzük vardır, Başkanlık Divanı kararları vardır, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkan Vekillerinin kendi aralarında yapmış oldukları mutabakatlar vardır ve en sonunda da en az ilk saydıklarım kadar güçlü olan parlamento teamülleri vardır; bunların hepsi parlamento hukukunu oluşturur. Örnek veriyorum: Bütçenin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında gider artıcı, gelir azaltıcı önerge verilemez. Bu kural İç Tüzük'te yer almaz, hiçbir kanunda yer almaz, bu kural Anayasa'da yer alır. Toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin hükümler doğrudan doğruya Anayasa'da yer alır. Bunlar için ayrıca İç Tüzük'te bir hüküm aramaya gerek yok.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda bir yasa teklifi görüşülürken maddelerdeki konuşma süresi beş dakikadır; ister grup başkan vekili konuşsun, ister milletvekili konuşsun, ister iktidar partisinden olsun konuşan milletvekili, ister muhalefet partisinden -iktidar-muhalefet partisi kavramları da değişti, her neyse, ayrı bir konu- olsun konuşan milletvekili konuşma süresi beş dakikadır. Yasa teklifinin tümünde gruplar adına konuşma süresi yirmi dakikadır, şahıslar adına on dakikadır; maddeleri üzerinde veya bölümleri üzerindeki konuşma süreleri de onar dakikadır. Hiçbir konuşma süresi o partinin grup başkan vekiline farklı, diğerine farklı uygulanmaz.

Şimdi, Sayın Elvan açıklama yapıyor, diyor ki: “Komisyondaki grup sözcüleri teklifin tümü üzerinde yirmi dakika konuşur, diğer üyeler on dakika, işte, Komisyon üyesi olmayanlar da beş dakika konuşur.” Bu, parlamento hukukuna, İç Tüzük'e aykırı. Genel Kurulda tümü üzerinde yirmi dakika konuşma yetkisi olan bir milletvekilinin burada Komisyon sözcüsü olmadı diye tümü üzerindeki konuşmasını on dakikayla sınırlayamazsınız. Bunu elbette Komisyon üyeleri daha iyi değerlendirir. Genel Kurulda madde üzerinde on dakika konuşma hakkı olan bir milletvekilinin burada bırakınız maddeyi, tümü üzerindeki konuşmasını beş dakikayla sınırlayamazsınız, sınırlanamaz. Ayrıca, İç Tüzük'te komisyonlarla ilgili konuşma süresini sınırlayan bir hüküm yoktur. Neden yoktur? Komisyonunda teklifler, önergeler bütün ayrıntılarıyla tartışılacaktır, bütün ayrıntılarıyla, burası ihtisas

komisyonu. Ama ihtisas komisyonundaki konuşma sürelerini “Ya, bir an önce bitsin bu, nasıl olsa hep bilinen şeyler konuşuluyor, hiç önemli değil, bir an önce Genel Kurula bunu yetiştirelim.” anlayışıyla kısıtlarsanız bu olmaz, aykırı yani nerede görülmüş Komisyon sözcülerine yirmi dakika süre verip diğerlerine on dakika, beş dakika süre vermek. Komisyon böyle bir mutabakata varmış olabilir; bu mutabakatı son derece aykırı buluyorum, yanlış buluyorum, demokrasiye aykırı görüyorum.

Sekiz yıl Plan ve Bütçe Komisyonunda çalıştım, sınırsız konuşma süreleri vardı. Elbette, bir makul sınır her zaman vardır yani evet, İç Tüzük’te komisyonlarda konuşma süresini kısıtlayan bir hüküm yoktu ama bir teamül vardı yani sonuçta “teamül” diyelim buna. Teamül neydi? Teamül şöyleydi: Tümü üzerinde konuşmalar komisyon özeli için yirmi dakika, diğerleri için onar dakikadır. Şimdi, bunu, bu kuralı, bu teamülü -ki parlamento hukukunun kaynağıdır- nerede bu kural diye İç Tüzük’te bir hüküm olarak aramaya gerek yoktur, teamüller arasındadır bu. Bu ortadan kaldırılmış durumda. Bir süre önce, pandemi sürecinde katıldığım bir komisyon toplantısında madde üzerinde verilen söz süresi üç dakikaydı. “Efendim, öyle kararlaştırdık.” Demek, şimdi bu doğru değil.

Değerli arkadaşlar, burada ne kadar ayrıntılı konuşulur ise bu teklifler, kanunlar o kadar mükemmel olur. Muhalefetin görevi, buradaki siyasi parti gruplarının görevi sadece eleştirmek değildir, var olan teklifi kendi mantığı içerisinde bile olsa daha iyi hâle getirmektir, daha iyi bir yasa çıkmasını sağlamaktır. Bu imkânı neyle kullanacaktır milletvekilleri? Konuşma süreleriyle kullanacaktır. Sayın Elvan’ın Komisyon yönetimine ilişkin olarak söylüyorum, bu son derece yanlış. Arkasından konuşmuş gibi oluyorum ama tutanaklarda vardır, kendisi bunları görecektir: “Efendim, süreyi esnetiyoruz nasıl olsa.” demek doğru değil yani beş dakika, ben tümü üzerinde ilkin bu konuşmayı yapmayı düşündüm. Tümü üzerinde bunu konuşursam, esasa ilişkin söyleyeceklerimi söyleyemeyecektim. O nedenle söylemedim, orada da bir tartışma açmayı arzu etmedim, Komisyonun kendi kültürü, bir huzuru vardır, onu bozmayı da arzu etmedim ama bu doğru değil.

Değerli arkadaşlar, süre kısıtlaması, aşırı süre kısıtlaması asla doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Komisyon başkanı, komisyondaki milletvekillerinin hiyerarşik amiri değildir. “Şu kadar süre verdim.” deme hakkına sahip değildir. Komisyon başkanı, komisyondaki çalışmaların parlamento hukuku kurallarına uygun bir şekilde, iyi bir atmosferde yürütülmesini sağlamakla görevlidir. Bunları söylemek istedim Değerli Başkan.

Maddeyle ilgili olarak iki cümleyle şunu söyleyeyim: Madde prensip itibarıyla olumludur ancak bu işçi ve işveren sigorta primlerinin İşsizlik Fonu’ndan değil, bütçeden karşılanması İşsizlik Fonu’nun ihdasının gerekçesine daha uygun olacaktır.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

Tabii, Sayın Başkanımız burada olmamakla birlikte biz hep beraber, bütün üyelerimizin ve katılan tüm milletvekillerinin görüşlerini daha fazla belirtmesi için elimizden gelen çaba ve gayreti gösteriyoruz.

Ben de dokuz yıldan beri kesintisiz Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim. Tabii, burada oluşan teamüller var, gruplarımızın talepleri zaman zaman değerlendirilmiş ve bu noktaya gelmiş. Bundan sonra da gruplarımızın bu konularda yeni talepleri olursa tabii ki Sayın Başkanımız ya da biz Divan

olarak bunları değerlendiririz. Sonuçta birlikte, beraber çalışıyoruz, hızlı yapalım bir an önce bitsin anlayışında değiliz yani bunu özellikle belirtmek isterim. Münazaranın kalitesi iyi olsun çabası içerisindeyiz. Bir kişi çok konuşsunda ziyade, çok kişi renk katsın... Açıkçası, ben şahsen böyle bir şeyi çok arzu ederim. Ayrıca, talep eden kişilere burada fazla fazla söz verildiğini de hep beraber zaten gözlemliyoruz; söz alma konusunda bir sıkıntı yok. Eğer yıllardır oluşan bu teamüllere karşılık gruplarda bir düşünce olursa Sayın Başkanımız bunu her hâlükârda değerlendirecektir.

Teşekkür ederim Sayın Hamzaçebi.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) (Devam)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, aslında, teklif gelince biz hepsini incelediğimizde, geneli üzerinde konuştuğumuzda tercihleri gündeme getirmiştik. Sonuçta, bugün işsiz olanlarla ilgili düzenlemelerin yapılması gerçekten anlamlıdır, bu pandemi sürecinde mağdur olanlara bir düzenleme yapılması anlamlıdır. İşsizlik Sigortası Fonu, ismi üstünde yani işçilerin işsiz kalmaları durumunda belli bir dönem onlara gelir için ayarlanmış bir fondu fakat son yıllarda, baktığımızda, verileri ele aldığımızda, oranlamaya kalkarsak giderek işverene yönelik bir fona dönüşmüş, işverenlere yönelik bir çalışmaya dönüşmüş. Burada da baktığımızda, belki de artık bunun İşsizlik Fonu değil de işvereni destekleme fonuna dönüşmesi lazım.

Madem böyle bir düzenlemeye ihtiyaç var, yapılması lazım -doğru, desteklememiz lazım- bunun, az önce de dile getirildi, bütçeden ayarlanması lazım, işverenin katkı sunması lazım. Yoksa fona dönüştüğünde bekleyen binlerce, on binlerce kişi mağdur olmuş oluyor. Bunun dikkate alınması lazım.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın İpekyüz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Soru sormak istiyorum, benden önce soruldu mu bilmiyorum ancak bu İşsizlik Sigortası Fonu'yla ilgili -Sayın Bakan Yardımcım da burada- bilgi almak istiyorum. Fon'da ne kadar miktar para kaldı? Bu pandemi döneminde ne kadar çalışan yararlandı, ne miktar harcama oldu? Yine bu dönemde gelirler ne kadar oldu? Bu konularla ilgili bir çalışma yapıldı mı, bilgi verildi mi acaba?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bununla ilgili söz vereceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani Fon'daki paraya göre bu sürelerle ilgili oynayabiliriz ya da bu kapsamı genişletebiliriz. Böyle bir dönemde onun için önemli tabii bu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, 1'inci maddeyi prensip olarak destekliyoruz tabii ki fakat burada şu anda acil olan, aslında işsiz kaldıkları süre içerisinde sigorta primi ödemesinden ziyade, hani istihdama bir katkı vermek, işe almayı kolaylaştırmak olmalı veya işe almanın maliyetini azaltmak olmalı. Yani burada, aslında,

dünya genelinde yapılan bir kısım ampirik çalışmalara baktığımızda, böyle parça parça -sosyal güvenlik açısından söylüyorum- yapılan veya kesim kesim yapılan teşviklerden ziyade, genelinde yapılacak sigorta prim indirimlerinin çok daha verimli olduğu, faydalı olduğu şeklinde analizler var. Bunu Çalışma Bakanlığındaki arkadaşlarımız biliyorlardır muhtemelen. Biz Planlamadayken bu tür çalışmaları inceledik. Dolayısıyla, doğrudan bu maddeyle ilişkili olmamakla birlikte, aslında bizim bir miktar kaynak oluşturup sigorta primlerini... Çünkü OECD'nin de bizi sürekli eleştirdiği şey oydu, arkadaşlar bilir onu yani "Sizin çalışanlar üzerindeki vergi ve prim yükünüz çok fazla..." Yani bunu bir miktar aşağı çekecek tedbirleri almamız lazım. Ben bunu bir öneri olarak burada zikretmek istiyorum.

Şimdi, Sayın Akif Hamzaçebi'nin söylediği konuyla ilgili olarak kendisine tamamen, yüzde 100 katılıyorum. Sayın Başkan, siz yoktunuz. Tabii, teamül ne zaman oluştu bilmiyorum. Ben, 1989'dan beri, milletvekili olarak olmasa da bürokrat olarak -uzman yardımcılığımından itibaren- Plan ve Bütçe Komisyonuna geliyorum. 2016 yılında da Grup Başkan Vekili oluncaya kadar, o dönemde, bir yıl süreyle Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliği yaptım. O zaman -yanılıyorsam arkadaşlar düzeltsin ama- böyle bir sınırlamayı bilmediğimiz gibi, böyle bir de grup sözcüsü ile diğer Komisyon üyesi olan milletvekilleri arasında 2 katlık bir süre farkından da bizim bir bilgimiz yok. Yani bu neye istinaden alındı? Bu yanlış bir şeydir. Burada hiç kimse, kimsenin amiri-memuru değil. Komisyon üyesi ile Komisyon üyesi olmayanı belki ayrıştırabilirsiniz ihtisas komisyonu olduğu için. Ancak Komisyon üyeleri arasında böyle bir farklılaştırma yapmanın veya... İç Tüzük'ün üzerinde genişletici bir şey yapabilirsiniz ama milletvekillerinin talep etmesi durumunda onların haklarını İç Tüzük'e aykırı bir şekilde kısıtlamanın ben yanlış olduğunu düşünüyorum. Geneli üzerinde böyle bir şey konuşuldu örneğin yani on dakika olduğu söylendi süremiz. Hâlbuki geneli üzerinde milletvekilinin konuşma süresi yirmi dakikadır. Şimdi, bir de geçen gün oldu, o zaman çok emin olamadığım için bir şey söylemedim ama bugün teyit ettim, yine -yanılıyorsam arkadaşlar düzeltsin- her bir maddede de soru-cevap olması lazım. Elbette, her maddeyi hani kimse uzatmaktan yana değil, önemli olan maddenin yeteri kadar incelenmesi. Ben geçenki torba kanun teklifinde, soru-cevapta soru sorma hakkımı kullanmak istediğimde Başkanlık makamından "Öyle bir geleneğimiz yok." şeklinde böyle bir şeyle karşılaştık. Yani burada mümkün olduğu kadar bir defa İç Tüzük'te verilen haklardan hiçbir kısıntı yapmamamız lazım. Hele hele mümkünse de onun da ötesine geçecek şekilde, konunun daha iyi anlaşılması açısından da milletvekillerine söz verilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin ve Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın Komisyonunda milletvekillerinin konuşma sürelerinin kısıtlanamayacağına ilişkin yaptıkları konuşmalarında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Müsaade ederseniz, tabii, bana yönelik olarak bazı eleştiriler gündeme getirilmiş. Birincisi, evet teamüller var, o teamülleri uyguluyoruz. Arzu etmeniz hâlinde sürelere yönelik sizlere de bilgi verebiliriz, geçmiş yıllara yönelik olarak. Bunların hepsi tutanaklarda var.

İkincisi, biz bu meseleleri... Özellikle Sayın Usta, size aktarıyorum bunu. Özellikle grup sözcüsü ile diğer Komisyon üyeleri arasında neden böyle bir fark oluşturuluyor? Bir kere sizin parti grubunuzun da "Evet." dediği, grup sözcülerinin de sıcak baktığı bir yaklaşım. Bu kararı ben tek başıma vermedim, dolayısıyla grup sözcülerinin de bu yönde bir talebi olması neticesinde böyle bir uygulamaya girdik. Bunu özellikle ifade etmek istiyorum. Çünkü daha önceki dönemlerde bu sık sık gündeme getirildi.

Diğer taraftan da şunu ifade etmeliyim: Bugüne kadar, özellikle konuşma süreleri konusunda Başkanlık Divanı olarak mümkün olduğu ölçüde müsamaha gösteriyoruz ve süre dışında da eğer ilave bir şey söyleyecekse zaman veriyoruz ama tekrara başlanıldığı anda da kesiyorum, onu açıklıkla ifade edeyim. Ama görüş, düşünceleri... Bugün de oldu işte, sabah. Normalde bizim Komisyon dışı üyelere bu tür kanun tekliflerinde verdiğimiz süre beş dakikadır ama birçok arkadaşımıza on dakikaya varan süre verdik. Bu konuda da özellikle Komisyonun çalışmalarına yönelik olarak da özellikle sürelere yönelik olarak da İç Tüzük'te her hangi bir husus bulunmamaktadır. Bunu da özellikle ifade etmek istiyorum ve çok teşekkür ediyorum.

Evet, görüşmelerimize devam ediyoruz.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi “Grup başkanları veyahut da gruplar buna karar verdi.” dediniz. Benim hatırladığım kadarıyla, biz milletvekili seçilip Ankara'ya gelip yeminimizi ettikten sonra Plan ve Bütçe Komisyonu en yaşlı üye olarak benim Başkanlığında toplandı ve orada siz Başkan seçildiniz ve orada bir usul tartışması çıktı. Benim o gün hatırladığım kadarıyla -tutanaklara dönüp bakılabilir- biz İYİ PARTİ olarak buna itiraz ettik ama oylama yapıldı, oylama sonunda iktidar partili yani 1'inci ve onu destekleyen parti milletvekillerinin oylarıyla bugünkü kural oluşturuldu ve o günden bugüne de görüşmeler bu şekilde cereyan ediyor. Onu belirtmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, Sayın Yılmaz, sizin katılmadığınız toplantı da olabilir. Bu, defalarca konuşuldu kendi içimizde, belki Sayın Tatlıoğlu'nun bulunduğu görüşmelerde. Ama bundan sonra eğer istiyorsanız şunu yapabiliriz: Herkese eşit süre veririm yani bunda benim açımdan herhangi bir sıkıntı söz konusu değil. Eğer diyorsanız ki “Tüm Komisyon üyelerine eşit süre verilsin.” tabii ki memnuniyetle bu kuralı uygularız, onu özellikle ifade edeyim.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bu grup sözcülerine değil de grup adına konuşan kişiler yani sadece grup sözcüleriyle sınırlı değildi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Grup adına konuşma” yanlış ifade kullandım. Evet, grup adına konuşanlar, ona yönelik bir karar almıştık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu ağırlıklı olarak da bütçe konuşmaları içindi, sonradan kendiliğinden diğer kanun tekliflerine de sirayet etti.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, doğru.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Hamzaçebi, zannedersem sizin bir söz talebiniz var.

Buyurun efendim.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın konuşma sürelerine ilişkin yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tutanaklardan konuşmamı okumanızı önereceğim çünkü ayrıntılarıyla orada anlattım, onları tekrar etmeyeceğim ama bir şey söylediniz, o konuda çok kısaca bir görüşümü ifade etmek isterim. Evet, İç Tüzük'te komisyondaki konuşma süreleriyle ilgili bir düzenleme yok. Buradan şöyle bir

çıkarsama yaptığınızı anladım: “Olmadığına göre biz istediğimiz gibi belirleyebiliriz.” Bu, doğru değil. Şimdi, Genel Kurulda bir yasa teklifiyle ilgili olarak asgari konuşma süresi beş dakikadır. Bu görüşme önerge üzerindeyse bu süre beş dakikadır, madde üzerindeyse bu konuşma süresi on dakikadır, tümü üzerindeyse yirmi dakikadır. Komisyonunda bundan daha az bir sürenin olması mümkün değil. Burada, elbette, komisyonun teamülleri hatırlanacaktır, komisyon nasıl bir teamül geliştirmiştir, ona bakmak lazım ama hiçbir zaman burada komisyon üyesi olmayan bir milletvekili için bir madde üzerindeki konuşma süresi beş dakikadan az olamaz. Madde üzerinde beş dakika konuşma süresi hakkı olan bir milletvekilinin herhâlde teklifin tümü üzerindeki konuşma süresinin beş dakikadan daha uzun olması lazım, bu da asgari on dakikadır. Dolayısıyla açıklamanıza katılmıyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şu kadarını ifade edeyim: Tüm grubu bulunan partilerimizin milletvekilleri burada. Özellikle Komisyon üyesi arkadaşlarımız açısından bugüne kadar bana bu yönde herhangi bir şikâyet gelmedi; evet, Komisyon üyesi olmayan arkadaşlarımızdan, daha önce Sayın Hamzaçebi’den bir kez daha gelmişti. Ama biz kendi içimizde grup sözcüleriyle bunları konuşuyoruz ve uyumlu bir şekilde çalışmalarımızı sürdürüyoruz; gerekli müsamahayı bugüne kadar gösterdik, bundan sonra da göstereceğiz.

Ben çok teşekkür ediyorum.

Bu eşit süre konusunu da grup sözcüleriyle bir araya geldiğimizde konuşur, karar bağlarız diye düşünüyorum ve çok teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, sizin tekrar söz talebiniz mi var?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, tekrar aynı şeyi konuşmak istemiyorum ancak en azından şunu söyleyelim: İYİ PARTİ Grubu olarak böyle bir ayrımı talep etmiyoruz. Yani bu geçmişte nasıl oldu, nasıl konuşuldu bilmiyorum ama geçmişte olmuş olsa bile -ondan da emin değiliz, Sayın Durmuş Yılmaz da böyle bir şeye bizim grup olarak itiraz ettiğimizi zaten ifade etti- bu çerçevede konunun yeniden Komisyonunda tartışılmasının olumlu olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) (Devam)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Öztürk, madde üzerindeki değerlendirmelerinizi alalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Madde üzerindeki yaptığım açıklamalardan da anlaşılacağı gibi -tekrar olacak belki ama- maddeyle, işsizlik ödeneğinden yararlandırılan kişilerin işsiz kaldıkları sürenin azaltılmasını amaçlıyoruz.

Sayın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcımız Ahmet Erdem Bey var, bu konuda onun da söyleyecekleri var, sözü ona bırakıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Erdem, buyurun lütfen.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, maddenin uygulamasını söylersem herhâlde milletvekillerimizin soruları kendi içerisinde cevaplanmış olacak. Çalışan bir işçimiz kendi isteği ve İş Kanunu’nun 25/2 maddesi dışında hizmet akdi feshedilmişse ve İşsizlik Sigortası Fonu’ndan hak etme şartlarını taşıyarak işten çıkmışsa bu maddede kapsamında. Diyelim ki böyle bir işçimiz işten çıkartıldı ve işsizlik ödeneğinden faydalıyor -onun altı, sekiz, on ay hizmet sürelerine göre faydalanma süreleri var- doksan gün içerisinde tekrar bu işsizlik ödeneğinden alırken bir işe girerse işe girdiği süre kadar ve girdiği işte de bir sene çalışırsa o işe girdiği süre kadar -diyelim ki doksan gün içerisinde kırk beş günde işe girdi, bir sene sonra o kırk beş günlük- uzun vadeli sigorta kolları İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – İşsizlik ödeneği aldığı süre kadar mı?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii, işsizlik ödeneği aldığı kadar.

ERHAN USTA (Samsun) – Doksan gün...

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Doksan gün içerisinde işe girerse. Niye doksan gün? İşten çıkartıldıktan, işten ayrıldıktan sonra bu işsizlik ödeneği alırken doksan gün içerisinde işe girerse. Yani diyelim ki iki ay, altmış gün içerisinde girdi, altmış birinci gün işe girdi. Bir sene o işte çalışırsa altmış gün İşsizlik Sigorta Fon’undan uzun vadeli sigorta kolları ödenmiş olacak dolayısıyla hizmetine katkı sağlayacak.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Doksan birinci gün geçerli değil mi?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Yok.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir an önce işe girsin çalışsın diye.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii, bunun amacı da bir an önce işçilerimizin işe girmesini teşvik etmek. Sayın Vekilim söyledi, 200 bin civarında işçi faydalıyor, kapsam dâhilinde. Bunların da ortalama İşsizlik Sigortası Fonu’ndan faydalanma günleri kırk beş gün. Yani bu doksan gün içerisinde işe girenlerden ve faydalananlardan kırk beş gün. Bunların da faydalanma ortalaması kırk beş gün, demek ki kırk beş gün içerisinde bunlar işe giriyorlar.

Sayın vekillerimden birisi söyledi. Şu anda toplam 107 milyar Fon varlığı, pandemi döneminde 20,3 milyar kısa çalışma, 3 milyar işsizlik ödeneği için, 5 milyar da nakdî ücret desteği ödenmiştir.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Öztürk başka cevaplayacağınız şeyler yoksa diğer konuşmacıların sorularına geçeceğim ya da ilgili arkadaşlar hepsini not alsınlar, söz vereyim, toptan cevap alalım.

Sayın Türkkan, buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın, Komisyon Başkanı Lütfi Elvan’ın konuşma süreleriyle ilgili yaptığı açıklamada geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması ve Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer’in aynı konuya ilişkin cevabı

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyondaki milletvekillerine verilen söz, zaman kısıtlanmasıyla alakalı olarak söz aldım.

Komisyon çalışmalarına katılan milletvekillerinin oy hakları olmamakla beraber, komisyonda konuşmalarını kısıtlayan herhangi bir amir hüküm yok Tüzük’ümüzde. Zamanın kısıtlı olması... Bazen bu zamanın verimli kullanılması adına milletvekilleri hep birlikte, hepsinin de katıldığı şekliyle bir karar alırsa, bir konsensüs oluşursa bu uygulanabilir ama “Sözcü yirmi dakika, üye on dakika, gelen milletvekili beş dakika.” dediğiniz zaman bu Tüzük’e de aykırı bir iş olur. Bunun çok gündeme gelmemesi doğru olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Tabii, bu, Komisyonunda devam eden bir teamül, Komisyon üyelerinin tamamının bildiği bir teamül. Tabii, yine ortak toplantıda bunlar her türlü değişebilir. Sanki bunu biz, Başkanlık Divanı karar almış gibi gözüke de grup sözcülerinin ya da grup temsilcilerinin kullandığı bir süre bu. Tabii, değiştirilebilir, yapılacak bir toplantıyla ele alınabilir.

Teşekkür ederim.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim ile 46 milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3147) (Devam)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şu maddeyle ilgili... Bakın, ben diyelim çalışıyorum, işten ayrıldım ve işten ayrılmamı takip eden doksan gün içerisinde özel sektördeki bir iş yerinde işe girdim. Bu maddede şu hüküm, şu ifade “Sigortalı sayılmak suretiyle işe başladıkları tarihten önce yararlandıkları en son işsizlik ödeneği süresi için...” Yani zaten işten ayrıldım, doksan gün içinde işe girdiysem işe girdiğim tarihten önceki en son işsizlik ödeneğinden yararlandığım süre doksan günden fazla olamaz, en fazla doksan gün o da sınır yani doksanıncı gün. Ha, on gün sonra yararlandım, on günlük; bir ay sonra işe girdim, bir ay. Dolayısıyla ben demin onu söylemeye çalıştım. Maksimum doksan gün, bunu anlıyoruz değil mi Sayın Bakanım? Yani bundan daha fazla, bu sigorta primi, işveren ve sigorta hisselerinin Fon’dan karşılanması doksan günden fazla süre için söz konusu değil. Olabilir tabii, doksan gün içerisinde işe girmeyi, başvurmayı... Tabii bulabilirse, o da ayrı bir konu, doksan gün içerisinde iş bulabilirse. O da pek mümkün değil ama yine de... Sayın Öztürk 200 bin rakamını verdi, ben öyle, o rakamlara ulaşabileceğini de hiç zannetmiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Güneş, buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu maddenin daha anlaşılır olması açısından, bu maddede şöyle bir şey murat ediliyor: İşsiz kalanlar, neticede çalıştıkları süreye göre altı ay, sekiz ay, on ay normalde işsizlik maaşı alıyorlar. Üç aydan sonra da insanların iş arama istekleri azaldığı için ve dolayısıyla da “Daha erken iş arasınlar.” diye normalde bu işsizlik ödeneği aldıkları dönemde emeklilik keseneği ödenmediği için emekliliğe yansıyan bir şey yok. Tamam, mı? Biz işçiye diyoruz ki: “Kardeşim, sen erken işe girersen bu çalışmadığın dönemlerdeki emeklilik keseneğini sanki çalışmış gibi biz ödeyeceğiz.”

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çalışmadığı dönem en fazla üç ay.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – En fazla üç ay. Yani onun da nedeni şu: “Daha çabuk iş arasın, iş bulsun, işe girsin.” Diye. Çünkü o zaman bu sürenin hepsini kullanmış olacak, yani diyelim ki on ay süresi varsa on ay sonra işe girmiş olacak. Yani burada murat edilen, erken işe dönmesi ve çalışmadığı dönemdeki emeklilik keseneğinin Fon tarafından ödenmesi, amaç bu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – En fazla üç ay.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Güneş.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben ilk söz aldığımda sorduğum sorunun tam cevabını alamadım. Gerçi Sayın Güneş yapmış olduğu açıklamada “Doksan günlük süre içerisinde işsiz kalanların daha hızlı işe dönmek için iş aramasını teşvik etmek amacıyla.” dedi ama ben “İş barışını bozacağını düşünmüyor musunuz?” diye bir soru sormuştum. Şimdi, sadece doksan gündür iş arayanların, evet, işe dönüşünü hızlandıralım ama daha uzun süredir iş arayanları ne yapacağız o zaman? Yani sanki onları biraz kurban ediyormuşuz gibi bir durum oluşuyor burada. Ben, açıkçası, çok alelacele, böyle panikle getirilmiş birtakım kanuni uygulamalar olduğunu tekrar ifade etmek istiyorum burada, diğer maddeler için de aynı şey geçerli. Yani küçük küçük birtakım düzenlemelerle istihdam oranını artırmaya yönelik. Olumlu, olumsuz değil, onu yine ifade etmek istiyorum ama ne kadar çare olacağı konusunda şüphelerim var çünkü pastanın büyüklüğü belli. İş yapamıyor ki insanlar, niye alsın? Adam iş aramak için daha çok görüşmeye gidebilir, daha çok çaba sarf edebilir de bakalım karşıda alacak işveren var mı? Bu sorunun cevabı yok.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Benim de merak ettiğim, çeşitli kriterler belirlenmiş mi, belirlenmemiş mi? Yani şimdi “pandemi” diyoruz, yarın öbür gün ikinci dalga olabilir, başka bir şey olabilir. Başladılar, aynı kişi ücretsiz izne çıkarılırsa ne olacak, kısmi çalışmaya çıkarılırsa ne olacak? Bununla ilgili bir şey düşünülmüş mü, bir kriter, önlem getirilmiş mi, getirilmemiş mi? Yani bir taraftan teşvik ediliyor, yarın öbür gün işveren dese ki “Ben ücretsiz izne çıkarıyorum.” veya “Ben üretime ara verdim.” veya “Esnek çalışma...” Bir de bununla ilgili de düzenlemeler var, bu hiç düşünülmüş mü? Çünkü kötüye de kullanılabilir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkürler Sayın İpekyüz.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben Sayın Öztürk’e 1’inci maddeyle değil de genel olarak yönelttiğimiz... Nasıl oldu da 16 Ekim sabahı Genel Kurulda öneri metninden çıkarılan 5 önemli madde hemen ilerleyen saatlerde bu torbaya girdi, hangi gerekçeyle girdi? Sizin haberiniz var mı, nasıl kabul ettiniz, altında sizin imzanız olan şeye, o gün birkaç saat içerisinde nasıl oldu? Bunlar çok tartışmalıydı ve gerçekten, Anayasa’ya aykırılığı aşikâr olan düzenlemeler.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, şimdi, soruları cevaplamak üzere sözü önce Sayın Öztürk’e, sonra ilgili kişilere vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, şimdi, bir defa, mevcut durumun tespitini yapalım. Bu 1’inci maddeyle ilgili mevcut durum nedir? İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamında, kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalanlara hâlen on ay süreyle işsizlik ödeneği ödeniyor. Bu maddenin amacı, biraz önce belirttiğim gibi -tekrar ediyorum- işsizlik ödeneğinden yararlanan kişilerin istihdama daha hızlı dönüşlerini teşviktir. Bu, bir teşvik, opsiyon. Tabii, şartları var, o ayrıntılara girmeyeceğim ama buradaki amaç, işsizlik ödeneğinden yararlandırılan kişilerin istihdama daha hızlı dönüşlerini teşvik ederek ne yapacağız? İşsizlik ödeneğinden yararlandırılan kişilerin işsiz kaldıkları sürenin azaltılması oluyor ve bu süre içindeki kayıplarını da sosyal güvenlik primlerini İşsizlik Sigortası’ndan ödeme opsiyonu var. Bu, tahmindir; 200 bin kişilik bir rakam verdim.

ERHAN USTA (Samsun) – O kırk beş günü ne kadar öne çekmesini tahmin ediyorsunuz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu, ortalama kırk beş gündür bildiğim kadarıyla.

Şimdi, bütün bunlar bir projeksiyondur.

ERHAN USTA (Samsun) – Elbette. Siz ne öngörüyorsunuz burada? Kırk beş gün mesela otuz beş güne mi düşecek, ne bekliyorsunuz? Yani bir şey olması lazım. Yoksa işçi maliyetinin hesaplanmadığı hâlde bunu niçin parayla yapayım, değil mi? Normal şartlarda zaten ortalaması kırk beş gün...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Yani öğrenmek için soruyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Milletvekilim, bakın, mutlaka İşsizlik Fonu’ndan yararlanan herkes doksan gün içinde işe koşacak diye elimizde bir veri yok ama böyle bir opsiyonla işe hızlı dönüşü teşvik etmeyi amaçlıyoruz. Eğer dönerse, iş bulursa, iş varsa, tercih ederse, on aylık işsizlik ödeneğinden vazgeçerse ve bunu doksan gün içinde yaparsa böyle bir imkân önüne konuluyor. Tabii bizim idareyle, ilgililerle yaptığımız görüşmelerde yaklaşık 200 bin civarında insanın bu teklifte, bu opsiyonda, tercihte bulunacağı ve bunun da İşsizlik Sigortası Fonu’na 190 milyonluk bir yük getireceği öngörümüz var; olay bu.

Diğer konuları zamanı geldiğinde... Mesela bu 5 önemli maddeyle ilgili bir soru geldi Sayın Kaboğlu’ndan. Bu konularla ilgili daha önceki Komisyonda da görüşmüştük hatırlarsanız, o gün Mecliste yapılan gruplar arası görüşmelerde de hangi gerekçelerle onlar geri bırakıldı? Sabahleyin yapılan tartışmada “Bunun tekrar görüşülmek üzere Komisyona gönderilmesi uygun.” denildi. Tabii, bu tartışılır ama bizim önümüze geldi, biz böyle bir teklifi, Komisyon üyesi olduğumuz için, daha önceden de bu maddeleri bildiğimizden, bunun gerekliliğine inandığımız için teklifimize aldık. Takdir Komisyonundur. Ben ayrıntılara girmeyeceğim, gerekçemiz şudur: Plan ve Bütçe Komisyonunda bir önceki görüştüğümüz kanun teklifi esnasında, o paketin içinde bu 5 madde vardı. İnandığımız içinde onlara imza atmıştık, tekrar görünce bu teklife alma gereği duyduk. Tabii ki bununla ilgili gerekli istişareleri de yaptık ama İç Tüzük’e, Anayasa’ya aykırılık var mı yok mu, elbette bunu tartışalım, müzakere edelim.

Ben, konu açılmışken, yeri gelmişken şunu da söylemek isterim: Yeni bir hükümet sistemindeyiz, yeni bir Anayasa’yla gidiyoruz ama bu Anayasa’ya uygun yeni bir İç Tüzük’ün yapılması gerekliliğini de hepimiz dile getiriyoruz. Lütfen, gruplara söyleyelim, bütün gruplar bir araya gelsin, mevcut Anayasa’ya uygun bir İç Tüzük yapalım ve bazı tartışmalarla sizler de bizler de zaman kaybetmeyelim derim ben; benim şahsi görüşüm budur. Ama bu 5 önemli maddenin daha önce görüşülmüş olması ve buna aşına olmamız dolayısıyla, hazır bir teklif varken bunun içinde biz teklif ettik ama takdir Komisyonundur, yüce Meclisindir, ben saygı duyarım.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, bir saniye...

Yeniden soru için söz talebi mi var?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki, cevaplardan önce -bakın, bu 3'üncü turumuz- son defa sorularınız için size söz veriyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çok kısa, tabii, tabii.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, kişilerin isimlerini not alarak gelen sorulara bire bir cevap vermenizi bekliyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) –Tamam Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben, o 5 maddeye girmeyeceğim, o 5 maddenin 1'i Komisyonunda zaten geri çekilmişti, girdi. Diğer 4'ü... Bu kanun teklifinin genel gerekçesinde o maddelerle ilgili hiçbir ifade de yok Sayın Öztürk. Genel gerekçede o sonradan eklenen 5 maddeyle ilgili hiçbir ibare, ifade, hiçbir tanımlama, hiçbir şey yok, gerekçe yok. Neyse, o madde gerekçelerinde var ama genel gerekçeye hiç girmemiş. Bunu not alırsanız sevinirim.

Şimdi, benim bu maddeye yönelik sorum şu: Sayın Öztürk, ben işverenim, -belki Sayın Emecan'ın da sorusu veya sözleri bu anlamdaydı- eleman alacağım, başvurular var. Başvurular içerisinde doksan gün... Yani son işe ayrıldığı tarihten itibaren kısa çalışma ödeneğinden yararlanır ama doksan günden daha az sürede yararlanmış bir kişiyi mi tercih ederim prim desteğinden yararlanmak için yoksa bir senedir iş bekleyen birisini mi tercih ederim?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamamlandı mı Sayın Sındır?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Uzatmaktan yana değilim ama anlamaya çalışıyorum. Şimdi, Sayın Bakan Yardımcımız Ahmet Bey dedi ki: “200 bin kişi, geçmiş uygulamalardan baktığımızda, işsizlik sigortası ödeneği alırken doksan günden daha az bir sürede işe giren kişi sayısı ortalama 200 bin -yıl yıl değişebilir- ve bunların ortalama işe giriş süreleri de kırk beş gün.” Şimdi, bu geçmişten gelen bir şey ve biz bunları hiç teşvik etmediğimiz hâlde bu rakamlar oluşuyordu yani biz onlara illa “Hızlı işe girerseniz biz sizin uzun vadede sigorta priminizi yatıracacağız.” filan demiyorduk. Şimdi, Cemal Bey şunu söylüyor: “Yani biz burada 200 bin kişi yararlanacak diye tahmin ediyoruz.” Bence burada bir mantık hatası var, bunun bir defa ondan fazla olması lazım yani 200 binden fazla bir şey beklememiz lazım ki yaptığımız teşvik bir şeye yarasin. 190 milyon lira para harcıyorsam ben 200 değil de burayı 250 bin, 300 bin almam lazım. O yüzden şeyi soruyorum yani kişi sayısının geçmişten farklılaşması lazım, sürenin de geçmişten kısalması lazım. Yani mantık olarak bu, yoksa biz teşvik etmemiş oluruz. Geçmişte hiç para vermeden, kendiliğinden olan bir şeyi şimdi 200 milyon lira maliyetle yapmanın da bir anlamı yok; bu bir. İkincisi: Bakın, arkadaşlar söyledi, ben aynı şeyleri tekrarlamamak için söyledim. Bu, hakikaten, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödenecek bir şey değil. Bu İşsizlik Sigortası Fonu'nun kaynağını çok fazla olduğunu düşünüp buraları har vurup harman savurmamalı. Zamanında SGK'nin de parası çoktu, Emekli Sandığının parası çoktu, oradan otel aldılar, buradan arsa aldılar, arazi aldılar, bu kadar genç

nüfusumuza rağmen işte 1990'dan beri de bu sistem açık veriyor. Yani elli yıl, yüz yıl diye bakılır bu tür fonlardaki paralara. O yüzden, böyle, ben de, bu bütçeden olunca vermiyoruz ama Fon'dan olunca çok kolay harcandığı konusunda böyle bir his oluştu. Ona da dikkat etmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler.

Çok kısa, Sayın Öztürk'ün verdiği yanıt çerçevesinde... Sağ olun açıklamalarınız için fakat şöyle bir kayıt var: O gece geri çekilme sırasında gerekçe olarak partiler arasında uzlaşma sağlanması amacıyla daha ayrıntılı olarak ele alınması ve çalışılması amacıyla gerekçesi kullanıldı. Dolayısıyla, bizim Grup Başkan Vekilimiz veya sözcümüz “Böyle bir şey gelmedi.” dedi. O bakımdan tabii ki hani saydamlık ilkesi açısından sorunlu, Anayasa'ya uygunluk açısından sorunlu, yasama belleği açısından sorunlu ama doğrusu etik ve ahlaki açıdan da partiler arasında uzlaşma kaydı bulunduğu için doğrusu bu ciddi bir sorun diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, dayanamadım, tekrar söz aldım Sayın Öztürk'ün açıklamalarından dolayı. Çünkü bana Nasrettin Hoca'nın bir fıkrasını hatırlattı açıklamanız. Paylaşmadan edemeyeceğim. Biliyorsunuz, Hoca gidiyor, göle maya çalıyor ve “Ya tutarsa.” diyor. Bu sizin düzenlemeniz de aynı buna benziyor, ya tutarsa düzenlemesi.

Yani Sayın Bakan Yardımcım, değerli bürokrat arkadaşlarımız, değerli vekil arkadaşlarım; yani böyle basit işlerle lütfen bizi de uğraştırmayın, kendiniz de uğraşmayın. Yani gerçekten topluma dokunacak, şuradan kanun olarak çıkardığımız zaman bize yakışacak kanunlar getirin yapalım arkadaşlar. Yani böyle ya tutarsayla bu işler olmaz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben de tekrar zamanınızı aldığım için özür diliyorum ama sormamda fayda olduğunu düşünüyorum.

Önce teşekkür ediyorum, bir veri toplamışsınız. Topladığınız veri size bu düzenlemeden 200 bin kişinin 190 milyon TL maliyetle işe geri dönebileceğini söylemiş. Bu topladığınız bilgi kıymetli bir bilgi. Ekonominin normal döneminde mi toplanılmış bu bilgi yoksa ekonominin daraldığı bir dönemde mi toplandı? Ekonominin daraldığı bir dönemde, üç ay içerisinde insanların tekrar işe gidebileceğini düşünüyor musunuz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkürler Sayın Yılmaz.

Evet, Sayın Öztürk, soruların cevaplarını almak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Soruların cevabına geçmeden önce Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Biz öncelikle soruların cevabını alalım, genel değerlendirmenizi...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sevgili Emecan'ın fıkrasına bir ilave yapmak istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – O ilaveleri sonra yapalım, ne olur. Önce soruların cevaplarını... Ben Başkanlık Divanı olarak onu istiyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Nasrettin Hocamız kırılır, darılır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yok, o değerlendirmelere girmeyelim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir cümle...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Tutmaz bu maya.” demişler. Bizim hemşehrimiz, Emine Hanım’ın da hemşehrisi, Karadenizli Temel demiş ki: “Hocam, bu kadar yoğurdu kime satacaksın?” Yani tutacağı kesin de kime satacaksınız?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, buyurun, soruların cevaplarını alalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Fıkranızı üzümlere dinledim yani.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Sındır dedi ki “Ben de işverenim.” diyerek...Kendisi belediye başkanıydı, öğretim üyesiydi ama işverenliğini bilmiyordum.

Bundan işveren yararlanmıyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Arkadaşlar lütfen dinleyelim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Bundan işveren yararlanmıyor, iş gören, çalışan yararlanıyor; bu bir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Onu da dinleyelim ama başka şey söylüyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Sındır tamam, dinleyelim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Erhan Usta Bey’in sorusu... Mevcut şartları konuşuyoruz biz. Geleceği tabii, tahmin, projeksiyon yapıyoruz...

Sayın Kaboğlu’nun 5 maddeyle ilgili sorusu... Tabii, gruplar ne konuştu? Gruplar arasında tekrar müzakereyle, konsensüsle bu maddelerin gelmesi elbette bizim de tercihimizdir. Komisyon aşamasında tekrar çıkarılabilir, konulabilir; bu takdir sizlerindir, ben bunu söylüyorum. O konuda beni fazla köşeye sıkıştırmayın teklif sahibi olarak. Sizin istediğiniz cevapları veremeyebilirim.

Sayın Emecan “Ya tutarsa.” demiş; evet, tutacak, merak etmeyin.

Sayın Durmuş Yılmaz Bey sordu: “Kaç yıllık bu sonuçlar, bilgiler?” diye. Bu bilgileri son iki yılın bilgilerinden hareketle size sunuyoruz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, tabii ki teklifimiz 41 madde artı 2 yürütme ve yürürlük maddesi. Şu anda 1’inci maddedeyiz. Umarım hızla yol alırsanız yoksa cumartesi, pazar da çalışmak gibi bir zorunluluk karşısında kalmayalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, onu biz ayarlayacağız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Benden söylemesi Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sizin sorularınız tamam herhâlde.

Teşekkür ederim.

Evet, 1’inci maddeyle ilgili müzakereler tamamlandı.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

Değerli Komisyon üyeleri, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü, 6’ncı ve 7’nci maddeler konu itibarıyla birbirini ilgilendiren maddeler.

Komisyonumuz uygun görürse bu maddeleri birlikte görüşmeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi ilgili maddeleri okutuyorum:

MADDE 2- 4447 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinin onikinci fıkrasında yer alan “2015 yılından itibaren beş yıla” ibaresi “31/12/2023 tarihine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 4447 sayılı Kanunun geçici 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı, birinci ve onuncu fıkralarda yer alan 31/12/2020 tarihlerini 31/12/2023 tarihine ve ikinci fıkra da yer alan 2020 yılını 2023 yılına kadar uzatmaya yetkilidir.”

MADDE 4- 4447 sayılı Kanunun geçici 21 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı, üçüncü fıkra da yer alan 2020 yılını 2023 yılına kadar uzatmaya ve yedinci fıkra da yer alan 31/12/2020 tarihini 31/12/2023 tarihine kadar uzatmaya yetkilidir.”

MADDE 6- 4447 sayılı Kanunun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “30/6/2021 “ şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 4447 sayılı Kanunun geçici 26 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrasına “altı aya kadar uzatmaya” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve 31/12/2020 tarihini 30/6/2021 tarihine kadar uzatmaya” ibaresi eklenmiştir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, maddelerle ilgili bilgi alalım Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 2’nci maddemiz kadın, genç ve mesleki yeterlilik belgesi olanlara fon teşvikinin süresinin uzatılmasını içeriyor. Malumunuz, bu süre 31/12/2020 tarihinde sona ermekte. Bu maddeyle de uygulama süresini 31/12/2023 tarihine kadar uzatabilmesi için Cumhurbaşkanına yetki verilmesi amaçlanmaktadır. Kaynak yine İşsizlik Sigortası Fonu, etki analizi açısından söylüyorum bunları. Madde kapsamında, 250 bin kişi için yıllık ortalama 2 milyar Türk lirası maliyet öngörüldüğü ve İşsizlik Fonu’ndan karşılanacak.

3’üncü maddemiz, ilave istihdam teşvikinin de süresinin uzatılması. Zaten 4 maddenin 4’ü de süre uzatma biliyorsunuz. Bu maddenin uygulanma süresi 31/12/2020 tarihinde sona ermektedir. İlave istihdam sağlayan özel sektör işverenlerine sağlanan desteğin, prim desteğinin, bu uygulamanın 31/12/2023 tarihine kadar uzatılabilmesi için Cumhurbaşkanına yetki verilmesi amaçlanıyor. Bu maddenin de kaynağı yine İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanacak ve madde kapsamında 800 bin kişi için yıllık ortalama 10 milyar Türk lirası bir maliyet öngörüldüğü.

6’ncı maddemiz de yine kısa çalışma süresinin uzatılması. Burada da hâlihazırda 31/10/2020 tarihine kadar kısa çalışma süreleri Cumhurbaşkanlığı kararıyla uzatılmış durumda, bu ay sonu sona erecek. Pandeminin ekonomik etkilerinin devam etmesi ve güncel ihtiyaçlar çerçevesinde zorlayıcı şartların sürdüğü göz önünde bulundurularak Cumhurbaşkanına tanınan yetkinin 30/6/2021 tarihine kadar uzatılması amaçlanıyor. Yine kaynak İşsizlik Sigortası Fonu. Madde kapsamında 3,5 milyon kişi için aylık ortalama 3 milyar gibi bir maliyet öngörülmekte. Şu ana kadar da 3,5 milyon insanın yararlanması aylık olarak öngörüldüğü ve bunun da aylık maliyetinin 3 milyar lira olması öngörüldüğü. Bu Covid döneminde bu kısa çalışma süresinden 3,5 milyon kişi için toplam -biraz önce Sayın Bakan Yardımcımız da ifade etti- 20 milyar gibi bir para ödenmiş durumda.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 7’nci madde efendim, bitmedi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu da normalleşme desteğine süre uzatması getiriliyor. Biliyorsunuz, 12’nci ayın 31’i 2020’ye kadar destek sağlanıyordu. Cumhurbaşkanı bu üç aylık süreyi sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatmaya yetkili. Normalleşme desteğinin uygulama süresinin 30/6/2021 tarihine kadar uzatılabilmesini, bunun için de Cumhurbaşkanına yetki verilmesini amaçlıyor maddemiz. Yine, kaynak İşsizlik Sigortası Fonu ve normalleşme desteği kapsamında 1,2 milyon, 1 milyon 200 bin kişi için aylık ortalama 1 milyar destek sağlanmış bugüne kadar.

Evet, şimdilik benim vereceğim bilgiler bunlar, sorularınızı bekliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Maddelerle ilgili müzakereye geçiyoruz.

Sayın Kabloğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Daha çok bu verilen sayılarla ilgili olarak açıklama rica edeceğim. Tek kaynak, anladığım kadarıyla, yapılan açıklamaya göre, İşsizlik Fonu. İşsizlik Fonu dışında -Türkiye Cumhuriyeti bir sosyal devlettir- sosyal devletin kaynağı yok mu? Birincisi bu.

İkincisi, böyle bir dönemde bu kadar büyük bir kaynağın seferber edilmesi sayı olarak alındığı zaman, meblağ olarak amaç dışı kullanım değil mi?

Sonra, bu süre uzatımlarında neye göre uzatılıyor? 2021, 2022, 2023 gibi çok ölçüsünü saptamak kolay olmayan yani ölçülülük ilkesi ötesinde. Ölçütü ne bu süre uzatımlarının ve nihayet, hepsi neden Cumhurbaşkanına bu kadar ölçülülük ilkesini aşan süre uzatımlarının? Acaba amaca uygunluk açısından ilgili bakanlıkların yetkilendirilmesi daha uygun düşmez mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

Sayın Usta, sözü verdim...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim. Çok affedersiniz, ben takip edemedim.

Önce şunu sorayım: Madde 4’ü verdiniz de ben mi kaçırdım -stopajı- yoksa Maliyeciler burada yok diye mi?

4’ü görüşüyoruz değil mi? Görüşmüyor muyuz 4’ü?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – 2, 3, 4, 6, 7’yi görüşüyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) –Evet, 4 de okundu, ben not aldım.

İzahat da verilmedi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İzahatı vereceğiz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır siz 4’le ilgili de açıklama yaptınız Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, siz 4’ü söylediniz, değil mi? Ben not aldım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, söyledim, oylandı, görüşüyoruz.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Gelir Vergisi stopajı kısmı, onun maliyet hesabı söylenmedi, onu bir alırız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, notunuzu alın, Erhan Bey’in sorusu olarak, sizden cevap alacağım.

Teşekkür ederim.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, bu sürelerin uzatılması artık bir gereklilik, bunda herhangi bir şey yok, bunları biz o anlamda destekliyoruz. Ancak bunu sadece harcamayı değil... Bakın, yani sonuç vermiyoruz. Sadece verdiğimiz bir şey, hani diyoruz ya “input”, girdi söylüyoruz. Şimdi, bunları yaptığımızda mesela biz ne kazandık, bize onu söylemeniz lazım; yani ne kadar istihdam kaybını önledik veya ne kadar ilave istihdam sağladık? Genç kadın desteği veriyoruz, uzun süredir de bu devam ediyor, devam etmesinden de yanayız. Ben, prensip olarak, bir teknisyen olarak az önceki şeyi mi tekrar ifade ediyorum. Bu tür parça parça... Dünyadaki uygulamalar bunu gösteriyor arkadaşlar, bu Erhan Usta’nın fikri değil. Dünyadaki uygulama da “Böyle oraya buraya parça parça vermektense “across the bord” yani kompleksinde bir alan oluşturup orada bir indirim yapmak ekonomiler açısından daha faydalı.” Deniliyor. Ama burada, bunlar dezavantajlı grup olarak geçiyor, o anlamda da yine destekliyoruz. Ama bize girdisini değil... Yani maliyet hesabı var fakat sonuç ne? Sonuç biz buradan bir genç istihdam ilave genç istihdam yani trendin dışında bir şey sağlamak istiyoruz; gençlerde, kadınlarda ilave istihdam sağlamak istiyoruz, veya bu yeni yaptığımız hususlarda -kısa çalışma ödeneği için pek söylenmez ama diğerleri için sayılabilir, değil mi- yani bir istihdam kaybını önlemeye çalışıyoruz. Bu katlandığımız maliyet çerçevesinde elde ettiğimiz sonucun ne olduğu hususun da bize bilgi verirsiniz ben çok memnun olacağım.

Bir de bu maddelerde, bu kadar, burada öngörülen süre içerisinde Sayın Cumhurbaşkanlığı sürenin tamamını kullandı ve tamamının geçerli olması durumunda projeksiyonunuz nedir? Toplam maliyet ve 2023’ün sonundaki Fon varlığına ilişkin projeksiyonunuz var mı, onu öğrenmek istiyorum.

Cemal Bey, bu son sorduğum kısım önemli.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bu 4’üncü maddeyle ilgili de açıklama yapayım ondan sonra... Bu da bir süre uzatımı; ilave istihdamda gelir vergisi stopaj teşviki ve damga vergisi desteğinin süresinin uzatılması için Sayın Cumhurbaşkanlığına yetki verilmesi amaçlanıyor. Biliyorsunuz, bu maddenin uygulanma süresi de 31/12/2020’de sona eriyordu. Maddeyle istihdamın artırılması amacıyla ilave istihdam sağlayan özel sektör işverenlerine -bu, işverene veriliyor- 31/12/2020 tarihine kadar sağlanacak olan gelir vergisi stopaj teşviki ve damga vergisi desteği uygulamasının 31/12/2023 tarihine kadar uzatılabilmesi için Cumhurbaşkanlığına yetki verilmesi amaçlanıyor. Burada, bu destek, İşsizlik Sigortası Fonu’ndan değil genel bütçeden karşılanacaktır. Biraz önce, Sayın Kabloğlu “Niye hep İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanıyor? Madem Türkiye sosyal devlet, genel bütçeden karşılansın.” demişti. 4’üncü madde, 4’üncü maddedeki ilave istihdamdaki gelir vergisi stopaj teşviki ve damga vergisi desteği genel bütçeden karşılanıyor. Sizin sorunuza da böylece bir cevap vermiş olayım.

Sayın Kabloğlu “Amaç dışı kullanılmıyor mu?” diye bir soru sordu.

ERHAN USTA (Samsun) – Maliyetini söylemediniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Efendim?

ERHAN USTA (Samsun) – Maliyetini söylemediniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunun maliyetiyle ilgili bende bilgi yok. Yalnız şu var: Kişi başına destek tutarı 176 lira 84 kuruş. Bu konuda da Sayın Hazine Bakanımız...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bununla ilgili, şöyle, Sayın Öztürk, yoksa ilgili arkadaşlardan Osman Bey, sizde var mı acaba?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, onu da söylüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Osman Bey, Bakan Yardımcımız, buyurun efendim.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Sayın vekillerim, 2019-2020 toplam, ekimin sonuna kadar -dâhil olmak üzere- etkisi 1,5 milyar lira civarında yani 1,5 milyar liralık gelir vergisi ve damga vergisini terkin ediyoruz, işverene bırakıyoruz; teşvik bu. İki yıl toplamı 1,5 milyar lira.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Evet, Sayın Öztürk, var mı ilave?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, var efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sorular bir hayli fazlaydı.

Sayın Kabloğlu'nun bir sorusu da "Amaç dışı kullanılmıyor mu?" diyor İşsizlik Fonu için. Bakın, bu konuyla ilgili İşsizlik Sigortası Kanunu'nun ilgili maddesinin değişik yedinci fıkrası "Ayrıca Fonun bir önceki yıl prim gelirlerinin %30'u; işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak, çalışanların vasıflarını yükselterek işsizlik riskini azaltmak ve teknolojik gelişmeler nedeniyle işsiz kalması beklenenlerin başka alanlara yönlendirilmesini sağlamak, istihdamı artırıcı ve koruyucu tedbirler almak ve uygulamak, işe yerleştirme ve danışmanlık hizmetleri temin etmek..." vesaire diye gidiyor. Tabii, burada denilebilir ki: "Pandemi yok." O zaman pandemi yoktu, kanun çıktığında 2011'de ama "teknolojik gelişmeler" gibi bir ifade var. Dolayısıyla "İşsizlik Sigortası Fonu amaç dışı kullanılıyor." diyemeyiz.

Hepsi neden Cumhurbaşkanına veriliyor bu uzatma yetkilerinin? Tabii ki Cumhurbaşkanı icranın başı, icranın başı olarak da Anayasa ona böyle bir görevi verdiği için bu yetki veriliyor.

Sayın Erhan Usta'nın sorularına cevap verdik.

Başka da yok sanıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Girgin, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Hiçbirine verilmedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ha, bir saniye... Hangisine verilmedi efendim?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Daha doğrusu, sormadınız herhâlde.

ERHAN USTA (Samsun) – Zaten hiçbirine verilmedi de... Hiçbirine verilmedi.

Sadece, Sayın Bakan Yardımcısı, terkin edilecek kısmı söyledi. Cemal Bey onu da yanlış söyledi, yani "Bunu bütçeden veriyoruz." dedi. Maliyeti bütçeye geliyor ama bütçeden bir harcama değil, vergi indirimi şeklinde oluyor. Ama benim esas sorum şu: Şimdi, bu şeylerin hepsini yaptık, 2023'e kadar da uyguladık. Bakın, sosyal güvenlikle ilgili projeksiyonlar asgari yetmiş beş yıllık yapılır. Şimdi, ben sizden üç yıllık projeksiyon isteyeceğim sadece, yani 2023'ün sonuna kadar bunların hepsini yapmamız

durumunda ve bunların uygulanması durumunda -çünkü böyle bir yetki alınıyor, potansiyelimiz o-buradan İşsizlik Sigortası Fonu'na gelecek veya bütçeye gelecek toplam yük nedir ve bunun sonucunda da 31/12/2023 tarihinde İşsizlik Sigortası Fonu'nun fon varlığını ne tahmin ediyorsunuz? Yani şu ikazı yapmak için söylüyorum: Bunlar yapılsın ama burada İşsizlik Sigortası Fonu hedef alınıyor, tamamen onun üzerinden gidiyoruz. Geçmişte yaşadığımız Emekli Sandığı, SSK meselelerini yaşamayalım diye, tarihe de biraz not düşmek için söylüyorum bunu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani, Sayın Usta'nın söylediği özet olarak: İşsizlik Sigortası Fonu'nda önümüzdeki süreçte bir sıkıntı yaşanacak mı? Değil mi Sayın Usta?

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, hayır, yaşanmayacak elbette, bunları idare eder ama yani çok ciddi bir şekilde kaynağı bulacak...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Anladım. Tabii, ellerinde veri varsa alalım.

Çalışma Bakan Yardımcımız Sayın Ahmet Erdem, var mı elinizde efendim veri Sayın Usta'nın sorusuna yönelik olarak? Yani “Önümüzdeki üç yıla yönelik bir projeksiyonunuz var mıdır?” diye bir soru sordu.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şu anda yok, arkadaşlar çalışsın Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çalışıp lütfen Sayın Usta'ya bunu aktaralım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tamam.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Girgin, alacak mısınız söz?

Buyurun Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Maddelere göz attığımızda -Bakan Yardımcımız da teklif sahibi de söylüyor- ağırlıklı olarak İşsizlik Fonu kullanılıyor, demek ki bütün umutlar İşsizlik Fonu'na bağlanmış.

Değerli arkadaşlar, şimdi, İŞKUR'un açıkladığı işsizlik sigortası verileri İşsizlik Fonu'nun yıllardır patronlara nasıl peşkeş çekildiğini zaten bir kez daha teyit ediyor. Özellikle 2020 yılının sekiz ayına ait veriler bu gerçeği çok daha çarpıcı bir şekilde göstermekte. Şöyle ki: İŞKUR'a göre 2002 yılından 31 Ağustos 2020 tarihine kadar işsizlik ödeneği için 13 milyon 921 bin kişi başvurmuş, buna karşılık ödenek almaya hak kazanan işçi sayısı ise sadece 8 milyon olmuş yani yaklaşık 6 milyon işçinin işsizlik ödeneği başvurusu reddedilmiş. Bu süre zarfında yani on sekiz yıl boyunca işsizlik ödeneği alan işçilere toplam 36,2 milyar lira ödeme yapılmış, peki Fon'un geriye kalan kısmı kimlere verilmiş? Resmî verilere göre 2018, 2019 ve 2020'nin ilk sekiz ayında patronlara verilen teşvik ve destek ödemeleri toplamı 38,2 milyar lira iken on sekiz yıl boyunca işçilere verilen işsizlik ödeneği miktarı ise 36,2 milyar olmuş yani işçiler için kurulan bir Fon patronlara aktarılmış. Sadece bu karşılaştırma bile İşsizlik Fonu'nun patronlara peşkeş çekildiğini göstermeye yetse de gerçekte patronlara Fon'dan verilen miktar çok daha yüksektir. Örneğin, kısa çalışma ödeneğini ele alalım. Kısa çalışma ödeneği asıl olarak 2020 yılında patlama yaptı çünkü pandemi gerekçesiyle iktidar patronların işçilere kısa çalışma yaptırmasının önünü açtı ve patronların ödemesi gereken ücretlerin bir kısmı Fon'dan karşılandı. Kısa çalışmada olduğu hâlde çalışmaya zorlanan işçiler oldu ancak ne kadar işçinin uyanık patronlar tarafından yarım ücretle tam ay çalıştırıldığının verisi yok çünkü kısa çalışmaya başvuran hiçbir şirket denetlenmedi, şirket beyanı yeterli görüldü. Ben, hani bir cevap vermek için söylemiyorum, daha önceki oturumda

Sayın Ök bahsetmişti “Denizli’de buna benzer şeyler olmadı.” diye ama şöyle yapabiliriz bunu; çünkü elimizde bir veri yok, Sayın Bakan Yardımcımız da burada. Birincisi, kısa çalışma ödeneği dışında tek kuruş almadan tam zamanlı çalışan işçiler bizleri telefonla arıyorlar, bir şekilde ulaşıyorlar ama bunu önlemenin iki yolu var: Birincisi, işçinin kendisinin şikâyet hakkını kullanması -ki bu mümkün olmuyor çünkü işçi işten atılma korkusuyla sesini çıkaramıyor- ikincisi de sahada denetim yapılması.

Bakan Yardımcımız, bu kısa çalışma ödeneği uygulanmaya başladığı andan itibaren -sanırım müfettiş sayımız da az- denetim tam yapılabildi mi? Yapıldıysa böyle suistimaller meydana geldi mi? Gelmişse, fazladan verilen kısa çalışma ödeneği varsa bunlar geri alındı mı? Bu konuda da bir bilgi verirse seviniriz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sonuçta 2020 yılının Ocak-Ağustos aylarında kısa çalışma ödeneğine İşsizlik Fonu’ndan ayrılan miktar 19,5 milyar lira oldu. Tabii, bu para işçilerin hesabına yatırılmış olsa da, Sayın Başkanım, nihayetinde patronları tam aylık ücret ödemekten kurtararak yükün bir kısmını almak için kullanıldı; olan, geliri düşen, sigorta primi ödenmeyen işçiye oldu. İşsizlik Fonu’ndan işsiz kalan işçinin yararlanma şartları hâlâ çok ağır, üstüne üstlük sözde işçi çıkarma yasağı nedeniyle İşsizlik Fonu’ndan yararlanan işçi sayısı daha da düşerek günlük 39 liraya mahkûm edildi. Örneğin, 2020 yılının ocak ayında İşsizlik Fonu alan işçi sayısı 610 bin iken işsizliğin patladığı bir dönemde bu sayı ağustos ayında 356 bine düşmüştür. Bırakalım işsizlik maaşı almayı, nakdi ücret desteği bile alamayan milyonlarca işçi var, çok açık ki işçinin işsiz kaldığında yararlanması gereken bir Fon olan İşsizlik Sigortası Fonu iktidar eliyle resmen patronlara aktarılıyor.

Sonuç ne mi? 2017 yılında 28,2 milyon olan istihdam 2020 Temmuz ayı itibarıyla 27,2 milyona geriledi. Yani sözün özü, işverenlere yapılan teşvikler istihdam yaratmıyor. Böylece 134 milyar TL sermaye teşviki yeni istihdam yaratmadığı gibi günün sonunda istihdam da azalmış oluyor. Teşvikler, kamu kaynaklarının, halkın vergilerinin ve işçilerin primlerinin sermayeye aktarılması olmuştur. Yeni teşvikler de bu anlamda istihdam yaratmayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun efendim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Son cümlelerim Başkanım, bitiriyorum.

Oysa acilen işsizliğe deva olacak politikalara ihtiyacımız var. Türkiye’de 13 milyona yakın emeklinin yüzde 90’ı ve 10 milyon civarında asgari ücretli açlık ve yoksulluk sınırı altında yaşam mücadelesi veriyor. Ülkede 2 milyona yakın yurttaş 39 TL’yle geçinmek zorunda kalıyor. Her 3 gencimizden 1’i işsiz, geniş tanımlı işsizliğimiz 10 milyonu aşmış, memurlarımız yoksulluk sınırı altında ücret alıyor, tüm bunlar yetmezmiş gibi Sayın Cumhurbaşkanı “Müminin görevi varlıkta şımarmamak, yoklukta sabretmektir.” diyor. El insaf, Sayın Erdoğan bunu, geniş tanımlı işsizlik ve iş kaybı oranı yüzde 52,2’ye varmış, iş kaybı ve işsiz sayısı toplamı 17 milyon 722 bine varmışken söylüyor. Neye sabır edeceğiz, niçin sabır edeceğiz?

Bu ülkeyi yönetip bu teklifi önümüze getirenler, tam olarak 19’uncu yüzyılın vahşi kapitalizmine özenmiş durumdalar, tıpkı onlar gibi işveren maliyetini azaltmak için her şeyi mübah görüyorlar. Boşuna demiyoruz bu paket istihdam değil, istismar paketidir, tümüyle geri çekilmelidir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben sadece bir soru soracağım 4'üncü maddeyle ilgili olarak. Geneli üzerinde yaptığım konuşmadaki çerçeve içinde soracağım. Şimdi deniliyor ki: “Gelir vergisi stopaj teşviki ve damga vergisi desteği sağlanıyor işverenlere.” Ki öğrendiğimiz kadarıyla bu iki yıl için 1,5 milyar civarında bir para. Üstelik bunun genel bütçeden karşılandığı söylendi. Peki, sahiden buradan ne bekliyorsunuz? Yani bu paranın işverene kalmasıyla üretimin ve yatırımın artacağına dair bir kanaatiniz mi var? Eğer böyleyse, ben tekrar iddiamı tekrarlamış olayım: Yatırım ve üretim taleple ilgilidir, maliyetlerle ilgili değildir. Dolayısıyla da öyle bir mantıkla yapmışsınız ki bunu, sanki işverenin maliyetlerini düşürsek üretimi ve yatırımı arttırır gibi bir mantıkla yapmışsınız ama öyle olmayacak, olan şey şu: Bu 1,5 milyarın işverenlere kâr olarak kalacağını düşünüyorum. Bilmiyorum, ben böyle anlıyorum. Bana cevap verirseniz sevinirim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, görüştüğümüz 2, 3, 4 ve 6'ncı maddeler. Bu maddelere bakıldığında ortak bir mantığı var. Bu mantık şudur: Daha önce çıkarılan yasalar çerçevesinde istihdamla ilgili bazı teşvikler düzenlenmişti, şimdi bu eski yasalarda yapılan teşviklerle ilgili olarak yararlanma koşulları iyileştiriliyor veya yararlanma süreleri uzatılıyor ve bu arada bir de ilave olarak gelir vergisi ve damga vergisi desteği sağlanıyor ve buna istinaden de istihdamın artması umut ediliyor. Umut güzel şeydir, bireysel hayatımızda da umudun önemli olduğunu biliyoruz ama devlet idaresi umutlarla olmaz. Devlet idaresi hele, karavana atışlarla hiç olmaz; noktasal, başlangıcını ve sonucunu iyi görerek, iyi hesaplayarak yapılır. Şimdi bakıyorum, bu teşvik uygulamaları, burada yenilenen teşvik uygulamaları, örneğin 3'üncü madde itibarıyla 2018'de, 2019'da ve 2020'de uygulanmış. Yani iki senelik, üç senelik uygulaması olan maddeler bunlar. Şimdi, bu madde uygulamasıyla ilgili olarak bazı çalışmaların yapılmış olması lazım, hatta uygulamaya sokmadan önce de bazı analizlerin yapılmış olması lazım. “Şu, şu teşvikleri verdiğimiz takdirde, şu gerekçelerle, şu determinantların sonucu olarak bu kadar ilave istihdam ortaya çıkacaktır.” diye bir hesabın yapılmış olması lazım ve o hesabın da bu iki üç yıllık uygulama içerisinde test edilip ne kadar gerçekleştiği, ne kadar gerçekleşmediğinin analiz edilmesi lazım. Hâlbuki, bu teşviklerin olduğu dönem boyunca Türkiye’de işsizlik hep artmış. Tabii, işsizliğin artışı koşullardan kaynaklanıyor. Demek ki sizin bu getirdiğiniz teşvikler zaten bu son iki üç sene içerisinde bir etki ortaya çıkarmamış, onu gösteriyor. Onun için, yapılan işin ölçülebilir olması lazım. Hele bir yasal düzenleme yapılıyorsa o yasal düzenlemenin mutlaka bir ölçüye, bir hesaba, bir kitaba dayanması lazım. Yok, işte, bir siyasetçi bir iş yerine uğrar, orada “Efendim, şöyle bir düzenleme yapsanız ne kadar iyi olacak.” işte “Sigorta primlerine devlet ortak olsa, öde.” falan dedi diye bu kanun maddesine dönüştürülür, buraya getirilirse bu ölçsüz kitapsız bir iş olur. Veya bir sivil toplum kuruluşuna uğradınız, orada bir talep duydunuz. Onu yaparsanız bu da devlet adabına uymaz. Böyle mi oluyor diyorsunuz? Evet, böyle oluyor. Benim bizzat şahit olduğum hadiseler var. Beraber geziyoruz, orada biri bir şey söylüyor, not alıyor. Ondan sonra bana veriyor, diyor ki: “Bununla ilgili bir düzenleme yapın.” Ben bunu yıllarca gördüm, gördüğüm şeyleri yorumluyorum burada. Çoğunu yapmadık, onun için aramız açılrıldı devamlı zaten. İncelettirirdik, bakardık, işe yarıyorsa yapardık, yaramıyorsa yapmazdık ama kraldan çok kralcı olanlar var bu memlekette, onu da biliyoruz.

Şimdi, dolayısıyla, bu teşvikler, öyle zannediyorum ki böyle hesap yapılmadan buraya getirilen teşvikler aslında hiç teşvik edilmeseler dahi o işi yapacakların yararlandığı bir mekanizmaya dönüşüyor. Yani sıfır etkili mekanizmalar bunlar. Buna bir son vermek lazım. Yani soruyoruz, arkadaşlar soruyor, hesap kitap soruyor. Gerçi çok fazlada sıkıştırırsak kâğıt kalem ele alır, ölçü mölçü, hesap yapmadan birtakım rakamlar verirsiniz diye de endişe ediyoruz, onun için fazla bastıramıyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Siz gidin, sorun Sayın Bakanım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Şimdi, bakın, bu böyle olmaz ama, böyle olmaz. Bu kanun teklifini kendisine kim önerdiyse ilgili arkadaşlarımız “Şunun bir analizi hazırla, bana bir brifing ver, buradan hangi sonuçlar ortaya çıkacak?” Ve sıkıştır, de ki: “Bu bana söylediğin sonuçları neye dayanarak söylüyorsun sen? Verilerin ne, elinde delil ne?” O zaman burası ciddi çalışır.

Bu şeye benziyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Bir Osmanlı paşası bir İngiliz sefirini yemeğe davet etmiş. Sefirin yemek çok hoşuna gitmiş, “Ya, Osmanlı mutfağı, ne güzel yemekler, şunun bir tarifini alabilir miyim?” demiş. Paşa da aşçıbaşını çağırmış, “Şu yaptığın yemeğin bir tarifini söyle bir bakayım.” demiş. “İşte, bir kazanı hazırlarsın, içerisine suyu koyarsın.” demiş aşçıbaşı. Sefir sormuş: “Ne kadar?” Sefir “Ne kadar?” dedikçe, aşçıbaşı “gararınca” demiş. “Et koyarsın, ne kadar?” “Gararınca.” ”Tuz atarsın ne kadar “Gararınca...” Yani bunlar “gararınca” kanunlar olmasın Allah aşkına.

Teşekkür ederim.

BAŞKANLÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Öztürk, oradaki Bakan Yardımcılarımız, ilgili bürokratlarda var. Birincisi, özellikle bu ilave istihdam nedeniyle, yani bir önceki yıla göre daha fazla istihdam edilen, işletme sayısı nedir? Ne kadarlık bir işletme var veya ne kadar kişi istihdam edilmiş? Özellikle kadın ve genç istihdamına yönelik, bu teşviktan ne kadar kişi yararlanmış? Bu tür bilgileri vermenizde yarar var diye düşünüyorum açıkçası. Bunları arkadaşlar hazırlarsa hiç olmazsa Sayın Şener’in ifade ettiği hususlara da bir nebze olsa da bir açıklık getirir diye düşünüyorum. Bu konuda bir hazırlık yaparsanız memnun olurum.

Evet, Sayın Emecan’a söz vereceğim ama Katircioğlu şöyle bir şey söyleyecekmiş gibi bana baktı ama...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Başkanım, şu anda konuşmayacağım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet, Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, 2, 3, 4 ve 6’ncı maddelerini görüşüyoruz teklifin. Bunlar teşvik ve desteklerin sürelerinin uzatılmasıyla ilgili maddeler. Tabii, İşsizlik Sigortası Fonu çok konuşuldu, arkadaşlarımız tarafından değinildi. Özellikle Sayın Girgin’in paylaştığı verileri, Sayın Usta’nın İşsizlik Sigortası Fonu’yla ilgili endişelerini çok önemseydiğimi ve önemli bulduğumu da belirtmek istiyorum.

Şimdi, bir katkı sunmak adına, bu İşsizlik Sigortası Fonu’nun kullanımına ilişkin Fon’dan birkaç rakam paylaşmak istiyorum: Hakikaten baktığımız zaman, sürekli İşsizlik Fonu’na yüklenmenin sonucu olarak burada ciddi bir erime görülüyor. Özellikle 2018 yılının gelir-gider dengesine baktığımızda, küsuratları attığımızda 10 milyar TL gibi bir rakam çıkıyor karşımıza; 2019 rakamlarına baktığımızda bu denge 3,8 milyara düşmüş; 2020’ye baktığımız zaman ise bu eksi 24 milyar TL küsuratları yine atarak

konuştüğümüzda. Bu ciddi bir erime ve en son paylaşılan Fon miktarı da 107 milyar TL’ydi yanlış not almadıysam. Şimdi, hakikaten burada bir kaynak var ve yine Sayın Girgin’in paylaştığı rakamlara göre işçi yerine işverene çok daha fazla bir ödenek ayrılmış gerçekten. Bu verileri, bu kullanım şeklimizi çok ciddiye alıp üzerinde durmamız gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Şimdi, Nasrettin Hoca’dan girdik, bir de Einstein’dan bir söz paylaşmak istiyorum -biraz daha ciddi bir şekilde- “Aynı şeyleri yaparak farklı sonuçlar elde edemezsiniz.” der Einstein bir bilim adamı olarak. Şimdi, burada, evet, bu süreler uzatılın teşviklerle ilgili, buna belki çok itiraz etmeyebiliriz, şu anda ama hakikaten ne elde ettiğimizi bilmiyoruz. Çok bir şey elde edilmiş olsaydı zaten acaba süreler uzatılır mıydı? Acaba bu kanun teklifleri, bu kadar da “istihdamı artırıcı, istihdamı artırıcı ve istihdamı artırıcı önlemler” diye bu kanun metinleri getirilir miydi? Bunu da göz ardı etmemek lazım. O nedenle hem bu İşsizlik Sigortası Fonu kullanımını hem de kanun yapma yönteminizi -tekrar tekrar söylüyorum- bir gözden geçirmekte kesinlikle bir fayda var.

Bir de bir ekleme yapmak istiyorum. Şimdi, bize gelen birtakım şöyle istekler var yani size de ulaştığını biliyorum bu isteklerin; dile getirme ihtiyacı duydum burada kısa çalışma ödeneğiyle ilgili. Özellikle uygulamasına ilk başladığı dönemlerde ödemeler yapılırken sehven bildirimlerin yanlış yapılması sebebiyle veya işçinin hak etme koşullarını sağladığının bildirilmemesi nedeniyle işçilere yersiz ödenen kısa çalışma ödeneklerinin iadesiyle ilgili birtakım uygulamalar şu anda var. Özellikle Sosyal Güvenlik Kurumuna düzeltme bildirimi yapıldığında asgari ücret teşviklerinin iptal edildiğini biliyoruz. Ayrıca işçilerden bu ödeneklerin iadesinin istenmesi... Şimdi, gerçekten ilk başta, uygulama başladığı zaman -yeni bir uygulamaydı bu kadar yoğun bir şekilde kısa çalışma ödeneğinin uygulanması- birtakım aksaklıklar olmuş olabilir. Hatta o dönemde müfettiş denetimi vardı, sonra o müfettiş denetimi kaldırıldı. Şimdi, burada bir mağduriyet yaşandığı bilgileri bize yoğun olarak geliyor. Buradaki, şu anda bulunan STK temsilcilerinden de bu konuda görüş bildiren olacaksa aslında onları da Sayın Başkanım, dinlemekte fayda var diye düşünüyorum. Çünkü bir düzenleme bekleniyor bu konuda, işçilere yersiz ödenen kısa çalışma ödeneklerinin terk edilmesiyle ilgili. Çünkü işçiden o paraların geri alınması isteniyor. Şimdi, işçi mi ödeyecek? İşveren işçiden geri mi isteyecek bu paraları? Nasıl olacak? Ciddi sıkıntılar yaratacak görünüyor. Bununla ilgili de bir düzenlemenin belki gündeme alınması doğru olacaktır. Dikkatlerinize sunmak istedim.

Dediğim gibi, bu maddeleri sadece bir teşvik ve destek sürelerinin uzatılması olarak görmemek, biraz daha ileriye dönük değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum ve tabii ki verilerin bizlerle paylaşılmasını da bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Tekrar olacak ama eğer ben orada, siz burada otursaydınız, aynı soruyu siz bana sorsaydınız ben de sizin gibi sıkıntı çekebilirdim fakat bu, ülkenin sorunu, hepimizin sorunu. Bu maddelerdeki düzenlemeler son derece önemli maliye politikaları. Eğer doğru dürüst uygulanır ve bunun gerçekten hesabı kitabı yapıldı ise belki de günün sonunda Türkiye bu işten kârlı çıkabilir. Maliye politikasında “pump priming” diye bir şey var: Tulumaya bir miktar suyu atıyorsunuz; bastığınızda belki attığınızdan 10 katı fazla su çıkarıyorsunuz. Bu da böyle bir şey ama bunun hesabını kitabının yapılması lazım fakat bunun için de kadro lazım; o kadro var mı bilmiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu, buyurunuz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Öztürk, benim sorduğum soruların ikisine yanıt verdiniz.

Şöyle: Şimdi, birincisi: “Amaç dışı kullanım yoktur.” dediniz ama sizin verdiğiniz sayılar, Sayın Girgin’in yaptığı somutlaştırma çerçevesinde, Anayasa madde 48’i ve 49’u birlikte değerlendirdiğimiz zaman amaç dışı kullanım çıkıyor ortaya. Çünkü 48’e göre yani özel teşebbüsler açısından “Devlet, özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.” Buradaki sosyal amaçları vurgulayalım. Buna karşılık, 49 ise “Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye çalışmak...” vesaire. Şimdi, burada, ikisi arasındaki ilişki şöyle: Müteşebbisler, sosyal amaçlara uygun olarak devlet tarafından yönlendirilebilir. Yani özveriye yönlendirilebilir ama buna karşılık, işsizleri ve işçileri ise yani çalışanları -yükseltmek ve geliştirmek bir yana- devletin asgari düzeyde koruma yükümlülüğü var. Şimdi, bu çerçevede buradaki uygulama tersine dönmüş bulunuyor. Yani esasen, 49 çerçevesinde oluşturulan fon 48’e yönlendiriliyor oysa tamamen tersi anlamda anayasal düzenleme söz konusu. Bu büyük sayılar dikkate alındığı zaman “Amaç dışı kullanım yoktur.” biçimindeki açıklama -kuşkusuz siz iyi niyetle yapıyorsunuz ama- anayasal gerçeklik, sosyal devletin diğer hükümleri bunun tersini gösteriyor.

İkincisi ise “Cumhurbaşkanı.” dediniz ama Sayın Öztürk, şimdi, Anayasa madde 104 doğru.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Cumhurbaşkanı temsil ediyor yürütmeyi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun, tamamlayın efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Fakat 105’e göre bakanlıklar anayasal kurum. Şimdi, böyle bir konuda Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yetkili kılınması, bu yasanın amacına uyması açısından ve uzmanlık ilkesi açısından yerinde. Dolayısıyla iki soru bu şekilde, verdiğiniz yanıtta bir kayma var, düzeltme yapıyorum ama şu sorularıma yanıt vermediniz: Neden biri bir yılda üç yıl? Üç yılı mı hesapladınız? Ölçüt ne? Bir de neden bu kadar üç yıl... Ölçülülük ilkesi... Neden dikkate alınmadı bunlar? Özel değil mi? Nesnel ölçütlerimiz var mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

STK’lerden bir söz talebi var, buyurun.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Az önce sayın vekilimizin de bahsettiği konuya değinmek istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hangi vekilimizin?

Sayın Emecan mı?

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Evet, Sayın Emecan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Bununla ilgili daha önce TÜRK-İŞ ve HAK-İŞ’le birlikte de Bakanlığa ve kamuoyuna ortak bir talebimiz olmuştu. Konu şu Sayın Başkanım: Kısa çalışma ödeneği yapılan işçilerimize ne işçiden ne işverenden ne de Bakanlığımızdan kaynaklanmayan

çeşitli sebeplerden dolayı yapılan ödemeler var. Bunlar, şimdi, iş yerlerinden talep ediliyor; haklı olarak İŞ-KUR'daki mevcut kanuna göre ama tabii, bizim asıl parayı almamız gereken yer de çalışanlarımız. Bu konuda bir düzenleme yapılarak işçimize ödenen bu paraların terkininle ilgili talebimiz söz konusu.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, Sayın Erdem; bu yönde bir çalışma yaparsanız yani bir değerlendirme yaparsanız çok memnun olurum ben de, özellikle bu dile getirilen hususla ilgili olarak.

Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 4447 sayılı Kanunun geçici 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1/1/2021 “ ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk, çok özet bir bilgi alalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, özet vereceğim. Malumunuz İşsizlik Sigortası Kanunu'na 23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Kanun'la eklenen ek madde 6'yla esnaf ahilik sandığı kurulmuştur. Esnaf Ahilik Sandığı uygulamasının yürürlük tarihi 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 22'nci maddesiyle 1/1/2021 yılına ertelenmişti. Yapılan değişiklikle coronavirüs salgınının olumsuz etkileri göz önünde bulundurularak uygulamanın yürürlük tarihinin 31/12/2023 olarak değiştirilerek ertelenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya)- Bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii Sayın Şener, buyurun, lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya)- Ahilik Sandığı hakkında bir bilgi verebilir misiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bilgi alalım. Özellikle oranları ifade ederseniz, kim ne kadar ödeyecek?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ahilik sigortası fonu 2017'de kurulmuştu malumunuz; sigortalının prime esas günlük kazançlarından aylık ödenen yüzde 2 sigortalı ve yüzde 1 de devlet payından oluşmaktadır. 2017 Aralık ayında yürürlük tarihi 1/1/2020 olarak yeniden düzenlenmiştir. Böylece ilk Esnaf Ahilik Sandığı priminin 1/1/2020 tarihinden itibaren toplanmaya başlanması öngörülmüştü. 25/3/2020 tarihindeki düzenleme ile yürürlük tarihi 1/1/2021'e ertelenmiştir. Ancak bu salgın nedeniyle, bu kapsamdaki sigortalıların ödeme güçlüğü yaşayabilecekleri dikkate alınarak uygulamanın bir yıl daha ertelenmesinin uygun olacağı değerlendiriliyordu. Biz bunu 2023 olarak öngördük.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya)- Ne kadar prim ödedikten sonra yararlanacak ilgili esnaf?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kanunda, sigortalıdan yüzde 2 işveren payı, devlet payı da yüzde 1'di.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya)- Süre olarak?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İlgili arkadaşlarımız?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Soruyu ben anlamadım, özür dilerim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şeyi soruyor. “Ne kadar süre sonra bu destekten yararlanacak esnaf?” diyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Yani Ahilik Sandığından esnaf ne kadar süre prim ödedikten sonra yararlanacak?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar yok mu?

Ahmet Bey buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, prim kesilmeye başladıktan yirmi ay sonra sigorta primi ödeyenler fondan faydalanıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yirmi ay...

ABDULLATİF ŞENER (Konya)- Nasıl bir fayda sağlayacaktır?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Esnaf 58 lira 86 kuruş ödemeye başlarsa -bugünkü şey itibarıyla söylüyorum- devlet 29 lira 43 kuruş.

ABDULLATİF ŞENER (Konya)- Nasıl faydalar elde edecek?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şunu soruyor, Sayın Erdem, diyor ki: “Yirmi ay sonra ne kadarlık bir katkı sağlayacaksınız, ne kadarlık bir destek vereceksiniz?”

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, burada da bu 5’inci maddede de şunu hedefliyoruz biz: Yani buradaki aynı işsizlik sigortasındaki gibi ödenen prim gün etkili. Altı yüz gün öderse altı ay, dokuz yüz gün öderse dokuz ay, bin seksen bir gün öderse de on ay, ödenecek miktar da günlük 58 lira.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, Ahmet Bey, üzülüyorum bakın.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Ben açıklama getireceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani lütfen... Orada yok mu genel müdürleriniz, ilgili arkadaşlarımız. Yani bunu bir milletvekili, bir Komisyon üyem açıklıyor ya!

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – İşsizlik sigortasından faydalanma şartları aynen bunlar içinde geçerli, altı, sekiz, on ay ödeme sürelerine bakarak.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci ve 9’uncu maddelerin birlikte görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci ve 9’uncu maddeleri okutuyorum:

MADDE 8-4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 27- 1/10/2020 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı olanlar, sosyal güvenlik kuruluşlarından emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlar ile yabancılar hariç; 4857 sayılı Kanun kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın her türlü iş veya hizmet sözleşmesiyle hizmetleri

Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilerek veya bildirilmeksizin istihdam edilip 1/1/2019-17/4/2020 tarihleri arasındaki dönemde iş veya hizmet sözleşmesi 4857 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer Kanunların ilgili hükümlerine göre ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler dışında sona erenler ile hizmetleri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla istihdam edilmeye devam edilmekte olanların, iş veya hizmet sözleşmelerinin sona erdiği ya da hâlihazırda çalışmakta oldukları en son özel sektör işverenine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 30 gün içerisinde başvuruda bulunmaları ve işveren tarafından;

a) Fiilen çalıştırılmaları halinde, prim ödeme gün sayılarının 44,15 Türk Lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene Fondan destek sağlanır.

b) İşe başlatılıp 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılanlara, kısa çalışma ödeneğinden faydalanmamak kaydıyla, 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, bu süre içinde ücretsiz izinde bulundukları süre kadar, Fondan günlük 39,24 Türk Lirası nakdi ücret desteği verilir. Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamaz. Bu fıkra kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlananlar 5510 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve genel sağlık sigortasına ilişkin primleri Fondan karşılanır. Bu fıkra kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin başvuruda bulunduğu işveren tarafından fiilen çalıştırıldığının tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilin işlendiği tarihteki 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanır ve ödenen nakdi ücret desteği ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

c) Başvurusunun kabul edilmediğini Kuruma bildirenler için hanesinde sosyal güvenlik kuruluşlarından gelir ya da aylık alan, kısa çalışma ödeneğinden ya da işsizlik ödeneğinden faydalanan veya 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, (b) bendi ve (c) bendi kapsamında sigortalı olan veya 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklara tabi olarak çalışan ile düzenli sosyal yardım alan bulunmamak şartları ile 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere Fondan hane başına günlük 34,34 Türk Lirası destek verilir.

Bu madde uyarınca destekten yararlananlar, geçici 28 inci maddede düzenlenen destekten yararlanamaz.

İşveren, birinci fıkranın (a) bendi uyarınca destekten yararlanan sigortalıların yarısından her birini, bu maddenin uygulama süresinin sona ermesinden itibaren, birinci fıkranın (a) bendi kapsamına girenlerin destekten yararlandığı ortalama süre kadar fiilen çalıştırmakla yükümlüdür. Ödenen destek tutarı, bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverenden, desteğin ödeme tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenden tahsil edilir.

Hizmetleri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin çalıştırıldığı işveren tarafından kabul edilenlere, işveren tarafından bu şekilde çalıştırıldıkları döneme ilişkin olarak ücret ve ücrete bağlı hakları hariç olmak üzere diğer haklarından feragat etmiş sayılır ve bu şekilde çalıştırıldıkları dönemde ilgili mevzuatı uyarınca daha önce yararlanmış oldukları sosyal yardım ve diğer haklar borç çıkarılmaz.

Bu madde uyarınca başvuruda bulunanlardan hizmetlerini Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin istihdam ettiğini kabul eden işverenlere; ilgililerin işveren yanında hizmetleri bildirilmeksizin çalıştırıldığı dönemler için 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesine göre idari para cezası uygulanmaz, işsizlik sigortası primi de dâhil olmak üzere sigorta primi tahakkuk ettirilmez ve ilgili mevzuatta yer alan ortalama ve toplam sigortalı sayısı hesabında dikkate alınmaz. Bu işverenlerin, hizmetlerini Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin istihdam ettiğini kabul etmesi; bu Kanun veya diğer Kanunlar uyarınca sağlanan sigorta primi indirimi, teşvik ve desteklerden yararlanmasına engel teşkil etmez ve daha önce yararlanmış oldukları sigorta primi indirimi, teşvik ve destekler için borç çıkarılmaz.

Hizmetlerini Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin istihdam edildiği işverence kabul edildiği halde yanlış beyanda bulunulduğunun tespiti halinde, bu madde uyarınca verilen destekler ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir ve tespit edilen her bir yanlış beyan için işveren ve destekten yararlanana ayrı ayrı olmak üzere tespit tarihindeki 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesince belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanır.

Birinci fıkrada ve geçici 24 üncü maddede yer alan destek tutarlarını bu maddenin yürürlük tarihinden sonraki tespit edilecek asgari ücret artış oranında artırmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde çalışan sigortalılar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca destekten yararlananları işe alan işverenler; aynı sigortalı için destekten yararlanılan süre boyunca, bu Kanun ile diğer Kanunlarda diğer sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerinden yararlanamaz.

Bakanlık, bu madde uyarınca verilecek desteklere ilişkin ödeme usul ve esaslarını belirlemeye ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye yetkilidir.”

MADDE 9 - 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 28- 1/10/2020 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı olanlar, sosyal güvenlik kuruluşlarından emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlar ile yabancılar hariç; özel sektör işyerlerinde 2019/Ocak ila 2020/Nisan aylarında/dönemlerinde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak veya 17/4/2020 tarihinden sonra ilk defa 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan ya da daha önce tescil edildiği halde 2019/Ocak ila 2020/Nisan aylarında/dönemlerinde sigortalı çalıştırılmaması nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermeyen özel sektör işyerlerinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işe alınanların fiilen çalıştırılmaları halinde, prim ödeme gün sayısının 44,15 Türk Lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar 4857 sayılı Kanunun geçici 10’uncu maddesinde yer alan fesih

yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene Fondan destek sağlanır. Bu maddeyle sağlanan destekten yararlananlar geçici 27'nci maddede düzenlenen destekten yararlanamaz.

Bu madde kapsamında işe başlatılıp 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan sigortalılara 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesinde yer alan fesih yapılamayacak süreyi geçmemek üzere, bu süre içinde ücretsiz izinde bulundukları süre kadar, Fondan günlük 39,24 Türk Lirası nakdi ücret desteği verilir. Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamaz. Bu fıkra kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlananlar 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve genel sağlık sigortasına ilişkin primleri Fondan karşılanır. Bu fıkra kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin başvuruda bulunduğu işveren tarafından fiilen çalıştırıldığına tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere fiilen işlendiği tarihteki 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesince belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanır ve ödenen nakdi ücret desteği ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi bu madde uyarınca verilen desteklerden yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan işyerlerinden Fon tarafından karşılanan tutar 5510 sayılı Kanunun 89'uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte geri alınır.

İşveren, birinci fıkra uyarınca destekten yararlanan sigortalıların yarısından her birini, bu maddenin uygulama süresinin sona ermesinden itibaren, birinci fıkra kapsamına girenlerin destekten yararlandığı ortalama süre kadar fiilen çalıştırmakla yükümlüdür. Ödenen destek tutarı, bu yükümlüğünü yerine getirmeyen işverenden, desteğin ödeme tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenden tahsil edilir.

Bu madde hükümlerine aykırı işlem yapılması halinde yapılan fazla ve yersiz ödemeler ilgili fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla kanuni faiziyle birlikte işverenden tahsil edilir. Ayrıca her bir sigortalı için brüt asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır.

Bu maddede yer alan destek tutarlarını bu maddenin yürürlük tarihinden sonraki tespit edilecek asgari ücret artış oranında artırmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde çalışan sigortalılar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca destekten yararlananları işe alan işverenler; aynı sigortalı için destekten yararlanılan süre boyunca, bu Kanun ile diğer Kanunlarda diğer sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerinden yararlanamaz.

Bakanlık, bu madde uyarınca verilecek desteklere ilişkin ödeme usul ve esaslarını belirlemeye ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye yetkilidir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, bu 8’inci maddede istihdama dönüş desteği, 9’uncu maddede de ilave istihdam teşviki öngörülmektedir. 1 Ocak 2019 ile 17 Nisan 2020 tarihleri arasında işini kaybetmiş kişiler ile Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirim yapılmadan çalıştırılanların, en son işverenlerine başvurmaları hâlinde, işe alınarak fiilen istihdam edilmeleri hâlinde prim teşviki sağlanmasını, ekonomik aktivitenin durumuna bağlı olarak ücretsiz izne çıkarılması durumunda nakdî ücret desteği ödenmesini ve işverenler tarafından istihdam edilmeyenlere gelir desteği sağlanmasını amaçlamaktadır 8’inci maddemiz.

Sosyal güvenlik kuruluşlarından emeklilik veya yaşlılık aylığı almamak ve yabancı olmamak şartlarıyla, 1/1/2019-17/4/2020 tarihleri arasındaki dönemde işini kaybetmiş kişiler ve Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirim yapılmadan çalıştırılanların iş veya hizmet sözleşmelerinin sona erdiği ya da hâlihazırda çalışmakta oldukları en son özel sektör işverenin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden otuz gün içerisinde başvuruda bulunmaları şartıyla, işverenler tarafından fiilen çalıştırılmaları hâlinde, bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle günlük 44,15 Türk lirası, işveren tarafından işe alınıp ücretsiz izne ayrılanlar için günlük 39,24 Türk lirası, işveren tarafından başvurusu kabul edilmeyenler için de hane başına günlük 34,34 Türk lirası desteğin fesih kısıtı süresini geçmemek üzere İşsizlik Sigortası Fonu’ndan verilmesi öngörülmektedir.

İşveren (a) bendi uyarınca, destekten yararlanan sigortalıların yarısından her birisini bu maddenin uygulama süresinin sona ermesinden itibaren destekten yararlanılan ortalama süre kadar fiilen çalıştırmakla yükümlüdür.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani fesih süresince.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet.

Ödenen destek tutarı, bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverenden desteğin ödeme tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanun’un 89’uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte tahsil olunur.

Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin çalıştırıldığı işveren tarafından kabul edilenler, işveren tarafından bu şekilde çalıştırıldıkları döneme ilişkin olarak ücret ve ücrete bağlı hakları hariç olmak üzere diğer haklarından feragat etmiş sayılır ve bu şekilde çalıştırıldıkları dönemde ilgili mevzuat uyarınca daha önce yararlanmış oldukları sosyal yardım ve diğer haklar borç çıkarılmaz kendilerine. Bu madde uyarınca, başvuruda bulunanlardan hizmetlerini Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin istihdam ettiğini kabul eden işverenlere sigortalı bildirimlerine bağlı hususlarda herhangi bir borç çıkarılmaz, 8’inci madde bu.

9’uncu maddeyle ilgili de...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Oradaki aynı husus, aynı özellikler var. Aynı husus var, sadece oradaki tek fark, mevcut çalışanın bir önceki yani son on altı ayda en düşük istihdam ettiği aydan daha fazla istihdam eden olursa bu desteklerin aynısı veriliyor. Doğru mu?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Doğru Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, bu 2 maddede, 8 ve 9’uncu maddelerde Ocak 2009 ile Nisan 2020 arasında -yanlış anlamadıysam- işsiz kalanlarla ilgili düzenleme var. Yani yeniden istihdamı hâlinde değişik durumlara göre verilecek destekleri ifade ediyor ama açıkça söyleyeyim: O kadar uzun cümleler var ki ve ifadeler arasında bir hukuk metninde, bir kanun metninde alışmadığım derecede de böyle rastgele yazılmış cümleler şeklinde devam eden ifadeler var. Yani bu 2 maddeyi -aslında teklifin tamamında aynı şey var da- okurken aklıma Takvimi Vekayi geldi. Tanzimat dönemi Osmanlı vergi sistemi doktora tezimdi, ilk yayınlanan Osmanlı gazetesi de Takvim-i Vakayi olduğu için hem resmî gazeteydi o, Takvim-i Vakayi’nin nüshalarını baştan sona okudum; konular arasında başlık yok, düzgün nokta yok, öyle nüshaları vardı ki 4 sayfalık gazetede ilk cümlesinden son cümlesine kadar arada konular değiştiği hâlde nokta bile yoktu. Yani Osmanlıya özlem olur da bu kadar büyük bir özlem olmaz Allah aşkına! Her şeyden önce düzgün, net, kısa, vurucu cümleler olur, seçilen kavramlar özenle seçilir, ifadelerde benzerlik olur, aynı şekilde ifade edilir. Şimdi, ben bunun tamamını iyice anlayamadım ama mesela, basit bir farklılığı ifade edeyim, 8’inci maddede “1/1/2019-17/4/2020” diyor, tarihleri arasından bahsediyor, 9’uncu maddede ise “2019 Ocak ile 2020 Nisan arası.” diyor. Yani madde 8’de niye 1/1/2019 diyor da madde 9’da niye Ocak 2019 diyor? 2’si de 1’inden başlıyor, insan hiç değilse aynı şekilde ifade eder. Bu metinlerin anlaşılmasız olmasının sebebi zaten her cümlemin geçtiği yerde standardın bozulmuş olması.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, oradaki şey şu: İkincisi aylık değerlendiriliyor, diğeri ise günlük. Yani bir gün öncesi istihdam edilen 1 kişi varsa... Dolayısıyla da o fark oradan geliyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Fark etmez, 1 Ocak 2019 demek ile Ocak 2019 demek arasındaki fark ne?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani şunu diyebilir: 17/4/2020 demez de ikincisine 31 veya 1/4/2020 diyebilir, aylık değerlendirebilir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sonra işsiz kalanlardan bahsediyor. Neden bu Ocak 2019 ile Nisan 2020 arasını kapsamış, bunun ölçüsü ne? Yani yazılış biçiminde bence problem var, Sayın Başkanın açıklaması beni tatmin etmedi ama dönem olarak bu dönemin seçilmiş olmasındaki maksat ne? Niye 2018’in Ağustosunu değil de...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – İşten çıkarma yasağı geldi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Coronadan.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ve neden nisan ayına kadar? Niye mayısı kapsamıyor? Niye haziranı kapsamıyor?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, cevabını alacağız birazdan.

Sayın Şener, tamamladınız mı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, tamamladım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kaçak işçi çalıştırana af, kaçak çalıştırılan işçinin haklarını ortadan kaldırma maddesi aslında bu. Kanun teklifinin 8’inci maddesi, çalıştırdığı işçilerin kaçak olduğunu kabul edip bunları kayıt altına alan işverene geçmiş döneme ilişkin herhangi bir yaptırım uygulanmamasını, işverenin o güne kadar yararlandığı teşviklere dokunulmamasını getirmektedir. Buna karşın kaçak çalıştırılmış olan işçinin kaçak çalıştırıldığı dönemdeki ücret dışı haklarını alabilmesi engellenmektedir. Böylece kaçak

çalışan işçinin kaçak çalıştırıldığı döneme ilişkin sigorta primlerinin yatırılmasının yolu tümüyle kapanmaktadır. Değerli arkadaşlar, bu düzenleme Anayasa'nın -Kaboğlu Hocam affetsin- 12'nci ve 60'ıncı maddesine aykırıdır. Kayıt dışı işçi çalıştırıp devleti aldatanların ve teşviklerden yararlananların aldıkları teşvikler usulsüz olduğu için geri istenmiyor.

Bir de 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 6'ncı maddesinde, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 92'nci maddesinde de bu ilke aynen benimsenerek çalışanların işe alınmalarıyla kendiliğinden sigortalı olduğu, bu suretle sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamayacağı ve vazgeçilmeyeceği, sözleşmelere sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yoluyla hükümler konulamayacağı belirtilmiştir. Bu hâliyle sigortalı olmak kişi bakımından sadece bir hak olmayıp aynı zamanda bir yükümlülük olarak kabul edilmeli, buna aykırı olabilecek düzenlemelerden kaçınılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, işçilerin emeklilik hakları ve yaşlılık aylığı miktarı üzerinde olumsuz etkisi de olacaktır bu düzenlemenin. SGK'nin büyük mali sıkıntılar yaşadığı bir dönemde bu uygulama SGK alacaklarının da affedilmesi anlamına gelmektedir. Ayrıca merkezî yönetim bütçesinin tarihinin en büyük açıklarını verdiği bir dönemde bu uygulama devletin vergi alacaklarından vazgeçmesi anlamına gelecektir. Kanun teklifinin çok uzun bir şekilde kaleme alınmış olan 8'inci maddesine göre "Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla istihdam edilmeye devam edilmekte olanların..." Yani kayıt dışı bir şekilde yasaya aykırı çalışanları işveren yasa dışı çalıştırmakta olduğunu kabul ederse "Prim ödeme gün sayılarının 44,15 Türk Lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar İşsizlik Sigortası Fonu'ndan destek alacaktır." demektedir. Kayıt dışı işçi çalıştırdığını kabul ettiği için ödüllendirilen işverenin aldığı bu teşvik her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilecektir. Teşvik süresi ise 4857 sayılı Yasa'yla getirilen fesih yasağı süresini aşamayacaktır. İşverenin bu kanunun yayım tarihine kadar kayıt dışı işçi çalıştırdığı için aldığı ödül sadece prim desteği de değil, kayıt dışı işçi çalıştırdığı için işverene idari para cezası da uygulanmayacaktır; işsizlik sigortası primi dâhil olmak üzere sigorta primi tahakkuk ettirilmeyecektir; kayıt dışı çalıştırdığı işçiler, ilgili mevzuatta yer alan ortalama ve toplam sigortalı sayısı hesabında dikkate alınmayacaktır. Bu, işverenlerin hizmetlerini Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmeksizin istihdam ettiğini kabul etmesi, bu kanun veya diğer kanunlar uyarınca sağlanan sigorta primi indirimi, teşvik ve desteklerden yararlanmasına engel teşkil etmeyecektir.

Ayrıca daha önce yararlanmış oldukları sigorta primi indirimi teşvik ve destekler için de borç çıkartılamayacaktır. "Biz kayıt dışı çalıştırıyoruz." diye başvuruda bulunan işçiler ise işverenin kayıt dışı çalıştırdığını kabul etmesi karşılığında kayıt dışı çalıştıkları dönemde işçi alacakları dışındaki haklarından feragat etmiş olacaklardır. İnanmakta zorlandığım ve zorlandığımız bu hüküm başkalarına da inanılmaz geleceği için kanun teklifinden aynen tekrar aktarıyorum: "Hizmetleri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin çalıştırıldığı işveren tarafından kabul edilenlere işveren tarafından bu şekilde çalıştırıldıkları döneme ilişkin olarak ücret ve ücrete bağlı hakları hariç olmak üzere diğer haklarından feragat etmiş sayılır ve bu şekilde çalıştırıldıkları dönemde ilgili mevzuat uyarınca daha önce yararlanmış oldukları sosyal yardım ve diğer haklar borç çıkarılamaz."

Değerli arkadaşlar, sigortalılığın başlangıcı işçinin işe başladığı tarihtir. Her işveren, sigortalılık başlangıç tarihinden önce yani işçi çalıştırmaya başlamadan önce, işçi fiilen işbaşı yapmadan önce işçileri sigortalı işe girişi bildirgesiyle kuruma bildirmekle yükümlüdür. İşverenin bu yükümlülüğe uymadan işçi çalıştırmasına kısaca kayıt dışı işçiçalıştırma denilmektedir. Primli sistemi benimsemiş olan sosyal güvenlik sistemimizin amaçlarına uygun ayakta kalabilmesi için her çalışanın ücretinden kesilen primlerin kuruma yatırılması gerekmektedir. Çalışanların sosyal güvenlik hakkından gerçek

anlamda yararlanmaları ancak kurum kayıtlarına girmeleriyle olanaklıdır. İşverenin çalıştırdığı işçileri süresi içerisinde kuruma bildirmemesi, işçilerin çalıştıkları gün sayısını gerçeğe aykırı bir şekilde eksik bildirmesi, işçilerin prime esas kazançlarına ilişkin dönem bordrolarını süresi içerisinde vermemesi, dönem bordrolarının gerçeğe aykırı düzenlenmiş olması ciddi idari para cezalarını gerektiren işverenin yasa dışı uygulamalarıdır. Diğer yandan sigortalı olmak her vatandaşın hem hakkı hem de yükümlülüğüdür. Dünyanın hiçbir yerinde primli sistemleri benimsemiş sosyal güvenlik kurumları zorunlu sigortalılık esasına dayanmadan ayakta kalamazlar.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Girgin lütfen tamamlar mısınız?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamamlıyorum.

Bu nedenle işçiler sosyal güvenlik hakkından feragat edemezler. İşçiyle işverenin, işçiyi sosyal güvenlik hakkından yoksun bırakma sonucunu doğuran anlaşmaları geçersizdir. İşçi, sigorta hizmet tespiti davası açarsa bu davadan daha sonra feragat etse bile bu feragat geçersizdir. Hükûmet, getirmiş olduğu bu kanun teklifiyle sigortalılığın zorunlu olduğuna ilişkin temel sosyal güvenlik ilkesini ortadan kaldırmaktadır. Bu, Anayasa'ya aykırıdır. Kayıt dışı çalışmayı cezalandırması gerekirken işverenin suçunu kabul etmesi karşılığında affetmekte, üstüne üstlük prim teşvikiyle ödüllendirmektedir. Kayıt dışı çalışmaya zorlanarak sosyal güvenlik hakkından yoksun bırakılan işçiler ise kayıt dışı çalıştırıldıkları döneme ilişkin haklarından feragat zorlanarak kayıt içine alınmalarının bedelini kayıt dışı çalıştıkları dönemin sigorta başlangıcı olarak kabul edilmesinden, prim gün sayılarının eksik yatırılmasından doğan hak kayıpların sineye çekmek zorunda bırakılmaktadır. Bu saydığım nedenlerle bu teklif geri çekilmelidir diyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Girgin.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Tümü üzerindeki yaptığım konuşmada da bu maddeden bahsetmiştim. Şimdi, 8'inci madde... 3 tane bendi var; (a), (b), (c) 1 Ocak 2019-17 Nisan 2020 döneminde sözleşmesi sona erenler, bir de kayıt dışı çalışanlar eğer başvurup işyerinde fiilen çalıştırılırsa verilecek desteği düzenliyor. Yalnız, (b) bendi ücretsiz izne çıkarılmayı öngörüyor. Yani, hangi işveren ücretsiz izne çıkarmak için insanı işe alır? Bunun mantığı nedir? Ücretsiz izne ayırmak için işçi alımı olur mu? Yani buna bir destek öngörüyoruz biz. (c) bendindeyse başvurusu kabul edilmeyenlere, eğer hiçbir geliri de yoksa, aylığı yoksa, düzenli yardım almıyorsa aile, hane başına bir destek öngörüyoruz. Yani, bana çok mantıklı gelmedi Sayın Başkanım, bu bir de çok istismar edilebilecek bir madde. Kayıt dışı çalışanın yüksek olduğunu hepimiz biliyoruz, bir de buradan para alma gibi bir durumla karşı karşıya kalabiliriz yani çok yoğun başvuru olur, kayıt dışı çalışmaya devam eder ve buradan da “Başvurum kabul edilmedi.” diye bin lira –kabaca bin liraya karşılık geliyor, 1.030 lira- yardım alır. Bir, uygulamanın mantığı açısından değerlendirmem.

İkincisi: (C) bendinde bir istihdam yok yani bir istihdam teşviki değil bu, sosyal yardım. Kayıt dışı çalışıyor, devlet de tespit edememiş ya da belirtilen tarihlerde sözleşmesi sona ermiş; hanesine giren bir gelir yoksa buna destek veriyor yani bir sosyal yardım bu, bir istihdam teşviki değil. O anlamda yani (b) ve (c) bentlerinin gözden geçirilmesi gerekir diye düşünüyorum. Hani (a) bendinin bir mantığı var, kayıt dışını kayda alma mantığı, daha önce sözleşmesi sona erenlere çalışmaları hâlinde bir destek verme, onun bir mantığı var ama (b) ve (c) bentlerinin mantığını bulamadım.

Üçüncüsü 9'uncu maddeyle ilgili. Burada bir ilave istihdam teşviki öngörüyoruz. Hâlbuki 3'üncü maddede görüştüğümüz kanunun geçici maddesinde de biliyorsunuz, ilave istihdama sağlanan prim desteği var. Peki, ikisi arasındaki fark ne? 3'üncü maddede görüştüğümüz, süresini uzattığımız geçici

19’da bir önceki yılın aylık bildirilen sigortalı sayısının ortalaması esas alınıyordu. Bu yeni düzenlemede Ocak 2019 ile Nisan 2020 dönemi baz alınıyor ve en düşük bildirim yapılan, en az bildirim yapılan sayı esas alınıyor. Yani bu ikisi çakışmayacak mı? İşverensiniz, 2019’daki çalıştırdığınız ortalama sigortalı sayısına ilave istihdam için zaten teşvik vardı, onun süresini uzatıyoruz, bir de buradan mı başvuracak? İkisi çakışmayacak mı? Bir işveren ikisinden de yararlanma durumunda mı olacak, açıkçası çözemedim. Bu konuya bir izahat getirilirse... Yani ikisinin farkı ne? Çünkü ilave istihdam teşviki zaten var, süresini de uzatıyoruz. Burada, Nisan 2020’ye kadar kapsayacak yani on altı aylık dönemde en az bildirilen sigortalı sayısına ilave istihdama bir teşvik öngörüyoruz. Yani bir mükerrerlik, çakışma olacak gibi geliyor. Kafa karıştırmak yerine ilgili maddede bir düzenleme yapsaydık -madem nisana kadar dönemi de kapsamak istiyorduk- o daha mantıklı olurdu yani yeni bir madde düzenlemek yerine geçici 19’da bunu tanımlayarak yapmak daha doğru olurdu diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

8 ve 9’uncu maddeleri okuyup anlamaya çalışmak bayağı bir zaman alır, gerçekten çok uzun uzun kaleme alınmış. Ben o detaylara girmeden çok temel bazı konulara değineceğim madde içerikleri üzerinden tabii ki.

Değerli arkadaşlar, insan ve emekçi, işçi ve onun emeği, alın teri ve bunlar üzerinden hak ettiği karşılık bir kenara bırakılıyor, unutulmuş durumda, bunları hiç düşünen yok. Bir insanı, bir bireyi bir kişi, bir sayı, milyonların içerisinde sadece bir sayı olarak gören ve bir oranı yani istihdamı artırmak – karşılıklı- işsizlik oranını da düşürmek gayesi, çabası içerisinde olan bir düzenleme. Yoksa hak, hukuk, adalet falan bu yapılan düzenlemede bunları aramak nafi.

Değerli arkadaşlar, bakın, ben dilerdim ki bu Komisyona gelen tekliflerde, hele hele üretimin bu denli sıkıntılı olduğu böyle bir dönemde üretimi destekleyen, teşvik eden, üretimde verimliliği destekleyen, verimlilik üzerinden ülkenin gelirini artırmayı teşvik eden, üretimde kaliteyi teşvik eden, yeni yatırım alanlarına yatırımcıları teşvik eden düzenlemeler gelsin ve istihdam kişiyi, insanı, emeği, hakkını bir rakam, bir sayı üzerinden değil ama hak ettiği alın terinin karşılığı, değeri üzerinden istihdam olanakları ve yaratılan istihdam veya işsizliği önleme çabası kanun maddesi olsun.

Yani, değerli arkadaşlar, 8’inci maddede 3 yönden sorun var: Bir tanesi, İşsizlik Sigorta Fonu’nu kullanarak işsizlikle mücadele ve kayıt dışı çalışmayı azaltma amacıyla, hedefiyle bu politikanın finansman kaynağını yaratıyorsunuz, bütçe dışı bir kaynak bu İşsizlik Fonu.

Birincisi, bir kere adeta işsiz de birikmiş, kendi hakkı olan kaynağı, finans kaynağını talan ediyorsunuz. Dolayısıyla bu İşsizlik Fonu’nun kullanılması aynı zamanda bu fonun orta ve uzun vadedeki aktüeryal dengelerini de bozacaktır, bu bir.

İkinci sorun, 8’inci maddede ve aslında 9’da da bu 2 sorun söz konusu, işsizlikle ve kayıt dışılıkla mücadele amacıyla hazırlanan bu destekleme sisteminin kendisi yeni bir işsiz ordusu yaratıyor. İşverenlere âdeta “İşe alın, ücretsiz izne çıkarın.” diyorsunuz. Nakdi ücret desteği olarak belirlenen günlük 39 TL çalışanlar açısından açlığa mahkûm edilme anlamına geldiği gibi, formel bir iş bulma sürecini de sekteye uğratarak yeni bir toplumsal sorun hâline gelecek.

Kâğıt üzerinde işsiz sayısı azalmış olacak, evet; bugün bakarsak kâğıt üzerinde aslında geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 27,3. İstihdam bir yılda 1 milyon 254 bin kişi azalmış, DİSK-AR’ın verileri. Covid-19 nedeniyle de bu işsizlik oranı yüzde 29,1 düzeyinde hesaplanmış, revize edilmiş yani

TÜİK'in yüzde 13,4'ün üzerinde aslında Türkiye'de artık umudunu kesmiş ve "İşsizim." demekten bile bıkmış ve başvurmamış ve aynı zamanda, kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin nedeniyle de aslında işsiz, iş ve güç yok, emek vermiyor, evine gitmiş, orada açlığa mahkum edilmiş kişiler üzerinden durum bu. Hele hele bu yeni normal üzerinden çünkü Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın bize sunduğu Bütçe Sunuş Programı'nda da 2019-2020 arasındaki istihdamın azalış verisini de hepimiz gördük, rakamları itibarıyla. Dolayısıyla buradan, bu yapılan düzenlemeyle kâğıt üzerinde işsiz sayısını azaltmış oluyorsunuz ama toplumun çok temel bir meselesi yoksulluğu, açlığı ve gizli, üstünü örtmeye çalıştığımız işsizlik artıyor, değerli arkadaşlar.

Dolayısıyla 3'üncü sorun ise özellikle 8'inci maddede, Sayın Süleyman Girgin Bey de çok güzel ifade etti, burada bir Anayasa'ya aykırılık var, kayıt dışı çalıştırılmış olanların yasal olarak tanınmış haklarını ortadan kaldıran, bunların haklarından feragat etmiş sayılacaklarına ilişkin düzenleme ile işverenlerin kayıt dışı çalışma dönemlerine ilişkin sigorta primi gecikme cezası, idari para cezası gibi yükümlülüklerin ortadan kaldırılmaları bizatihi Anayasa'ya aykırı. Anayasa'nın 60'ıncı maddesi sosyal güvenlik hakkını devlet için bir ödev olarak tanımlamıştır değerli arkadaşlar. Tabii bu 3'üncü mesele, özellikle 8'inci madde üzerinde karşımıza çıkan bu 3'üncü mesele de sorun da bu kanun teklifinin, bu maddelerinin ne kadar sıkıntılı olduğunu gösteriyor.

Değerli arkadaşlar, dilerdim ki tekrar söylüyorum, üretimi teşvik edelim, destekleme verilsin. Bakın, işsizliği kâğıt üzerinde azaltmaya çalışırken aslında üretimi de sekteye uğratiyorsunuz, üretimden sakınma ve kaçınma üretimi teşvik etmek değil üretimsizliği, verimliliği değil verimsizliği daha muteber hâle getiriyorsunuz bu düzenlemelerle. Gelin, şu ısrarla üzerinde durduğumuz aile sigortası uygulamasını hayata geçirin ve yoksulu, muhtacı böylesi üretimden uzaklaştıran, verimlilikten uzaklaştıran ve yeni teknolojik, yeni katma değeri yüksek, üretimi teşvik edecek düzenlemeler yerine böyle düzenlemeler getirmekten, kâğıt üzerinde işsizlik oranını düşürme çabasından vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Sındır, tamamlar mısınız lütfen?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Son cümlem Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum sabrınız için aynı zamanda.

Yani kâğıt üzerinde ne kadar iyi, ne kadar güzel, ne kadar allı pullu bir iş yapıyoruz görüntüsü vererek değil, gerçeklerle yüzleşin ve ülkenin geleceğini, ekonomisini, gerçek düzenlemelerle sorunlara, gerçek ihtiyaca yönelik meselelere yaklaşımla çözmeye çalışın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çok konuşuldu, gerçekten daha da konuşulması gereken maddeler ama kısa keseceğim. Bu 2 maddenin her 2'si de aynı kanuna eklenen geçici maddeler ama sanki farklı kaleminden çıkmış yazım itibarıyla fakat tabii ki özler aynı. Sayın Öztürk, bunu gerçekten sizin yazmadığınızı düşünüyorum. Bir yasa maddesi nasıl yazılmaz; işte, yanıt verilebilir. Öğrencilere hukuk fakültesinden mezuniyet ödevi olarak bir ödev verseniz "Böyle yazılmaz." biçiminde bir sonuç çıkar. Çok üzgünüm bunu beyan ettiğim için ama biz "nitelikli yasa" derken nasıl yazılmaması gerektiğini de beyan etmek durumundayız.

İçeriğe girecek olursam, şimdi, tabii biz bir kısmımız çalışanlardan yana, bir kısmımız işverenden yana olabiliriz. Bu, sınıfsal bakış açısıyla anlaşılabilir bir durumdur fakat burada, bir yasal düzenlemede bizim böyle bir lüksümüz yok. Hangi ölçütleri dikkate almamız gerekir? Bir, çalışma barışı; iki, Anayasa'nın amir hükümleri; üç, kamu yararı. Şimdi, bu bakımdan, hani çalışma barışı ile kamu yararını kuşkusuz uzunca tartışabiliriz ama anayasal açıdan baktığımız zaman -biraz önce madde 48 ve 49'u belirtmiştim- özellikle girişim özgürlüğü ve çalışma hakkı açısından, burada arkadaşlarımızın belirttiği 60'ıncı madde şu yönüyle de vurgulanmaya değer bir maddedir: Sınırlanma getirilmeyen bir madde yani 1982 Anayasası'nın hakkında sınırlama kaydı öngörmediği birkaç maddeden biridir. Çok açık "Devlet bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar." Yani "Bunu sınırlandırır, kayıtlar." biçiminde bir kural içermemektedir ve bu çok istisnaidir 1982 Anayasası'nda. Bu açıdan da -tekrara girmemek açısından- vurguluyorum, madde 60 açısından çok açık aykırılıklar söz konusudur, yeniden ele alınması gerekiyor. Bu bakımdan, 48 ve 49 ışığında okunarak 60'ıncı madde yönünden Anayasa'ya açıkça aykırı oluşu nedeniyle yeniden ele alınması gerekiyor.

Son nokta, biraz önce bana yanıt verirken "Cumhurbaşkanı yürütmedir." biçimindeki yanıtınızla somutlaştırmıştınız. Burada bakan giriyor devreye. Hani "Bakan niçin girmiyor?" Burada bakan giriyor devreye. Şimdi, her 2 maddenin son fıkrasında bakan yetkili oluyor fakat ondan önceki dördüncü fıkrada Cumhurbaşkanı. Düşündüm, acaba parlamenter rejim olsaydı Başbakan mı denirdi yoksa Bakanlar Kurulu mu denirdi? Şimdi, bu açıdan bakıldığında zaman, her ne kadar her iki yetki alanı farklı ise de bu tür düzenlemeler birinci olarak hep Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı... Bu, esasen bizim savunduğumuz sisteme, rejime gitmek açısından kolaylaştırıyor yani Cumhurbaşkanlığı sisteminin neden yürümeyeceğini... Bütün yetkileri tek kişiye mi vermeli bu örnekte olduğu gibi? O zaman sonuç olarak bürokratlar yapacak ama acaba anayasal düzenleme olduğu için anayasal kurum olduğu için bakanlar ve bakanlıklar, bakanlara vermek daha doğru değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kaboğlu buyurun, tamamlayın.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul)– Bu tür tartışmalı olan konularda Cumhurbaşkanına verilmesi, açıkça gerek olmayan konuların bakanlara verilmesi hem geleneksel Türk kamu yönetimi açısından da daha uygun değil mi? Çünkü her ne kadar bakanlar siyaseten sorumlu olmasalar da kendi birimlerinin hiyerarşik amiri konumundadırlar. Bu nedenle ben, her 2 maddedeki Cumhurbaşkanı ve bakanlara verilen yetki ayırım ölçütlerini tam olarak anayasal sistemimizde yerli yerine oturtamadım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli hocamın söylediği gibi bu ne kadar uzun bir kanun maddesi böyle, gerçekten, hem anlaşılması çok zor hem de uygulanması çok zor bir madde. Ne amaçlanıyor burada, kaç kişinin bu kapsama gireceği düşünülüyor? Şimdi, burada, Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin çalışanların en son çalıştıkları iş yerlerine başvurmaları ve bu işverenler tarafından fiilen çalıştırılmaları hâlinde bu başvuru kimler tarafından yapılacak? İş yeri kayıtlı değilse peki, ne olacak? İş yeri kayıtlı değilse, iş yeri tanımına girmiyorsa ne olacak? İş yeri kayıt altına alınmak istenmiyorsa ne olacak ki Türkiye'de yüzde 30'a yakındır bu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sigorta da...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, iş yeri de kayıtlı değilse sigortalı değilse tümüyle kaçak çalışıyorsa nasıl yapacak? Burada ne amaçlanıyor? Kaç kişinin bu kapsama gireceğini düşünüyoruz? İş yeri zaten kayıtlıysa genellikle çalıştırıyor, düşük gösteriyor vesaire ama çalıştırıyor. Hiç göstermiyorsa iş yeri de kayıtlı değildir zaten, büyük bir ihtimalle. Bu konuda açıklama yaparlarsa memnun olurum Sayın Başkanım, daha önce açıklama yapılmadıysa. Sizin delaletinizle sordum, bu konuyla ilgili bir açıklama yaparlarsa iş yeri kayıtlı değilse ne olacak?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam alalım. Sizin konuşmanız tamamlandı mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, evet. Soruma göre müsaadenizle bir yorum daha yapmak istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, tabii ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daha sonra, cevaplanması adına.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tabii ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, şimdi, Sayın Öztürk, kişilerin sorduğu soruların net cevaplarını siz ve ilgili Bakan Yardımcılarımız tarafından alalım.

Sözü size veriyorum önce, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım, bu istihdama dönüş desteği ve ilave istihdam teşviki başlıklarıyla görüştüğümüz 8’inci ve 9’uncu maddelerin yazımının çok uzun cümleler olduğunu ben de kabul ediyorum. Meramımızı kısa şekilde anlatamamışız, kanun yapma tekniğine aykırı olduğunu, takdirlerinize bırakıyorum. Gerekçe daha kısa.

Evet, şimdi, sorular vardı, bu sorulardan hareket etmek istiyorum. Sayın Kaboğlu bir önceki maddede de dedi, bu Anayasa 48,49, “sosyal devlet” dedi. Takdir edersiniz ki bu İşsizlik Sigortası Kanunu da Anayasa’ya göre yapılıyor. Anayasa’ya aykırıysa bunu kaç yıldır uyguluyoruz yani. Burada açıkça, işçiye yani çalışana ve işverene de destek söz konusu çünkü işveren olmadan iş gören olmaz, bunlar birbirlerinin müttemmim cüzü. Ben o akademik tartışmaya girmem.

Sayın Abdüllatif Şener Bey bu 8’inci ve 9’uncu maddelerdeki tarihlerle ilgili bir kafa karışıklığı olduğunu söylemişti. Tabii ki arkadaşlarımız düzeltti ama ben de yine kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Sosyal Güvenlik Kurumuna bildireler aylık olarak veriliyor, 9’uncu maddede ay ve dönem olmasının nedeni bu. 8’inci maddedeki “1/1/2019’dan 17/4/2020’ye kadar”ki ifadeler ise en son işten çıkışın yasaklandığı dönemi ifade etmesi için yazılmış kanun teklifine bu şekilde. Bana verilen bilgi bu.

Ücretli, yevmiyeli çalışıp kayıt dışı olan takriben 3,5 milyon civarında vatandaşımızın olduğu tahmin ediliyor TÜİK rakamlarına göre, yine, 4 milyon kişinin de işsiz olduğu; toplam 7,5 milyon kişi var ki bu maddeden istifadeyle bunların yüzde 25 gibi bir rakamının gelebileceği öngörüsü var. Burada yaklaşık 1 milyon 700 bin civarında vatandaşımız oluyor. Bu durumda, aylık 2 milyar ve üç aylık 5,5-6 milyar civarında bir gelir bekleniyor.

Onun dışında, Sayın Mustafa Kalaycı Bey’in bir endişesi vardı.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir daha tekrarlar mısınız...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ücretli, yevmiyeli çalışıp kayıt dışı olan 3,5 milyon, işsiz 4 milyon; toplam 7,5 milyon kişi ve bunların yüzde 25’inin o kanun maddesiyle beraber geri dönmesi bekleniyor ve bu durumda da yaklaşık üç aylık 6 milyar liraya yakın bir gelir bekleniyor, aylık da 2 milyar civarında. Tabii, rakamları yuvarlak söylüyorum çünkü net bir şey yok; bu, öngörü.

Sayın Mustafa Kalaycı Bey ne dedi: Madde 8 ile daha önceki görüştüğümüz madde 3 arasında bir korelasyon kurdu. Tabii, burada (c) ve (b) bendinin mantığını anlayamadığını söyledi. “Geçici 19’da da başka teşviklerden de faydalanabilir.” gibi bir ifade kullandı. Tabii, burada -madde metninde de var- iki teşvikten aynı anda yararlanamıyor yani iki teşvikten birini seçmek zorunda. Maddenin (b) bendinde “Suistimal edilebilir.” ifadesi var. Burada da bir ceza söz konusu. Ne deniyor? Eğer bir suistimal olursa brüt asgari ücret tutarında idari para cezası geliyor.

Evet, benim söyleyeceklerim bu kadar. Sayın Bakan Yardımcım bir şey ilave etmek ister mi?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sözü Ahmet Bey’e veriyorum.

Buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkan, Sayın Vekilim izah etti

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, peki.

Sayın Kuşoğlu, sizin tekrar bir ilaveniz mi var?

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, sorduğum soruya cevap verilmedi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çok özür dilerim, onu atlamış olabilirim.

Tekrar eder misiniz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şunu sormuştum: “Bu madde uyarınca başvuruda bulunanlardan hizmetlerini Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmeksizin istihdam ettiğini kabul eden işverenlere veya iş yerlerine o dönemler için ceza verilmez.” diyor. O durumda, şimdi sigortalı bir dava açtı, geçmişe yönelik olarak dedi ki: “Ben bu iş yerinde çalıştım. O sigortalı açtı veya bir başka sigortalı dava açtı; geçmişe yönelik orada çalıştığımı, o dönemlerle ilgili olarak da kendisinin sigortalı sayılmasını istedi. Bu durumda 5510 sayılı Kanun’un 102’nci maddesine göre idari para cezası uygulanmayıp o dönemler kabul edilmeyecek mi? Bu, hak ihlalidir, Anayasa’ya açıkça aykırıdır. Geçmişte orada çalıştığını burada ikrar ettiriyoruz, diyoruz ki: Evet, çalışmıştır. O tarihe kadar kayıtlı bile olmayan iş yerinde, orada çalışan işçiler için açılan dava sonucu haklarının verilmesi lazım. Eğer “Bu hak verilebiliyor.” diyorsanız, o zaman bu madde hiçbir işe yaramaz. Kimse, hiçbir işveren, hiçbir iş yeri kayıtlı değilse bunu kabul etmez çünkü geçmişte yaptığı çalışmaların kayıt dışı olduğunu kabul etmiş oluyor, bütün geçmişte çalışanlar, dava açıp kazanabilir. Bunu “evet, yapabilir” diyorsanız, o zaman bu madde çalışmaz, hiçbir anlamı yok. Çok açık değil mi?

Bilmiyorum, buna cevap alabilirsem memnun olurum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Kuşoğlu’nun bu endişelerine cevabı Sayın Bakan Yardımcımız verecek.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, şimdi, tabii, maddede şöyle bir hüküm var: “Hizmetleri Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin çalıştırıldığı işveren tarafından kabul edilenlere, işveren tarafından bu şekilde

çalıştırıldıkları döneme ilişkin olarak ücret ve ücrete bağlı hakları hariç olmak üzere diğer haklarından feragat etmiş sayılır ve bu şekilde çalıştırıldıkları dönemde ilgili mevzuatı uyarınca daha önce yararlanmış oldukları sosyal yardım ve diğer haklar borç çıkarılmaz.”

Sayın Vekilimin söylediği şekilde eğer mahkemeye müracaat etmişse ve mahkeme tarafından da hizmet ihyasıyla ilgili bir karar verilmişse tabii bu, mahkeme kararıdır ve uygulanır ancak tabii, bunun için de ceza kesilmez.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, bunu uygulayabiliyorsanız, o zaman bir başkası da dava açıp geçmişte o iş yerinin kayıtlı olduğunu, dolayısıyla da bunu kabul etmesi durumunda, bütün geçmişte çalışanların bu davayı açıp geçmiş hizmetlerini ihya ettireceğini kabul etmek lazım. Hiçbir iş yeri de bunu kabul etmez. Dolayısıyla bu madde hiçbir işe yaramamış olur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) -Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, Sayın Kuşoğlu.

Sayın Aydemir, bir saniye...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öbür dilerim ama şimdi, bu önemli bir husus eğer madde bu şekildeyse, benim anladığım şekildeyse ki öyle.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şimdi, sizin sorunuzla ilgili açıklamayı aldık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, almadık.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Aldık ama siz ayrı bir yorum yaptınız o yoruma karşılık bir cevap var mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Benim sorumla tamamlayacak birbirini.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Aynı kapsamda mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Size söz vereyim Sayın Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, 1/1/2019 – 30/4/2020 arasında sigortasız çalışanlar, işverene gitti konuştular, sigortalı çalışmaya başladılar, sıkıntı yok. Bir ay sonra işveren ücretsiz izine çıkarabilir mi bunu? Bunun bir süresi var mı, çalışma süresi şartı var mı? Yoksa işveren ile işçi anlaştılar, bir iki ay sonra ücretsiz izine çıkabilir mi ve çıktığı zaman teşviklerden faydalanabilir mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şimdi, Sayın Aydemir’in sorusu ayrı. Daha önce Sayın Kuşoğlu Sayın Bakan Yardımcımıza sorduğu soruya cevap alamadığını söylüyor. O sorunun tekrar bir üzerinden geçelim isterseniz. Ben sözü size veriyorum.

Buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, tabii, şimdi Uğur Bey’in sorduğu sorunun cevabı; çıkarabilir veya ücretsiz izine ayırabilir. Ücretsiz izine ayırırsa zaten o şey tekrar orada 2’nci fıkradan yararlanabilir, oradan yardımdan alabilir.

Sayın Kuşoğlu'nun, Sayın Vekilimin, sorduğu soruya... Yani biz tabii bunu böyle getirdik, mahkemenin bu kanun hükmü karşısında ne şekilde cevap vereceğini veya karar vereceğini bilemiyoruz. Mahkeme verir mi vermez mi şu anda peşinen bir şey söylemek mümkün değil. Bu bir kanun, hâkimler de kanunlara göre karar verirler. Şu anda peşinen bir şey söylememiz mümkün değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, konu şu, tekrar izah etmeye çalışayım: “1/1/2019 ile 17 Mayıs 2020 arasında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin çalışanlar...” “Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmeksizin çalışanlar” deyince iş yeri de bildirilmemiş olabilir tümüyle ki var, böyle birçok iş yeri var, yüzde 30 olduğunu tahmin ediyoruz. Yüzde 30 iş yeri bu durumdayken tutup da bu maddeyi çıkarıyoruz, diyoruz ki: “Kayıtlı olmayan iş yerlerine başvurup da kendisinin o dönemlerde çalıştığını söyleyenler için böyle bir teşvik getiriyoruz işveren de kabul ederse.” Tamam, diyorum ki: Olsun, bu güzel ama şimdi, kayıtsız iş yeri, Sosyal Sigortalar Kurumuna iş yeri kayıt yaptırmamış; orada çalışan bir işçiyi kabul ediyor, o işçi daha sonra geçmişteki hizmetleri için de dava açıyor, ihya ettiriyor, işveren epey bir kayba uğruyor; zaten amacı kayıt dışı çalışmak, bunu kabul etmesi mümkün değildir, mantığa aykırı. Kabul ederse zaten çalışan diğer işçiler de hizmet ihyası davası açarlar, hepsi birden işvereni borçlu çıkarırlar, bu maddenin çalışması da mümkün olmaz mantıken yani bu kadar uzun da yazılmış ama bu maddenin çalışması, bu maddeyle ilgili iş yapılması hiçbir şekilde mümkün değildir diyorum, mantığa aykırı bir madde. Siz iş yerinizi gizlemişsiniz, kayıt altına almamışsınız -düşünün Sayın Başkanım, siz de işverensiniz, Başkanlık yaptınız- bir işçiyi kabul edeceksiniz hatırına “Sosyal Sigortalar Kurumuna bildir, ben de seni çalışıyor kabul edeceğim.” diyeceksiniz, ondan sonra geçmişteki hizmetleri de ihya edilecek, onları da ödeyecek; başka çalışanlar da dava açacaklar, onları da kabul etmek durumunda kalacak. Nasıl olur? Bu durumda ben kabul eder miyim? Hangi işveren kabul eder bunu? O zaman bu maddenin yazılmasının anlamı nedir? Hiçbir anlamı kalmıyor o zaman. Yani boşu boşuna niye uğraşıyoruz bu maddelerle? Olmayacak, uygulanmayacak bir teşvik bu; sadece lafta kalmış oldu. Bunu çalışır hâle getirelim o zaman, iş yapar hâle getirelim. Bunun çekilip düzenlenmesi lazım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yeni bir açıklamanız var mı Bülent Bey’in son konuşmasına binaen? Yok.

Evet, maddeyle ilgili müzakereleri tamamladık değerli arkadaşlar.

8’inci madde üzerinde 1 önerge var, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesi ile 4447 sayılı Kanun’a eklenen geçici 27’nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “şartları ile” ibaresinin “şartlarını sağlayanlara 3294 sayılı Kanun kapsamında yapılacak değerlendirme göz önüne alınarak” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Nilgün Ök

Uğur Aydemir

Denizli

Manisa

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde kapsamında işveren tarafından başvurusu kabul edilmeyenler hakkında, merkezî kontrollerin yanı sıra yerelde de 3294 sayılı Kanun kapsamında değerlendirme yapılabilmesine imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Önerge üzerinde söz talebi var mı?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Açıklama alsaydık.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Gerekçeyi okuttum Sayın Sındır.

Önerge üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gerekçeyi anlamadık Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Önerge doğrultusunda 8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Böyle bir şey olamaz ya!Biz anlamadık, 8’inci maddenin gerekçesini anlamadık, açıklama istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, Sayın Sındır; bakın “Önergeyle ilgili söz talebi var mı?” dedim, siz...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani açıklama istedim, ben size söyledim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bakın, öyle olmaz ki!

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, gayet açık ve net; siz de bana yanıt verdiniz, demek ki duyduunuz söylediğimi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben burada işlem yapıyordum.

Siz söz talebiniz olduğu zaman düğmeye basıp söz talebinde bulunup da açıklamayı arkadaştan isteseydiniz tabii ki verirdik, şu anda da verebiliriz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İstedik, siz de duyduunuz Sayın Başkan, yapmayın Allah aşkına.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – O konularda sıkıntı yok, düğmeye basıp talep ettiğiniz zaman ben buradan görüyorum zaten.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bu konuyla ilgili söz istiyorum Sayın Başkan, düğmeye bastım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – “‘Şartları ile’ ibaresinin ‘şartlarını sağlayanlara 3294 sayılı Kanun kapsamında yapılacak değerlendirme göz önüne alınarak’ şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.” diye bir önerge var. Ben de Kamil Başkanımızın görüşüne katılarak bu 3294 sayılı Kanun kapsamındaki konunun açıklanmasını istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Önergeyi veren arkadaşlar, kim verecekse yani...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, bu konudaki detayları, önergeyi veren arkadaşlarımızdan ve Bakan Yardımcımızdan alalım.

Sayın Aydemir, önce size mi söz vereyim, Bakan Yardımcısına mı vereyim?

Evet, buyurun, bunlarla ilgili detayları alalım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, burada suistimallerin önlenmesi açısından 3294 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilerek, yerelde vakıfların incelemelerinin yapılarak suistimallerin önlenmesi amaçlanmıştır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Az önce 10’uncu madde demiştim ama gruplar hâlinde gittiğimiz için uygun görürseniz yine gruplar hâlinde devam etmeyi uygun görüyoruz. 28, 29, 31, 32 ve 36’ncı maddeler aynı konularla alakalı olduğu için birlikte müzakere etmek üzere oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi Sayın Öztürk, 28, 29, 31, 32 ve 36’ncı maddelerle ilgili sizden bilgi alalım; daha sonra müzakereye başlayalım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 10’uncu maddeyi ne yaptık?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söyledim ya, onu düzelttim; 10’uncu maddeye tekrar döneceğiz. Gruplar hâlinde gittiğimiz için şimdi 28, 29, 31, 32 ve 36’yı görüşüyoruz.

MADDE 28- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Belirli süreli iş sözleşmesi, işçinin yirmibeş yaşını doldurmamış veya elli ve daha yukarı yaşta olma koşulunu sağlaması kaydıyla birinci ve ikinci fıkradaki koşullar aranmadan yazılı şekilde yapılabilir. Yirmibeş yaşını doldurmamış işçiler ile yapılacak belirli süreli iş sözleşmelerinin süresi işçinin yirmi beş yaşını doldurduğu tarihi geçemez. Bu fıkra uyarınca bir defada veya yenilenerek yapılan belirli süreli iş sözleşmelerinin toplam süresi iki yılı geçemez.”

MADDE 29- 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile ilgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 31- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun 16 ncı sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“16) Basın ve 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre basın 90”
gazetecilik gazetecilik kartı olmak suretiyle fiilen çalışanlar
mesleğinde

MADDE 32-5510 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 20- İşe girdiği tarih itibarıyla 25 yaşından küçük olup hizmet akdine tabi olarak bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar için çalıştırıldıkları süreyle orantılı olarak işverenlerce, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının %2’si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ile %7,5’i işveren %5’i sigortalıya ait olmak üzere % 12,5 oranında genel sağlık sigortası primi ödenir. Bu madde kapsamında çalışanların genel sağlık sigortası primlerinin 30 güne tamamlanması zorunludur. Sigortalıların eksik günlerine ilişkin genel sağlık sigortası primleri, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin 1 numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında ödenir. Bu fıkra kapsamına girenler, adlarına ödenen priminin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar aynı kazancın otuz katının %20’ si oranında malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyebilir. Bu süre içinde ödenmeyen primin ödenme hakkı düşer. Ödenen primlere ilişkin süreler 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık süresi sayılır.

Bu şekilde çalışanlar ve çalıştırıldıkları işyerlerinin tescil ve bildiriminde 8 ve 11 inci madde hükümleri uygulanır. Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken diğer her türlü bilgi, belge, bildirme ve beyannamelerin verilmesi ile maddenin uygulama usul ve esaslarını belirlemeye Kurum yetkilidir.

İşe girdiği tarihten önceki son bir yıl içerisinde prim ödeme gün sayısı 120 günden fazla olanlar ile 25 yaşını dolduran sigortalılar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 36- 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 6 ncı maddesinin altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

28’inci madde, belirli süreli işlerde veya belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşullara bağlı olarak işveren ile işçi arasında yazılı şekilde yapılan iş sözleşmeleri, belirli süreli iş sözleşmesi olarak tanımlanıyor ve belirli süreli iş sözleşmesi esaslı bir neden olmadıkça birden fazla, üst üste yani zincirleme olarak yapılamıyor; bu malumunuz. Maddeyle, 25 yaşını doldurmamayan veya 50 ve üzeri yaşta olan işçilerle yapılacak belirli süreli iş sözleşmelerinin şartları yeniden düzenlenerek mevcut sınırlamalara tabi olmaksızın belirli iş sözleşmesi yapılabilmesi, işçinin aynı işverenin işyerlerinde belirli süreli iş sözleşmesiyle çalıştırılabileceği azami süre sınırı belirlenmesi ve bu kapsama girenlerin istihdam piyasasına girişlerinin daha kolay hâle getirilmesini amaçlanmaktadır.

29’uncu madde, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri ile kurum personeli, kamu görevlisi olduğu hâlde diğer kamu görevlilerinin aksine 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun’a tabi tutulmamıştır. Düzenlemeyle, kamu görevlisi olan Türkiye İş Kurumu Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri ile kurum personelinin kamusal görev ve hizmetleri yerine getirirken işledikleri suçlar nedeniyle doğrudan ceza soruşturması ve kovuşturmasına tabi tutulmamalarına ilişkin usul ve esasları düzenleyen 4483 sayılı Kanun kapsamına alınması amaçlanmaktadır.

30’uncu maddeyi atlıyoruz galiba.

31’inci maddede ise 14/2/2020 tarihli ve 34039 sayılı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Cemal Bey, biri 5510’le ilgili biri...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 30’u atladık, 31’i görüşüyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 30’uncu madde 5510’la ilgili.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Efendim, şu anda 31’le ilgili bilgi veriyorum.

Tekrar ediyorum, değerli arkadaşlar, 31’inci madde basın çalışanlarının fiili hizmet zammında yönetmelik yerine Cumhurbaşkanlığı kararnamesine atıf yapılması başlığıyla.

14/2/2020 tarihli ve 31039 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Anayasa Mahkemesi Kararı ile basın ve gazetecilik mesleğinde çalışanların fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmalarına ilişkin mevcut hükmün iptaline karar verilmiş ve iptal kararının yürürlüğü, oluşacak yasal boşluğun giderilmesi amacıyla dokuz ay sonraya bırakılmıştır. Bu maddeyle Anayasa Mahkemesi kararıyla doğan hukuki boşluğu gidermek amacıyla düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

32’nci madde “gençlere kolay istihdam” başlığıyla düzenlediğimiz bir madde. Maddeyle 25 yaşın altında olan gençlerin istihdama girişlerinin esnek çalışma yöntemlerinden olan kısmi süreli çalışmayla sağlanması, gençlerin istihdamdaki oranının artırılması, genç işsizliğin azaltılması amaçlanmıştır. Düzenlemeyle işveren emrinde ay içerisinde on günden az çalışanlar için yüzde 2 iş kazası ve meslek

hastalıkları primi ile yüzde 7,5'i işveren, yüzde 5'i sigortalıya ait olmak üzere yüzde 12,5 oranında genel sağlık sigortası primi işverence ödenecektir. Böylece yürürlükteki asgari ücret üzerinden çalışma gün sayısı dikkate alınarak yüzde 14,5 oranında prim alınmak suretiyle prim maliyeti dolayısıyla işçilik maliyeti azaltılacaktır. Prim yükünün azaltılması 25 yaş altı gençlerin istihdama dâhil edilmesinde teşvik edici, bu şekilde çalışmayı isteyen gençler açısından da tercih edilme nedeni olacağından genç istihdamının artırılması, 25 yaşını tamamlayıncaya kadar da istihdam edilmemiş ya da çok az çalışmış gençlerimizin de istihdam piyasasında tecrübe edinmeleri amaçlanmaktadır.

36'ncı madde mesleki yeterlilik belgesi alım sürecinin yeniden düzenlenmesini öngörüyor. Evet, mesleki yeterlilik belgesinin yaygınlaştırılması ve belge zorunluluğunu dışlayan hükümlerin uygulanmamasını sağlamak amacıyla Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nda yapılan düzenlemenin yürürlükten kaldırılması amaçlanıyor. Sanıyorum burada bir önerge olacak.

Benim ifade edeceklerim bunlar. Teşekkür ediyorum

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şimdi, 28, 29, 31, 32 ve 36'ncı maddeyi aynı nitelikte bulup birlikte değerlendirmeye almak üzere bir işlem yapıyoruz. Şimdi, 28'inci madde 4857 İş Kanunu, 29'uncu madde 4904 sayılı İş Kurumu Kanunu; hiç birbiriyle ilgili olmayan konular. 31'inci madde 5510'la ilgili, 32'inci madde 5510'la ilgili; birbirleriyle yine ilişkisi olmayan maddeler bunlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi arkadaşlar... Sayın Kuşoğlu, orada haklısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 36'ncı madde 5580 Özel Eğitim Kurumları Kanunu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Aynı kurumu ilgilendiriyor diye arkadaşlar herhâlde gruplandırmışlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, yok, mesela 29'uncu maddenin bütün bu konularla ilgisi yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İsterseniz şöyle yapalım, müsaade ederseniz, 29'uncu madde... Bir saniye efendim. 28... Niye böyle okundu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hiç birbirleriyle alakası yok şeylerin, baksanıza. Belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmesi 28...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, efendim müsaade ederseniz 28'le ilgili şöyle yapalım: 28 nedir? 25 yaş altı ve 50 yaş üstünde kişilerle sınırlı olmak koşuluyla belirli süreli iş sözleşmelerine yönelik müzakereye açıyorum efendim. 28'inci madde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğerlerini şey yapıyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunu yapalım ondan sonra diğerlerini açacağım efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman, bilgi alalım lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, 28'inci maddenin ana konusu belirli süreli iş sözleşmelerinin 25 yaş altı ve 50 yaş üstünde esnek uygulanabilmesine yönelik. Biraz önce açıkladığım gibi tekrar edeyim Belirli süreli işlerde veya belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşullara bağlı olarak işveren ile işçi arasında yazılı şekilde yapılan iş sözleşmeleri “belirli süreli iş sözleşmesi” olarak tanımlanmakta ve belirli süreli iş sözleşmesi, esaslı bir neden olmadıkça birden fazla üst üste (zincirleme) yapılamamaktadır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan bir örnek verebilirler mi? Gerçekten anlamıyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şöyle, ben açıklayayım, müsaade ederseniz. Sayın Öztürk, müsaade edersen ben şöyle açıklayayım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Estağfurullah, buyurun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, belirli süreli iş sözleşmeleri mevcut şeyde objektif kurallara bağlı. Şimdi bu maddeyle 25 yaş altı ve 50 yaş üstünde iki yılı geçmemek kaydıyla objektif kurallara bağlı olmuyor. Bu ne demek?

Ahmet Bey, siz de dinleyin, yanlış söylersem düzeltin.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii efendim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Açıklaması şu: O iki yıllık süreye yönelik olarak kıdem tazminatı ödenmemesi ancak kıdem tazminatı dışındaki diğer tazminatların ödenmesi anlamına geliyor. Bu, özellikle istihdamı teşvik etmeye yönelik olarak getirilen bir düzenleme.

Öyle mi Ahmet Bey?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şimdi, Başkanım, 11’inci maddenin birinci, ikinci fıkrası, geçici işlerin süresine bağlı olarak belirli hizmet akdinin yapılmasını gerektiriyor. Orada işçi ile işveren bir sözleşme yapıyor, girişi ve çıkışı bellidir bunun. Şimdi, bizim, bu yeni getirdiğimiz hükümle ve birinci ve ikinci fıkrada bunun yenilenmesi geçerli bir nedene ve objektif bir sebebe bağlı. Eğer geçerli bir nedeni, objektif bir sebebi olmaz ise yenilenirse ta baştan zincirleme hizmet akdine dönüyor, dolayısıyla süresi belirsiz hizmet akdine dönüyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Yani, geçerliliğini, belirliliğini yitiriyor.

Şimdi, bizim burada getirdiğimiz husus sizin de belirttiğiniz gibi 25 yaş altı gençlerimiz ile 50 yaş üstü işçilerimizin, insanlarımızın bu yukarıdaki kriterlere uyulmadan iki sene içerisinde sözleşmenin yapılması ve yenilenmesini gerektiriyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama iki seneyi geçemiyor, toplam iki seneyi geçemiyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Evet, iki seneyi geçemiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Örneğin bir yıl artı bir yıl olabiliyor ama hiçbir şekilde iki yılı geçemiyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Evet, toplam iki seneyi geçemiyor. Yukarıda süre yok, işe bağlı, işin süresine bağlı; bu, üç yıl olabilir, beş yıl olabilir ama bu getirdiğimiz ayrıcalıkla iki yılı geçemiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, bu konuda kesimlerin görüşlerini alabilir miyiz? Sendikaların ve işveren kesimlerinin görüşlerini...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Memnuniyetle...

Evet, buyurun.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bizim bu maddeyle ilgili önerimiz şu şekilde: Herhangi bir yaş ayrımı olmaksızın tüm çalışanları kapsamasını talep ediyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani, bu maddeden memnun musunuz, değil misiniz?

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Memnunuz Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Memnunsunuz ama genişletilsin istiyorsunuz.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Evet, Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Diğer taraftan arkadaşları dinleyelim.

HAK-İŞ GENEL SEKRETER YARDIMCISI ERDOĞAN SERDENGEÇTİ - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle HAK-İŞ Konfederasyonu adına saygıyla selamlıyorum.

28'inci maddeyle ilgili, Sayın Başkanım, 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanların hiçbir şarta bağlı olmaksızın belirli süreli iş sözleşmesiyle istihdam edilmesi durumunda kıdem ve ihbar tazminatı gibi haklardan yararlanamamalarının, beraberinde büyük mağduriyetlerin ortaya çıkmasına neden olacağını düşünüyoruz. Bu uygulama her ne kadar belirtilen yaş grubunda bulunanların istihdamını kolaylaştıracak gibi görünse de yaşa bağlı bir ayrımcılığı beraberinde getireceğini düşünüyoruz. Bunun yanında, işverenlerin kötü niyetle hareket etmesi hâlinde, belirsiz süreli sözleşmelerden kaçınmak maksadıyla 25 yaş altı ve 50 yaş üstünde olan çalışanlara yönelik olarak devamlı işe giriş-çıkış yapılmak suretiyle bir sirkülasyon da meydana getireceğini düşünüyoruz. Dolayısıyla, 25 yaş altı ve 50 yaş üstü aralığındaki işçilerin istihdamını azaltacak bir tabloyla karşı karşıya kalma durumu ortaya çıkabilir diyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, Sayın Serdengeçti, teşekkür ediyorum.

Orada söz isteyen bir arkadaşımız daha var.

Buyurun efendim.

TÜRK-İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ FERHAN TUNCEL - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bu maddenin ihdas edilmesindeki amaç, yani 4857 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinde bu konuştuğumuz maddenin ihdasındaki amaç şudur: Suistimalleri engellemek için konulmuş bir maddedir bu. Yani, buradaki "suistimal" nedir? Normal çalışma düzeni belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalışmaktır, "tam süreli çalışma" dediğimiz çalışma. Biz bu süre içerisinde belirli süreli çalışmaya döndüğümüzde bunun suistimalini engellemek için iki temel kural vardı ortalıkta: Bir objektif nedenler, ikincisi de bu sözleşme zincirleme yapılırsa başından itibaren belirsiz süreli sözleşmeye dönüşmesiydi. Şimdi, bu değişiklikle ilk iki kuralı biz yok ediyoruz yani objektif kurallara, kıstaslara bakmıyoruz ve aynı zamanda da zincirleme sözleşme yapılmasını saymıyoruz, artık zincirleme sözleşme sayılmayacak. Bunu yaparken de şu anki görüntüde 25 yaş altı ve 50 yaş üstünü diyoruz ki bu bile yaklaşık 3,5 milyonluk bir nüfusa tekabül ediyor sayısal olarak. Bizim düşüncemize göre bu maddenin aslında bu teklifin 16'ncı maddesiyle bağlantılı olduğunu düşünüyoruz çünkü orada da 31/12 tarihine kadar bir kısmı süreli çalışmanın yolu açılıyor. İkisini birlikte düşündüğümüzde bayağı büyük bir nüfus bu işten etkilenecek. Şimdi, belirli süreli sözleşmeleri biz eğer istisna olmaktan çıkartırsak bunun örgütlenme yetkisi var sendikacılık açısından, üye kaydedilemeyecek; bu kapsamda çalışan kişiler kıdem tazminatlarını alamayacaklar; bununla bağlantılı olarak da belki belirli süreli çalışsalar idi iş arama izinleri olacaktı, ihbar tazminatları olacaktı, onları alamayacaktık. Yani, burada çok büyük bir nüfus mağdur ediliyor. Kaldı ki İş Kanunu, 2003 yılında çıktığında olabildiği kadar bir mutabakat kanunuydu

ve bu mutabakat da -ben şimdi baktım siz konuşunca- 18 defa değişmiş, 4857 sayılı İş Kanunu. Yani, bu da bir değişiklik ve biz sosyal taraf olarak bu değişiklikte çalışmadık. 114'üncü maddenin dikkate alınmasını istiyoruz o yüzden.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, başka söz isteyen var mı?

Buyurun.

DİSK TOPLU SÖZLEŞMELER DAİRE MÜDÜRÜ ENGİN SEZGİN - Başkanım, merhabalar.

Arkadaşlarımızın, HAK-İŞ ve TÜRK-İŞ'teki arkadaşların söylediklerini çok tekrar etmeyeceğim ama şöyle bir konuyla karşı karşıyayız: Çalışma hayatını esaslı olarak, temelden değiştirecek bir madde bu madde. Neden öyle? Çünkü çalışma hayatının esasını düzenleyen iş sözleşmesi temelden değiştiriliyor. Şimdi, bir yaş sınırı getirilmiş görünüyor, 25 yaşına kadar ve 50 yaş üstü deniyor ama gerçek anlamda bakıldığında bir işçinin -18 yaşında çalışmaya başlasa, 16 yaşından itibaren çalışmaya başladığını varsaysak bile- kendisi için sürekli olarak iki yılda bir çalışmaya devam edip hiçbir haktan, ne tazminattan ne sendikal haklardan ne örgütlenme özgürlüğünden, hiçbir şeyinden yararlanamayacağı bir durum var. Dolayısıyla, bu konuda...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yalnız orada şöyle bir düzeltme yapayım: Süreklilik yok. Şöyle: “Toplamı iki yılı geçmeyecek.” diyor. Yani, yanlış anlaşılmasın diye söylüyorum.

DİSK TOPLU SÖZLEŞMELER DAİRE MÜDÜRÜ ENGİN SEZGİN - Başkanım, anladım. Şöyle: Sizin anladığınız şekilde anladığınızı fark ettiğim için buradan girizgâh yaptım. Bir işçi için iki yıl sınırı yok, o iş yeri için iki yıl sınırı var. Türkiye’de uygulanma biçimiyle taşeronun nasıl uygulandığını biz hepimiz kendi hafızamızda biliyoruz. Bir iş yerinde 10 ayrı firma oluşturuyor aynı işveren ve işçileri o firmadan o firmaya, o firmadan o firmaya... Şu anda iş güvencesi kapsamının dışında bırakmak için aynı işverene ait dolaylı yollardan açılan birçok firmada 30 kişinin altında, çalıştırılıyor işçiler. Hepsi 28-29 kişi altında bırakılıyor ve iş güvencesi kapsamının dışına çıkarılıyor. Dolayısıyla, bu maddenin bizim çalışma hayatımıza yansımaları ciddi anlamda bir felakettir, fecaattir.

Son olarak, Ferhan Bey’in söylediği gibi, 2003 yılında bu konuyla ilgili çok yoğun bir tartışma yaşanmıştır. Grevlerin ve sokak gösterilerinin olduğu bir konudur bu ve kısmi bir uzlaşmıştır. Öyle ya da böyle, işverenlerle sendikal hareket, konfederasyonlar bir şekilde bir araya gelip işveren temsilcileri İş Kanunu üzerinde bu maddeden vazgeçmiştir ve karşılığında da sendikalar başka maddelerden de itirazlarını geri çekmiştir. Şimdi, böyle bir konuyu pandemi gerekçesiyle istihdamı artırmak gibi bir gerekçeyle sunmak ve taraflarla hiç görüşülmeden yapılması çok kritik bir konudur, hayati bir konudur. İtirazımız esasa dairdir, kesinlikle geri çekilmelidir Başkanım.

Sağ olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Başka oradan, arkadaşlarımızdan var mı söz isteyen? Yok, peki.

Evet, devam ediyoruz.

Sayın Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) -Teşekkürler Sayın Başkan.

E, tabii işçi tulumunu giymeyen bunun derdini anlamaz.

Değerli arkadaşlar, iktidar 2014-2023 yıllarını kapsayan Ulusal İstihdam Stratejisi taslağında belirli süreli iş sözleşmelerinin yaygınlaştırılmasını zaten planlamıştı. Patron örgütü Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği de “yatırım ortamının iyileştirilmesi” adı altında tam bir hak gasbı paketini de 2019 yılında Hükûmete sunmuştu. Bu pakette de elimizdeki teklifte de sadece 25 yaş altı ve 50 yaş üstü işçiler değil tüm işçi sınıfı aslında tehlikededir ve tehdit altındadır.

Teklifin 28’inci maddesiyle iktidar, 25 yaş altı ve 50 yaş üstü işçileri tamamen kurlsız ve güvencesiz bir şekilde patronların kâr hırsına terk etmektedir. İşçiler için kıdem tazminatının önündeki en büyük tehdit Hükûmetin belirli süreli iş sözleşmelerini yaygınlaştırma çabasıdır. Belirli süreli iş sözleşmesinde işe girerken o iş yerinde ne kadar çalışılacağı bellidir. Altı aylık, bir yıllık, iki yıllık sözleşme imzalanır, iki yıllığına belirli süreli iş sözleşmesiyle işe alınan bir işçiye dönem sonunda ne kıdem tazminatı ödenir, ne ihbar süresinin ücreti ödenir ne de işe iade davası açma hakkı tanınır. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu kararıyla belirli süreli iş sözleşmesinin kendiliğinden sona ermesi durumunda kıdem tazminatının ödenmeyeceği, ihbar süresinin işlemeyeceği ve işe iade davası açılmayacağına da hükmetmiştir. Buradan aslında bütün çalışanları uyarıyoruz: Amaç kıdemi sıfırlamaktır. “Geçici.” denir, kalıcı olur. Bugün 25 olur ama yarın 30’a çıkar, bugün 50 olur ama yarın 45’e düşer bu sınır.

Yürürlükteki mevzuat belirli süreli iş sözleşmesinin kullanılmasına ciddi kısıtlamalar getiriyor. Mevzuatımıza göre iş sözleşmeleri ya belirli bir süre için yapılır ya da belirsiz sürelidir. İş sözleşmesi, taraflardan biri onu sonlandıran kadar devam eder. 4857 sayılı İş Kanunu’nun 11’inci maddesine göre belirli süreli iş sözleşmeleri ancak belirli süreli işlerde veya belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşullara bağlı olarak kullanılabilir. Getirilen teklifle işçilerin giderek artan bölümünün belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılmasının yolu açılıyor. Nitekim, Sayın TİSK Temsilcisi de bu maddenin bırakın 25 yaş altını ve 50 üstünü neredeyse bütün iş yerlerinde, bütün işçiler için uygulanmasını söylemiştir.

Geçici madde olarak geliyor ancak kapı açılmış oluyor. Amaç, kıdem tazminatını sıfırlamak, işe iade davası açılmasının önünü kesmek, ihbar tazminatı verilmesinin önünü kesmek. Kısacası zaten tırpanlanmış olan iş güvencesi de elden gidiyor. İş hukukunda asıl olan, belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalışılmasıdır. Örneğin, iki yıl sürecek bir inşaat için iki yıl süreli bir iş sözleşmesi yapılabilir, sonra yenilenmesi için bir sebep olması gerekir. Sebep olmadan yapılırsa bu bir belirsizliğe dönüşür ve işçiye tazminat ve işe iade davası açma hakkı doğar. Bu paketin yasalaşması durumunda, 25 yaş altı gençler ve 50 yaş üstü insanlar, yurttaşlar için kıdem tazminatlarıyla birlikte iş güvenceleri de yok olacaktır.

Sonuç olarak, bu teklif geçerse sendikal örgütlenme daha da zora girecektir. Zaten örgütlenmek zor, iş yerinde bir örgütlenmeye başlıyorsanız, işverenin bir tespit davası açması hâlinde, yetki davası açması hâlinde iki yıl o mahkemeler devam ediyor, iki yıl sonunda zaten orada işçi kalmıyor.

Bir de belirli süreli iş sözleşmesini yaygınlaştırırsanız ne olacak? İşçiler doğal olarak “Şu iki yıllık sözleşmem bitsin de ondan sonra sendikaya üye olmayı düşünüyüm.” diyerek bu haklarından dahi feragat etmeye çalışacaklardır. Belirli süreli sözleşmeyle çalıştırılan işçi sendikalaşmak için –biraz önce söyledim- sözleşme süresinin bitmesini bekleyecektir çünkü süre sonunda kadroya geçeceğini düşünecektir.

Arkadaşlar, buradan iktidara ve teklif sahiplerine şunu sormak istiyorum: Yani gerçekten millet can derdindeyken gece yattığınızda acaba siz hep “Nasıl olur da sabahleyin kalktığımızda işçinin hakkını elinden alan bir düzenleme yaparız?” diye mi düşünüyorsunuz? İnanın, gerçekten insanın bunu sorası geliyor. İşiniz gücünüz bu işçilerin haklarını almak için düşünce üretmek midir? Herhâlde bu virüs, iktidarla ve sermayeyle iş birliği yaptı da bizim haberimiz yok. Bu teklifin çekilmesini istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben bir konunun netleştirilmesinin doğru olacağını düşünüyorum. Gerçi, sendikacı arkadaşlarımız o işi yaşıyorlar, mutlaka doğru söylüyorlar ama. Yani belirli süreli sözleşmelerde kıdem tazminatı hakikaten alınamıyor mu? Yani bir iş hukukçusu arkadaşımız -varsa- hangi şartlarda kıdem tazminatı alınamıyor, bu konuyu açıklığa kavuşturursa memnun olurum çünkü Yargıtay kararları var benim bildiğim, belirli süreli sözleşmelerde de yararlanılabilen Yargıtay kararları var. Hangi hâllerde alamıyorlar, hangi hâllerde alıyorlar; o konu bir açıklığa kavuşursa...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teklifin bu maddesiyle, 4857 sayılı İş Kanunu'nda değişiklik yapılıyor değerli arkadaşlar. İş Kanunu'na göre esas olan sözleşme türü belirsiz süreli iş sözleşmesidir ancak kanunun 11'inci maddesiyle bu genel sözleşme türünün bir istisnası olarak belirli süreli iş sözleşmesi tanımlanmıştır. Maddenin birinci fıkrasına göre, belirli süreli işlerde veya belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşulların varlığı hâlinde belirli süreli iş akdi kurulabilir. Maddenin ikinci fıkrasıyla da bu kısıtlara uymama hâli düzenlenmiştir. Buna göre, objektif neden olmadan üst üste belirli süreli iş sözleşmesi yapılmışsa bu durumda sözleşme başlangıcından itibaren belirsiz süreli iş sözleşmesine dönüşmektedir.

Teklifle, 25 yaşın altındaki işçiler ile 50 yaşın üzerinde olan işçiler açısından nesnel koşullar olmadan belirli süreli iş sözleşmeleri yapılabileceği, bu sözleşmelerin birden fazla yapılabilmesi ve bu hâlde de zincirleme iş akitlerinin belirsiz süreli iş sözleşmesi türüne dönüşmeyeceği düzenlenmiştir. Teklif bu istisnayı düzenlemek için 25 yaş altı işçiler için 2 kısıt düzenlemiştir. Birincisi: 25 yaşına kadar bu tür sözleşme yapılabilecektir. İkinci kısıt ise her hâlükârda bu tür sözleşmelerin toplamda iki yıllık yapılabileceğidir. 50 yaş ve üzerindeki yaşlardaki işçiler için belirli iş sözleşmeleri toplamda iki yıl yapılabilecektir.

Bu teklif çalışma hayatını esnekleştirmeye yönelik bir düzenlemedir. 25 yaşın altındaki genç işçiler ile 50 yaş üstü işçilerin belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalışanları için İş Kanunu'nun 21'inci maddesinde düzenlenen işe iade hakları ortadan kaldırılmaktadır. İkinci olarak, bu işçilerin belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle bir yıl ve daha fazla çalışmaları hâlinde 1475 sayılı İş Kanunu'na göre hak kazandıkları kıdem tazminatı hakkı, bir yıldan az belirli süreli iş sözleşmesi yapılabileceğinden ortadan kalkacaktır.

Üçüncü olarak, bu işçiler belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalıştırılmadığından İş Kanunu'nun 17'nci maddesinde tanımlanan ihbar önellerini kullanamayacaklar ve belirli sürenin sonunda ihbar önel süresi olmayacağından ihbar tazminatına hak kazanamayacaklardır. Söz konusu düzenleme, aynı zamanda toplu iş hukuku açısından da dolaylı etkiye sahiptir. Her ne kadar bu işçilerin örgütlenme hakkı 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na göre bulunmaktaysa da bu tür bir sözleşme yapan işçiler, belirli iş sözleşmesi süresi sonunda, işverenin belirsiz iş sözleşmesi imzalamayacağı korkusuyla sendikaya üye olmaktan imtina edeceklerdir. Diğer yandan, söz konusu işçiler, toplu iş sözleşmesinin kapsamı dışında kalacaklar ve sendikalı iş yerlerinde ikinci statüde bir işçi kitlesi ortaya çıkacaktır. Aynı şekilde, söz konusu işçiler, iş yerinde çalışmakta olan işçiler arasında sayılırken sendikaya üye

olmayacakları nedeniyle sendikaların toplu iş sözleşmesi imzalayabilmeleri için gerekli olan iş yeri, işletme çoğunluğunu bulmalarında da işçilere oldukça sıkıntılar yaratacaktır bu madde; tümüyle gündemden çıkarılması gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Beko...

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP Hükûmeti son dönemlerde sıklıkla yaptığı gibi işçilerin, emekçilerin yıllar içinde büyük mücadelelerle kazandıkları hakları bir torba yasa düzenlemesiyle ellerinden almaya çalışmaktadır. “Esnek çalışma” adı altında Türkiye’de hayatını emeğiyle kazanan milyonların haklarını gasbetme amacını güden bir taslak hazırlanmıştır.

Teklif bir bütün olarak incelendiğinde, pek çok maddesiyle odağında işverenin bulunduğu, işçinin yok sayıldığını görmekteyiz. Tecrübelerimiz gösteriyor ki işveren odaklı kurgulanan düzenlemelerin işçiler yönünden olumlu sonuçlar doğurmayacağı kesindir.

Kaldı ki işveren lehine yapılan tüm bu düzenlemeler için İşsizlik Sigortası Fonu kaynak olarak kullanılmaktadır. Fon’un kurulduğu günden bu yana Fon’dan işverene verilen destek işçiye verilen destekten çok çok fazladır. Hatta, bu destek son yıllarda bariz bir şekilde işveren lehine kullanılmıştır. Fon’un oluşturulma amacı işvereni desteklemek değildir, işsiz kalan işçiye bu süreç içinde hayatını idame ettirecek imkân sağlanmasıdır. İşçiler ekonomik hayatın kurucu unsurlarıdır. Sosyal dengeler bakımından işçinin zayıflatılması ve yoksul bırakılması çalışma barışını olumsuz etkileyen unsurların başında gelmektedir. İşvereni yaşatmak adına işçi kesinlikle korumasız bırakılmamalıdır ancak AKP Hükûmeti ve saray, son on sekiz yılda ülke tarihinin en büyük sömürü düzenini yaratmış, yılların kazanımlarını tek tek yok etmeye girişmiştir.

Hepimizin hafızalarındadır, kısaca “İş Güvencesi Yasası” olarak bilinen 4773 sayılı Kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 9 Ağustos 2002 günü büyük mücadeleler sonucunda kabul edilmiştir. İşçiler açısından son derece önemli olan bu düzenleme, uzun yılların mücadeleleri sonucunda 3 Kasım 2002 Genel Seçimleri öncesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine girmiş ve sendikaların da büyük desteği ve çabaları sonucu kabul edilmiştir. Bu sonucun alınmasında on yıllardır süren bir mücadele, yüzlerce eylem, işçi sendikalarının bu konuda oluşturdukları ortak tavır, kamuoyunda sağlanan meşruluk belirleyici olmuştur. Bugün görüyoruz ki AKP Hükûmeti tüm bu kazanımları yok etmek peşindedir.

TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ’e bağlı sendikalarımızın 15 Haziran günü sendikal barajlar nedeniyle yetkileri düşmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilecek bir teklifle bu saydığım sendikalar tekrar yetki alamazlarsa sendikalarına bağlı olan 35 bine yakın işçi ve aileleriyle birlikte 100 bine yakın vatandaşımız mağdur olacaktır. Dolayısıyla, en kısa zamanda, geçmişte olduğu gibi, Meclisten üç yıllık toplu iş sözleşmesi yetkisinin derhâl verilmesi gerekmektedir. Mademki torba yasa düzenlemesi yapılmaktadır, hiç değilse işçilerin, emekçilerin lehine bir düzenleme yapın.

Değerli milletvekilleri, teklifte işçinin temel hakları sınırlandırılarak işverenin korunması hedeflenmektedir. Kanun teklifinin bütününe baktığımızda, işverenlere vergi ve prim teşvikleri artırılırken işçilerin kıdem tazminatlarının ve emeklilik haklarının adım adım kaldırılmasını içeren maddeler getirilmiş olduğu görülmektedir. AKP milyonlarca yoksula cennet vadederek iktidara gelmiştir, iktidar olduktan sonra yaptığı tek şey ise ülkemizi tamamen cehenneme çevirmek olmuştur. Yapılan şey işçiye cehennem azabında iş kolları ve işverene cennet sunmaktır. Getirilen bu teklifle belirli süreli iş sözleşmesinin önü açılmaktadır. Bu durumun iki önemli hukuki sonucu vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Beko, lütfen tamamlayalım.

KANİ BEKO (İzmir) – Bitiriyorum, peki.

Birincisi: Belirli süreli iş sözleşmesiyle çalışanlar İş Yasası’nın iş güvencesine ilişkin hükümlerinden yararlanamayacaklardır. İkinci önemli sonuç ise: Belirli süreli iş sözleşmesi süre bitimi nedeniyle sona erdiğinde işçi kıdem ve ihbar tazminatından yoksun kalacaktır. Madde hükmünün sonuçlarına bakacak olursak iş güvencesi hükümlerine tabi olmadan, kıdem, ihbar tazminatı ödemek zorunda kalmadan 25 yaş altı ile 50 yaş üstü yaş grubundaki işçileri çalıştırma olanağı elde edeceklerdir. Bu durum kıdem tazminatı hakkının adım adım yok edilmesidir. Kıdem tazminatı, işçinin ücretinin bir parçasıdır ve 13’üncü maaşıdır. Kıdem tazminatına el koymak, işçinin ücretine el koymaktır. Kıdem tazminatı her işçinin kazanılmış hakkıdır. Hükümet ise taşeron işçiler ya da bundan sonraki işe girecekler için getirilmek istenen esnek çalışma modellerini önererek işçi sınıfını güvencesiz çalıştırmayı amaçlamaktadır. Kıdem tazminatı işten çıkarma durumunda ödenen bir tazminat olmalıdır. Ancak Hükümet ile patronlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Beko.

KANİ BEKO (İzmir) – Bitiriyorum, son cümlem, bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

KANİ BEKO (İzmir) – Kıdem tazminatı işten çıkarma durumunda ödenen bir tazminat olmalıdır ancak Hükümet ile patronlar kıdem tazminatını işten çıkarma sonrası derhâl ödenen bir tazminat olmaktan çıkarmak istemektedir. Kıdem tazminatı olmayan işçinin iş güvencesi olmaz. Kıdem tazminatı işçilerin kırmızı çizgisidir. Kesinlikle işçiler kıdem tazminatını leş kargalarına yedirmeyecektir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu kanun teklifi -özellikle bazı maddeleri- yasalaşırsa sosyal devlet ilkesi uygulanmayacak ama tam tersine sosyal devlet ilkesi ağır bir yara alacak demiştik daha önce. İşte bu maddeyi de tam bu ifade ettiğim sosyal devlet ilkesinin yara alacağı bir madde olarak değerlendiriyorum. Bu teklifi de bu maddeyi de İş Kanunu’nun genel ilkelerine aykırı ve kanun ruhuna aykırı ve İş Kanunu sistematüğünü bozacak bir düzenleme olarak değerlendiriyorum.

İş Kanunu’nun 11’inci maddesini değiştirmeyi teklif eden 28’inci madde, 25 yaşından küçük ve 50 yaşından büyük işçiler için objektif koşullar olmadan belirli süreli iş sözleşmesinin yapılabileceğini teklif etmektedir. Son derece yanlış, son derece tehlikeli ve işçinin istismarına yol açabilecek bir düzenlemedir bu düzenleme. Bu maddeyle 25 yaşından küçük ve 50 yaşından büyük işçiler âdeta İş Kanunu’nun koruma kapsamından çıkarılarak işveren karşısında savunmasız bırakılmaktadırlar.

İş Kanunu’nda belirsiz iş sözleşmesi asıldır, belirli iş sözleşmesi ise istisnadır. Bu sebeple belirli iş sözleşmesi bazı şartlara bağlanmıştır. Objektiflik koşul şartı bunlardan en önemlisidir. Oysa bu teklifle objektiflik ilkesi kaldırılmakta ve 25 yaşından küçük, 50 yaşından büyük işçiler için, bu madde, belirli iş sözleşmesi, yaygınlaşmaya yol açacaktır.

Neredeyse çalışanların dörtte 1’ini yani yaklaşık 3,5 milyon işçiyi olumsuz etkileyecek bir düzenlemedir bu düzenleme. Bu maddenin işçi açısından çok ağır sonuçları olacaktır. Bu madde kapsamında olan işçiler, iş güvencesi, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, iş arama izin hakkı ve sendikaya

üye olma haklarından mahrum bırakılacaklardır. Yine, bu maddeyle işçilerin kazanılmış haklarının gasbedileceği ve işçi haklarının geriye gideceği bir durum söz konusudur. Bu, kabul edilemez bir durumdur.

Güçlü karşısında güçsüzün korunması hukukun genel ilkelerinden olup iş hukukunun doğuşu nedeniyle iş ilişkilerinde güçsüz olan işçinin korunmasına yol açmıştır. İşçinin işverene karşı ekonomik, hukuki ve kişisel olarak bağımlı olması nedeniyle onun işveren karşısında korunması iş hukukunun ana kuralı olarak kabul edilmektedir ama bu düzenlemeyle maalesef, bu ilke çiğnenmektedir. Bu sebeple bu maddenin geçmesi hâlinde iş ve çalışma yaşamında çalışma barışının bozulacağını düşünmekteyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN -Evet, lütfen tamamlayalım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Çünkü bu madde iş ve çalışma yaşamını temelinden sarsacak bir maddedir. Bu sebeple bu maddenin geri çekilmesinin Türkiye’deki çalışanlar açısından, işverenler açısından son derece yararlı olacağını düşünmekteyim. Derhâl çekilmesinin de yararlı olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN -Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Katircioğlu buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) -Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçekten de tartıştığımız bu madde, 44 madde içinde bence en önemli maddelerden biri, hatta en önemlisi. Demin, şahit olduğumuz gibi 3 tane işçi konfederasyonu bu maddenin geri çekilmesini önerirken işveren temsilcisi ise bunun tersini savundu yani genelleştirilmesi gerektiğini söyledi.

Şimdi, ben doğrusunu isterseniz, demin, Sayın Cemal Bey’e bir soru sordum ama cevabını da alamadım esasında. Yani, gerçekten biz ne bekliyoruz, ne yapıyoruz? Yani bu maddelerin ima ettiği şeyin adını açıkça koyalım, neoliberalizim dediğimiz şeydir. Neoliberal mantık, bu çerçevede esnek çalışma koşullarının yaratılmasıyla işçilerin sendikalaşmasının önüne geçerek iş ücretlerinin daha esnek hâle getirilmesini sağlamaya çalışan bir anlayışa sahipti. Fakat arkadaşlar izlemiyor musunuz? Bu iş bitti. Yani en son Davos’tan gelen sesleri duyduysanız, bu işin bittiğini, dünyanın en önemli ekonomik sorunlarının temelinde gelir dağılımındaki problemler olduğunu, bozukluk olduğunu söylüyorlar.

Şimdi, ben diyorum ki demin sordum, yani işverene bazı indirimler ve destekler veriyoruz. Niçin veriyoruz? Şimdi de aynı şeyi soracağım: Neden emek piyasasını esnekleştirmeye çalışıyoruz? Ücretler düşsün diye mi? Ya, zaten insanlar geçinmiyor. Ne yapmaya çalışıyoruz? Yani bunun sonucu açıktır ki bir kaynak transferidir bu, devletin gücüyle sağlanmış bir devlet transferidir başka bir şey değildir. Nasıl bir transferdir? Çalışanların daha az ücrete razı olarak işverenlerin kârlarını artırılmasına ilişkin bir transferdir. Ha şu olabilseydi, hani, bu tartışılabilir bir şeydi belki: Yani bu kârlılıkların artması sonucunda, işte, üretim artacak, yatırımlar artacak gibi bir meselede bizi ikna edecek argümanlarınız olsaydı, hani, belki o zaman bu benim açımdan da tartışılabilirdi. Çünkü ülke refahı çok daha önemli vesaire. Fakat böyle bir durum da yok bence. Dolayısıyla da ben, bunun hâlâ hangi mantıkla yapıldığını anlamış değilim. Çünkü baktığımda, Hükümeti, başka yasa önerileriyle, teklifleriyle gelirken son derece -nasıl söyleyeyim- iradi kararları destekleyen bir biçimde kanunlar getiriyor önümüze yani bir anlamda, şimdi tartıştığımız, neoliberal perspektifin dışında bir anlayışla teklifler getiriyor ama bir yandan da böyle artık eskimiş, bir anlamı kalmamış ve kesinlikle net bir şekilde işveren sınıfının lehine olan ve olacak olan bir düzenlemeyi getiriyorsunuz.

Bakın, ben sizeşunu söyleyeyim: Burada sayısal çoğunluğuz var bu geçer ama emin olun Türkiye'ye büyük bir rahatsızlık veren bir konu hâline dönüşecek olan bir meseleye “evet” demiş olacaksınız. Çünkü gerçekten de şu anda Türkiye'nin, Türk ekonomisinin sorunları bu konuştuğumuz konuların tam aksine önlemlerle çözülecek sorunlardır. Yine altını çizerek söyleyeyim: Çalışanların gelirlerini düşürmek değil, çalışanların gelirini artırarak bir üretim ve gelişme yolu bugün Türkiye'nin, Türk ekonomisinin önündeki duran opsiyondur. Yoksa, efendim “Maliyetleri düşürelim, kâr marjları artsın, ondan sonra yatırım bekleyelim.” falan böyle bir şey olmuyor, olmayacak da zaten. Olacak olan, dediğim gibi, zenginler daha zengin, yoksullar daha yoksul olacak diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aslında Sayın Katırcıoğlu dile getirdi, burada biz sabahleyin açılıştaki dedik keşke sivil toplum örgütleri sunum yapsalar veya konuşsalar. Aslında bu yasa hazırlanırken Türkiye'deki önemli 3 sendikal konfederasyon HAK-İŞ, TÜRK-İŞ ve DİSK işçiler adına burada dile getirdiler; 3 sendika da bir şekilde bunun doğru olmadığını, hem sendikal açıdan tehlikeli olduğunu hem de bunun giderek daha çok işverenin lehine gelişeceğini söylediler. Ve Türkiye İşveren Sendikalarından gelen beyefendi ne dedi? “Biz bunu destekliyoruz, yaş sınırını da giderek değiştirmeyi talep ediyoruz.” dedi. Ve baştan da sabahleyin de söyledik, bizim tercihimiz kimden yana olacak; büyük çoğunluktan mı, büyük kesimlerden mi yana olacak, bir azınlıktan mı yana olacak? İşsizlik Fonu'ndan veriyoruz, birçok kolaylık sağlıyoruz, vergi dilimlerinde kolaylık sağlıyoruz, bütün her şeyde bir kolaylık sağlıyoruz. Bir kere iş bulmak zaten zor, bir taraftan da “Bul ama hiçbir şeyden yararlanma, mahkûm ol.” Ya bu, Meclise nasıl gelecek? Şimdi arkadaşlarımız dile getirdi, daha önce de bu getirilmiş ve epeyce üstünde çalışılmış, geri atım atılmış. Yani bunun bu pandemi döneminde bir fırsata dönüştürülüp tekrar getirilmesi gerçekten kabul edilecek bir şey değildir. Yani bunun oylanmaya bile gelmemesi lazım. Burada 3 konfederasyon varken konuşulup bunun geri çekilmesi lazım. Hiç Meclis Genel Kuruluna da gitmemesinde yarar görüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi tabii, başlangıçta söylediğimiz, gitmesi gereken ihtisas komisyonlarına gitmeden her şey Plan ve Bütçe Komisyonuna gelince böyle oluyor. Aslında bu konu tabii Çalışma Komisyonunda görüşülmesi gereken bir konu. Yani buradaki insanlar, en azından kendim yani biz bu konunun uzmanı filan değiliz. Bu, hakikaten işçiye iyi bir şey getirecek mi, getirmeyecek mi ben bunu kestiremiyorum, buradaki konuşmalar çerçevesinde bir şey anlamaya çalışıyoruz. Hâlbuki bunun ihtisas komisyonu vardır, orada görüşülmesi lazımdı. Orada görüşülmeden burada görüşülen şeyin sağlıklı bir sonuca ulaşabileceğini ben tahmin etmiyorum.

Şimdi, burada bugün yapmamız gereken şey şu: Bugün ortada bulunan bir ekonomik ortam var, bir ekonomik gerçeklik var, buna bir fayda sağlayacak mı, sağlamayacak mı, bu gözle bakmamız lazım. Yani bugün normal istihdam koşullarının bile olmadığı, işten çıkarmanın yasak olduğu –çok doğru bir kararla- bir ortamda biz esnek çalışma getiriyoruz. Bunun kime ne faydası olacak, nasıl olacak bilmiyorum. Bu, ekonominin çok daha normal işlediği bir zamanda olabilir yani çalışılabilir, o

zaman konuşulabilir, tarafları dinleriz, ederiz, belli bir noktaya gidilebilir ama bugün için Türkiye'nin önceliğinin ben bu olmadığını düşünüyorum. Bu anlamda bu maddenin kanun teklifinden çıkarılmasının uygun olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Arkadaşlarımızın da işaret ettikleri gibi, hakikaten bu, çalışma hayatıyla ilgili çok önemli bir madde. Gördüğüm kadarıyla taraflar da şimdiye kadar bir araya gelip bu konuyu tartışmamışlar bile. Bir de kaç kişinin bu kapsama girip girmediği de sanırım Bakanlık tarafından tespit edilmemiş. Böyle bir durumda 25 yaş altı, 50 yaş üstü kaç kişi bu esnek çalışma kapsamına girecek, onun da tespit edilmesi lazım. Onun için bunu çekelim, tartışılsın, ondan sonra ele alalım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki efendim, teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, yaşa dayalı bir güvencesizlik öngörülmekte. Çok konuşuldu, ben çok az konuşacağım. Bir ayrımcılık söz konusu burada, yaşa dayalı olarak aynı zamanda. İşin tabii, hani kısır döngüsü, çelişkili tarafı şu: Anayasa madde 60 sosyal güvenlik hakkını tamı tamına düzenliyor, bir önceki madde gençliğin korunması bir sonraki maddede de yaşlıların korunması. Burada ise tam tersine bu yasa belirli bir yaşın altında olan veya belirli bir yaşın üstünde olan kişilerin orta yaşlara göre korunmamasını öngören ve yasa yoluyla ayrımcılık yaratan bir düzenleme ve bu ayrımcılığın hiçbir haklı ve meşru nedeni yok. Bunun gerekçesini okudum, göremedim ve burada üçlü eşitsizlik yaratılıyor: Bir, yasa önünde eşitsizlik; iki, fırsat ve olanak bakımından eşitsizlik -çünkü aynı işi yapan- ve üçüncüsü de Latinlerin haysiyete verdiği anlam “dignitas” yani yapılan iş açısından. Bir kişinin yaptığı iş eğer işi yapma açısından bir fark yoksa -25 ve 26 yaşındaki veya 49 ve 51 yaşındaki bir işçi arasında- o zaman siz böyle bir güvencesizlik yaratan ayrımcılık yapamazsınız. Dolayısıyla haysiyet yönünden de eşitsizlik yaratıyor. Gerçekten ben de bu düzenlemenin geri çekilmesini öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şener buyurun, lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, bu madde yani 28'inci madde bizim iş hukukumuzda köklü bir değişiklik meydana getiriyor. İş Kanunu'nun 11'inci maddesi belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmelerini düzenliyor. Ve burada belirli süreli işlerin ne olması gerektiği objektif kriterlere bağlanmış durumda. Dolayısıyla bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarındaki vurgulanan objektif kriterler yerine gelmediği takdirde belirli süreli iş sayılmıyor. Bu teklifle ilave edilen husussa şu: 25 yaş altı ve 50 yaş üstü olan kişilerle bu İş Kanunu'nun 11'inci maddesinin birinci, ikinci fıkralarındaki objektif kriterlere bağlanan koşullar aranmaksızın işveren sürekli belirli süreli iş sözleşmesi yapacak. Yani bunun anlamı şudur: 25 yaş altı ve 50 yaş üstü işe girecekler belirsiz süreli iş sözleşmesinden fiilen piyasada mahrum kalacaklardır. Zorunlu olarak belirli süreli işlerde çalışma konumunda kalacaklar ve bu zamanla da ana iş sözleşmesi niteliği kazanacak özelliklere sahip. Bu, gerçekten, genç nüfus en dinamik nüfus, okuma oranının en fazla olduğu nüfus, iyi üniversitelerden mezun olan bir kesimi ifade ediyor; Türkiye'nin

küresel rekabette en fazla yararlanması gereken bir kesim olduğu hâlde bunlar daha kötü koşullarda ve birtakım sosyal, ekonomik haklardan mahrum olarak işe başlamaya mahkûm ediliyorlar. Böylesine bir düzenleme, ülkenin genel ekonomik gidişatını da bozacak özelliklere sahiptir. Yani neye prim veriyor sistem diyoruz ya burada eğer okumuşsanız, kendinizi yetiştirmişseniz, bilgi birikiminizi, yeteneğinizi artırmışsanız siz normal bir iş sözleşmesiyle çalışma hakkına sahip bile olamayacaksınız ve bu sistemi algılamayı, piyasayı, piyasanın kendisini yenilemesini topyekûn bozacak ve değiştirecek bir durumdur. Dolayısıyla böyle bir maddenin mutlak surette Plan ve Bütçe Komisyonundan değil ama Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonundan geçmesi lazım. Burada biz daha çok ekonomik boyutuna bakıyoruz ama burada çalışma düzeniyle ilgili radikal, köklü bir değişiklik var. Arkadaşların görüşlerine katılıyorum, mutlak suretle oradan geçmeli. Oradan geçmeden bunun yürürlüğe girmesi büyük sakıncalar doğurur diye bakıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu madde üzerine, evet, çok konuşma yapıldı benden önce fakat geneli üzerine konuşmamda da bu konuya değindiğim için söz alma ihtiyacı duydum çünkü çok önemsiyorum bu maddeyi ve -en son söyleyeceğimi başta söyleyeyim- bunun kanun metninden çıkarılması gerektiğini düşünüyorum ve çıkarılmasını öneriyorum ben de. Tüm konuşmacı arkadaşlarımızın başka komisyonda görüşülmesi gerektiği görüşüne de katıldığımı belirtmek istiyorum.

En başta da söylediğim gibi, burada çok teknik bir düzenleme var ama görünen hâliyle, bize görünen hâliyle çalışma hayatındaki kişiler arasında bir eşitsizliğe yol açacağı görülüyor. 25 yaş doğru bir belirleme değil, daha önce belirttiğim gibi; insanların yuva kurdukları, ev geçindirdikleri, hayata atıldıkları bir yaş yani ne genç ne çocuk çalışan olarak tanımlayamayız bu yaştakileri. Böyle bir yaş sınırlaması doğru değil. Aynı şekilde 50 yaş altı kişiler için de çalışanlar için de geçerli.

Aynı zamanda işverenlerin... Şöyle bir şeyi de paylaşmak istiyorum: İşverenlerin ara yaşlardaki nitelikli personeller yerine belirli süreli çalıştırma kapsamındaki bu kişileri kendileri için daha faydalı görebilip onları tercih etmeye de zorlayabilecektir bu; yani biraz daha zorlarsak bu kanun teklifini, işverenlerin ara yaşlardaki nitelikli kişiler yerine 25 yaş altı ve 50 yaş üstü kişileri tercih etmesine de sebep verebilecektir diye düşünüyorum açıkçası; bu çekincem de kayda geçsin istiyorum.

Ayrıca ileriye dönük, kıdem tazminatı hakkında hakikaten kalıcı hasarlar, yani insanların hakkı olan kıdem tazminatı hakkında kalıcı hasarlar ortaya çıkaracağını da düşünüyorum. Ama yine ihtisas komisyonunda konuşulması ve görüşülmesi gereken bir konu bu. Yani görüntü şu: Şimdi kıdem tazminatı -ki çok tartışılıyor kıdem tazminatıyla ilgili düzenleme biliyorsunuz, insanlarda da öyle bir endişe var, kıdem tazminatı hakkının kaybolması şeklinde- bir kale ise bu madde sanki bir Truva atı gibi getirilmiş görünüyor. Bu Truva atı gibi görünen maddeyi tekliften çıkaralım. Eğer çok gerekiyorsa ihtisas komisyonunda, kendi ihtisas komisyonunda görüşülmesini sağlayalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şu bilgiyi size vereyim: Meclis Başkanlığımızca tali komisyon olarak Sağlık, Aile ve Sosyal İşler Komisyonu ile Adalet Komisyonuna aslında bunlar havale edildi ancak Komisyonlardan bize görüşmeyeceklerine dair bir yazı geldi. Bunu da sizinle paylaşmak istedim.

ERHAN USTA (Samsun) – Onlar kendi işi olan maddeyi görüşmüyorsa biz niye görüşüyoruz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bana sormayacaksın Sayın Usta, o komisyona soracaksın.

Evet, teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Biz de görüşmeyelim o zaman.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sorabilirsiniz Sayın Emecan.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; çok sayıda milletvekilimizi dinledim. Hakikaten hayretler içindeyim. Bizim bu belirli süreli iş sözleşmelerinin 25 yaş altı ve 50 yaş üstünde esnek uygulanabilmesine ilişkin yeniden düzenlenmesiyle ilgili getirdiğimiz teklif... Hayretler içindeyim, şunun için: Maksadımız 25 yaş altındaki ve 50 yaş üzerindeki insanların iş gücü piyasasına daha kolay girebilmelerini düzenlemek. Yoksa çalışanların haklarından geriye gidişle ilgili bir şey, kesinlikle böyle bir durum söz konusu değil. Tabii, konu hakkında akademik çalışmalar yapılabilir, ihtisas komisyonlarında konuşulabilir; sendikacılarımızın görüşlerine saygı duyarım ama iş sözleşmeleri 2 türdür, ya belirsiz ya belirli. Bunlar da İş Kanunu’muzda düzenlenmiş. 2003 yılında çıkarılan 4857 sayılı İş Kanunu’nun 11’inci maddesinde ne diyor? Belirli süreli işlerle ilgili tanımı var açıkça ve orada bazı kısıtlamalar var. Özet olarak şunu söylemek istiyorum: Bu maddenin getirilmesindeki amaç, 25 yaş altı ve 50 yaş üstündeki çalışanlara bu kısıtlamaları kaldırmak, onların önünü açmak. Yani, sabahdan beri konuştuğumuz bu kanunun esas ruhu, zaten istihdamı geliştirmek. Şunu ben kabul edemem yani: “Sadece işvereni koruyucu maddeler.” Bakın, başından beri görüştüğümüz ve görüşeceğimiz birçok maddenin esas istihdam. İstihdam 2 taraflıdır: Bir işveren var, bir de iş gören. Elbette burada iş göreni ağırlıklı olarak koruyoruz ama işveren olmadan da iş gören olmaz. Kaldı ki değerli arkadaşlar...

KANİ BEKO (İzmir) – Neyi koruyor Allah aşkına ya! Dünyadan haberi yok. Bırak Allah aşkına ya! Karşında çocuk mu var?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, lütfen, Sayın Beko, oturunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sözleşme çift taraflı bir işlemdir. Hiç kimseyi belirli süreli sözleşme yapmaya zorlamıyoruz, öyle bir şey yok, olamaz. Kaldı ki bu Türkiye’ye mahsus bir iş de değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkürler.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Benim önümde çalışmalar var; Almanya, Hollanda örnekleri, İngiltere örnekleri, Belçika, Fransa gibi örnekleri var ama bu maddenin getirilmesinin esas amacı, iş gücü piyasasına 25 yaş altı gençlerimizin ve 50 yaş üstü tecrübelilerimizin daha kolay girmesini sağlamaktır; bundan başka bir amacımız yoktur.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, ben bir şey soracağım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Güzel güzel konuştu da Sayın arkadaşımız. Şimdi, bu kanun, İş Kanun’u temel bir kanun. Yani bu paketi aşağıda temel kanun diye görüşeceğiz ama bu temel kanun değil zaten. Bütün kavramları bozduğumuz için başımıza ne geliyorsa geliyor. İş Kanunu temel bir kanun, 11’inci maddesinde de 2 kavramı çok net bir şekilde tanımlamış. Nedir o 2 kavram? Belirli iş sözleşmesi. Ve belirsiz iş sözleşmesi. Ve belirli iş sözleşmesinin ne demek olduğunu birinci, ikinci

fıkra tanımlamış, işin niteliğine dayalı olarak tanımlamış. Belirli iş sözleşmesi olabilmesi için işin geçici sürede yapılır olması, belli bir sürede tamamlanmış olması lazım. demiş ve o niteliği haiz olmayan işlerde çalışanların bu kapsamda sözleşme yapmasının önünü tıkamış; bu, temel bir tanım. Siz, şimdi bu getirdiğiniz teklifle bir temel yasanın bir temel tanımını ortadan kaldırıyorsunuz. Diyorsunuz ki “Yaşı 25’den az, 50 yaşından yukarı olanların çalıştığı işler ister süreli olsun, ister süresiz olsun süreli sözleşme yapar.” Ya, böyle bir hukuk mantığı olmaz ki.

KANİ BEKO (İzmir) – Anayasa’ya aykırı ya!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Her şeye aykırı. Hayatın gerçeğine de aykırı, kanuna da aykırı, Anayasa’ya da aykırı; her şeye aykırı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Eğer teşvik etmek istiyorsanız 25 yaş altı çalışmak isteyenleri başka şekilde teşvik edin. Deyin ki “25 yaş altında istihdam yaparsa işveren, onun sigorta primini devlet ödeyecek.” deyin, o da bir teşvik ama kavramları eğip bükmeyin, kavramları ihlal etmeyin, maddeye ihanet etmeyin daha doğrusu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk lütfen... Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Size bir sorum olacak ama ondan önce Sayın Öztürk’e şunu söylemek istiyorum: Evet, “İşvereni koruyucu bir kanun teklifi, destekleyici.” dediniz ama yani hep işverenleri...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Söylediniz, “işvereni destekleyici” dediniz. Hep işverenleri...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, işçi için de...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Önce işveren... İşçiye korumuyor efendim burada.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, öyle değil, işçinin de...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Neyse efendim.

Sayın Emecan, siz devam edin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Burada, çalışanı koruyan hiçbir şey yok. Yeni bir teamül, yeni bir kanun, yeni bir uygulama geliyor.

İşvereni hep çalışan üzerinden destekleyici düzenlemeler getiriyorsunuz; bakın, hep çalışan hakları üzerinden işvereni desteklemeye yönelik. Yani burada üretimi destekleyen, ticari faaliyetleri destekleyen uygulamalar getirin.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Emecan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşım, söz vereceğim. Sayın Öztürk, söz vereceğim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Lütfen, tamamlamama müsaade edin, ondan sonra varsa bir cevabınız söyleyin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan, buyurun siz.

Sayın Öztürk, söz vereceğim size, son sözü size vereceğim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani bütün düzenlemelerde işverene destekler hep çalışan üzerinden yürüyor. Lütfen, başka faaliyetleri destekleyin yani bu şekilde olmaz.

Sayın Başkanım, tali komisyonlarla ilgili...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tali komisyonlara giden kanun teklifleriyle ilgili, tali komisyon “Biz bunu görüşemeyiz.” diye beyan ederken herhangi bir gerekçe sunuyor mu ve sunmaları gerekiyor mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yazının içeriğini bilmiyorum ama biliyorsunuz, havale etme yetkisi bizde değil, Meclis Başkanlığında. Meclis Başkanlığı asli komisyon ile tali komisyonları belirliyor, ona göre gönderiyor. Tali komisyonlardan bize gelen yazı görüşemeyecekleri yönünde.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, tali komisyonlara bütün giden şeyler nereye geliyor? Plan ve Bütçe Komisyonuna geliyor. E, şimdi, biz burada o tali komisyonların “Efendim, görüşemeyiz.” diyerek gönderdikleri maddeleri görüşüyorsak o zaman, lütfen -sizden ricamız- o tali komisyonlar bir maddeyi, kanun maddesini neden görüşemediklerinin gerekçesini de bize sunsunlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, maddeyi oyladım.

Şimdi çok sayıda arkadaşımız yine söz istiyor, söz vermeyeceğim, kusura bakmayın. “Vereceğim.” diyordum ama maddeyi oyladık arkadaşlar, onun için geçiyorum.

KANİ BEKO (İzmir) – Bir sefer verin ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bakın, aynı şeyleri söylediniz, fazlasıyla süre verdim. Lütfen, geçelim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Biz Çalışma Komisyonu üyesiyiz, tutanağa geçmesi açısından birkaç cümle...

KANİ BEKO (İzmir) – Çalışma Komisyonu üyesiyiz, bizim de...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Beko, size uzun uzun söz verdim.

Değerli arkadaşlar, 29’uncu madde -okundu madde- İŞKUR personelinin soruşturma izninde genel hükümlere tabi olmasını; İŞKUR Genel Müdürü, Yönetim Kurulu üyeleri ile kurum personelinin 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun’a tabi olmasını öngörüyor; teknik bir düzenleme. Bunu zaten açıklamıştı. Bununla ilgili söz talep eden varsa, 29’uncu maddeye yönelik söz vermek istiyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Önce öğrenmek istediğim husus şu: Bu, İŞKUR Yasası yapılırken, kabul edilirken bu mesele atlandı mı, yoksa gelişmeler muvaceshesinde böyle bir ihtiyaç mı doğdu? Bu ihtiyaç niye doğdu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, önemli bir soru.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Normal bir prosedüre baktığımızda doğru olan, diğer devlet memurlarının hakları ne ise bu memurların da haklarının aynen onların seviyesine çıkarılması gibi görülüyor fakat Türkiye’de olan bitenlere baktığımızda insanın kafasını kurcalamayan birtakım işler yok da değil. Çok önemli bir kurum, harcamacı bir kurum ve siyasette seçmen ile siyasi mekanizma arasında bir ara yüz. Son derece önemli, siyasette seçmenin kılcal damarlarına kadar girebilen bir kuruluş. Acaba bu harcamacı kuruluş bir iş yaptı, bir yanlışlık yaptı da “İleride karşımıza çıkar, dolayısıyla bugünden bunun tedbirini alalım.” diye mi yapılıyor? Bu, niyet okumak değil. Buna bizi ikna edin; niçin bu getirildi, niye yapıldı, bunu söyleyin bize.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu madde İş Kurumu için özel olarak getirilmişti. Devlet memurlarının tabi olduğu kısıtlamalara tabi olmasınlar, özellikle çalışanlarla ilgili, iş arayanlarla ilgili herhangi bir haksızlık durumunda onların açacağı davalarla ilgili olarak 657’de olan kısıtlamalar söz konusu olmasın diye getirilmişti; şimdi bunu kaldırıyoruz aradan geçen yıllar sonra. Nereden bu ihtiyaç doğdu? Çok mu rahatsız oldu kurum çalışanları bundan, açılan davalardan? Çok mu dava var bu konuda açılmış? Bunları öğrenebilir miyiz acaba? Nereden çıktı bu kadar farklı konular arasında birdenbire bu konu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Yılmaz ile Sayın Kuşoğlu’nun soruları aynı aslında.

Sayın Usta’ya söz vereceğim.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben bir önceki maddeyle ilgili hâlâ şunu söylemek istiyorum: Yani, esas işi olan komisyon çalışma hayatıyla ilgili bir maddeyi görüşmeyi reddediyorsa bizim de ana komisyon olmamamız gereken bir maddeyi görüşmemiz bence yanlıştır. Bunu Başkanlık makamının, yani Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığında madem diğer komisyonlar da başkanlar reddediyorsa Sayın Başkan bunu da sizin bu anlamda reddetmeniz gerekirdi.

Bir de aslında bu rakamları, bu bilgileri arkadaşlar bize verebilirler. Kriz dönemlerinde -yani bunun mutlaka diğer ülkelerde örnekleri vardır- ilk işten çıkartılanların esnek çalışanlar olduğunu biliyoruz. Buna ilişkin mutlaka çalışmalar vardır, bu bilgiyi de bizimle paylaşırlarsa iyi olur çünkü Sayın Öztürk: “İşçiye korumak için yapılan bir şey.” şeklinde söyledi az önceki maddede. Tam tersine kriz dönemlerinde biz, esnek çalışanların öncelikle çıkartıldığını biliyoruz.

Şimdi, bu maddeye gelecek olursak ben de benzer şeyi soracağım. Tabii son dönemde İŞKUR üzerinden bir istihdam politikası uyguluyor Hükümet. Yani her şey İŞKUR üzerinden, İŞKUR’a ciddi kaynaklar ayrılıyor, ciddi para harcıyor ve işte, kırk yıldır aklınıza gelmeyen bu husus şimdi aklımıza gelip diyoruz ki “Ya bunları bir koruma altına alalım, ne olur ne olmaz, bu kadar para harcadılar.” Burada o zaman ben hemen şunu sorarım: Yani ne yaptılar, ne tür usulsüzlükler yaptılar, bir yolsuzluk mu var? Mesela biz şunları siyaseten sahada biliyoruz, parayla ilgili olan işleri bilemiyorum ama sahada gözümüzle gördük biz; İŞKUR üzerinden eleman alımlarında AK PARTİ’nin il ve ilçe teşkilatlarının verdiği listeler alınıyor. Şimdi, tabii yarın bunlara karşı bir dava açılacak; bir haksızlık hukuksuzluk, bu hukuksuzluk ortaya çıktığında, bu yöneticileri korumak için yapılmış bir şey gibi duruyor bu...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Noter huzurunda kuralar...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, ne noter huzurunda kura?

Şimdi, uzatmak istemiyorum. O sonradan geldi, noter huzurunda kura denildi, tamam mı? Kuraya kimler giriyor, hiçbir eleme yapılmadan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, arkadaşlar, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman burayı açalım, bu önemli bir husus.

Hiçbir eleme yapılmaksızın herkes kuraya giriyor, ondan sonra o şartları taşımayanlar kuradan sonra, o şartları taşımayanlar kuradan çıkmış ama şartları taşımayanların yerine...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya arkadaşlar, bunlar konumuz dışında yani, şimdi...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, niye konumuz dışında Sayın Başkan? Ne konuşacağımıza ne karışılıyorsunuz!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ne demek ne karışılıyorsunuz ya!

ERHAN USTA (Samsun) – İŞKUR’un yaptığı işi söylüyorum ben. Yani o zaman elimize bir metin verin okuyalım. Öyle şey olur mu, konumuzun dışında olur mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Usta, size Sayın Güneş bir şey ifade etti, siz de ona cevap veriyorsunuz. Sayın Güneş’in yaptığı da yanlış, sizin yaptığınız da yanlış.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Güneş’in yaptığı, benim zaten söylemek istediğim şeyi açtı, teşekkür ederim kendisine. Yani, şimdi...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Doğru söylemiyorsunuz...

ERHAN USTA (Samsun) – Bakın, bura üzerinden bir istihdam, yarın... Bu taşeron meselesinde oldu, 4/B meselesinde oldu; arkadaşlar bunları hep yaşadık bu ülkede. Yani, ülkenin bir eleman istihdam politikası vardı, bu politikanın dışına çıkıp tamamen keyfi olarak, hiçbir objektif kritere bağlı olmadan taşeron üzerinden elemanları aldık, onlara kadro vermek durumunda kaldık; bu, bir zaruretti. Ondan sonra, 4/B çalışanları aynı şekilde oldu, hepsine kadro verdik. Şimdi, buradan bir istihdam politikası yürütülüyor, son derece sağlıklı. Ne çalışanın işine yarıyor ne devletin işine yarıyor. Dokuz ay alıyorsun ondan sonra da tamamen siyasi argümanlarla alınıyor, daha sonra bir sene çalışmıyor, tekrar bir dokuz ay daha alıyorsun. Ne insanlar kendisini yetiştirebiliyor ne devlete düzgün bir iş görebiliyorlar. Bu konuyu aslında bir konuşmak lazım, başlı başına yanlış bir şey. Şimdi, bu kadar kaynağın kullanıldığı; bu kadar istihdam yapılmasına vesile olan, aracı olan, Sayın Durmuş Bey’in dediği gibi “ara yüz” durumunda olan bu kurumu şimdi tabii koruma ihtiyacı ortaya çıktı; bu, bu nedenle getirilmiş bir şeydir ve kesinlikle yanlış bir şeydir. Bugüne kadar uygulama nasıl geldiyse bundan sonra da öyle olmalıdır.

Şu soruyu soralım, yani bize daha doyurucu bilgi verilsin: İŞKUR üzerinden son on yılda istihdam edilen kişi sayısı nedir? Yıl yıl bunu sizden istirham edelim. İŞKUR’un kullandığı kaynaklar, geçmişle mukayeseli olarak bize bir söylensin ve böyle bir ihtiyacı sadece yani bizden önceki bu işle ilgili kanun yapanları veya kamu idarelerini zorlamayalım. Yani, şu anda Çalışma Bakanlığındaki bu kişilerin hepsi bundan on yıl önce de Çalışma Bakanlığındaydı. Bugüne kadar aklımıza gelmedi de bugün niye böyle bir şeye ihtiyaç duyuyoruz, bu konuda da bize bir açıklama yapılırsa memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akif Hamzaçebi buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Konuya ben biraz farklı bir açıdan yaklaşacağım. Kamu görevlileri hakkında suç işledikleri iddiasıyla cumhuriyet savcılarının doğrudan harekete geçmemesinin nedeni kamu hizmetlerinin sürekliliğidir. Eğer her şikâyet nedeniyle cumhuriyet savcıları harekete geçecek olursa kamu görevlileri ve kamu hizmeti bundan büyük bir zarar görür. Bu, ta Osmanlı İmparatorluğu zamanında fark edilmiş ve 3 Mart 1927 tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat çıkarılmıştır. 1876 Anayasası’na göre, Meclis-i Mebusanın toplanmadığı, Meclis-i Umuminin toplanmadığı hâllerde padişah geçici olarak bir kanun çıkarabiliyordu, buna “kanunu muvakkat” deniyordu. O çerçevede çıkarılmış olan bir kanundur ancak o kanun kanunu muvakkat olmasına rağmen 1999 yılına kadar yürürlükte kalmıştır. 1999 yılında -hâlen yürürlükte olan- 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun yürürlüğe girmiştir. Bu ilke doğru bir ilkedir. Kamu görevlileri sürekli olarak kendilerini savcı

karşısında bulacak olurlarsa gerçekten kamu hizmeti çok daha yapılmaz bir hâle gelebilir. O zaman, bürokraside imza atmak zorlaşır, adım atmak zorlaşır. Bu, doğru bir ilkedir ancak bu ilke doğru olmakla birlikte, Türkiye İş Kurumu Kanunu kabul edilirken neden bunun aksine bir kural benimsenmiştir, doğrusu bunu merak ediyorum. Genel ilkeye Türkiye İş Kurumu personeli de dâhil etmeyi doğru buluyorum, doğru buluyorum ama neden daha önce farklı bir ilke benimsenmiş, genel kuraldan ayrılmış? Bunu biraz açıklamakta, bunun üzerinde durmakta yarar var. Türkiye İş Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri ile personeli 4483 sayılı Kanun kapsamında alınırken, Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 14'üncü maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılırken üçüncü fıkrayı da düşünmekte yarar var o zaman çünkü ikinci ve üçüncü fıkralar birbirini tamamlayan fıkralardır. Üçüncü fıkra -aynen okuyayım- diyor ki: "Kurum iş ve işçi arayanların isteklerini karşılayamamaktan ve hizmet akdi yapılmasına aracılık ettiği hallerde, tarafların ileri sürecekleri zarar ve ziyandan sorumlu değildir." İlk bakışta çok doğru bir hüküm gibi geliyor ama Kurumu âdeta her şeyden muaf tutuyor. Yani personel koruma altına alındığı gibi, Kurum da koruma altına alınmış burada. Oysa Kurum çalışanının herhangi bir nedenle iş arayan bir kişiye vermiş olduğu zarar nedeniyle Kurumun da sorumlu olması esas olmalıdır. Kişi Kuruma karşı dava açabilir, sonra Kurum dönüp personeline rücu eder. İkinci fıkrayı yürürlükten kaldırırken üçüncü fıkrayı bir daha düşünmekte yarar var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yine çok sayıda söz isteyen arkadaşımız var, söz vereceğim ama şu ana kadar konuşan arkadaşlarımızın ağırlık olarak söyledikleri şey: "Neden biz bu değişikliği yapıyoruz? Geçmişte neden böyle bir düzenleme vardı, bugün niye böyle yapıyoruz?" İkincisi de, yine, Sayın Akif Hamzaçebi'nin ifade ettiği hususlar.

Ben Sayın Öztürk'e ve ilgili Bakan Yardımcısı Sayın Ahmet Erdem'e -o da söz almak isterse- her ikisine söz vermek istiyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır, size söz vereceğim, onları bir dinleyelim, eğer ihtiyaç duyarsanız yine söz vereceğim ama aynı soruları soruyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Aynı şeyleri söylemeyeceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bakın, 4-5 arkadaşımız sordu, o cevapları alalım, ondan sonra size söz vereceğim efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Benden sonra tekrar mı söz vereceksiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, söz veririm efendim, memnuniyetle yani sorunuz varsa, memnuniyetle söz veririm, hiç merak etmeyin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ya, niye yani? Benim söyleyeceklerim üzerinden onlar belki konuşacaklar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, peki, bekleyelim o zaman, memnuniyetle.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Neden böyle yapıyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Tamam Sayın Sındır, buyurun, buyurun.

Hayır, hep ayın sorular sorulduğu için...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani bu davranışınız benim söyleyeceğimin bir öneminin olmadığı gibi bir algıya neden olur, böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Öyleyse özür diliyorum, kusura bakmayın, öyle bir anlayış kesinlikle yok.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Belki o kadar önemli bir şey söyleyeceğim ki Sayın Öztürk ve oradaki bürokratlar buna yanıt vermek zorunda kalacaklar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, buyurun efendim, sizinle devam edelim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bakın, ben size 10 Temmuz 2020 tarihle bir haber iletiyorum: “İŞKUR, güvenlik soruşturmasına dair kararlarda mahkeme kararlarını uygulamıyor.” haber başlığı bu. “İŞKUR’a sözleşmeli olarak yerleşen bazı adayların atamaları güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlandırılması nedeniyle iptal edilmiştir. Güvenlik soruşturmaları olumsuz sonuçlanan personel dava açmış ve davayı kazanmışlardır ancak mahkeme kararlarının gereğinin otuz gün içinde yerine getirilme zorunluluğu bulunmasına rağmen, İŞKUR’un bu otuz günlük süreyi geçirdiği ve bir işlem yapmadığı belirtilmektedir. Mahkeme kararlarının gereğini otuz gün içinde yerine getirmek bir kanuni zorunluluk olup İŞKUR Genel Müdürlüğünün bu kanuni zorunluluğu aşarak görevi kötüye kullanmayla sonuçlanabilecek işlemlerden kaçınması gerekmektedir.” bu bir gazete haberi, 30 Temmuz 2020. Şimdi, biz getirdiğimiz bu düzenlemeyle artık mahkemeye değil, direkt devlet memurları gibi 4483 sayılı Kanun kapsamında izne tabi olacak. Değerli arkadaşlar, nereden, kimden neyi kaçırıyoruz? Bu mudur gerekçesi, ben bunu merak ediyorum. Sorum da bu şekildedir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Sındır çok teşekkür ediyorum.

O zaman tüm arkadaşlara söz vereceğim, ondan sonra Sayın Öztürk size söz vereceğim.

Sayın Kaboğlu, buyurun lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan, çok kısa.

Hukuk devletinin tanımlarından biri şudur: Yöneten ve yönetilenlerin hukukça eşit yönetildiği devlettir, tanımlarından en önemlisi. Bizim Anayasa’mızın 2’nci maddesine göre, hukuk devleti olduğuna göre, bu tür ayrıcalıkları elden geldiğince en aza indirmek gerekir. En aza indirirken... Biz giderek artırıyoruz ve hukuk devletine aykırılık durumunu daha da derinleştiriyoruz.

Bu kadar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Demirtaş, buyurun lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, bu madde üzerine değil de az önce yaşanan gelişmeler üzerine bir açıklamada bulunmak istiyorum...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ah, anladım.

Şöyle, size söz verecektim ama bir anda tüm arkadaşlar söz isteyince açıkçası... Yani, oyladık da... Dolayısıyla kusura bakmayın yani konuyu kapatmak istedim çünkü neticede müzakere edildi, oylandı ama bir anda tüm arkadaşlar da basınca...

Buyurun siz, evet.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şimdi, Sayın Başkanım siz şöyle bir ifade kullanmıştınız: “Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu bu maddeleri görüşmek istemiyor yönünde görüş bildirdi.” şeklinde bir ifade kullanmıştınız, onu düzeltme maksadıyla...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Görüşmeyeceklerini ifade ettiler dedim...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet, ben, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda Cumhuriyet Halk Partisinin 6 üyesinden birisiyim ve CHP sözcüsüyüm. Bize bu konuda Başkan tarafından iletilen herhangi bir evrak gelmedi. Bunun, AK PARTİ’li Sayın Başkanın kendi tasarrufu olduğunu ifade edip kayıtlara geçmesi maksadıyla söz istemiştım, bu şekilde maksat hasıl oldu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama bu arada söz almışken de yine kanun teklifi sahibi Sayın Cemal Öztürk’ün bir önceki maddenin neden çıkarılmasını, istenmediğini anlayamadığı yönündeki ifadelerine de bir iki atıfta bulunmak istiyorum.

Sayın Öztürk’ün, anladığım kadarıyla, iş ve çalışma yaşamına biraz uzak olduğunu düşünüyorum bu açıklamalarından. Madde görüşmeleri sırasında üç büyük konfederasyon temsilcisi bu maddenin neden çıkmaması gerektiğini, 28’inci maddenin neden çıkmaması gerektiğini etraflıca -yani olmamasını, geri çekilmesini- izah ettiler. Yani 3 büyük konfederasyonun temsilcisi bu konuda görüş birliğine varmış iken ve muhalefet de bu yönde görüş bildirmişken bence bu teklif sahiplerinin tekrar kendilerini “check” etmelerinde yarar görüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Öztürk önce size sonra Sayın Ahmet Bey, Ahmet Erdem Bey’e vereceğim.

Yine İŞKUR ekibi burada herhâlde değil mi arkadaşlar? Buradalar.

Peki, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; şimdi, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü personeli kamu personeli olduğu hâlde, diğer kamu görevlilerinin aksine 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun’a tabi tutulmamış. Bu niye tutulmamış? Gerek kanun teklifi Komisyonumuza gelmeden önce yaptığımız çalışmalarda, gerekse sizlerin dile getirdiğiniz sırada, Sayın Bakan Yardımcımla ve değerli bürokrat arkadaşımızla bunu burada da müzakere ettik, bunu tespit edemedik. Yani 2003’te -gerekçelerde de böyle bir şey yok- niçin ayrı tutulmuş bunu bilemiyoruz, bilen varsa lütfen dile getirsin. Ancak bir şey var, bunlar Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü uhdesinde çalışan ki 9.930 İŞKUR personeli, bu konuda Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun’a tabi tutulmadıkları için yargılanmalarında kamu görevi yaptıkları hâlde, memur oldukları hâlde büyük bir tedirginlik içindeler, yaptıkları işler dolayısıyla. Biraz önce Sayın Akif Hamzaçebi Bey söyledi, bunun düzeltilmesi lazım. Anayasa hukukçumuz da eşitlik ilkesinden söz ediyor, burada bir eşitsizlik söz konusu. Bu nedenle, kurum personelinin kamusal görev ve hizmetleri yerine getirirken işledikleri suçlar nedeniyle doğrudan ceza soruşturması ve kovuşturmasına tabi tutulmamalarına ilişkin usul ve esasları düzenleyen 4483 sayılı Kanun kapsamına alınması amaçlanmaktadır, bu İŞKUR personelinin soruşturmasının izne tabi olması konusuyla ilgili.

Sayın milletvekilimiz benim şahsımla ilgili bir sataşmada bulundu, ona da cevap vermek istiyorum. Ben 18 yaşında çalışmaya başladım ve gerek İş Kanunu’na göre gerek ferdi hizmet sözleşmesi, gerek süreli hizmet sözleşmesi, gerek Devlet Memurları Kanunu, bütün hepsinde çalıştım. İşçilik yaptım, memurluk yaptım, üst düzey memurluk yaptım; özel sektörde de yaklaşık 26 bin kişiden başladım çalıştırmaya, en sonunda büyük bir grubun CEO’luğunu yapıyordum. Gene emeğimle çalışıyordum, ücretli çalışıyordum. Gerek belirsiz süreli hizmet sözleşmesinin gerekse belirli süreli hizmet sözleşmesinin altına imza atmış bir arkadaşınızm.

Dolayısıyla, bir şeyi de düzelteyim, Sayın Emine Gülizar Emecan arkadaşımız için: Bu kanun teklifimiz baştan sona çalışanı koruyan bir kanun teklifidir. Yani işveren bizim düşmanımız değil, haşa, vergileri onlar veriyor, onlar çalıştırıyor ama işverenler lehine de buradaki getirilen hükümler iş görene yani çalışana, istihdama imkân sağlaması şartıyla getirilmektedir ve bütün amacımız, bu Covid sürecinde istihdamın en az zararla atlatılması ve istihdama daha fazla katkı verilmesidir.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem, sizin var mı söyleyeceğiniz bir şey?

Buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, aslında burada kimsenin bir şey kaçırdığı yok. İŞKUR, Sosyal Güvenlik Kurumu da bize bağlı. Orada 4483’e tabi, Sosyal Güvenlik Kurumu; fakat 2003 yılında bu çıkartılırken, arkadaşlara özellikle de sordum, sayın vekilim de söyledi, gerekçede bile bulamadık. Dolayısıyla, buna yeknesaklık sağlamak açısından 4483 diyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi, müsaade ederseniz 31, 32, 36 okunmuş; 31’inci madde, basın çalışanlarının fiilî hizmet zammıyla ilgili, Anayasa Mahkemesinin kararı doğrultusunda tekrar düzeltilip buraya getirilen bir madde. Basın çalışanlarının fiilî hizmet zammına yönelik olarak söz almak isteyen arkadaşımız var mıdır efendim?

Önce önergeyi okutup ardından söz vereceğim, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 31’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Bülent Kuşoğlu

Süleyman Girgin

Emine Gülizar Emecan

Ankara Muğla

İstanbul

Abdüllatif Şener

Kamil Okyay Sındır

Konya

İzmir

MADDE 31- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan tablonun 16 ncı sırası ile dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kapsamdaki işler/İşyerleri	Kapsamdaki Sigortalılar	Eklenecek Gün Sayısı
16 1 - 5953 Sayılı Kanun'un I . maddesi kapsamına giren işyerleri Basın müşavirlikleri	a) 5953 sayılı Kanun kapsamına tabi olarak çalışan sigortalılar. Gazetecilik yaparken, kamu kurumlarına giren ve bu kurumlarda meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilen sigortalılar	90 gün
16 2 - a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışan işyerleri, b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışarak iş yapılan işyerleri, c) Doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bulunarak çalışan işyerleri, d) Fazla ve devamlı adali gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri, e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran sun'i ışık altında çalışılan işyerleri, i) Günlük mesainin yarısından fazlası saat 20.00'den sonra çalışarak yapılan işyerleri,	II- Basım ve gazetecilik işyerlerinden 4857 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan sigortalılar.	90 gün

“Yukarıdaki fıkrada belirtilen yaş haddi indiriminden yararlanabilmek için ölüm ve malûliyet halleri ile (18) numaralı sırada bulunanlar hariç tablonun diğer sıralarında yer alan sigortalıların en az 1800 gün belirtilen işyeri ve işlerde çalışmış olmaları şarttır.”

BAŞKANLÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, maddeyle ilgili olarak, tabii bizim önergemizle de ilgili olarak basından arkadaşları da dinleyebilir miyiz acaba?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Memnuniyetle. Evet, kim var? Söz vereceğim, bir de kendinizi tanıtırınız lütfen.

Buyurun lütfen.

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ ANKARA TEMSİLCİSİ TAYLAN ERTEN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Ankara Temsilcisi olarak buradayım ve demin size sunulan önerge doğrultusunda cemiyetimizin görüşlerini özetleyeceğim izninizle.

31'inci madde mesleğimiz açısından yıpranma hakkında yararlanmayı basın kartı şartına bağladığı için meslek ortamında çalışanlar açısından çok ciddi bir ayrımcılığa yol açıyor, aynı zamanda ciddi hak ihlaline yol açıyor. Dolayısıyla birinci talebimiz: Özetle, yıpranma hakkının uygulanmasında basın kartı taşıma şartının kaldırılması. İkinci husus: Bilindiği üzere basın kartı son düzenlemelerle Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından veriliyor ve bir yönetmeliğe dayanılarak veriliyor

fakat buradaki uygulamada İletişim Başkanlığının -hem kıdemli gazeteciler açısından söylüyorum hem mesleğe yeni başlamış gazeteciler açısından söylüyorum- basın kartı vermeyi uygun görmediği çok geniş meslek çalışanı, arkadaş, meslektaşlarımız var. Dolayısıyla basın kartı şartı o anlamda da çok ciddi bir ayırım ve adaletsizlik yaratıyor ve görüşmeler sırasında da değinildi, Anayasa Mahkemesinin bu konuda çok açık bir kararı var, iptal kararı var, hak ihlali kararı var. Biz bu kararın da dikkate alınarak, değindiğim gibi, yıpranma hakkının uygulanmasında basın kartı şartının kaldırılmasını ve ayrıca sadece 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun kapsamındaki çalışanları değil, fiilen 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan gazetecileri de kapsayacak şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ ANKARA TEMSİLCİSİ TAYLAN ERTEN – Medya ortamı öyle bir noktaya geldi ki ve Basın İş Kanunu’na göre çalışmak gerçekten büyük bir lütuf hâline geldi. Dolayısıyla çok sayıda gazeteci, hem görüntülü basında, medyada hem yazılı basında fiilen gazetecilik mesleğini yapmasına rağmen sırf İş Kanunu’na tabi oldukları için de basın kartı alamıyorlar. Talebimiz bunlardan ibarettir.

Teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bizim önergemiz talebinizi karşılıyor mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Zaten, Sayın Kuşoğlu, önergeniz doğrultusunda olduğunu ifade etti konuşmasının başında.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, söylemedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söyledi, söyledi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Söyledi mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Karşılıyor, karşılıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, konuşmasının başında onu ifade etti.

Evet, söz almak isteyen arkadaşlarımız?

Sayın Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGIN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Gazeteciler Cemiyeti temsilcisinin de söylediği gibi, getirilen teklifle “14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Karanamesi’ne göre basın kartı sahibi olmak suretiyle fiilen çalışanlar” ibaresi getirilmektedir. Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararına rağmen getirilen bu teklif Anayasa’nın ilgili maddelerine aykırıdır.

Şimdi, internet gazeteciliği yapan gazeteciler var. Basın kartları olmadığı için yıpranma hakkından yararlanamıyorlar ama bu konuyla ilgili, Komisyon Grup Başkanımız Bülent Kuşoğlu’nun dediği gibi, önerge karşılıyorsa orada bir sorun olmayacak.

Değerli arkadaşlar, tabii, pandemi döneminde başta sağlık emekçileri olmak üzere, tıpkı jandarma gibi, tıpkı polisler gibi, zabıta gibi, tüm emekçiler gibi basın emekçileri de olan biteni halka duyurmak için risk altında sürekli sokaklardalardı. Dolayısıyla, basın emekçilerinin haklı talepleri mutlaka bize de ulaşıyor. Seçim bölgem Muğla’da, Anadolu basını temsilcileri ve basın emekçileriyle yaptığımız görüşmelerde onların da birtakım talepleri vardı. İzinizle onları sizlere aktarmak istiyorum:

“Küresel coronavirüs salgını nedeniyle il ve ilçelerde yayın yapan yerel basın organları, son gelişmeler karşısında mali açıdan kötü duruma düşmüştür. Salgın, Anadolu’nun dört bir yanında yerelin nabzını tutan ve sorunlarını dile getiren, vatandaşları bilgilendiren 1.050 resmî ilan alma hakkını haiz gazete için tam bir ölüm fermanına dönüşmüştür. On binlerce basın emekçisi aileleriyle birlikte açlığa mahkûm olmuştur.

Yerel basın, zaten bir süredir yaşamının sürdürmekte zorlanmakta ve birer birer kapılarına kilit vurmak zorunda kalmaktadır. Yerel basının en büyük finansman kaynağı resmî ilanlardır. Mahkeme ve icra ilanları, takibatlar durdurulmuş olduğu için yoktur. Pek çok kamu kurumu ihale yapmamaktadır özellikle bu dönemde ve bu nedenle ihale ilanları da durmuştur. Esnafımız da mali açıdan kötü durumda olduğu için reklam veren kalmamıştır.

Bu bağlamda, gazeteciler ve medya çalışanları ücretlerini sağlıklı olarak alamadılar ve alamıyorlar. Sektörde çalışanların tamamına ve işsiz kalanlara, Basın İlan Kurumu vasıtasıyla bir defalığına en az 3 maaşlık sosyal destek verilmelidir; taleplerden birisi budur.

Tüm medya çalışanlarına, devlet bankalarından, bir yıllık maaşlarının yarısı kadar, isteğe bağlı olarak, beş yıl ödemeli, faizsiz kredi desteği verilmelidir.

Anadolu’da bulunan yerel medya şirketlerine -en az 4 işçi çalıştıranlar- Kredi Garanti Fonu’ndan veya KOSGEB’den kredi sağlanmalıdır.

Yerel basının devlet ödemeleri -SGK ve Maliye gibi- en az bir yıl süreyle ertelenmelidir.

Gazete basımında kullanılan kâğıt, kalıp ve mürekkep gibi ithal malzeme maliyetlerinin kur artışlarından etkilenmemesi ve gümrük vergilerinin tamamen sıfırlanması için bir çalışma mutlaka yapılmalıdır.

Reklam ve ilan faturalarına yansıyan KDV oranı ve ilanlardan alınan Basın İlan Kurumu payı yüzde 5’e düşürülmelidir.

Yerel radyo ve televizyon kuruluşlarından, telif bedelleri başta olmak üzere, RTÜK payı ve finansman bedelleri süresince alınmamalıdır.

TÜRKSAT, uygu bedeli ödemelerinin salgın süresince ertelemeli ve TL üzerinden indirimli olarak ödeme imkânı sağlanmalıdır.

Toplumsal mesaj içeren devlet duyuruları resmî ilan olarak yayınlanarak yerel basına destek sağlanmalıdır.

Kamu kurumlarının resmî ilan statüsünde olmayan reklamlarına ayrılan bütçenin asgari yüzde 30’u yerel medyaya ayrılmalı, Basın İlan Kurumu aracılığıyla eşit olarak dağıtılmalıdır.

Son olarak, yerel medyanın dijital dönüşümünde kullanılmak üzere teknolojik altyapı için düşük faizli kredi imkânı sağlanmalıdır.

Bu talepler, yerel basının talepleridir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum: İYİ PARTİ olarak biz, Anayasa Mahkemesinin dediği gibi, bu düzenlemenin kanunla yapılması gerektiğini... Şu anda bu düzenleme kanunla yapılıyor, doğru fakat basın ve gazetecilik mesleğinde çalışmak ve yıpranma süresi kazanabilmek için basın kartı

sahibi olunması şartı getiriliyor kanunen. Biz bunu doğru bulmuyoruz, bu yanlış, objektif bir kriter değil çünkü hem yargıç hem savcı, bir kurum keyfi bir şekilde istediğine veriyor, istediğine vermiyor. Dolayısıyla bu teklife hangi şartlarda neyin verileceğinin, neyin verilmeyeceğinin açık ve net olarak yazılması gerekir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, burada, önergede özellikle basında çalışanlar arasında bir ayırım yapılmamasını talep ediyoruz. Zannediyorum sizlerin de çok haklı göreceğiniz bir talep. Daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından da reddedilmiş zaten. Mevcut şekliyle, teklifteki şekliyle geçerse yine Anayasa Mahkemesi tarafından aykırı görülecek bir durumdur. Bizim önergemizde verdiğimiz şekliyle geçmesi Anayasa’ya da uygun olacaktır, hakkaniyete de uygun olacaktır. Bu şekilde dikkate alınmasını özellikle ben de istirham ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkürler Sayın Kuşoğlu.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Biz hem dinlediğimizde hem de daha önce bize ulaştırılan bilgilere baktığımızda ve kamuoyundan takip ettiğimizde gerçekten basında çalışanlar çok zor durumdalar. Bir: Çalışma koşulları açısından zor durumdalar. İki: Gerçekten ekonomik açıdan da zor durumdalar. Bu, yerelde ve genelde de öyle çünkü basın giderek Türkiye’de hiç olmaması gereken bir noktaya geldi ve artık “ana akım” diye tanımlanan, “yandaş” diye tanımlanan bir basın gelişti. Basının tekelleştiği, tek sese dönüştüğü yerlerde özgürlükler kısıtlanıyor, vatandaşın, yurttaşın talepleri kısıtlanıyor ve giderek bunlarla ilgili kim ne istiyor, ne diyor, toplumda neler oluyor, bilinmiyor. Sonucu ne oluyor? Bir: Algı yönetmeye dönüştüyor. İki: Var olan sorunlar istenildiği şekilde manipüle edilebiliyor.

Türkiye’de geçmişten bugüne baktığınızda basında çok sayıda yaşamını yitirmiş insanlar var; burada saygıyla anmak lazım. Hâlâ cezaevinde olan çok sayıda insan var, hiçbir gerekçesi gösterilmemiş, hiçbir tanımlama yapılmamış ve Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilirken -işte partili bir sistem, Cumhurbaşkanı geldiğinde- bunun riskleri gündeme getirilmişti. Şimdi İletişim Başkanlığı tarafından istenene kart veriliyor, istenmeyene kart verilmiyor, bir seçimle gelinmiş ve bu şekilde bir düzenleme yapılıyor. Dünyanın birçok yerinde basın etik kuralları var, basınla ilgili düzenlenen şartlar ve sivil toplum örgütleri var ve basın kartı da genelde o kurumlar tarafından düzenlenir ve etik kurallar açısından iktidarlar da onları desteklerler. Çünkü bugün var olan iktidar yarın muhalefet de olabilir, daha özgür olması için daha fazla çaba harcamalıdır.

Yerele baktığımızda, yerelde birçok basın çalışanı zor şartlarda çalışmakta, ekonomik olarak çok zayıf noktalara düşmekte. Hele bu basının teknolojiyle beraber giderek yeni bir formasyona girdiği dönemde basın çalışanlarına tam sahip çıkılması ve desteklenmesi gerekirken, yerelde de sahip çıkılması gerekirken mevcut üst düzeydeki politika yerele de yansıyor. Bir vali, bir kaymakam istediği zaman istediği gazeteyi, yerelde çıkan bir şeyi tersine dönüştürebiliyor, bir tehdide dönüştürebiliyor. Burada, en başta bizim yapmamız gereken, bütün siyasi partilerin yan yana gelip bu gazetecilerin, basında çalışan emekçilerin tekliflerine destek vermek, basın kartı konusunda da onların, sivil toplum örgütlerinin inisiyatif almasını sağlamaktır.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın İpekyüz.

Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Bütün hazırına saygı sunuyorum.

Cemal Bey sizi de tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum, çalışanız hakikaten çok tafsilatlı olmuş. Muhalefet de çok ciddi katkı sunuyor, onlara da minnettarız, sağ olsunlar.

Bu madde üzerine özellikle söz aldım. Sebebi şu: Ben bir gazete sahibiyim uzun yıllardır ve aynı zamanda sürekli basın kartı sahibi bir gazeteciyim. Basın kartının ne anlama geldiğini ben biliyorum. Bu sektörde insanların, hakikaten sahici gazetecilik yapan insanların muzdarip oldukları, sıkıntı yaşadıkları temel konu “Kim gazeteci, kim gazeteci değil?” mevzudur. Bugün özellikle bu sosyal medyanın cari olduğu, internet medyasının çok geçerli olduğu zeminde sabahleyin kalkan, gazeteci kimliğini taşıyabiliyor, “Gazeteciyim.” deyip orta yere çıkıyor ve oradan neşet eden bütün sevimsiz haller bütün gazetecileri ilzam ediyor, oysa bu bir haksızlık, bu bir yanlış.

Şimdi, bu düzenleme yani bir kanuna mebni sarı basın kartı getirilmesi bir bakıma bunun önüne geçecek. Elbette ki bütün gazetecilerin haklarının korunması esas olmalıdır. Hakikaten, gazeteci kimliğiyle çalışanların yani bu işi mesleği gereği yapanların Cumhurbaşkanlığı kanalıyla “gazeteci” adıyla kimliklendirilmesi önemlidir. Dolayısıyla bu sektörden gelmeyenler sanki burada gazetecilere ciddi haksızlık yapıyormuş gibi bir yanlış anlama içerisindeler; onu görüyorum, tam tersi zapturapt altına alınan, tarif edilen bir mesleki teşekkül oluyor. Anayasa Mahkemesinin yapmış olduğu bu düzenleme bence çok yerindedir ve biz bunu şu anda düzene sokuyoruz.

Bakın, burada ben size bir şey söyleyeceğim arkadaşlar. Üç gün önce Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımızla beraber Azerbaycan’ı ziyaret ettik. Azerbaycan’ı ziyaretimizin gerekçesi şuydu: Meclis Başkanımız seçildikten sonra ilk ziyaretini Azerbaycan’a yaptı, bu bir gelenek hâline geldi, daha önce Azerbaycan Başkanı da bize gelmişti, bu maksatla gittik ve özellikle 18 Ekimde gittik, sebebi şuydu: Azerbaycan’ın Bağımsızlık Günü’yü, ona denk getirdik. Ama bu arada Gence’ye de gittik, Gence’de yaşananları bizatihi gözlemledik, yerinde gördük. Orada müşahade ettiğim bir hâl vardı, gazeteci olduğum için özellikle o zaviyeden baktım. Scud füzeleriyle vurulan 300 civarında evin yerle yeksan olduğu, onlarca insanın katledildiği bir zemin vardı. Çok sayıda gazeteci vardı, Meclis Başkanımızı takibe gelmişlerdi. İçlerinde yabancı matbuat da vardı, yabancı gazeteciler, televizyoncular da vardı. Gözlemimiz şu: Çekim yapıyorlar ama asla ve kata sayfalarına, sütunlarına, ekranlarına hakikatleri yansıtmıyorlar. Biz içinde bulunduğumuz hâli hep tenkit ediyoruz, oysa arkadaşlar, daha hakşinas olan, daha sahici tavır alan Türk basındır; aleyhimize dahi olsa birçok vakitler sayfalarda, sütunlarda haberler yer alıyor, öbür tarafa dönüp baktığınızda zerre kadar hakikati yansıtmıyorlar, tam tersi üstünü örtüyorlar. Öyleyse böyle çok fazla burada basınımızı, gazetecileri tenkit ederken kantarın topuzunu kaçırmamak lazım. Elbette ki bizim de muzdarip olduğumuz mevzular var. Mesela, ben Plan ve Bütçe Komisyonu zemininde bir hadiseyi yaşadım, hem ben yaşadım hem Uğur kardeşim yaşadı, burada kuvvetle muhtemel sizler de yaşamışsınızdır. Burada söylediğim, anlattığım bir mevzunun arkasını, önünü keserek bütünüyle bağlamından koparıp âdeti beni sosyal medyada linç etme pozisyonuna taşıdılar. Kim yaptı? Bir basın organı yaptı ama bunu yaptı diye tamamına teşmil edersek bunu büyük bir haksızlık yapmış oluruz. Dolayısıyla yine nitelik ifade ediyor Türk basını, yine kalite ifade ediyor, işini hakkıyla yapan çok sayıda insan var ama buna rağmen aradan girip böyle âdeti korsan gazeteci kimliğini taşıyanlar var. İşte bu madde, inşallah, bunun önüne geçecektir, dahasını söyleyeyim, bu maddeyle beraber bu sektörde sigortasız insan çalışmasının da önüne geçilir diye düşünüyorum, dolayısıyla, çok yerindedir.

Cemal Bey, çok teşekkür ediyorum böyle bir düzenleme yaptığınız için, mesleğimiz açısından minnettarım, sağ olun.

Hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında, Sayın Aydemir az önce “Anayasa Mahkemesinin kararına uygun bir hüküm olarak getirilmiştir.” dedi. Aslında tam tersine, Anayasa Mahkemesinin gerekçesine göre bir kanunla düzenlenmesi gereken ve bir kanunla verilmesi gereken bir hak olması gerekirken Basın Kartı Yönetmeliği’ne bağlanmış olması kanunilik ilkesine aykırı. Bakın, Anayasa Mahkemesi kararı aynen şunu diyor: “Kanunla açık bir şekilde ortaya konulması gerekir. Kanunda söz konusu temel ilkeler ve kanuni çerçeve belirlenmeksizin itiraz konusu kuralla, sosyal güvenlik hakkına sınırlama getirilmesine imkân tanınması, temel hakların ancak kanunla sınırlanabileceğini öngören Anayasa hükmünü ihlal etmektedir.”Oysa, sizin burada getirdiğiniz şey kanun değil, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle böyle bir hakla şey yapıyorsunuz. Dolayısıyla kanunilik ilkesine aykırı olan, Anayasa Mahkemesi kararını yok sayarak kanunilik ilkesi çerçevesinde kriterleri kanun yoluyla belirleme yerine, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yürütmeye, sınırları belirsiz ve keyfiyete dayalı geniş yetki devri yapan bu düzenleme Anayasa’nın maddelerine aykırı.

Değerli arkadaşlar, doğal olarak, aslında, basın; yasama, yürütme, yargı dışında bir dördüncü güç olarak önümüzde. Basın özgür olmalıdır, basın mensupları özgür olmalıdır, düşüncelerini hiçbir siyasi vesayet altında kalmadan, baskı altında kalmadan özgürce yazabilmeli, ifade edebilmelidir. Bunun önünü açacak yani siyasi bir erkin, gücün basın mensuplarının üzerinde Demokles’in kılıcını sallıyor olması kabul edilemez. Yani kanunilik ilkesiyle düzenleme gerekirken -Anayasa Mahkemesi kararının- burada yapılan -gene fark etmiyor- Cumhurbaşkanlığı kararıyla. Zaten yönetmeliğe baktığımızda da -yönetmelik, Basın Kartı Yönetmeliği de biliyorsunuz Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye dayanılarak hazırlanmış bir yönetmelik- değişen bir şey yok. Anayasa Mahkemesi kararına, Anayasa’ya aykırılık devam ediyor diye düşünüyorum. Bizim önergemizde verilen düzenlemenin yeniden değerlendirilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Sındır.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilen bir konuda yeniden bir düzenleme yapılıyor ancak Anayasa Mahkemesi kararına bakmak lazım. Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilen gerekçedeki husus ne? Kamil Bey okudu ama ne tam sizin dediğinizi kapsıyordu ne buradaki maksadı kapsıyordu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tamamını okumadım, okuyacağım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, öyle zannediyorum ki basın kartlarını Cumhurbaşkanının düzenlemesi veya Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından basın kartlarının verilmesi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü bu işi yapıyordu.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Neye dayanarak yapıyor?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Daha önce bir komisyon marifetiyle yapılıyordu. Şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde “İletişim Başkanlığı” diye bir kurum var, o kurum kanalıyla bu iş yapılıyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Kaboğlu, Anayasa Mahkemesi kararı var mı sizde?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Müsaade eder misiniz... Sayın Kaboğlu’nun Anayasa Mahkemesi kararı elinde varmış, önce onu bir değerlendirsın, ondan sonra ben söz alayım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Olur, olur.

Buyurun Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sadece bir paragraf, bu kararın kalbi sayılan 14’üncü paragraf: “Kuralla fiilî hizmet zammından yararlanacak, basın kartı sahibi olanların tespiti Basın Kartı Yönetmeliği’ne bırakılmıştır. Böylece, basın kartı sahibi olmak için gerekli şartlar ve dolayısıyla fiilî hizmet zammının uygulanacağı basın ve gazetecilik mesleğinde çalışanların belirlenmesinde temel esaslar ve ilkeler kanunla düzenlenmeyerek bu konudaki düzenleme yetkisi yönetmelik aracılığıyla bütünüyle yürütme organına verilmiştir. Basın ve gazetecilik mesleğinde fiilen çalışanların fiilî hizmet zammından yararlanmaları için, kuralda olduğu gibi Basın Kartı Yönetmeliği’ne göre basın kartı sahibi olmaları şartının öngörülmesi yeterli değildir. Kanunilik ölçütünün gerçekleşmesi için sosyal güvenlik hakkının sınırlanmasına yol açan söz konusu düzenleme nedeniyle basın kartının niteliği ile ne şekilde verileceği konusunda ve bu kartın verileceği kişilerde aranacak şartları içeren temel ilkelerin anılan hakka keyfî bir şekilde müdahale edilmesini önleyecek şekilde kanunla açık bir şekilde ortaya konulması gerekir. Kanunda söz konusu temel ilkeler ve kanuni çerçeve belirlenmeksizin itiraz konusu kuralla sosyal güvenlik hakkına sınırlama getirilmesine imkân tanınması temel hakların ancak kanunla sınırlanabileceğini öngören Anayasa hükmünü ihlal etmektedir.”

Şimdi, bu açıdan kanunilik ilkesini Anayasa Mahkemesi sosyal güvenlik hakkıyla bağlantılı olarak koyuyor ve “Bunu kanunla düzenleyeceksin.” diyor, “Açıkça kanunla düzenleyeceksin.” diyor. Bu çerçevede, aslında Anayasa Mahkemesinin bu kararında yer alan, kararın dayanağını oluşturan maddeler: Öncesi ve sonrasında Anayasa madde 2 hukuk devleti, madde 6 “Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.” madde 7 “Yasama yetkisi devredilemez.” madde 8 yürütme yetkisinin sınırları, madde 13 ölçülülük ilkesi, hak ve özgürlüklerin sınırlanması, madde 60 sosyal güvenlik hakkı, madde 153, son, Anayasa Mahkemesinin bağlayıcı olma özelliği.

Sayın Aydemir, sizin yaptığınız açıklamaları tabii ilgiyle dinledim, Azerbaycan gözlemlerinizi de ama bu bakımdan bunun bu şekilde değil, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle değil, burada kanunla açıkça kartın verilme koşullarının ve dolayısıyla ona bağlı olarak sosyal güvenlik hakkı koşullarının yasayla düzenlenmesi gerekiyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, biraz önce Anayasa Mahkemesi kararını dinledik. Anayasa Mahkemesinin karar gerekçesinde itiraz ettiği nokta şu: Bir gazetecinin özlük hakları yasayla belirlenir. İdari bir kararın bunun şeklini, miktarını, sınırını belirleyici özellikte olması doğru değildir. Burada gazetecilerin emeklilikte kazandıkları yıpranma hakkının basın kartına bağlanmış olması, bu özlük hakkın bir yasaya dayanma niteliğini bozan bir şeydir. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı bir idari birimdir ve bu birim, bu düzenleme doğrudan doğruya böylece geçerse gazetecilerin özlük haklarını, emeklilikte kazandıkları yıpranma hakkını belirliyor; işte bu, Anayasa’ya aykırı.

Tamam, gazetecilik mesleğini doğru yapmayanlar var, kabul; yanlış yapanlar var, kabul; onların ayrı müeyyideleri var ama özlük hakları söz konusu olduğunda bunu idarenin keyfine göre, üstelik de siyasetin doğrudan etkisi ve kontrolü altında olacak bir yapının belirlenmesi son derece yanlıştır. Bu kabul edilebilir bir şey değil çünkü gazetecinin evet, gazetecilik ilkelerine bağlı olması lazım, gazeteciliği doğru yapması lazım; bunu, basın kuruluşları, gazetecilikteki etik ilkeleri belirleyip kendi iç yaptırımları çerçevesinde yaygınlaştırmalıdır, bu ayrı bir sorun. Ama gazetecilik ayrı bir meslektir. Gazetecinin özgür olması lazım, doğru bilgiyi, doğru haberi yazması, konuşması lazım ve toplumun doğru bilgilendirme hakkını da koruması lazım. Ama siz gazeteciye özlük haklarıyla tehdit ederseniz. “Sen muhalif yayın yapıyorsun, sen zaman zaman bizim yanlışlarımızı gösteriyorsun. Bizim yanlışlarımızı göstermenize cevaz veremeyiz, sana basın kartı vermeyiz, senin elindeki basın kartını iptal ederiz.” diyen bir idarenin verdiği basın kartına dayalı olarak...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hangi dünyada yaşıyoruz? Böyle bir şey olur mu ya?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Oluyor. Tabii, tabii.

İptal edilen... Gösteririm ben size...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Böyle bir şeyin olup olmayacağı değil mesele Anayasa’ya uygunluk meselesi. Olup olmaması değil.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Farz edin ki bunların hiçbiri yok. Var da; ya bu bir tehdittir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Niye tehdit olsun?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bir gazetecinin özlük hakkının bir siyasetçinin elinde bulunması o gazeteci üzerinde tehdittir. “Sen benim lehime yazacaksın, sen benim yanlışımı görmeyeceksin, sen benim eleştirimi yapmayacaksın.” demek anlamına geliyor. Yani “Hükûmetin borazanı olmazsan sen gazeteci olamazsın.” demektir bu ve “Basın kartı alamazsın, alırsan iptal ederim.” demektir ve “Senin özlük haklarını belirlerim.” demektir.

O hâlde, bu özlük haklarıyla ilgili düzenlemenin idarenin, siyasetin etkisinden arındırılması lazım. Ya, adam mesleğini yapıyor, alınının teriyle yapıyor; savaş alanlarına gidiyor, bombaların, yanına düşen mermilerin tehdidi altında doğru haber yazmaya çalışıyor. Ama sen diyorsun ki: “Senin savaş bombardımanları altında meslek icra etmen beni ilgilendirmez. Ben bunu yıpranma saymam, bunu özlük hakların için geçerli saymam; senin o özlük haklarına sahip olabilmen için sürekli benim methiyemi dizmen, iktidarın borazanı olman gerek.” diyor. Bu kabul edilecek bir şey değil. Bunun söylediğim üslup içerisinde gerçekleşmemiş olması önemli değil. Böyle bir düzenlemenin, gazeteci üzerinde böyle bir tehdidi oluşturmaması önemlidir. Onun için, nasıl kendi mesleğimize saygı duyuyorsak, mesleğimizi iyi yapmaktan sorumluyuz; bir gazetecinin de mesleğini iyi yapması için bu düzenlemenin değiştirilmesi lazım. Getirdik bir önergeyi koyduk önünüze. Önerge burada. Ama neyi kastettiğimiz ortadadır. Bu önerge “Efendim, olmamış.” falan diyorsanız ama bu ana unsuru düzenlemek koşuluyla getirin bir önerge siz verin onu biz kabul edelim. Ama bu şekilde olmaz.

Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Sayın Hamzaçebi, buyurun lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısa bir değerlendirme yapacağım. Getirilen düzenleme Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesini karşılamıyor. Gazetecilerin, çalıştıkları her yıl için doksan gün fiili hizmet zammı almak suretiyle diğer çalışanlara kıyasla daha erken emekli olmalarını sağlayan bu düzenleme Anayasa

Mahkemesi tarafından “Yasama organının yetkisinde olan bir konu yürütme organına bırakılamaz.” gerekçesiyle iptal edildi. Önceki yasa, iptal edilen yasa konunun içeriğinin çıkarılacak yönetmelikle belirleneceğini düzenliyordu. Bu doğal olarak Anayasa’nın 7’nci maddesine göre yasama organının yürütme organına devri anlamını taşıyor. Bırakın bunu, yani gazetecilerin veya bir toplum kesiminin emeklilik haklarını yürütme organının kararına bırakan bir düzenlemeyi; bir başka konuda da yasalar hiçbir zaman yönetmeliğe ya da Cumhurbaşkanlığı kararına atıf yapmazlar. Şimdi, yönetmelik yerine Cumhurbaşkanlığı kararnamesi getirilmiş. Hangi Cumhurbaşkanlığı kararnamesi? 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne göre “Basın kartı sahibi olup fiilen çalışanlar.” Yarın, 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kaldırılıp yerine 27 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi getirildiği anda bu kanun hükümsüz hâle gelir. Yasa hiçbir zaman yürütme organının bir işlemine atıf yapmaz. Kanun yapma tekniğinde bunun yeri yoktur. Bu açıdan da düzenleme yanlış. Arkadaşlarımızın verdiği önerge var, o olabilir. Sayın Şener’in belirttiği gibi bir başka önerge getirilebilir. Arzu ediliyor ise kendi içinde tutarlı olması açısından söylüyorum, o Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin içeriği neyse bu aynen yasaya da yazılabilir, doğru olanı budur.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkürler Sayın Hamzaçebi.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Ankara temsilcimize sormak istiyorum, ne kadar basın kartı için müracaat var bekleyen, bilgimiz var mı acaba? Müsaade ederseniz cevap verebilir mi Sayın Başkanım?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Kime dediniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Gazeteciler Cemiyeti Ankara Temsilcisine.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, şimdi oldu. “Ankara temsilcimiz” deyince anlamadım ben onu.

Nerede arkadaşımız?

Mikrofonunuzu açıyorum.

Kendinizi tanıttın, tutanaklara geçsin.

Buyurun.

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ ANKARA TEMSİLCİSİ TAYLAN ERTEN – Taylan Erten efendim, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Ankara Temsilcisi olarak Komisyonunuzun huzurundayım.

Sayın Kuşoğlu’nun sorusuna ne yazık ki net bir rakamsal yanıt veremeyeceğim ancak az önce basın kartı verilme şartlarının değiştirilmesinden sonra basın kartı iptal edilen gazeteci sayısının yaklaşık 700 civarında olduğunu biliyoruz. Bu, kayıtlara da geçmiş bir rakamdır. İptal gerekçeleri arasında 1980 hatta 1970’li yıllardan bu yana haklarında mesleki soruşturma olmuş, açılmış kapanmış gazeteciler de dâhil olmak üzere ama çoğunun çok zayıf gerekçelerle iptal edildiği çok net bir bilgidir. Ama şu anda kaç gazetecinin basın kartı talebinde bulunduğu konusunda ne yazık ki bir bilgi veremeyeceğim efendim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu, devam edecek misiniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ben teşekkür ederim.

Sayın Aydemir, ilaveniz mi var?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii, tabii.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, Gazeteciler Cemiyetini temsilen burada olan beyefendiye şunu özellikle sormak istiyorum: Mesela bir tane zayıf gerekçe gösterebilir mi bana? Kime göre gerekçenin zayıflığı. Yani mesela var mıdır bilmiyorum ama terörle bire bir münasebet kurmuş, terörü teşvik etmiş, teşyi etmiş birisi için sarı basın kartının iptali söz konusuysa bunun gerekçesi zayıf mıdır? Ya da nedir mesela zayıf gerekçeli bir tane karar gösterebilir misiniz?

Arkadaşlar, ben asıl şunu söylemek istiyorum, Sayın Şener Bakanım dedi ya “Ne olur, bu yasa geçtiğinde efendim, gazeteci gazetecilik yapamaz, iktidarın borazanı olmak zorunda olur.” Zinhar bu maksada mebni bir madde değil. Siz aslında şunu yapıyorsunuz Değerli Bakanım, insanların zihinlerine bir şeyi özellikle dikte etmeye, empoze etmeye çalışıyorsunuz. On dokuz yıldır bu ülkede iktidar olmuş bir yapı var ve bugüne kadar bir tane bu neviden tavrını gösteremezsiniz. Bir tane gösteremezsiniz iddia ediyorum. Siz o taraftan bakıyorsunuz, asla böyle bir şey yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nasıl görmüyorsun ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, terörle bire bir münasebeti var, sarı basın kartı da yok, gitmiş bir internet sitesine “Ben burada gazeteciyim.” dedi. İçeri girmiş. Velew ki gazeteci olsun, velev ki gazeteci, velev ki benim gibi sürekli basın kartı sahibi gazeteci olsun terörü teşvik edecek, yani bana göre dağdaki teröristten ne farkı var? O kurşun atıyor bu da kurşun atana buradan zemin hazırlıyor. Şimdi bunları örnek vererek bize dönük itham edici, bizi ilzam edici ifadeleri ben reddediyorum, böyle bir şey yok. Kaldı ki burada 212 sayılı gazetecilerin sosyal yapısını muhafaza eden ve onlara hak tanıyan bir kanun var ve ona istinaden zaten gazeteciler yılda doksan günlük bir indirimden istifade ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, tamamlayın lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hangi yasa maddesiyle biz mülga hâle getiriyoruz yahut da ortadan kaldırıyoruz? Böyle bir şey yok ki. Burada bir şey söylüyorum ben: Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğüne bağlı bir kurul oluşuyor ve bu kurul yılda 2 defayı daha önce -beyefendi daha iyi bilir- bilmiyorum şimdi nedir onun süresi, şartlarını yerine getirenlere sarı basın kartı veriliyor. Sarı basın kartı dediğiniz de efendim çok fazla bir imtiyaz filan getiriyor da değil. Belki o önceki yıllara ait bir şeydi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, tamamlar mısınız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, bunu bir vuzuha kavuşturmak lazım. Yani sarı basın kartıyla insanların hayatı kolaylaşıyor falan değil. Bizzat gazeteci olduğunu devletin bir kurumu tescil ediyor, bir kart veriyor. Şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde İletişim Başkanlığı diye bir kurum var; buraya yönlendirme yapılıyor hepsi bu, benim gördüğüm değerli hoca. Yani 212 sayılı Yasa’ya dönük herhangi bir tahdit, bir sınırlama söz konusu değil ki. Burada yapılan kanuni düzenlemeye istinat edilsin şeyi yerine getiriliyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde, İletişim Başkanlığına dönük bu düzenlemenin yapılacağı “Efendim, merkezdir, adrestir.” diye bir tarif geliyor, budur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Aydemir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, ilave edeceğiniz bir şey mi var?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, doğrudan benim söylediklerime karşılık verdiği için müsaade ederseniz açığa kalsın.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Kalmasın, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, değerli arkadaşlar; yani Sayın Cumhurbaşkanlığının veya Sayın Cumhurbaşkanının gazetecilerden objektif, tarafsız, doğru haber beklediğini mi düşünüyorsunuz ve öyle olduğuna mı inanıyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Mevcut Cumhurbaşkanı, gazetecilerden tarafsız, objektif habercilik bekliyor olsa bile belli bir unvanın gazeteciliği şekillendirebileceği bir düzenlemeyi yapmayı doğru mu görüyorsunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Eskiden de Başbakana bağlı Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü yapıyordu bunu. Ne farkı var?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Oranın koşulları ayrıdır.

Bakın, o dönemlerde idareye bağlı özerk kurumlar vardı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu, idareye bağlı değil mi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hiçbir özerk kurum emir eri değildi. Şimdi, koşullar değişmiştir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü! Koşullar nasıl değişti?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, karşılıklı konuşmayalım, Sayın Şener’i dinleyelim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben size özel bir şey anlatayım, bildiğim şeyler olduğu için söylüyorum: Başbakanlıktan, istemediği bir haberi sızdırdı diye patronuna söyleyip bir Başbakanlık muhabirinin işine son verdi ve aradan altı ay geçti, bu muhabir bana geldi -o zaman Başbakan yardımcısıydım- dedi ki: “Ya, evde çocuklar aç, ocağına düştüm Sayın Bakanım, bana bir iş bul.” Ben de bir başka gazete patronuna “Bunu işe alın.” dedim; kendisine de tembih ettim “Ama sakın Başbakanın olduğu yerlerde dolaşma, gözüne gözükmek.” dedim, arka planını da anlatmadan yaptım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, ben, size, buna benzer başka olaylar daha anlatırım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, toparlayalım.

Sayın Aydemir...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Burada, gazetecinin özlük hakkı prensip olarak Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığına bağlı olabilir mi, olamaz mı? Bu işin özeti bu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nereye bağlı olması lazım?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onu çözmek bizim görevimiz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, bir müsaade edin.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onu çözmek bizim görevimiz. Bir alt komisyon kuralım; bu iş nasıl olsun, özgür basın nasıl olsun konuşalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) –Bir yere bağlanacak... Hangi kuruma bağlanacak?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, müsaade edin, lütfen.

Sayın Kaboğlu, ilave edeceğiniz bir şey mi var?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Aydemir’in bana yollama yaptığı...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ne yollaması?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Konuşurken bir cümleyle... Yani bu şekilde...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, çok kısa lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Çok kısa söyleyeceğim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şimdi, burada, Sayın Aydemir... Hayır -bir şey değil tabii, hani,açıklığa kavuşturmak için- bu bir yanıt değil. Bu, teknik açıdan bakıyorum ben. Dikkat ederseniz bu konuda hiç siyasete girmedim.

Şimdi, buradaki başlıca sorumuz Anayasa Mahkemesi kararına saygı gösterecek miyiz? Göstermeyecek miyiz? Eğer bunu yasayla düzenlemezsek Anayasa Mahkemesi bir kez daha iptal edecek. Burada, çünkü -Sayın Hamzaçebi çok isabetli bir şey söyledi- biz yasayla daha alt norma yollama yapamayız; biz düzenleyeceğiz. Yani bunu yasa maddesine kavuşturmak durumundayız. Ama grubumuzun verdiği önerge, ama Sayın Şener’in söylediği gibi alt komite oluşturulur. Eğer yasa maddesine dönüştürmez isek Anayasa Mahkemesi iptal eder yeniden. Teknik açıdan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Kaboğlu.

Sayın Öztürk, sizin bu konuda çok net görüşlerinizi alalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım -konu çok uzadı aslında- şöyle: Bu konu, basın çalışanlarının fiili hizmet zammında yönetmelik yerine Cumhurbaşkanlığı kararnamesine atfı yapılması. Tabii, olayın Anayasa meselesini ben de çalıştım ama onu anlatmayacağım çünkü uzuyor.

Konu şu: 2008 öncesi basın ve gazetecilik mesleğinde çalışanlar fiili hizmet süresi zammından yani yıpranma süresi zammından yararlanıyorlardı. 2008 yılından sonra kapsam dışına çıkarılmışlar. 2013 yılında yapılan değişiklikle basın ve gazetecilik mesleğinde basın kartı sahibi olmak suretiyle çalışanların tekrar fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmaları sağlanmıştır. Fiili hizmet süresi zammı, sigortalıların prim ödeme gün sayılarına, kanunda belirlenen iş yerlerinde ve işlerde geçen çalışma sürelerinin her üç yüz altmış günü için kanunda belirlenen gün sayıları fiili hizmet süresi zammı olarak eklenmekte, bu sürelerin üç yılı geçmemek üzere yarısı emeklilik yaş hadlerinden indirilmekteydi. Ancak yapılan bir itiraz üzerine Anayasa Mahkemesi fiili hizmet süresi zammına hak kazanma ölçütlerinin yönetmelikle düzenlenmesini Anayasa’ya aykırı bularak düzenlemeyi iptal etmiş, iptal hükmünün dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar vermiştir. Mevcut hüküm 14/11/2020 tarihine kadar yürürlükte kalacaktır. Yeni bir yasal düzenleme yapılmaması hâlinde bu sürenin dolmasından itibaren bahse konu hüküm ortadan kalkacağından fiili hizmet süresi zammı bu

kapsamdakiler için uygulanamaz hâle gelecektir. Basın Kartı Yönetmeliği'nin hukuki dayanağı, 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendidir. Bugün gündeme getirdiğimiz düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerine uygun bir şekilde "Basın Kartı Yönetmeliği'ne göre basın kartı sahibi olmak suretiyle" ibaresi madde metninden çıkarılmış, 14 sayılı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne atıf yapılmak suretiyle ilgililerin fiilî hizmet süresi zammından yararlandırılmaları amaçlanmıştır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

31'inci maddeyle ilgili okunan bir önerge vardı. Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, biz çoğunluktayız, nasıl olur?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Sındır, parmak kaldırmadınız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Efendim, 2 üyemiz orada oturuyor, orada üyemiz var. Ben parmak sayısını saydım. Kalkan parmak sayısına göre bir sorun yok, ondan emin olun.

32'nci maddeyi işleme alıyorum.

32'nci maddeyle ilgili önerisi olan var mı? Yok.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, maddeleri ayrı ayrı görüşmek üzere karar verildi sizden sonra.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, sorun yok. Ben de sordum...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolayısıyla bununla ilgili idarenin görüşünü alalım müsaade ederseniz, ona göre yorum yapalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

Şimdi, ben burada yanan ışık görmediğim zaman soruyorum zaten "Söz talebi olan var mı?" diye. Maddeyle ilgili söz talebi olan, lütfen, işaret buyursun.

Sayın Öztürk, 32'nci maddeyle ilgili bilgi alabilir miyiz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli Başkanım, bu maddeyle gençlerin istihdamını artırmak ve kolaylaştırmayı amaçlıyoruz. Bildiğiniz gibi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na eklenecek ek maddeyle 25 yaş altındaki gençlerin istihdama girişleri kolaylaştırılacaktır. Getirilecek düzenlemeyle 25 yaş altındaki gençlerin iş kazası, meslek hastalığı ve genel sağlık sigortası kapsamında sigortalı sayılmaları mümkün olacak, ay içerisindeki çalışma süreleri on günden az olan gençler için asgari ücret üzerinden yüzde 2 iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası primi ile yüzde 12,5 genel sağlık sigortası primi -ki bunun yüzde 7,5'u işveren, yüzde 5'i sigortalı hissesi olarak öngörülüyor- ödenecektir. Bu şekilde çalışanlar 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi birinci fıkrası (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacaklardır. Dileyen gençler, çalışmanın geçtiği ayı takip eden ayda asgari ücret üzerinden yüzde 20 malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödeyebileceklerdir. Ödenen primler 4/A kapsamında değerlendirilecektir. İşe giriş bildirgelerini diğer 4/A sigortalılarında olduğu

gibi en geç işe başladıkları günden önce Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmeleri gerekecektir. Bu, 4/A sigortalıları kapsamında yapılacak. İşe girdiği tarihten önceki son bir yıl içerisinde prim ödeme gün sayısı 120 günden fazla olanlar ile 25 yaşını dolduran sigortalılar bu düzenleme kapsamında olmayacaklardır.

Bazı rakamlar var, onları da verebilirim: 25 yaş altında kayıtlı çalışan 3 milyon 449 bin 394 kişi; ücretli yevmiyeli kayıt dışı çalışan 1 milyon 754 bin; 25 yaş altı kayıt dışı çalışanların yüzde 50'sinin kısmi istihdam olarak kayıt altına gireceğini tahmin ediyoruz ki bu, 877 bin kişi. Kayıtlı çalışanların yüzde 25'inin de kısmi istihdama geçeceği varsayılıyor.

Evet, bunun toplam maliyeti 382 milyon 614 bin 890 lira, bendeki rakam.

ERHAN USTA (Samsun) – Ne kadar?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 382 milyon 614 bin 890 lira.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yıllık mı acaba?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yıllık maliyeti mi? Evet, iyi bir soru, ben yazmamışım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bir bakın ona.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Aylık maliyet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bir de sosyal kesimlerin görüşünü alabilir miyiz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Kimi kastediyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sendikalar ve işveren temsilcilerinin de görüşünü alabilir miyiz konuyla ilgili olarak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Özellikle işaret buyurduğunuz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar, teknik konular olduğu için özellikle onların görüşlerini almak istedim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – İşaret ettiğiniz kurum hangisi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sendikalar ve işveren temsilcileri, sosyal kesimler. Buradalar Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, alalım.

Kendinizi tanıttın, kısaca maddeyle ilgili görüşleriniz alayım.

Buyurun.

HAK-İŞ GENEL SEKRETER YARDIMCISI ERDOĞAN SERDENGEÇTİ – Sayın Başkanım, hepimize iyi akşamlar. Erdoğan Serdengeçti, Hak-İş Genel Sekreter Yardımcısı.

Sayın Başkanım, bu maddenin aynıyla geçmesi hâlinde bazı endişelerimizi paylaşmak istiyorum: İlgili maddenin işverenler açısından 25 yaş altında olan ve on günden az çalışanların uzun vadeli sigorta kollarına ilişkin ödemelerinin yapılması yükümlüğünün ortadan kalkmasına neden olacaktır bu şekilde geçmesiyle. İşveren üzerindeki prim yükü masrafını azaltmak isterken işçilerin uzun vadeli sigorta kollarına ve kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin ve işsizlik sigortasına ilişkin yükümlülüklerinin sağlanmaması, çalışanların işsizlik, malullük, yaşlılık, ölüm, iş kazası, meslek hastalığı ve analık

gibi hayati öneme sahip haklardan yararlanmamasına neden olacaktır. Bu nedenle, on günden az çalışan 25 yaş altı çalışanlar için prim ödeme yükümlülüklerinin İşsizlik Sigortası Fonu aracılığıyla desteklenmesinin daha doğru olacağını düşünüyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Siz de kendinizi tanıttın.

Buyurun.

TÜRK-İŞ HUKUK MÜŞAVİRİ FERHAN TUNCEL – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Ferhan Tuncel, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu.

Başkanım, şimdi bu teklifte 3 ana madde var, bunlar: 16'ncı madde, biraz önce oyladığınız 28'inci madde ve şimdi görüşülen 32'nci madde. Bunlar birbirleriyle bağlantılı maddeler. Demin Erdoğan Bey'in söylediğini basitleştirerek söylüyorum: Şu 32'nci maddede işçinin sigortalılığı bölünüyor. Yani sigortalılığın bölünmesi nedir? On günden az çalışıyorsa bu kişi, bunun için iş kazası, meslek hastalığı ve genel sağlık sigortası primi ödeniyor, öbür kalan primler, diğer malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları yani uzun vadeli olan sigortaları ödenmiyor. Bunun ödenmesi çalışan kişinin kendisine bırakılıyor ama kendisine bırakılmazsa sadece otuz günlük bir süreye dâhil ediliyor. Eğer bu kişi; maaşını, ücretini aldıktan sonra diyelim on günden az çalıştı, ücretini aldı, otuz gün içerisinde bu uzun vadeli sigorta primini yatırmaması lazım, yatırmaz ise bu hakkı düşüyor. E şimdi, 25 yaşından küçükleri düşündüğümüzde kişi 16 yaşında işe başlarsa 25 yaşa kadar geçecek süre içerisinde dokuz yıl var. 28'inci maddede belirli süreli iş sözleşmelerinin önu açıldı 25 yaş altına ve 50 yaş üstüne. 16'nci maddede de işin bölünmesi var yani mevcut çalışanların işi bölünüyor, deniyor ki: “Teşvikle beraber iş sözleşmelerini kısmi süreliye çevirelim, biz istihdamı teşvik edelim.” Bu gözle bakmak lazım. Biz bu 16'nci maddeyi bir tuzak madde olarak görüyoruz. 25 yaşın altındakiler için iyi sonuçlar doğurmayacak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Bülent Bey konuşmanıza devam edecek misiniz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir arkadaşımız daha var Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, buyurun.

DİSK TOPLU SÖZLEŞMELER DAİRE MÜDÜRÜ ENGİN SEZGİN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında istemeyerek söz aldığımızı ifade edelim. Dışarıda bir durum değerlendirmesi de yaptık diğer konfederasyon temsilcileriyle.

Şimdi bu 32'nci maddeye dair de birtakım eleştiriler yapacağız ama Sayın Öztürk muhtemelen bize bunu da bambaşka anladığımızı ifade etmeye çalışacaktır, aslında bu da herhâlde...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şimdi, siz o tür yorumlara girmeyin, siz görüşünüzü söyleyin, onu biz Komisyon olarak şey yaparız.

DİSK TOPLU SÖZLEŞMELER DAİRE MÜDÜRÜ ENGİN SEZGİN – Peki, girmiyoruz.

Görüşümüz 28'inci maddeyle 25 yaş altı gençler için istihdam teşviki olarak sunulduğu söylenen kitleye -3,5 milyondan bahsediliyor- bir kürek daha toprak atmak olarak görüyoruz 32'nci maddeyi. Çalışma hakkıyla ilgili her türlü güvenceden yoksun bırakıldığı gibi bir de sosyal güvenlik hakkı elinden alınıyor. Dolayısıyla iş parçalandı, sosyal güvence hakları ortadan kaldırıldı ve bununla beraber her türlü özlük hakları da ortadan kaldırıldıktan sonra 25 yaş altı, geleceğe dair beklentisi olan gençliğe, genç işçi nüfusa güzel bir mesaj olduğunu düşünüyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim, sağ olun.

Evet, Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

32'nci maddeyle 25 yaşın altındaki genç işçilerin bir ay içerisinde on günden az çalışmaları durumunda bu işçiler adına malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları priminin kesilmemesine yönelik bir düzenleme getirilmektedir. İşçilerin yaşlılık aylığına ve emekliliğine hak kazanabilmeleri onlar adına işverenlerin ve kendilerinin bu sigorta kollarına prim yatırmalarıyla mümkündür. Bu düzenlemenin yasalaşması durumunda -sendikalar da söyledi- 25 yaşın altındaki gençlerin bu biçimdeki çalışmaları onların emekliliğe hak kazanmada gerekli olan yaş koşulu ve prim ödeme koşulu açısından yok sayılacaktır. Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarında işveren hissesi yüzde 11, işçi hissesi yüzde 9 olmak üzere işçi ücretinin toplam yüzde 20'sidir. Yasa teklifi ancak işçinin kendisinin yüzde 20'lik primi ödemesi durumunda bu sürelerin emeklilik açısından sayılabilmesine imkân tanımaktadır. Bu da işverenin yükümlülüğünün işçinin sırtına yüklenmesi anlamına gelmektedir.

Değerli arkadaşlar, yaşlılık, bireyi gelirsiz bırakan sosyal bir risktir. Bu nedenle sosyal güvenlik sistemleri yaşlılık sigortası aracılığıyla bu riskin doğurduğu gelir kaybına karşı bireyi güvence altına alır. Yaşlılık sigortasının güvencesi ise emekli olma hakkı ve emeklilik aylığıdır. Primli sistemde her sosyal risk için ayrı ayrı prim alınır. Genel sağlık sigortası, hastalık sigortası, işsizlik sigortası, iş kazası, meslek hastalığı sigortası, ölüm, yaşlılık ve maluliyet sigortası primlerinin her biri ayrı ayrı oranlarda kuruma işverence işçinin ücretinden kesilerek yatırılır. Prim oranlarının bir kısmı işçi, bir kısmı ise işveren payı olarak adlandırılır. Sosyal güvenlik hakkının öznesi, Anayasa ve sosyal güvenlik hakkını düzenleyen, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere göre ayrımsız herkeştir. Kanun teklifi sosyal güvenliğin öznesini ayrımsız herkes olmaktan çıkarmakta, 32'nci maddesinde yapmış olduğu düzenlemeyle işe girdiği tarihte 25 yaşından küçük olup hizmet akdine tabi olarak bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma sayısı on günden az olanlar için yaşlılık aylığı primi ödeme zorunluluğu kaldırılmaktadır. Bu hükme göre hizmet akdiyle yani işçi olarak çalışmaya başlayan bir kişiye, 25 yaş altında ve ay içerisinde çalıştığı saatler toplamı on günden az ise bu işçinin işvereni yaşlılık aylığı primi ödemek zorunda değildir. Bu işçi, ayda 1'den fazla işverenin yanında onar günün altında ama toplamda otuz gün de çalışsa her bir işveren için on gün koşulu ayrı ayrı aranacağı için on günü doldurmayan her bir işveren yine yaşlılık aylığı primi yatırma yükümlülüğünden kurtulmuş olacaktır. İşe girdiği tarihten önceki son bir yıl içerisinde prim ödeme gün sayısı yüz yirmi günden fazla olan, 25 yaşını dolduran sigortalılar hakkındaysa bu hükümler uygulanmayacaktır. Örneğin, 25 yaşın altındaki bir işçi, birden fazla işverenin yanında her bir ayda on günün altında çalıştığında 25 yaşını doldurana kadar çalıştığı süreler emeklilik hakkı için dikkate alınmayacaktır. Yani, güvencesiz ve emeklilik hakkı ötelenmiş bir çalışma ilişkisi yaşayacaktır arkadaşlar. 25 yaş altı için getirilen bu düzenleme tuzaklarla doludur. Maddi bakımdan zayıf, çaresiz insanların durumunu daha da kötüye götürecektir. Genç işsizliğin çözümü bu değildir. Elinizi vicdanınıza koyun, genç işsizliği önlemek, fabrika açmaktır; fabrika kapatmak değildir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tümü üzerinde konuşmamda da ifade etmiştim bu maddeyi, sendikacı arkadaşlarımız da zaten detayını izah ettiler. Bana göre de bu maddenin düzenlenmesinde çelişkiler, tutarsızlıklar var. Şöyle ki: On günden az çalış, bir aylık malullük, yaşlılık primini öde; ödemezsen hizmetine de saymıyorum yani böyle bir dayatma. Normalde, sosyal güvenlik hakkı anayasal bir haktır. Ben, senin hizmetini, bu parayı

ödemezsen saymıyorum demenin doğru olmadığını düşünüyorum. HAK-İŞ temsilcisi arkadaşımızın önerisi aslında kabul edilebilir yani bu yüzde 20 primi -madem iş gücü maliyetini düşürmekse maksat-Fon'dan karşılanırsa, hiç olmazsa madde daha bir düzenli, Anayasa'ya, yasaya uygun hâle gelir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, yine aynı hikâye. Biz, ihtisas komisyonu olmadığımız için burada öğrenmeye çalışıyoruz, birtakım arkadaşlar konuya vâkıf olabilir. Şimdi, Cemal Bey'i dinleyince iyi bir şey yapılıyor gibi geldi bize fakat sendikaları dinleyince bir yanlış yapıldığını anlamış olduk. O yüzden ben şunu sormak istiyorum: Dünyada bunun gibi, aynen burada formüle edilmiş uygulamalar var mı? Yani, mutlaka gençlere ilişkin formülasyonlar vardır ama böyle sigortalılığı bölen, uzun vadeli sigortalılığı çalışanlara bırakan gibi bu tür şeyler var mı? Bir bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de bu konuda değil ama başka, özellikle istihdamla ilgili alanlarda her defasında böyle inovatif birtakım şeyleri güya çıkardık ve onların hepsi sonradan idare ile çalışanlar arasında mahkemelik oldu. Siyasi talepler geldi ve en sonunda bu hakların hepsini daha sonrasında vermek durumunda kaldık. Yine, burada da böyle bir şey olacaktı gibi duruyor. O yüzden 382 milyon lira maliyet, bu neye göre hesap edildi Cemal Bey? Yani, bunun aylık olması bana pek mümkün gelmiyor. Kaç kişi var da böyle 382 milyon lira? Yani aylık bu, yaklaşık ne olur, yıllık 5 milyar civarında bunun yıllık yükü gelecek, hiç kimse memnun olmayacak; sendikalar karşı çıkacak, siyaset kurumu büyük ölçüde karşı çıkacak ama yıllık 5 milyar da yük gelecek. Yani, bu yaptığımız şey mantıklı, makul bir şey değil, anlamlı bir şey değil, buna bir bakmak lazım. Bu anlamda, özellikle dünyada bunun gibi yani burada sizin formüle ettiğiniz gibi uygulama var mı, yok mu? Lütfen, buna ilişkin bize bilgi verin ve yarın bir gün huzursuzluk çıkartacak, çalışanları da işverenleri de memnun etmeyecek, devlete de ciddi şekilde yük getirecek uygulamalardan bence kaçınalım. O yüzden bu konunun tekrar değerlendirilmesi faydalı olur diye düşünüyorum Sayın Başkan. Eğer sorularıma da cevap verebilirse çok mutlu olurum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yine benzer bir düzenleme ve aslında 25 yaş altı gençlerin sosyal güvence haklarını ellerinden alan bir düzenleme geliyor. İşçinin sigortalılığı bölünüyor ve bu 32'nci maddeyle kısa vadeli sigorta kolları ödeniyor ama uzun vadeli sigorta primleri ödenmiyor ve bu, 25 yaş altı gençlerin istihdama daha fazla katılımının sağlanması için bir teşvik olarak sunuluyor.

Şimdi, teklifin son paragrafında “İşe girdiği tarihten önceki son bir yıl içerisinde prim ödeme gün sayısı 120 günden fazla olanlar ile 25 yaşını dolduran sigortalılar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.” diyor. Burada aslında mevcut çalışan 25 yaş altı gençlere yönelik kötü kullanımın önlenmesi gibi bir şey getirilmiş gibi görünüyor yani bu işçilerin kısa zamanlı çalışmaya, bu tür bir çalışmaya döndürülmemeleri için getirilmiş gibi görünüyor ama burada bir ayrımcılık da aslında meydana gelmiş oluyor. 20 yaşında 2 genç düşünün; biri mevcutta işte çalışıyor, devam ediyor, diğeri bu kanun çıktıktan sonra işe giriyor ve 120 günden daha fazla prim ödeme gün sayısına sahip değil yani aynı yaştaki 2 genç farklı çalışma koşullarıyla hayatlarına devam etmek zorunda bırakılıyor. Bu, çalışma hakkına çok ciddi bir müdahaledir, haksızlıktır ve ayrımcılıktır.

Ayrıca bu getirdiğiniz düzenlemelerin 25 yaş altı gençlerin daha fazla istihdam edilmesine yönelik olduğunu söylüyorsunuz ama şimdi, bakın, anketler yapılıyor gençlerle. Bu yapılan anketlerde gençlerin yüzde 70'inin "Başka bir ülkede yaşar mısınız?" sorusuna olumlu cevap verdikleri görülüyor, bunları siz de duymuşsunuzdur herhâlde. Şimdi, bu getirdiğiniz koşullarla sizce 25 yaş altındaki gençlerde bir çalışma isteği, bir iş bulma, bir iş arama isteği kalacak mı? Bir kere, siz gençlerin bu isteğini bu getirdiğiniz düzenlemelerle öldürüyorsunuz. Tam tersi, gençler arasında umutsuzluk artacak ve belki de Türkiye'de bir genç iş gücü kaybına neden olacak düzenlemeler getiriyorsunuz arkadaşlar. Bu uyarıyı yapma görevini de kendimde görüyorum, sizleri daha dikkatli olmaya davet ediyorum. Belki geçecek bu kanunlar, bu uygulamalar buradan ama sonuçları hiç iyi olmayacak, biz tekrar bu düzenlemeleri burada görüşeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sosyal devlet ilkesine açıkça aykırı olan bir başka düzenlemeyi konuşuyoruz, kayıt dışı çalışmayı yasal hâle getiren bir uygulamayı konuşuyoruz, az önce 3 büyük işçi konfederasyonunun tamamının ve muhalefetin tamamının ve hatta Milliyetçi Hareket Partisinin de kısmen karşı çıktığı bir düzenlemeyi konuşuyoruz. "Gençlere iş bulacağız." bahanesiyle, 28'inci maddeyle gençleri kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, iş güvencesi ve sendikali olma hakkından mahrum bıraktınız, şimdi bu maddeyle de 25 yaş altındaki gençleri sosyal güvenlik hakkından mahrum bırakmaya çalışıyorsunuz.

İşverenin emrinde ay içerisinde on günden az çalışan 25 yaş altındaki gençlerin yüzde 2 iş kazası ve meslek hastalıkları primi ile yüzde 7,5'u işveren ve yüzde 5'i sigortalıya ait olmak üzere yüzde 12,5 oranında genel sağlık sigortası primi işverence ödenecektir, diğer bir anlatımla bu durumdaki gençler için işverence ihtiyarlık primi ödenmeyecektir. İlk defa 16 yaşında sigortalı olan bir işçi 25 yaşına kadar dokuz yıl boyunca uzun dönemli sigorta kollarının primini ödemededen çalıştırılabilecektir, güvencesiz ve emeklilik hakkı ötelenmiş bir çalışma ilişkisini yaşayacaktır. Bu fıkra kapsamına giren gençler, adlarına ödenen primin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar aynı kazancın 30 katının yüzde 20'si oranında malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primini kendileri ödeyebilecektir. Bu sene içinde ödenmeyen primin ödenme hakkı düşecektir. Ödenen primlere ilişkin 4'üncü maddenin (1)'inci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık süresi sayılacaktır. Bu düzenlemede temel bir insan hakkı olarak vazgeçilmez sayılan sigortalılık hakkı bölünmekte ve bu hakkın bir kısmının kullanımı işçinin iradesine bırakılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Toparlamak için süre verirsiniz, biraz da uzun olursa çünkü bunu, önemli bir madde olarak görüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN -Buyurun, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – O kadar ki bir aylık süre içinde bu hak kullanılmaz ise bir daha kullanılmaz hâle gelmektedir. Kaldı ki teklif metninde yüzde 20 oranındaki malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları priminin tamamının işçi tarafından ödenmesi öngörülmektedir. Düzenlemeyle bir ay süre içerisinde on günden az sosyal güvenlik prim bildirimi yapılan 25 yaşından küçük işçiler için prime esas günlük kazanç alt sınırı yüzde 2'si oranında iş kazası ve meslek hastalığı ve yüzde 12,5 genel sağlık sigortası primi ödenmesi yeterli hâle gelmektedir. Denetimlerin yetersiz olması nedeniyle milyonlarca çalışan kayıt dışı olarak çalıştırılmaktadır. Bu düzenlemeyle ayda yirmi gün ya da otuz gün

çalışan bir işçinin dokuz gün çalışıyormuş gibi gösterilmesini teşvik eden bir uygulamadır. Bu hüküm 25 yaş altı için tuzaklarla doludur. Maddi bakımdan zayıf, çaresiz insanların durumunu daha da kötüye götürecektir. Genç işsizliğin çözümünün bu ve benzeri düzenlemelerde aranmaması gerekmektedir. Gençlerin istihdamının çözülmesini istiyorsanız değerli iktidar partisi mensupları, dışa bağımlı rant ekonomisinden vazgeçin, gençlerin tamamını sosyal güvenlik kapsamında insanca yaşamalarına yetecek kadar ücret alabileceği ve sürekli çalışabileceği bir ekonomik ortam yaratıp bu anlamda bir iş vermeniz daha yararlı olur diye düşünüyorum. Bu kanun teklifine imza atan sayın milletvekillerimize şunu sormak istiyorum: Kendi çocuklarınızın da bu maddedeki koşullarda çalışmalarını ister misiniz? Elbette ki istemezsiniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN -Evet, teşekkür ederim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bitirmek üzereyim Sayın Başkanım.

O sebeple kendi çocuklarınız için istemediğiniz bir durumu milletin çocukları içinde istememeniz gerekmektedir ve geri çekilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN -Evet, lütfen, son cümlelerinizi alalım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Anayasa'nın sosyal devlet ilkesine de son derece aykırıdır. Anayasal bir hak olan sosyal güvenlik hakkında vazgeçilemez, bu sebeple bu düzenleme son derece yanlış bir düzenlemedir. Bu düzenlenin de geri çekilmesini istirham ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Beko...

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; getirilen bu teklif ile belirli süreli iş sözleşmelerinin önü açılmaktadır. Bu durumun iki önemli hukuki sonucu vardır. Birincisi, belirli süreli iş sözleşmesiyle çalışanlar iş yasasının iş güvencesine ilişkin hükümlerinden yararlanamayacaklardır. İkinci önemli sonuç ise belirli süreli iş sözleşmesi süre bitimi nedeniyle sona erdiğinde işçi kıdem ve ihbar tazminatından yoksun kalacaktır. Madde hükmünün sonuçlarına baktarsak işverenler iş güvencesi hükümlerine tabi olmadan kıdem, ihbar tazminatı ödemek zorunda kalmadan 25 yaş altı ile 50ve daha üstü yaş grubundaki işçileri çalıştırma olanağı elde edeceklerdir. Bu durum kıdem tazminatı hakkının adım adım yok edilmesidir. Aynı zamanda eşitlik ilkesine aykırı olduğundan dolayı Anayasa'ya aykırı bir maddedir. Ben de bu maddenin geri çekilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN -Evet, teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan, bu 32'nci madde aslında Hükûmetin iflasının ilanıdır. Sorunlara köklü çözümler getiremeyeceğinin, sadece rakamları boyamaya çalıştığının kanıtıdır. Ta Meclise kadar, yasa düzenlemesine kadar bunun yansıması da çok ilginçtir.

Bakın, ekonomik sorunları çözemeyen hatta ekonomik sorunları derinleştirmeye yönelik adımlar atan mevcut Hükûmet çözüm iddiasını kaybettiği için hep rakamları süslemeye çalışıyor. Ekonomik göstergeleri daha düzgün hâle getirmek için sadece ve sadece rakamlarla oynuyor. Hâlbuki o rakamların arkasındaki gerçekliği düzeltmesi lazım. 2,5 milyon istihdam azalıyor, TÜİK işsizlik azaldı diye ilan veriyor ve Hükûmeti destekleyen basın ve siyasilere de “Oo, işsizlik bu şeyde azalıyor, coronaya rağmen, azalıyor.” diye bayram yapıyor. Ya istihdam 2,5 milyon azalırken işsizlik azalmış olabilir mi? Bu bir kere temel mantık kurallarına aykırı. Ama bu temel mantık kurallarına aykırı bir şekilde TÜİK,

rakamları düşük gösteriyor. Şimdi, buna alışmıştık, Hükûmetin rakamlarla oynamasına alışmıştık ama burada son derece ilginç bir şey var; işsizliğin en yüksek olduğu kesim gençler, gençler içinde işsizliğin en yüksek olduğu kesim de üniversite mezunları.

Şimdi, bakın, ne demek istiyor? Bilmem ayda on günden az çalışanların özlük haklarıyla bağlantılı, birtakım primlerle bağlantılı bir düzenleme yapılmış. Güya bu, 25 yaş altı gençlerin istihdama teşviki anlamına geliyor, öyle empoze ediliyor. Yani sizin gençlerle ilgili getirdiğiniz teşvik bile ayda on günden daha az çalışmaya teşviktir. Nasıl bir memleketteyiz biz ya! “Aman razı olsun, ayda on günden az çalışsın. Dolayısıyla TÜİK’in rakamlarında da işsiz görünmesin, biz de kendimizi işsizliği düşürmüş sayalım.” Yani bunu böyle, kulağı tersten göstermek için karmaşık bir maddeyle buraya nasıl getirirsiniz, nasıl bunu tartışırsınız, bunu nasıl ciddiye alırsınız, hiç anlaşılır gibi değil. Evirip çeviriyorsunuz, bilmem işsizliği, istihdamı artıracamız diyorsunuz, bakıyoruz ki çalışanları da mahvedecek, çalışanların da istikbalini ve geleceğini karartacak maddeleri peş peşe dizmişsiniz ve getirmişsiniz buraya. İşçinin sigortalılığını böleceksiniz, uzun süreli sigorta hakkını ortadan kaldıracaksınız, sosyal güvenlik haklarını elinden alacaksınız, iş güvencesi yok, kıdem, ihbar tazminatı yok. “Ayda da on gün çalış ama bizim işsizlik rakamlarımız bize biraz cilalansın, fiyakalansın.” diyeceksiniz ve “İşsizliği düşürdük, azalttık.” falan diye de bunu bir siyaset malzemesi hâline getireceksiniz. Bravo yani! Bunun için bu kadar emek gerçekten ilginç geliyor bana ama boşa uğraşıyorsunuz. Fakat yaptığınız bu düzenlemeler ülkenin lehine değildir, memleketin geleceği için faydalı değildir, zararlıdır. Zararlı olmaktan vazgeçmek siyasetçinin yapacağı ilk iştir. Siyasetçi faydalı olmadan önce zararlı olmaktan vazgeçecektir. Ama yasa düzenleme biçiminden içeriğine varıncaya kadar tüm bu düzenlemeler ülkeye zarar veren şeylerdir. Bundan kaçınmak lazım derim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şener.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sabah saat 10.00’da başladık, şu anda saat neredeyse dokuz, on bir saattir mesai yapıyoruz. Elbette yapacağız fakat on bir saattir yaptığımız çalışmanın özellikle son üç, dört saatine ve 3, 4 maddeye baktığımızda gerçekten ben hayıflanıyorum. Şunun için hayıflanıyorum: Hoş işler yaptığımızı zannediyoruz ama gerçekten boş işler yapıyoruz. Var olan problemi çözmek yerine ileriye yönelik olarak problemi daha da karmaşık hâle getiriyoruz ve çözümü zorlaştırıyoruz. Bu mesaimizi biz şunun için harcasak: Efendim, işte 25 yaş altı, 50 yaş üstü, ayda on gün çalışacak, şunu ödeyecek bunu ödemeyecek, bunu ödemezse şu ödenmemiş sayılacak vesaire vesaire... Biz, adam gibi oturup bu ekonominin potansiyel büyümesini nasıl artıracamızın ve artırdığımız potansiyel büyümeyi nasıl sürdürülebilir hâle getireceğimizin üzerinde tartışsak ve buradan da kaynak tahsisini vesairesini nasıl yeniden düzenleyeceğimizi söylesek de ekonomiyi bir büyüme patikasının üstüne oturtsak şu tartıştığımız meseleler kendiliğinden çözülecektir. Boş işlerle uğraşıyoruz, kusura bakmayın, bu kısa vadeli... Seçim platformuna çıktığımızda gence diyecek ki “On gün çalıştın, sana şunu şunu sayalım.” oy alabilirsiniz fakat bu sorunu çözmeyecek, kimseyi mutlu etmeyecek. Onun için yapılması gereken şey biraz kendimize gelelim ve bu ekonomiyi nasıl büyüteceğimize mesai harcayalım. Şu anda on bir saattir çalışıyoruz ve son dört saatinde havanda su dövüyoruz ve de hoş iş yaptığımızı sanıyoruz, boş iş yapıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi, aslında bir diğer maddede de bunu konuştuk. Bir taraftan baktığınızda yani Hükümet ilk dönemlerinde Türkiye’de gençlere oy hakkı verelim, gençler seçilsin, gençler geleceğimizdir gibi birçok söylem dile getiriyordu. Türkiye’de şimdi rakamlarla ne kadar oynansa bile işsizliğin en yüksek olduğu kesim gençler ve özellikle okumuş gençlerde işsizlik oranı çok yüksek. Az önce arkadaşlarımız dile getirdi; yani yurtdışına gitme oranı çok yüksek ve mutlulukla ilgili yapılan çalışmalarda gençlerin hiçbirisi mutlu değil ve geleceğe kaygıyla bakıyorlar. Bunun üstüne gençlerle ilgili yapılan çalışmalarda işsizliğe değil çözüm, verilerle oynama... Ama bu gençler emeklilikle ilgili ne yapacaklar, ne edecekler gibi hiçbir şey yok. Tümüyle işverenin iki dudağı arasına bırakılıp esnek çalışmayı teşvik eden bir düzenleme getiriliyor. Peşinden de alacağı ücretin ne olacağı zaten meçhul. Gerekirse uzun süreli sigortalılık konusunda kendisi prim yatırabilir. Yani bir nevi köle gibi çalış, orada devam et, sana vereceği parayı da tercih edersen git, getir tekrar bize ver. Bu köleliğin bu şekilde düzenlenme şeklidir. Zaten Türkiye’de iş kazaları mevcut, meslek hastalıkları mevcut, bir yığın sağlık emekçisi ölmekte bu pandemi sürecinde hâlâ meslek hastalığı diye bir tanımlama getirilmiyor buna. Burada sizin vereceğiniz şey: “Biz sizi meslek hastalığından koruyacağız, sizin sağlık güvencenizi sağlayacağız.” Zaten her yıl iktidar, ödenmediği için bunu bir düzenlemeyle geçiştirmeye çalışıyor yıllardır. Orada bir problem var. Ama siz burada “Gerekirse çalış ama uzun vadede emekliliği düşünüyorsan kendin yatır.” demek... Yani bu, gençlerle hiç doğru bir ilişki değil ve hele hele 2023’e giderken gençlerin oy kullanması düşünülünce siyaset erkinin gençlerin önünü açması lazım, daha özendirici olması lazım. İktidara bence gerekli yanıtı vereceklerdir gençler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Allah aşkına, ben hakikaten merak ediyorum, sabahdan beri yine konuşuyoruz, düşüncelerimizi paylaşıyoruz. Bir kanun teklifi var önümüzde. Şu ana kadar maddelerin büyük bir kısmında işçinin hakkını nasıl tutabiliriz, koruyabiliriz derdinde olan bir muhalefet ve “İşverene nasıl daha fazla haklar sağlarız.” diyen bir teklif. Yani yangın var ortada, yangından mal kaçırılmaya çalışılıyor. Selden kütük kapmak gibi bir şey bu. Yani ülke batıyor, biz filikamızı garantileyelim derdinde. Değerli arkadaşlar, yani şu maddede de “Sosyal güvenlik hakkı açık şekilde ihlal ediliyor.” diyoruz. Sendika, konfederasyon temsilcileri burada “Yapmayın, etmeyin.” diyor, “Biz bu işin, işçi sendikalarının temsilcileriyiz, bu doğru değil.” diyor, gazeteciler cemiyeti orada “Bu basın için doğru değil.” diyor, Anayasa Mahkemesi kararına ihlal olduğu ortada, bazı maddelerde. Yani neyin şeyindeyiz biz, ben anlayamıyorum! Gerçekten yasama kalitesi açısından ve yaptığımız iş açısından gerçekten çok rahatsızım değerli arkadaşlar. Yani bizim burada başka şeyleri konuşuyor olmamız gerekiyordu, bunu daha önceki konuşmalarında da söyledim. Yani biz, üretimi teşvik etmek, daha çok yatırımı teşvik etmek, daha çok istihdam yaratacak, ülkeyi düze çıkaracak düzenlemeleri görmek isterken bunun heyecanını yaşamak isterken... Ya, şu düzenlemeyi kim hazırlıyor, nasıl hazırlıyor, hangi vicdanla hazırlıyor, ben gerçekten çok merak ediyorum. Başka maddelerde de var bu, artık bundan sonra hep böyle mi olacak, hep böyle mi gelecek? “Pandemi” diyoruz, “ekonomik kriz” diyoruz, tabii ki bir ekonomik kriz de olsa, ülkenin doğru yönetilmediğini söylüyor olsak da hepimiz aynı gemideyiz. Biz de isteriz doğru işler gelsin, bu gemiyi batmaktan kurtaralım ama öyle şeyler de gelmiyor. Yani benim aklım havsalam almıyor, nasıl olur, buna rağmen böyle şeyler üzerinde nasıl hâlâ ısrarcı olunur? Üzülerek bunu ifade etmek istedim Sayın Başkan.

Şu kanun teklifinde de şu madde de sosyal güvenlik hakkının açık bir şekilde ihlal edildiği, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde belirlenen kanun önünde eşitlik ilkesinin ve sosyal hukuk devleti ilkesinin açıkça zedelendiğini söylüyoruz ama bilemiyorum yani inşallah, daha iyi şeyler olur gelecekte ama ben de umudumu yitirmiş durumdayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, süre geçtikçe yorgunluk da başlıyor herhâlde, gerginlik de başlıyor.

Tabii, bu düzenlemenin amacı 25 yaş altında olan gençlerin istihdama girişlerinin esnek çalışma yöntemlerinden olan kısmi süreli çalışmayla sağlanması, gençlerin istihdamdaki oranının artırılması, genç işsizliğinin azaltılması gibi amaçlar, amacımız bu.

Düzenlemeyle işveren emrinde ay içerisinde on günden az çalışanlar için yüzde 2, iş kazası ve meslek hastalıkları primi ile yüzde 7,5'i işveren, yüzde 5'i sigortalıya ait olmak üzere yüzde 12,5 oranında genel sağlık sigortası primi işverence ödenecektir. Böylece, yürürlükteki asgari ücret üzerinden çalışma gün sayısı dikkate alınarak yüzde 14,5 oranında prim alınmak suretiyle prim maliyeti, dolayısıyla işçilik maliyeti azaltılacaktır.

Prim yükünün azaltılması 25 yaş altı gençlerin istihdama dâhil edilmesini de teşvik edici. Bu şekilde çalışmayı isteyen gençler açısından da tercih edilme nedeni olacağından genç istihdamın artırılması, 25 yaşını tamamlayıncaya kadar da istihdam edilmemiş ya da çok az çalışmış gençlerimizin de istihdam piyasasında tecrübe edinmelerini amaçlamaktadır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bitmedi Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Kayıtlara girsin.

Tamam, bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, buyurun, devam edin.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu konuda net sorularımız var yani onlara bir cevap verilse iyi olurdu. “Dünya uygulamaları nedir?” dedik. Bu 382 milyon TL aylık maliyetin hesabının detayını sorduk.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, var mı o sorulara cevabınız?

ERHAN USTA (Samsun) – Belki verecekler.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, her soruya cevabımız var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun o zaman.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, bu yeni bir olay da değil. 2014 yılında çıkan 6552 sayılı Yasa da ki muhalefet, iktidar iş birliğinde çıkmış. Evde çalışanlarla, kısmi şekilde çalışanlarla ilgili uygulama var, hâlen devam ediyor, dünyada da örnekleri var. Bu ayrıntılara girmeyelim. Tabii, ben, sorduğunuz sorulara cevap verebilirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ev hizmetlerinde çalışanlar.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ev hizmetlerinde çalışanlara uygulanıyor şu anda. Kaldı ki yine sosyal güvenlik sözleşmesiyle... Ülkemizin sosyal güvenlik sözleşmesi yaptığı ülkelerle yaptığımız anlaşmalarda da bu söz konusu. Mesela, Türk işçileri için yüzde 2 kısa vadeli sigorta kolları primi ile yüzde 5'i sigortalı, yüzde 7,5'i işveren payı olmak üzere genel sağlık sigortası alınıyor bu sosyal güvenlik anlaşmamız olan ülkelerden.

Tabii ki bizim buradaki amacımız, 25 yaş altındaki gençlerimizi istihdama -az da olsa, çalıştıkları sürece de olsa- katmak, onların primlerini kısmen devletin ödemesi, dolayısıyla maliyetlerin de düşürülmesi.

Söyleyeceklerim bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 21.30'da toplanmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.00

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.36****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar 4’üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Son olarak yine Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızı ilgilendiren -yine bu maddede okundu- mesleki yeterlilikle ilgili bir maddemiz.

Biliyorsunuz, Türkiye’de mesleki yeterlilik belgesini vermekle yükümlü olan Mesleki Yeterlilik Kurumu. Ancak Millî Eğitim Bakanlığını ilgilendiren bir kanunda Millî Eğitim Bakanlığının da mesleki yeterlilik belgesi vermesine yönelik bir yetkisi var. Burada bir yetki kargaşası söz konusu. Dolayısıyla oradaki cümleyi çıkarıp, mevcut Millî Eğitim Bakanlığını ilgilendiren kanundaki cümleyi çıkarıp tek yetkili kurumun Mesleki Yeterlilik Kurumu olarak sağlanması gerçekleşecek bu maddeyle. Yine burada kazanılmış haklar var, bugüne kadar Millî Eğitim Bakanlığından mesleki yeterlilik belgesi almış olanlar var, bunların da haklarının korunması gerekiyor, buna yönelik de bir önerge var, o önergeyi de okutacağım. Bununla ilgili açıklamayı zannedersem Sayın Öztürk de yaptı.

Söz talep etmek isteyen arkadaşlarımız varsa söz talebi vereceğim 36’ncı maddeye yönelik olarak.

Evet, arkadaşlar, 36’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, biliyorsunuz, bundan bir önceki kanun teklifinde Sağlık Bilimleri Üniversitesi İle Sağlık Bakanlığı arasındaki bir problemi siz de özellikle kanun teklifinin geneli üzerinde yapmış olduğunuz görüşmelerde dile getirmiştiniz. Bu konuyu hem Sağlık Bakanlığımız çalıştı hem Sağlık Bilimleri Üniversitemiz çalıştı. Şimdi bu maddeleri okutacağım ama bu maddeleri okutmadan önce bir madde ihdasına yönelik bir önerge var, onu okutacağım:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi’ne 36’ncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yaşar Kırkpınar

Nilgün Ök

İbrahim Aydemir

İzmir

Denizli

Erzurum

MADDE 37 – 5580 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7 – Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar 6 ncı maddenin mülga altıncı fıkrası uyarınca Bakanlıkça belirlenen programları başarıyla tamamlayarak kurs bitirme belgesi alanların kazanılmış hakları saklıdır.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Burada, bu önergeyle değerli arkadaşlar, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bugüne kadar verilmiş olan belgelerin haklarının korunmasına yönelik olarak yani kazanılmış haklarını korumaya yönelik bir önerge. Bundan sonraki süreçte tamamıyla yetkili olan kurum Mesleki Yeterlilik Kurumu olacak.

Dolayısıyla bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine Sayın Emecan'ın dile getirdiği bir husus vardı, terkin konusu. Özellikle kısa çalışma ödeneği konusunda başlangıçta bazı hatalar yapıldığı, bu hatalardan dolayı işçilerin aldıkları paraların geri ödenmesine yönelik sıkıntı ortaya çıktığı ifade edildi. Sayın Emecan bunu dile getirmişti, sivil toplum kuruluşlarımız bu sorunu dile getirdiler.

Bununla ilgili bir önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 126 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Yaşar Kırkpınar

Nilgün Ök

Şirin Ünal

İzmir

Denizli

İstanbul

MADDE 10 - 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30 - Yeni Koronavirüs (Covid-19) sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli kısa çalışma başvurularının alınması, değerlendirilmesi ve ödenmesine ilişkin işlemler hakkında Bakanlık ve Kurum personeline herhangi bir sorumluluk yüklenemez. Bu kapsamda 2020 Ekim ayı ve öncesi döneme ait işverenlerin hatalı işlemlerinden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanlar terkin edilir. Tahsil edilenler iade veya mahsup edilmez.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Buradaki husus şu: Önergeyle Bakanlık personeli sorumlu tutulmuyor, artı burada herhangi bir şekilde yanlış bir işlem yapılmışsa da bunun terkinini sağlıyor.

Bununla ilgili söz talep etmek isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bir önergemiz daha var, onu da okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yaşar Kırkpınar

İsmail Güneş

İzmir

Uşak

MADDE ... - 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 82- 2020 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış üniversite sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2020 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda aradaki fark terkin edilir. Terkin edilen tutar Hazine'den tahsil edilir.

Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN -Bu önergeyi çok kısa özetleyeyim size...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Anlamadım ben. Önerge gelmedi daha.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar “Önerge gelmedi.” diyor. “Dağıttık.” diyorsunuz “Gelmedi.” diyor. Dağıtılmamış kardeşim. “Dağıtıldı.” diyorsunuz ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yeni madde ihdası...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Madde ihdası efendim.

Şimdi bu madde şu: Biliyorsunuz, sizler de sık sık özellikle üniversitelerin sağlıkla ilgili borçlarının olduğunu ve üniversitelerin bu ödemede zorluk yaşadığını gündeme getirdiniz. Burada yapılan da üniversiteye bir anlamda üniversitenin sağlıkla ilgili harcamalarına destek veren bir mekanizmayı oluşturmak ve bunu bütçeden karşılamak. Zannedirim, arkadaşların bize aktardığına göre, 5 milyar liralık bir terkin söz konusu olacak.

Bununla ilgili Sayın Güneş sizin söz talebiniz var.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, üniversitemiz belli bir hizmet yapıyor ve bunun karşılığında da SGK'den de belli bir ücret alıyor. Tabii, ilk başta verecekleri hizmetin ne kadar tutacağı belli olmadan SGK bunlara -ekonomik sıkıntıdan dolayı- belli bir miktar para aktarıyor ve yıl sonunda da bunda ne kadar fazlalık veya azlık varsa ona göre tekrar iade ediliyor veya ödeme yapılıyor. Burada tabii coronavirüsten dolayı üniversitelerde yeterli sayıda hasta olmaması, kliniklerin yeterli çalışmaması neticesinde ekonomik anlamda biraz daha sıkıntıya giriyorlar. Burada SGK tarafından yaklaşık 12 milyar TL para aktarıldı 43 kamu üniversitesine ve yıl sonunda da mahsuplaşma yapılacak. Biz diyoruz ki burada, tabii olağanüstü bir süreçten geçiyoruz ve dolayısıyla da verdiğimiz bu parayı hak edecek kadar hizmet sunma ihtimalleri yok. Bunların sunamadıkları hizmet kadar parayı biz onlara terkin ediyoruz. Bunun da yaklaşık olarak 3 milyar 800 milyon civarında bir para olabileceği tahmin ediliyor, üniversitelere destek çıkma anlamında.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hangi üniversitelere?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 43 tane kamu üniversitesine. Kamu üniversiteleri; diyelim ki Ege Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, üniversiteler.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sağlıkla ilgili olan...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sağlıkla ilgili, bunlar hastanesi olan tıp fakülteleri, zaten hastane hizmeti.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, buyurun lütfen, sizin söz talebiniz var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya)– Şimdi gördüğümüz kadarıyla, burada üniversiteler ile üniversite sağlık hizmeti sunucuları arasında hizmet alım sözleşmesi var ve bu sözleşme kapsamında “Toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması hâlinde terkin edilir.” diyor terkin tek taraflı, iki taraflı değil, az da olsa çok da olsa terkin değil. Yani tahakkuk tutarı sözleşme tutarından düşük olursa terkin ediliyor. Yani bu terkin üniversitenin mi lehine yoksa hizmet sunucularının mı lehine?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok, üniversitenin lehine. Şöyle bir şey, diyelim ki SGK 1.000 lira verdi, onlar da 900 liralık bir hizmet verdiler, 100 TL kaldı. Burada 100 TL'yi terkin edecek SGK, üniversite lehine. Fakat bu diyelim ki 1.500 TL tuttu, o zaman SGK orayla tekrar anlaşacak.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya)– Evet, onu soracaktım. Bu üniversite hastanelerinin hizmet sunucuları kimler? SGK hizmet sunucusu mu orada?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok, yok yani hastane hizmet sunucusu, hizmet alan...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya)– Bir örnek verir misiniz? Olay kimle kim arasında geçiyor?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diyelim ki ben SGK’liyim, üniversite hastanesine gittim ve orada muayene oldum, belli tedaviler aldım, bunun karşılığında üniversite bir fatura kesti, bunların toplamının hepsini SGK diyelim ki üniversiteye ödüyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi şöyle yapalım Sayın Güneş, Sayın Şener şöyle yapalım, SGK Başkanımız burada. Daha sağlıklı bilgi alabilmek için Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanımıza söz verelim, ondan bilgi alalım, ilave sorunuz varsa yine elbette onları sorabilirsiniz.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya)– Evet, bu mekanizmayı bir anlatırsanız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Mekanizmayı anlatır mısın?

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, sağlık hizmet sunucusu olarak nitelendirdiğimiz üniversitelerin tıp fakülteleri var, tıp fakülteleri ile biz global bütçe yapıyoruz. Bu bütçede de bir önceki yılın oluşturmuş oldukları cironun yüzde 12’si oranında artırdık -bu sene için söylüyorum- ve bunlarla bir sözleşme yapıyoruz. Bu pandemi döneminde istenilen seviyede fatura üretemedikleri için yıl sonunda bizim senenin başında ödediğimiz global bütçeden artan kısmı bir sonraki yıl üniversitelerden mahsup etmemiz gerekecek. Bu durumda da üniversitelerin bunu ödeme şansı yok. Dolayısıyla, bu global bütçe üzerine fazla olarak ödemiş olduğunuz bu tutarları üniversitelerin lehine yıl sonunda olursa terkin edeceğiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani şöyle söyleyelim, 100 milyon liralık bir global bütçe verilmişse 80 milyon liralık bir harcama yaptılarsa o kalan 20 milyon lirayı geri almayacaklar, bunu üniversite lehine terkin edecekler. Doğru mu?

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Evet, Sayın Başkanım evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ne kadar çok talep ettiyse üniversite, aradaki fark o kadar avantajlı.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Şu an yaklaşık 12 milyarlık bir ödeme yaptık bu 43 üniversiteye. Tahminiz, yani bu çok net değil, Covid’in gidiş sürecine göre değişecek ama 3-3,5 milyar civarı bir tutarın terkin edileceğini öngörüyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Söz talebi var Sayın Usta’nın.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Öğrenmek için soruyorum, 2021’in globalini nasıl yaptınız bilmiyorum. Yani bu salgın devam ediyor. Sanki hiç yokmuş gibi mi yaptık, yani 2021’de de yine buna benzer bir durumla karşılaşacak mıyız? Şimdi, aslında bu yapılan şey, global bütçe uygulamasını başlatan bürokratlardan biri olarak söylüyorum, yani onun ruhuna aykırı yapılan şey, burada işlem. Bunu normal şartlarda, gelecek yıl, tamam, nakit alamazsınız geri ama gelecek yılki vereceği hizmetlere mahsup etmek gerekirdi. Hadi bir kere terkin yapalım ama eğer siz global bütçeyi yine 2022’deki o yüksek baza göre yaptıysanız aynı sonuçla 2021’de de karşılaşacağız. Bu da üniversiteler arasında haksız bir durum oluşturacak yani çünkü hizmetini yapıp parasını alanlar var, hizmet yapmayıp parasını alanlar var. Nasıl olacak bu iş?

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – 2021 için henüz bir bütçe yapmadık, bunu yıl sonundaki tahakkuklara göre yapacağız Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ödenekleri belli ama yani şeyleri belli, program yapıldığında global bütçeler bellidir.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Şöyle: Yıl sonunda toplam üretmiş oldukları ciroya göre ilaç artışı ve diğer hizmetlerdeki artışa göre, mesela bu sene enflasyon oranında, yüzde 11,4 oranında bir artış yaparak 2020'nin bütçesini belirlemiştik ama bu 2021 için henüz bir şeyimiz yok çünkü aralığı beklemek durumunda, üretecekleri ciroları görmemiz gerekiyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, sağlık hizmetleri için normal, globale ayrılan para belli.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, program yapıldığında, bütçe yapıldığında bu paranın belli olmuş olması lazım.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Yaklaşık...

ERHAN USTA (Samsun) – Ama siz onu üniversite bazında dağıtmamış olabilirsiniz, onu mu söylemek istiyorsunuz? Yoksa global bütçe belli şu anda.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peşin mi ödüyorsunuz siz bunu?

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Şimdi, şöyle, tekrar düzeltiyim: Biz 2020 için üniversitelere bir global bütçe yaptık, bu tıp fakültelerine ve bunlara bir önceki yıl üretmiş oldukları hizmete karşılık bir ciro, cironun üzerine de yüzde 11,4 artışla herkesin parasını ocak ayında gönderdik. Bu geline süreçte ihtiyaçlar doğdu ve pandemi nedeniyle de hasta sayısı çok düştüğü için bu kez üniversitelere 2020'nin sonunda 2021 yılının bütçesinden ciddi bir kesinti yapmamız gerekecekti, bu kesintiyi yapmamak adına 2020 için böyle bir terkin düzenleme kararı aldık. 2021 için Covid sürecine bakacağız. Mesela 2019'da ne yaptık? 2019'da fazlasını aldık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İsmail Bey, müsaade edin.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Buyurun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şöyle, şimdi, Erhan Bey'in sorusu şu, diyor ki: “Şu anda 2021 bütçesinde az çok global için ne kadar para ayrılacağı belli.” Doğru mu?

ERHAN USTA (Samsun) – Toplam belli, tabii ki belli, program yapıldığı anda bu belli.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Program belli. Dolayısıyla, İsmail Bey, sizin konuşmanızdan ben şunu anlıyorum: “Evet, bu global rakam belli ama bunun ne kadarı üniversiteye gidecek, ne kadarı Sağlık Bakanlığına gidecek belli değil, dolayısıyla bunu aralık ayında tespit edeceğiz.” diyorsunuz.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Evet Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, peki.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama Başkanım aynı sonuçla tekrar karşılaşma durumu olacak. Yani, bu kadar sıkıntı varken... Tabii, üniversiteler de bizim ama burada arada bir ticari ilişki var ne olursa olsun, kamu üniversitesi de olsa, değil mi, hizmet alıyoruz. Onun bir uygulaması var, bedeli var; SUT'tan para ödeniyor, SUT'a göre belirleniyor ama toplam globale yerleştiriliyor. Şimdi, eğer iki...

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Üniversitelere aslında SUT'a göre para ödemiyoruz, üniversitelere globaldeki tutarı aktarıp yıl sonundaki üretmiş oldukları faturaya göre SUT'u hesap ediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – SUT'a göre ödüyorsunuz efendim.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Evet, evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, SUT’tan bir rakam çıkıyor ama global ile onu aynı oranda düşürüyorsunuz, başka bir şey olamaz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Aynı şeyi söylüyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, para SUT’a göre ödeniyor, SUT’a göre ödenmiyor değil.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – Evet, evet, SUT’a göre, SUT’a göre, evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Yoksa hiç kimse SUT’taki parasını tam alamıyor yani globali neyse... İlaçta da aynı durum var. Ama 2021’de de şimdi bu pandemi devam edecek olursa, yine hizmet az olacaksa, siz de baz olarak eğer 2020’deki bu terkin ettiğimiz miktarlar da harcanmış miktarmış gibi onun üzerinden, bir baz üzerinden 2021 ödeneği, global bütçesi tespit edecek olursanız aynı şeyle yine karşılaşacağız.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – İnşallah karşılaşmayız Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) – İnşallahla olmuyor ki devlet işleri.

SGK BAŞKAN VEKİLİ İSMAİL YILMAZ – İnşallah karşılaşmayız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, biraz önce ifade ettiğim husus, biliyorsunuz, Sağlık Bilimleri Üniversitesi ile Sağlık Bakanlığı arasındaki belki daha önce problem olarak burada gündeme getirilen bir husus idi; Sağlık Bilimleri Üniversitesinin Mütevelli Heyetine YÖK tarafından 2 üye seçilmesini öngören bir şey. Anayasa Mahkemesi daha önce iptal etmişti, sonra bir düzenleme yapıldı; bunları belki Sayın Öztürk anlatacak.

Bir 18’inci madde, bir de 26’ncı madde var yine birbiriyle ilişkili; bu iki maddeyi okutacağım, bununla ilgili Sayın Öztürk’ten bilgi alacağız, sonra müzakereye açacağız.

Okutuyorum:

MADDE 18- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 158 inci maddesinin ikinci fıkrasının dördüncü cümlesinde yer alan “bir üye ile Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Yönetim Kurulunca belirlenen Sağlık Bilimleri Üniversitesi dışından bir üye” ibaresi “iki üye” şeklinde, yedinci cümlesinde yer alan Yükseköğretim Kurulu ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Yönetim Kurulu” ibaresi “ve Yükseköğretim Kurulu” şeklinde, üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “planını ve bütçe teklifini onaylamak” ibaresi “planı ve bütçe teklifi üzerinde görüş bildirmek” şeklinde, (b) bendinde yer alan “karar” ibaresi “katkı” şeklinde değiştirilmiş, (c) bendi yürürlükten kaldırılmış, dördüncü fıkrasının dördüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki cümleler eklenmiş, beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı eğitim ve araştırma hastaneleriyle” ibaresi “Sağlık Bakanlığına bağlı eğitim ve araştırma hastaneleriyle” şeklinde, üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkra üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eldenmiş, mevcut dördüncü cümlesinde yer alan “ve Mütevelli Heyetinin onayı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Bu birimlerde görevlendirilecek akademik ve idari personelin sayısı ve görev süresi ile görev yaptıkları ülkelerde sürekli görevle bulunan ve dokuzuncu derecenin birinci kademesinden aylık alan bekar meslek memurlarına ödenmekte olan yurt dışı aylığını geçmemek üzere unvanları itibarıyla yapılacak aylık ödemenin tutarı Cumhurbaşkanlığı kararıyla belirlenir.” “Bu personel fiili çalışmaya bağlı

ödemeler hariç kadro ve pozisyonlarına bağlı mali ve sosyal haklardan faydalanmaya devam eder. Bunlara yurt dışındaki görevleri süresince gündelik verilmez. Üniversite yurt dışındaki birimlerinde mahallinden sözleşmeli veya saat başı ücret karşılığı personel çalıştırabilir. Bu kapsamda çalıştırılan personele bir ayda ödenebilecek toplam ücret görev yaptıkları ülkelerde 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre çalıştırılan personele ödenen ücretten, 2547 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) ve (n) bentlerinde tanımlanan akademik unvanlarda öğretim elemanı olarak çalıştırılanlara yapılacak toplam aylık ödeme tutarı ise görev yaptıkları ülkelerde sürekli görevle bulunan ve dokuzuncu derecenin birinci kademesinden aylık alan bekar meslek memurlarına ödenmekte olan yurt dışı aylığından fazla olamaz. Bu fıkra kapsamında çalıştırılacak personelin görev türü ve sayısı ile ücretlerine ilişkin usul ve esaslar Üniversitenin önerisi, Yükseköğretim Kurulunun teklifi ve Cumhurbaşkanlığı onayı ile belirlenir. Üniversitenin yurtdışındaki faaliyetlerinden elde edilen gelirler ilgili ülkeye özgü yurtiçi veya yurtdışında üniversite adına açılacak hesaba yatırılır ve yurtdışında eğitim amaçlı yapılan faaliyetlerin gerektirdiği giderler öncelikle bu hesaplardan karşılanır. Bu hesaplarda yer alan kaynaklarla ilgili ülke yurt dışı faaliyetlerin gerektirdiği giderlerin karşılanamaması durumunda Sağlık Bilimleri Üniversitenin bütçesinden kaynak aktarılabilir. Bu hesabın harcanmasına, muhasebeleştirilmesine ve denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak Üniversite tarafından belirlenir.”

“Üniversiteye tahsis edilen öğretim elemanı kadrolarının nitelikleri ve dağılımı, birlikte kullanılan eğitim ve araştırma hastanelerinin eğitim birimleri, ihtiyacı ve nitelikleri dikkate alınarak, Üniversite ve Sağlık Bakanlığınca müştereken belirlenir.”

“Öğretim elemanı ile 3359 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesine göre sözleşme imzalanır. Sözleşmenin feshi veya süresinin sona ermesi halinde öğretim elemanı, Üniversitenin Bakanlıkla birlikte kullanım protokolü imzaladığı diğer hastanelerle de yeniden sözleşme yapabilir veya Üniversitenin görevlendireceği birimlerde ve hizmetlerde çalıştırılır.”

MADDE 26- 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak bu personelin birlikte kullanılan sağlık tesisinde sözleşme kapsamındaki hizmet ve faaliyetlerinden dolayı işledikleri disipline aykırı fiilleri hakkında, Başhekim tarafından 657 sayılı Kanunun disiplin hükümlerine göre işlem yapılır.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, size mi söz vereyim yoksa Sayın Aydın’a mı?

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, madde 18’le Sağlık Bilimleri Üniversitesinin mütevelli heyetinin oluşumu, personel temini ve görevlendirilmesiyle ilgili ödeneklerine ilişkin düzenlemeler getiriliyor. Mütevelli heyetinin görevleriyle ilgili değişikliklerle heyetin çalışmasının fonksiyonel hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Üniversitenin mütevelli heyetinin yapısında değişikliği gidilerek Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesine uygun şekilde bilimsel özerkliğin temini sağlanmaktadır. Ayrıca üniversitenin yurt dışı birimlerinde personel görevlendirmesi, bu personele ücret ödenmesi, yurt dışı faaliyetlerden gelir elde edilmesi ve bu gelirin kullanımına ilişkin uygulamada çıkan sorunların giderilmesi ve üniversitedeki uygulama ve araştırma merkezinin kontrolünün belirlenmesi aşamasında, kadrolarının belirlenmesi aşamasında Sağlık Bakanlığının talep şartının kaldırılması öngörülmüştür.

26'ncı madde de ise sağlık tesisinde hizmet ve faaliyetlerden dolayı işlenen disipline aykırı fiiller hakkında 657 sayılı Kanun'un disiplin hükümlerine göre işlem yapılması amaçlanmaktadır. Bilindiği gibi Sağlık Bakanlığı ile üniversiteler arasında yapılan protokol kapsamında bazı sağlık tesisleri birlikte kullanılabilmektedir. Bu kapsamda üniversite öğretim üyeleriyle yürütülecek hizmetlere ilişkin sözleşme imzalanmaktadır.

Teklifle sağlık tesisinin yöneticisi olan başhekime hizmet sözleşmesi imzalayan üniversite personelinin sözleşme kapsamındaki hizmet ve faaliyetleriyle sınırlı olmak üzere gerekli durumlarda 657 sayılı Kanun'un disiplin hükümlerine göre işlem yapma yetkisi verilmektedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, Sayın Başkan, yanlış mı hatırlıyorum? Daha önce bu Sağlık Bilimleri Üniversitesiyle ilgili bir düzenleme yapmıştık sanırım, el değiştirmişti galiba.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şöyle oldu Sayın Bakanım...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O el değişikliğiyle ilgili olarak biz bir düzenleme yaptık diye hatırlıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şöyle Sayın Şener: Bu Sağlık Bilimleri Üniversitesinin özellikle mütevelli heyetiyle ilgili bir düzenleme yapılmış idi. Bu düzenlemeyi Anayasa Mahkemesi iptal etti. İptal etme gerekçesi özellikle 5 kişilik mütevelli heyetinde 3 kişinin bir bakanlık tarafından atanması nedeniyle iptal edilmişti. Daha sonra ikinci aşamada bu 3 kişiden 1'isi TÜSEB olarak atandı. Dolayısıyla şu anda o TÜSEB de çıkarılıyor, 2 YÖK üyesi, 1 rektör, etti 3, Sağlık Bakanlığının atayacağı 1 kişi ve Sağlık Bakan Yardımcısı. Dolayısıyla çoğunluğun tamamıyla "academia" dan gelen bir yapıya dönüşmesi söz konusu şu anda. Hatırlarsanız en son gelen kanun teklifinde bu madde var idi, dolayısıyla sizlerden gelen eleştiri doğrultusunda biz bunu geri çektik. Geri çektik, tekrar arkadaşlarımız üzerinde çalışsınlar ve uygun hâle getirsinler dedik ve bu çerçevede bugün tekrar bu düzeltmeler yapıldı ve geri getirildi ama ilave sorularınız varsa arkadaşlarımız cevaplandırsınlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tamam, demek ki yanlış hatırlamıyorum, bu yaptığımız düzenlemeye rağmen sorunlar giderilemedi, biraz devlet ağırlığı artırılmış gibi geldi bu düzenlemede. Bu sorunlar varsa niye var, hangi sorunlar var diye onu soracaktım ama anladığım kadarıyla siz Anayasa Mahkemesinin kararına istinaden böyle bir düzenleme...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ayrıca şöyle bir sorun da vardı açıkçası Sayın Şener, onu da ifade edeyim: Çünkü bunlar aynı zamanda afiliye olan hastaneler, Sağlık Bilimleri Üniversitesinin afiliye olan, Sağlık Bakanlığının araştırma hastaneleri var. Dolayısıyla Sağlık Bilimleri Üniversitesinden öğretim üyesi gidiyor bu şehir hastanelerine ve araştırma hastanelerine fakat bu hastanede bir taraftan oraya giden öğretim üyesi Sağlık Bilimleri Üniversitesinin elemanı fakat şehir hastanesinde çalışıyor. O uyumu da sağlamak amacıyla Sağlık Bakanlığı ile Sağlık Bilimleri Üniversitesi arasında müştereken karar verilmesini gerektiren bir yapıya dönüştürdüler yani kararı müştereken verecekler, iki taraf anlaşarak böyle bir yapıya dönüştü. Eğer eksikim veya yanlışım varsa arkadaşlarımız düzeltsin.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, ben konuyu açmak için söz almıştım, ilave konuşmama gerek yok.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, bunu daha önce de görüşmüştük ve işin doğrusu ilk açıldığında da bu gündeme gelmişti ve Türk Tabipleri Birliği bunun iptali konusunda dava açmıştı. Anayasa Mahkemesi de bu konuda karar aldı yani bu karar tesadüfi değil.

Şimdi, bir taraftan biz Türkiye’deki üniversitelerin hâlini biliyoruz, üniversitelerin geldiği aşamayı biliyoruz ve giderek üniversiteler bilimden uzaklaşıp kapanmış bir tarza dönmüştü. Şimdi, burada bize tanımlanan işte rektör, Sağlık Bakanlığından bir kişi alınıyor, işte enstitüden bir kişi verilecek. Aslında yine hepsi Cumhurbaşkanlığı tarafından belirleniyor, tek makamdan belirleniyor. Rektörü belirleyen de Sağlık Bakanını belirleyen de... Bizim asıl yapmamız gereken, yani mütevelli heyetinin burada içeriğinde daha sonraki belirtilen, mesela onay vermiyor, yani katkı bildirecek, görüş bildirecek. Üniversitenin daha özerk olması için aslında karar mercilerine de katılması lazım. Yani, biz şimdi burada sadece mütevelli heyetinin belirlenmesinde kimler olduğuna bakarsak uygun veya uygun değil ama bu mütevelli heyeti ne yapacak? Üniversitelerde senatolar var, mütevelli heyetleri var, karar alma süreçleri var. Şimdi burada belirtiliyor, diyor ki: “Ekonomik olan tercihleri amacıyla sadece teklif sunabilir.” Yani mütevelli heyeti teklif sunabiliyor, bir karar alamıyor. Karar alamıyorsa bunu o kadar konuşmaya gerek yok, yani bir üniversitenin özerk olması lazım, bütçesini onaylaması lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – İşte, tam da sizin değindiğiniz bu sorunu çözmek için bu hâle getirildi, mütevelli heyetinin yetkileri biraz zayıflatıldı, nedeni şu: Mütevelli heyeti sürekli toplanamıyor, değişik kurumlardan gelen insanlardan oluşuyor. Diğer üniversitelere baktığımızda, diğer üniversiteler kendi stratejik planlarını hazırlıyorlar, senatolarından kararlarını geçiriyorlar ve diyelim ki bütçelerini Strateji ve Bütçe Başkanlığına, Cumhurbaşkanlığına gönderiyorlar. Ama daha önceki düzenlemede mütevelli heyetinin bu stratejik planları onaylama, karar alma gibi yetkileri vardı. Bu, üniversiteye bırakılmış oluyor bir anlamda, sizin dediğiniz gerçekleşiyor aslında bu düzenlemeyle. Yani üniversite rektörü, üniversite senatosu, üniversite yönetimi -senato yok onlarda tabii bildiğim kadarıyla- bu işin sahibi oluyor, işin özü bu açıkçası.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, bilmiyorum belki de bizi aydınlatırlar ama açıklanan şeyde üniversitenin stratejik planladığı bütçe teklifini onaylama yetkisi artık burada tümüyle bir görüş bildirmeye dönüşüyor.

Diğer açıdan, projelerle ilgili, mesela üniversitelerin yürüttüğü projelerle ilgili karar verme, tekrar o da ellerinden alınıp katkı verme şekline dönüştürülüyor. Yani burada aslında mütevelli heyeti orada sembolik sanki yan yana gelmiş gibi bir sürece dönüştürülüyor. Bir aydınlatırsanız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Kemalettin Bey, size mi söz vereyim?

Sayın Aydın biliyorsunuz daha önce de vekilimizdi, Kemalettin Bey isterseniz kendinizi de bir tanıttin.

Buyurun Sayın Aydın.

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. KEMALETTİN AYDIN – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlar; 3 dönem ben de sizlerin bulunduğu sıralarda sizler kadar kıymetli hizmetlerde bulunmaya çalışmışım, şimdi akademide Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektör Yardımcısı olarak görevde bulunuyorum, huzurunuzda olmaktan da onur duyarak cümlelerime başlamak istiyorum.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi -biliyorsunuz ki- 2015 yılında kuruldu. Bugün, Sağlık Bilimleri Üniversitesinin 17 fakültesi ve Özbekistan, Sudan, Somali’de olmak üzere 2 tıp fakültesi, 3 meslek yüksekokulu ile aynı zamanda da Türkiye’de Ankara Gülhane Tıp Fakültesi eczacılık, diş, sağlık bilimleri meslek yüksekokulu, İstanbul’da Hamidiye diş, eczacılık, tıp, sağlık bilimleri, yaşam bilimleri

gibi fakülteleri olan, aynı zamanda uluslararası tıp fakültesi olan, aynı zamanda da Trabzon, Erzurum, Adana, Bursa ve İzmir’de de tıp fakültesi olmakla beraber 18 binin üzerinde öğrenciye 2.500’e yakın kadroyla hizmet eden bir üniversite. Aynı zamanda da Sağlık Bakanlığına bağlı eğitim araştırma hastanelerindeki 11 bin asistanın ve 2 bine yakın doçent, profesör ve doktor öğretim görevlilerinin akademik hakları ve onların özlük haklarını yöneten bir üniversite.

Üniversitemizin çalışması ve sizlerin de aslında çok güzel izah ettiğiniz gibi daha bilimsel özerkliğe ve daha universal bir yapıya bürünmesi adına mütevelli heyetinin yapısını daha akademik kadrolara kaydırma, bir üye değişikliğiyle... Daha önce 3 üye Sağlık Bakanlığı hâkimiyetinde, 1 üye YÖK’ten, 1 üye rektördü. Bu, universal düşünme yeteneğini aslında kısıtlayabilen bir yapıydı, şimdi YÖK’ten ağırlıklı öğretim üyesi, profesör olmak kaydıyla tanımlanan ve daha bilimsel düşünen, daha universal ve kendi kendini yöneten bir yapıya dönüşüyor. Mütevelli heyeti söylediğimiz gibi daha önce daha “order” verici, daha hükmedici bir tarzdaydı. Bu üniversitenin -aslında bana göre de- bilimsel bakışta da kısıtlayıcı bir yapısı söz konusuydu. Şimdi, mütevelli heyeti bu değişiklikle -bahsettiğiniz kelimelerle- istişare kurulu hâline döndü, bu da üniversitenin hem kendi yönetimi ve senatosuyla universal düşünüp daha bilimsel özerkliğine kavuşmasının yanında yine mütevelli heyetiyle istişare ederek kendi sürecini tekâmülünü tamamlama arzusunda. Bizim önerimiz bu.

Bunun yanında bir de içinde yurt dışı görevlendirmeleri olan ama Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer bütçelemeler açısından zorlanılan bir süreç. Yurt dışına sadece bir haftalığına, on günlüğüne yollukla, yevmiyeyle gönderebiliyordunuz ama şimdi Özbekistan’daki tıp fakültesine altı aylık ya da bir yıllık, bir öğretim üyesini belirli bir yurt dışı bütçelemesiyle, yine devletin belirli kısıtlamaları olan, belirli bir şeyi geçmeyen bütçelemelerinden geçerek... Ödenecek paralar da burada belli. Oralarda daha aktif rol alabilme adına, yakın zamanda inşallah başka yerlerde de yine yurt dışında fakülteleri ve meslek yüksekokulları olacak. Onların hizmetlerinin bedellerini ödeyebilmeyi ve daha uzun süre oralarda kalabilmesini arzu eden bir kanun teklifi.

Bir de takdir edersiniz ki Sağlık Bakanlığı ve afilliye olan hastanelerimizdeki döner sermaye ya da ek katkı paylarını hekim arkadaşlarımız oralardan alıyorlardı; maaşlarını üniversitede 2547’den alıp katkı paylarını da hizmet verdikleri Sağlık Bakanlığının hastanelerinden alıyorlardı. Orada, daha önceki kanunda “temel tıp” dediğimiz, tıp fakültesindeki öğrencinin aslında doktor olabilmesinin temelini atan bölümler bir önceki kanunda dışarıda bırakılmıştır yani bir tıp fakültesinin mikrobiyolojisindeki, biyokimyasındaki öğretim üyesi öğrenci yetiştiren, doktor yetiştiren olmasına rağmen katkı payından yararlanamıyordu. Şimdi sizlerin oylamalarıyla inşallah temel tıp öğretim üyeleri de sistemden hak ettiklerini, haklarını, bir doktor yetiştirmenin onurunu yaşadıkları gibi onun mali portesini de alabilecekler. Müsaade eder, kanunu da onaylarsanız onların da bu kayıp haklarını tamamlamış olacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Doğrusunu isterseniz ben bu açıklamalardan hiç tatmin olmadım. Oylama konusunda hiç sıkıntınız olmasın nasılsa öyle olacaktır, geçecektir fakat burada ciddi bir sorun var, ben tam anlamış değilim. Bir kere, Anayasa Mahkemesi niye bozdu bu kararı? Yani sizin söylediğinizden anladığım, 3 tane bakanlık personelinin mütevelli heyetinde olmasından kaynaklanan bir nedenle yani “devlete fazla entegre olması nedeniyle” diye anlıyorum ben. Bu kararı bozmuş.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bilimsel özerkliğe aykırı.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama müteveli heyetinden siz bütün yetkiyi alıyorsunuz. Norm kadro meselesi müteveli heyetin uhdesinde olması gereken bir şey, şimdi YÖK buna karar veriyor. Allah aşkına, Adalet ve Kalkınma Partisi YÖK’ü kaldırmak üzere Türkiye’de iktidara gelmiş olan bir parti değil miydi ya da vaatlerinden bir tanesi de bu değil miydi?

Başka bir şey söyleyeyim ben size, dünya daha çok yerel yönetimlere yönelen bir gelişme içinde, ademimerkeziliğin öne çıktığı bir trend içinde fakat Adalet ve Kalkınma Partisi en azından 2011’den beri inanılmaz bir şekilde merkezleştiriyor, her şeyi merkezleştiriyor yani değiştiği her şey merkezleşiyor ve bu da öyle bir mesele bence. Yani gerçekten kabul edilmesi son derece zor.

Ben de üniversite öğretim üyeliğinden gelen bir insanım. “Üniversite” dediğimiz şeyin özerk bir yapıya sahip olması lazımdır. Bu özerklik meselesi uzun yıllar Türkiye’de tartışıldı. YÖK diye bir teşkilat geldi. Adalet ve Kalkınma Partisi de YÖK’e karşıydı çünkü orayı da o günün koşullarında bir tür itiraz etmesi gereken bir nokta olarak gördü. Fakat birdenbire kendi iktidara gelince ve de bir şekilde sistemi daha fazla etkileme şansına sahip olduğu bir yere doğru evrilince inanılmaz bir şekilde her şeyi merkezleştiriyor. Yani şimdi ne var, bu müteveli heyeti karar versin norm kadrosuna; siz niye karar veriyorsunuz, YÖK niye karar veriyor? YÖK kim ki? Yani Allah aşkına, YÖK olsa olsa bir düzenleyici kurul olması gereken bir kurum, asistanların atanmasına kadar kendi karar veriyor. Yani böyle bir şey olamaz ve böyle bir şeyin olamayacağını bizim değil sizin daha çok konuşmanız lazım çünkü Türkiye’ye verdiğiniz vaatlerden bir tanesiydi bu. Şimdi ben ne görüyorum? Gördüğüm şey, giderek daha fazla üniversitede de zaten üniversiteler benim gözümde... Ben de son olarak Marmara Üniversitesinden emekli oldum yani bütün hayatım üniversitelerde geçti ama bu kadar merkezleşmiş, bu kadar hükümete bağlı hâle gelmiş olan bir üniversite kabul edilebilir değil ama sizler oy konusunda dert etmeyin, nasıl olsa geçecek buradan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, Sayın Katircioğlu tarafından bahsedilen hususların cevabını da istiyoruz Sayın Aydın.

Biraz sonra size söz vereceğim ama ondan önce Sayın Sındır’a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Özerklik diyorsak, üniversite kendi kararını kendi verebilmeli, tabii ki YÖK çatısı altında var olan bir hiyerarşik bağ nedeniyle.

Şimdi, bu Sağlık Bilimleri Üniversitesi bir kamu üniversitesi, bir devlet üniversitesi ve bir müteveli heyeti var. Ben başka bir devlet üniversitesi var mı müteveli heyeti olan bilmiyorum. Müteveli heyeti, yani niye diğer üniversiteler gibi benzeri bir özerk yapısıyla rektör ve işte üniversite yönetim kurulu, üniversite senatosu gibi yapılarıyla normal bir devlet üniversitesi gibi değil de bir müteveli heyetiyle... Ki müteveli heyetinin oluşumuna bakıyoruz; rektör... Kim atıyor rektörü? Cumhurbaşkanı. Eğitim ve araştırma konusunda görevlendirilmiş Sağlık Bakanı Yardımcısı, kim atıyor? Sağlık Bakanı ve dolayısıyla Cumhurbaşkanı. Sağlık Bakanının seçtiği 1 üye, Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilen profesör unvanına sahip 2 üye, toplam 5 kişi. Yine bakarsanız, yürütmenin en az -YÖK’ü de bunun içerisine koyabilirim ama onu bir şekilde ayırarak en azından ben de üniversite hocası, emekli olarak YÖK’ü en azından oraya ayırayım, bağımsız olabileceğini düşünerek- 3 kişiyi rektör, Sağlık Bakanının seçtiği üye, Sağlık Bakan Yardımcısı olmak üzere. Zaten Anayasa Mahkemesi iptal kararına yönelik değişen bir şey yok, 5’in 3’ü yine yürütmenin vesayeti altında, yürütmenin atadığı kişiler tarafından belirleniyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, müteveli heyetine ne gerek var diye... Tabii, bir kanun bu, YÖK Teşkilat Kanunu'nda ek 158'inci maddeye girmiş, uygulanıyor ama müteveli heyetinin plan bütçe teklifini "onaylama" yetkisi "görüş bildirmeye" dönüştürülmüş. Görüş bildirmek, yani stratejik plan, bütçe hazırlanacak, müteveli heyeti sadece görüş bildirecek.

İkincisi; projeler yürütülmesine "karar verme" yetkisi "katkı verme" diye değiştirilmiş, yani bir süs konulmuş oraya.

Üçüncüsü; yurt içinde veya yurt dışında üniversiteye ait birimlerin ve bölümlerin kurulmasını teklif etme yetkisi kaldırılmış. Böyle bir yetkisi yok şu anda bu düzenlemeyle.

Dördüncüsü de rektör tarafından gündeme alınması önerilen konularda karar vermek. Ya çok iş yapacak bu müteveli heyeti, ben acıyorum bu müteveli heyetine, bu kadar görev, yetki, sorumluluk altında ezilecek yani.

Değerli arkadaşlar, yapmayın ya ne gerek var. Bakın, bir Sağlık Bilimleri Üniversitesi... Az önce Sayın Rektör Yardımcım üniversitenin büyüklüğünden bahsetti. Evet, ben de bakmıştım "web" sayfasına; 16 ilde Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi var, çok sayıda ülkede fakülteler var, burada sayılan fakülteler; Hamidiye Fakültesi vesaire neyse... Şehir hastaneleri, araştırma eğitim... Bir de o farkı bilemediğim için onu sormak istiyorum, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı olan eğitim araştırma hastaneleri yerine, Sağlık Bakanlığına bağlı eğitim ve araştırma hastaneleri diye bir düzenleme değişikliği yapılmış. Ona da baktım 60'a yakın Sağlık Bakanlığına bağlı araştırma ve eğitim hastanesi var, 60 tane görünüyor. Şimdi, bütün bunlarla afiliye bir şekilde protokol yapıp ve bu kadar büyük, bu kadar devasa... Yani sağlık alanında, Bakanlığa bile, Bakanlık hastanelerine rakip olacak bir... Yani diğer hastanelerin günahı ne? Diğer üniversite hastanelerinin günahı ne? Diğer üniversitelerin tıp fakültelerinin veya sağlıkla ilgi diğer tıp, eczacılık, hemşirelik gibi fakültelerin günahı ne? Yani burada bir tekelleşme gibi bir şey de görüyorum yani bir Sağlık Bilimleri Üniversitesi sağlık alanındaki bütün yükseköğretimi egemenliği, hegemonyası altına almış bir üniversite. Şehir hastaneleri de vardı.

Şimdi, ben zaten daha önce çekilen düzenlemede müteveli heyetiyle ilgili acaba Anayasa Mahkemesi kararına aykırılık yeni düzenlemede de vardı da bundan önceki Komisyon toplantımızda, bundan önceki kanun teklifinde, o nedenle mi çekildi diye merak ettim, şu anda getirilen teklifte de aynı şey var. Yani o müteveli heyetinin oluşumuyla ilgili, yapılan düzenlemeyle ilgili aynı düzenleme önceki kanun teklifinde de var, burada da var, bunu da anlayamadım. Dolayısıyla buradan yani bu düzenlemeden üniversitenin bilimsel özerkliği çıkmaz, o çıkmaz. Daha çok hantal bir merkez tarafından yönetilen... Açıkçası, çok özür dileyerek söylüyorum, böyle olmaması gerektiğine, böyle olmayacağına da inanmak isteyerek söylüyorum. İşte, o daha önce bir tarikatın, bir cemaatin egemen olduğu yapılar... Şimdi başka bir cemaatin, başka bir tarikatın egemenliğiyle bütün Türkiye sağlık sistemi üzerinde bir hegemonya mı yaratılmaya çalışılıyor, öyle bir sonuç mu çıkar, ona mı yönelir, evrilir, o konudaki endişelerimi de belirtmeden edemeyeceğim.

Yani burada, biliyorsunuz, geçenlerde bu Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekim Yardımcısı işte bu çok eşliliği savunan ve Medeni Kanun'un kaldırılmasını isteyen başhekim yardımcısı, erkeklere ikinci eş alması yönünde çağrı yapan, kendisini eleştirenleri de "Klasik 'Ce-Ha-Pe' hazımsızlığı ve edepten ve hayâdan mahrum bir topluluk" olarak tanımlayan bir meczup vardı, çok şükür ki görevden alındı. Bildiğim kadarıyla hekimlik yapamayacağı konusunda basına da yansıdı ama bunların, böylesi meczupların artmasından da endişe duyduğumu ve bu yapının güçlenerek, müteveli heyeti üzerinden güçlenerek Türkiye'de başka bir sorunun odağı, merkezi olabileceğini de özellikle belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Kemalettin Bey, buyurun.

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. KEMALETTİN AYDIN – Tekrar teşekkür ederim.

Ben ilerleyen saatte çok fazla zaman almama adına kanunun ve üniversitenin kuruluş temeli üzerine konuşmamıştım ama Sayın Vekilimizi ve bu vesileyle de bütün hazırunu bilgilendirmek isterim. Sağlık Bilimleri Üniversitesinin kuruluşu ve bu kadar, 60'ın üzerindeki eğitim araştırma hastanesindeki akademik kadrolarla ilgilenmesinin nedeni başka bir alternatifi olmadığı için Sayın Vekilim çünkü anayasal olarak akademik yükselmeleri sadece üniversiteler verebilir. 60 eğitim araştırma hastanesinde doçentlik haklarını elde etmiş veya doçentliğin üzerine beş yılı geçmiş profesörlük haklarını elde etmiş insanlara Sağlık Bakanlığının o hakları verme yetkisi anayasal olarak yok. Bunu ancak ve ancak bir üniversite verebilir. Yani Ankara eski Numune Hastanesi, şimdi Şehir Hastanesindeki bir doçentin doçentlik kadrosunu vermek, yarın da onun profesörlük kadrosunu ve birçok sınavlarla elde etmiş olduğu özlük haklarını tamamlayıcı faktör, ancak ve ancak üniversitelere aittir. Üniversitenin kuruluş amacı da buradan kaynaklanan bir hadisedir. Yoksa 60 hastanenin 2'siyle Sağlık Bilimleri Üniversitesi ilgilenir. Geri kalan 58'inde hepimizin bugünkü bu son pandemi sürecinde de nasıl fedakârca çalıştığını gördüğümüz o doktor arkadaşların emeklerinin karşılığının verilmemesi gibi bir durumla karşı karşıyaydı. Bunun çözümü adına bu üniversite kurulmuştur ve bir hantallık ya da tek merkezden yönetilme amacı değil, bu hakları elde etmiş, YÖK'te gitmiş kurullarına girmiş, doçentliğini kazanmış kişinin kamu nezdindeki hakkını ve özlük haklarını verme adına. Başka birisinin de verme şansı yok. Yani Kayseri Eğitim ve Araştırma Hastanesindeki bir doçente eğer Sağlık Bilimleri Üniversitesiyle bir bağı söz konusu değilse başka bir üniversitesinin Sağlık Bakanlığı hastanesinde ona doçent ve profesörlük verme anayasal olarak mümkün değil.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Özü kabahatinden büyük. Sadece bu hakkı vermek için bunu üniversite bünyesine almak...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Buralarda layıkıyla eğitim yapılmayacak mı?

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. KEMALETTİN AYDIN – Bir iki cümleyle daha Sayın Başkanım, müsaadenizle...

Şimdi, bir de oralarda Sağlık Bakanlığında asistan olarak yetişen 10 binin üzerindeki çocuklarımızın da eğitimlerini standardize etmek ve belirli bir program doğrultusunda eğitimlerini sürdürmek adına da Sağlık Bilimleri Üniversitesi varlığını sürdürmüştür.

Ben hızlı geçtiğim için bir daha anlatmaya çalışalım: Daha önceki süreçte, siyasal otoritenin yönetimi olan -Sağlık Bakanlığı diyelim- Sağlık Bakanlığından 3 kişi vardı mütevelli heyetinde, bu şimdi 2'ye indi, 1 Bakan Yardımcısı 1 de Sağlık Bakanının söylediği bir profesör. Geri kalan, öyle ya da böyle YÖK'ün öğretim üyesi, profesörü olan -her yerden verebilir bunu, bunu Mersin Üniversitesinden de verebilir, Hakkâri Üniversitesinden de verebilir- bir de rektör, doğal olarak 3 bağımsız profesör titri olan insan ile Sağlık Bakanlığının belirttiği 2; 3'e 2 gibi bir durum doğdu.

Peki, mütevelli heyetinin amacı ne? Biz -üniversite- doğal olarak Sağlık Bakanlığının 50 bin yatağının üzerindeki hastanesiyle bir afilyasyon isek, o zaman Sağlık Bakanlığı ile üniversite yönetimi senatoları arasında üniversitenin görüş, düşünce ve uygulamaları ile Sağlık Bakanlığının uygulamaları arasında bir bağ kuracak, bu süreci yönetecek anlamında bir mütevelli heyet var. Bir önceki mütevelli heyet, bana göre, bir universal düşünen, fakültatif bir akla sahip olan, üniversite öğretim üyesi olan

bir kişi olarak... Burada, üniversitenin daha bağımsız, daha bilimsel özerkliğine kavuştuğunu, kendi yönetimi ve kendi senatosuyla kararlarını verip... Bütçesini de takdir edersiniz ki Strateji Başkanlığı belirliyor. Zaten böyle bir mütevellî heyet bütçe belirlemesi yeni hükümet sistemi içerisinde de söz konusu değil ancak ve ancak o paranın geldiği yer Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, doğal olarak da oradan kaldırılıp oraya veriliyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, 18'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 ve 13'üncü maddeler birbirleriyle ilişkili, ilgili 2 maddenin birlikte görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Duymadık Başkanım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hangi maddeler?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – 10 ve 13.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Oyluyor musunuz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır efendim. Okutacağım daha.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynı mahiyette.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Aynı mahiyette olduğu için birlikte görüşülmesini oylarınıza sundum, 10'uncu madde ve 13'üncü madde.

Maddeleri okutuyorum:

MADDE 10- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına (9) numaralı bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (10) numaralı bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“10. Ayrı bir işyeri açmaksızın ve sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmaksızın oturdukları evlerde imal ettikleri malları internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satanlar. Bu bent kapsamında esnaf muafılığından faydalanılabilmesi için Esnaf Vergi Muafiyeti Belgesi alınması, Türkiye’de kurulu bankalarda bir ticari hesap açılması ve tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi şarttır. Bankalar, bu bent kapsamında açılan ticari hesaplara aktarılan tutarlar üzerinden, aktarım tarihi itibarıyla %4 (bir ve üzeri işçi çalıştırıldığı durumda %2) oranında gelir vergisi tevkifatı yapmak ve Kanunun 98 ve 119 uncu maddelerindeki esaslar çerçevesinde beyan edip ödemekle yükümlüdür. İstihdama bağlı indirimli oranın uygulanması için ilgili ayda bir işçinin en az on gün süreyle çalıştırılması gerekir. Bu hasılat tutarı üzerinden ayrıca 94 üncü madde kapsamında tevkifat yapılmaz. Bu bent kapsamında elde edilen hasılatın 220.000 Türk lirasını aşması halinde, mükellef izleyen takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilir ve tekrar bu muafiyetten faydalanamaz. Bentte yer alan hasılat koşulu dışındaki diğer şartların ihlal edildiğinin tespit edilmesi halinde muafiyetten faydalanılamaz ve zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur. Bentte yer alan oranları ve tutarı, yarısına kadar indirmeye ve iki katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 13- 193 sayılı Kanunun mükerrer 123 üncü maddesinin ikinci fıkrasına “Kanunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “9/10,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, 10’uncu madde evlerde imal ettikleri malları internet üzerinden satanların esnaf muafılığından faydalanmasına, 13’üncü madde de internet üzerinden satış yapanların esnaf muafılığından faydalanmasına ilişkin tutarın her yıl yeniden değerlendirilmesini içeriyor.

10’uncu maddeyle, seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmaksızın evlerde imal ettikleri malları internet gibi elektronik ortamlarda satan kişilerin desteklenmesi ve kayıt altına alınması amacıyla bu kişiler muafık kapsamına alınmakta ve bu yolla elde edilen kazançların tevkifat yapılarak vergilendirilmeleri öngörülmektedir. Tevkifat oranı hasılat üzerinden yüzde 4, en az 1 işçi çalıştırıldığı durumlarda yüzde 2 olarak uygulanacaktır. Bu muafiyetten yararlanılabilmesi için vergiden muaf esnaf belgesi alınması, Türkiye’de kurulan bankalarda bir ticari hesap açılması, tüm hasılatın münhasıran bu hesap aracılığıyla tahsil edilmesi ve hasılat tutarının 220 bin lirayı aşmaması gerekmektedir. Düzenlemeyle, evde yapılan üretim desteklenmektedir. Dışarıdan satın alınan malların tekrar internet üzerinden satışı ise madde kapsamına girmemektedir.

13’üncü maddeyle, evde ürettikleri malları internet üzerinden satanlara tanınması öngörülen muafiyetten yararlanmak şartını ifade eden tutarının her yıl yeniden değerlendirilmesini içeriyor ki bu tutar şimdilik 220 bin liradır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim sorum olacak: Öncelikle, bu yapılan düzenlemede bu tevkifat oranı yüzde 4 ve yüzde 2 olarak belirlenmiş. Yani bu ikisi aynı oran belirlenemez miydi, neden bu şekilde farklı belirlendi, birinci sorum bu.

İkincisi de şimdi, hasılat tutarının, belirlenen tutar 220 bin TL’yi aşmaması gerekiyor bu haktan yararlanılması için. Belirlenen bu tutarı aşarsa ertesi yıldan itibaren de bu hakkı kaybediyor. Peki, belirlenen tutarı yani 220 bin TL’yi işte bu yıl aşmadı, önümüzdeki yıl aştı, bu muafiyetten yararlanamadı, sonraki yıl tekrar 220 binin altında kaldı, o zaman tekrar bu haktan yararlanıp yararlanmayacağına bu maddede açıklık getirilmemiş. Yararlanabilecek mi tekrar? Yani oldu ya, bir yıl iyi gitti işler, aştı, güzel iş yaptı, sonra tekrar 220 binin altına düştü, o zaman ne olacak?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, önemli bir soru.

Bakan Yardımcımız Osman Bey, buyurun efendim.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Sayın Başkan, değerli vekillerim; burada yüzde 4, yüzde 2’den başlarsak, kendi içinde minimum dahi olsa biraz istihdamı teşvik etmek için bu farkı getirdik. En az bir işçi yanında çalıştırırsa bu mükellef yüzde 50 indiriyoruz tevkifatı, tek nedeni bu aslında.

ERHAN USTA (Samsun) – Nerde çalıştıracak, evde mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Efendim, ev derken, şimdi burada...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir de şu soru vardı: Mesela diyelim ki ilk yıl 220 binin altında, ikinci yıl 220 binin üzerine çıktı, sonra 220 bine dönebilecek mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Efendim, 13’üncü madde, zaten, burada her sene yeniden değerlendiriyor 220’ye yani seneye belki bu 230 olacak, 250 olacak, duruma göre değişebilecek ama dediğiniz, prensip olarak, o rakam her sene her neyse onun altında düşerse bir dahaki sene tabii ki içinde olacak, üstüne çıkarsa bu kategoriden faydalanamayacak tabii ki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi şöyle, bir de Sayın Emecan, isterseniz biraz da ben müdahale edeyim: Şu andaki bizim mevcut düzenlememizde, özellikle kadınlara yönelik, evde kadınların kendi ürettikleri ürünlere yönelik tavan sınırımız 36 bin lira şu anda -değil mi Osman Bey- 36 bin lira. Bu anlamda, özellikle kadınlara yönelik ciddi bir destek mekanizması 220’ye çıkarılması, önemli bir girişim diye düşünüyorum açıkçası, bu benim şahsi kanaatim tabii ama bu tereddütleri de gideren...

Evet, Osman Bey...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Bir şey daha eklemek istiyorum.

Sayın vekilim “Bu işçi evde mi çalışacak? diye bir soru sordu. Efendim, özellikle bu sene, pandemiden sonra köylerde çok örgütlü bir şekilde internet üzerinden satışların başladığını izliyoruz. Burada tabii ki evden kastettiğimiz-ev de olabilir- genellikle bu tür işletmeler veya bu tür işler bir tür kooperatif gibi insanların bir araya gelip çalışmasıyla da ortaya çıkıyor. Burada işçi de çalıştırıyorlar ve evet, işçi çalışıyor yanlarında, onu desteklemek için bu yüzde 4, yüzde 2 farkını koyduk.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hakikaten, şimdi, burada amaç, bu tür üretimi esnaf muaflığını küçük esnaf muaflığı içerisine alarak teşvik etmek mi, yoksa “Zaten biz hiç vergi alamıyoruz, hiç olmazsa bir yüzde 4, yüzde 2 -bankalar üzerinden gelir gelmez, denetleyip denetleyemeyeceğimiz çok belli değil ama- yine de bir stopaj alalım.” için mi yapılmış, ben bunu çok kavrayabilmiş değilim. Bir defa, bunu nasıl kontrol edeceksiniz? Yani bakın, geçmişte de bu vergi işiyle çok fazla ilgilendik yani birçok konuda bunlarla hep karşılaştık. Denetlenmeyecek bir sürü mevzu yazıldı, edildi, sonradan bir sürü sorunlarla karşılaşıldı yani burada da “O evde üretilsin.” diyoruz. “İşçi evde mi?” derken, işçi o kişinin evinde mi çalışacak? Çünkü “Oturdıkları evde imal ettikleri...” diyorsunuz. Oturduğu evde bir işçi çalışırsa o evde çalıştırılması lazım o zaman. Evi bir iş yeri hâline getiriyoruz yani kendi içerisinde çelişkisi var bunun. Dolayısıyla, bu dışarıda yapıлып dışarıda birileri tarafından hatta belki bir makineyle bile üretilip oradan böyle teker teker “Ben bunu evde imal ettim.” dediği zaman, ona nasıl “Yok, sen bunu evde imal etmedin.” diyeceğiz? Bunun bir denetimi, bunun bir şeyi var mı? Bu kesinlikle denetlenebilecek bir şey değil yani bırakın, eğer burası zaten küçükse o şekilde devam etsin ama yapacaksak hakikaten uygulanabilir bir şey yapılması gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, tabii, bankalara stopaj görevi veriyoruz. Bunun denetlenmesi de hani eczacılara nasıl “Kesinti, katkı payı topla.” filan gibisinden hep böyle... Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, gelir otoritesi kendi yapacağı işleri hep birilerinin üzerine sarma gibi böyle bir şeyi var zaten, böyle bir anlayışı var. Dolayısıyla, bankalara, bu anlamda yeni bir stopaj görevi de verilecek. Bunlara da bir açıklama getirirseniz belki ilave sorularımız olabilir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, teşekkür ediyorum ben de.

Şimdi, burada, Gelir Vergisi Kanunu’nun esnaf muafiyetiyle ilgili 9’uncu maddesine yerleştirilmiş bir bent var. Yalnız, buradaki vergileme işini “esnaf muafiyeti” kavramıyla ifade edebilir miyiz? Önce, teknik olarak burada bir esnaf muafiyeti yoktur, sadece gerçek usulde vergilendirilmeyen bir kazanç var, hasılat üzerinden alınan bir vergi var. Dolayısıyla, siz, hasılat üzerinden aldığımız verginin olduğu bir olayı “Esnaf muafiyeti” diye değerlendirdiğiniz zaman yanlış bir isimlendirme olur diye düşünüyorum. Aslında, gerek Gelir Vergisi Kanunu gerek Kurumlar Vergisi Kanunu gerekse Vergi Usul Kanunu vaktiyle yazılırken iyi düzenlenmiş, maddeler doğru tasnif edilmiş, kavramlaştırmalar mükemmel bir şekilde oluşturulmuş, tutarlı ve gerçekten “Kanun dediğiniz böyle olur.” dedirtecek niteliktedir. Bizim burada birkaç senedir görüştüğümüz torba yasalara benzemeyen, gerçekten oturmuş sağlam metinler görüyoruz.

Şimdi, torba yasa geleneğiyle sistemi çökerten bu yasalaştırma faaliyetlerimiz oturmuş, yıllardır çok sağlıklı bir şekilde kullanılan 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nu da çürütmeye yönelmiş benziyor. Esnaf muafiyeti nasıl bir muafiyetmiş, üzerinden vergi alıyorsun? Hasılat üzerinden aldığın yüzde 4’lük vergiyi hesapladığın takdirde, bu mükellefin eğer giderleri fazlaysa, defter tutsa belki daha az vergi ödeyecek. “Yüzde 2 öder, yüzde 4 öder; aman, bu vergiden muaftır, az vergi aldık.” diyeceğiniz bir durum yok burada. Belki adam zarar edecek. Siz, zarar edenden, net gelir üzerinden değil, safi gelir üzerinden değil, hasılat üzerinden; zarar eden bir mükellefiyet kaydını yapacaksınız bu şahsa ve net geliri olmadığı hâlde, safi geliri olmadığı hâlde, hatta zararı olduğu hâlde “Şu kadar hasılat yapmışsınız.” diye yüzde 4 vergi alacaksınız ve sonra da buna “Vergi muafiyeti.” diyeceksiniz. Burada bir terslik var. Bence, üzerinde çok daha iyi düşünülmesi lazım. Yani, bir kere Vergi Kanunu’nun sistematüğünü de bozan bir niteliğe sahip bu. Ama bunu pratik nasıl vergilendirelim, vatandaş defter tutma, tasdik ettirme yükümlülüğünden, muhasebeciye para ödeme külfetinden nasıl kurtaralım derken ortaya başka problemin çıktığı görülmektedir.

İkincisi, burada mükellef bankaya hesap açacak, bütün hasılatı bankadan geçecek ve tahakkuk işlemini vergi dairesi değil, banka yapacak. Burada da mevcut vergi sisteminde bir değişiklik meydana getirmiş oluyorsunuz yani sistemi bozucu bir etki yapacak bir nitelikte bu. Bir gelir vergisi mükellefinin vergi yükümlülüğünü, tarh, tahakkuk, hatta tahsil yükümlülüğünü bir bankaya veriyorsunuz. Burada, bankanın yükü ve angaryası artabilir, banka bu işten usanabilir, bankalar ile Maliye Bakanlığı arasında problemler, sorunlar her zaman çıkabilir, bunun bilinmesi lazım.

Başka bir nokta daha vardı ama noktanın ne olduğunu tekrar hatırlayınca...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, hatırlarsanız daha sonra söz vereceğim Sayın Şener.

Teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İndirim nasıl olacak? Banka nasıl takip edecek?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Banka otomatikman mükellefin şeyi diye gönderecek, onu muhtemelen tebliğlerle falan Maliye halledebilir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Keşir, buyurun.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; özellikle bu gelir vergisinden muafiyet konusunu ilk çıkardığımızda ve bu ilk kanunlaştığında, hem kadın girişimciliği açısından hem kadının kalkınması hem de kırsal kalkınma açısından son derece önemli bir madde olarak hep iftiharla anlattık. Bu, AK PARTİ’nin önemli kazanımlarından biridir. Onu özellikle kadın çalışmaları da yapan bir milletvekili olarak ifade etmek isterim.

Burada, tabii, sahayı iyi bilerseniz bunun nasıl işe yaradığını... Mesela, az önce soruldu “İşçi çalıştırmak...” dedi. Mesela kırsal kalkınma ve internet üzerinden satışta, özellikle pandemi döneminde lojistik yani ulaştırma... Yiyeceğini kadın alıyor, pasta yapıyor evinde ve yanında çalıştırdığı biriyle anlaşıyor ve onunla başka bir eve, adrese gönderiyor yani “işçi çalıştırmak” dediğiniz mutlaka... Ya da erişteyi yapıyor, komşusunu çağırıyor, birlikte aynı evin içinde yapıyorlar. Bunu kooperatifleştiren kadınlar var. Bunu benim memleketimde de yapanlar var. Hatta o kadar büyük bir gruplar aslında ama her iş yapacaklarında birinin evinin bahçesinde toplanıyorlar. Bazen işçi çalıştırıyorlar, işte, erişte keserken, tarhana yaparken ya dabaşka şeyler, işte, aklınıza gelebilecek her türlü ürünü üretirken birinin bahçesinde toplanıyorlar -Düzce’de köylü evlerinin avlularında olan “kuruluk altı” denen bir yer vardır; üç tarafı kapalı, bir tarafı açık, genelde her evde vardır bu- oralarda bu işleri hazırlıyorlar, bazen de işçi çalıştırabiliyorlar. Sahayı bildiğinizde aslında bunun çok zor olmadığını göreceksiniz. Bu 2 maddeyi bu anlamda son derece önemsiyorum.

Rakamın artırılması da özellikle kadınların, hani, hem daha büyük düşünebilmesi, daha büyük hayaller kurabilmesi hem de bunun bir sonrası artık vergi mükellefi yoluna gitmesi açısından önemli. Fakat ben burada Sayın Bakan Yardımcımıza bir soru soracağım, az önce Sayın Emecan’ın sorduğu sorunun üstüne aslında: Bir sonraki yıl rakam arttığında yani 220’yi geçtiğinde vergi mükellefi olmayacaklar mı? Oluyorlarsa bir sonraki yıl alta düştüğünde vergi mükellefi olmaktan nasıl vazgeçecekler? Burada bir soru işareti benim açımdan da var. Buna açıklık getirirseniz teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir ek soru...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcımıza Ayşe Hanımın açıklaması üzerine ben de şöyle sormak istiyorum: Şimdi, Sayın Keşir’in açıkladığı çalışma yöntemi, işte, komşusuyla erişte kesiyor... Bugün kesiyor, belki yarın kesmiyor yani sizin buradaki istihdamdan kastettiğiniz modeli bir açıklar mısınız? O zaman iki açıklama birbirini mi tutuyor, tam olarak nedir, onu da bir anlamak lazım.

Teşekkürler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, şu an görüşmekte olduğumuz bu 43 maddelik teklifin kaç maddesini görüştük?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şu an, herhâlde bunlar hariç 15 veya 16 galiba.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bunu şunun için sordum: Şimdi, benzer maddeleri aynı anda görüşüyoruz. Bu kanun teklifleri yazılırken benzer olanlar müteselsil olarak bir arada yapıp da sırayla gitsek daha hoş olmaz mı? Karıştırıyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok doğru söylüyorsunuz, ben de aynı şeyi söyledim arkadaşlara.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, size söz vereceğim.

Evet, Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu madde ayrı bir iş yeri açmaksızın ve sanayi tipi veya seri üretim yapabilen makine ve alet kullanmaksızın oturdukları evlerde imal ettikleri malları, internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden satanlar hakkında bir düzenleme.

Şimdi, ben, merak ediyorum. Bu mallar bir kere neler? Kapsamında hangi mallar var? Ya, benim aklıma her şey geliyor. Örneğin kadınlar evde börek yaptı, ambalajladı, böreği internet yoluyla gönderiyor, satış yapıyor veya evde yünden, kumaştan oyuncak yaptı, bunu satıyor. Şimdi, ne yaparsanız yapın, hangi malı üretirseniz üretin, o malın bir standardı var. TSE, İSO, Avrupa normları var, güvenlik normları var, güvenlik normları standartları var, emniyet direktifleri var, gıda maddelerinin gıda tescilleri var, gıda yönetmelikleri var, oyuncak kullanılıyorsa onun içinde kimyasal var mı yok mu? Çocuklar için bebekler için zararlı bir şey kullanılıyor mu kullanılmıyor mu? Bununla ilgili güvenlik standartları vesaire her şey var. Kimyasallar, boyalar, riskler, elektrikli ürün... Örneğin evde, kablolardan ışıklı, cafacalı bir şey yapıyor, üretiyor, onu paketliyor, gönderiyor. Ya, bunun kendine göre direktifleri, standartları, güvenlik normları vesaire var. Şimdi, bu malı sattığında bunlarla ilgili mevzuat nasıl uygulanacak? Yani, bu, sadece vergiden muafiyet vesaire, tamam, evvallah, anlıyorum.

Şimdi, bakın, şu anki uygulama nasıl? Örneğin kadınlar bir kooperatif kurduklarında, kooperatif üzerinden bir mal evde ürettiklerinde, kooperatif aracılığıyla bu malın belli standartlara uygunluğu konusunda -belki organik bir oyuncak üretiyor mesela- o standartlara uygunluk yetkilerini, belgelerini aldıktan sonra, bunu, alıcıya, o normlar çerçevesinde internetten satabilirler. Benim bunlara hiçbir itirazım yok. İyi bir şey ama diğer mallar, kendi içinde onun da önünü açacak o kadar büyük riskler ve tehlikeler de barındırıyor ki. Bu konuda benim tereddütlerim olduğunu, endişelerim olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Bu boyutuyla bu konuda mutlaka söylenecek bir şey vardır yani bu kanun teklifini...

Ben, buradan şunu anlıyorum aslında değerli arkadaşlar: Yani, evet, evde çalışan ya da çalışamayan işsiz insanlarımıza evde üretken olmalarını sağlayan ve bu sayede, vergi muafiyeti üzerinden kayıt altına girecekleri için, aynı zamanda işsiz de sayılmayacakları yeni bir alan yaratılıyor bir yandan. Yani işsizlik oranını düşük tutmanın başka bir yöntemi olarak da görüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Başkanım.

Maddenin özüne diyeceğim bir şey yok da yazım şekliyle ilgili benim de tereddütlerim var. Şöyle: Şimdi, bankalar yüzde 4 tevkifat yapacak “1 ve üzeri işçi çalıştırdığında yüzde 2” diyor. Banka nereden bilecek işçi çalıştırıyor mu çalıştırmıyor mu o kişi? “İş yeri olmaksızın” diyoruz, işçi çalıştırmak için bir iş yeri olması lazım, SGK’ye bildirmesi lazım. Yani bir de oturduğu evinde mi yaptı, başka yerde mi yaptı; yine banka nereden bilecek? Yani bu konular bir açıklığa kavuşsa, özü doğru, yapılan iş doğru ama usul olarak...

Bir de Sayın Bakanın dediği gibi, vergi sistematigi açısından da bu düzenlemenin bu maddede mi yapılması lazım? Çünkü bu bir tevkifat. Yani yeri de biraz sıkıntılı gibi bana göre de.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, Osman Bey, bana kalırsa bu eleştirileri de dikkate alarak bir gözden geçirin. Yani bilemiyorum, tabii, sizin görüşlerinizi alacağız ama bu arkadaşlarımızın dile getirdiği hususlar önemli. Buna yönelik belki bir ikincil düzenleme mi yapılacak veya nasıl bir yol, yöntem izleyeceksiniz? Arkadaşlarımızın burada dile getirdiği hususlara yönelik, bence, Genel Kurula inmeden bir şey yapabilirsiniz, bu konu üzerinde çalışabilirsiniz diye düşünüyorum.

Sayın Şener’e söz vereceğim, sonra Sayın Usta’ya söz vereceğim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, iki nokta üzerinde durmuştum, kaldığım yerden devam etmek istiyorum.

Bir kere, burada çok mantıksız olan, Vergi Usul Kanunu’ndaki genel düzenlemelere de aykırı başka bir şey var; o da nedir? İlgili mükellef 220 bin lirayı aştığı takdirde, bu artık gerçek usule göre vergilendiriliyor, burada -sizin tabirinizle- muafiyetten yararlanamıyor. Bir kere gerçek usule geçtikten sonra da asla bir daha bu muafiyete dönemiyor, bunun bir mantığı yok ki. Diğer mükellefler, birinci sınıf tüccardır, cirosu düştüğü zaman ikinci sınıf tüccar olarak -kavramlar aynı mı, bizim zamanımızdaki kavramlar kullanılıyor mu bilmiyorum çünkü biz bu vergi uygulamasını bırakalı otuz yıl oluyor- ikinci sınıf defter tutmaya kaldığı yerden devam ediyor. Yani genel sistematikte var olan usulü bununla ilgili olarak bozuyorsunuz. Yani küçük bir düzenlemeye bu kadar sistemi bozacak hükmü nasıl yerleştiriyorsunuz, onu anlayamıyorum. Niye? 220 oldu 240, hadi, o sene gerçek usulle mükellefiyet istediniz; ertesi sene 100 bine düştü, diyorsunuz ki: “Hâlâ muafiyet usulüne, muafiyet usulüyle tahsilata, vergi ödemeye devam edemezsin; sen gerçek usulde vergilendirileceksin.” Yani bunu uyumlu hâle getirmek lazım.

Sayın Kalaycı ifade etti ama biraz daha vurgulayarak söylemek istiyorum, bence bu maddenin tikanacağı en önemli konulardan biri, bu, istihdamla ilgili konudur. Diyorsunuz ki: “Eğer bir istihdam olmazsa hasılat üzerinden yüzde 4 vergi ödeyeceksin, eğer istihdamın olursa hasılat üzerinden yüzde 2 vergi ödeyeceksin.” Üstelik de şöyle bir cümle yazmışsınız: “İstihdama bağlı indirimli oranın uygulanması için, ilgili ayda bir işçinin en az on gün süreyle çalıştırılması gerekir.” Bir ayda on gün çalıştırılması gerekir. Yani şimdi, banka, on gün mü çalıştı, yirmi gün mü çalıştı, senede kaç gün çalıştı, bunu mu izleyecek? Banka ile Maliye arasında korkunç ihtilaf çıkaracak bir düzenleme bu. Yani tevkifatı yapana, gerçek usulde defter incelemesi yapan vergi müfettişlerinin zorunluluklarını, yükümlülüklerini yüklüyorsunuz sanki. Bu tür hasılatattan vergi alacaksanız basit bir şey düzenlemeniz lazım, çok basit, çok sade. Ne çalıştırdığı eleman sayısına girebilirsiniz ne bilmem “Hasılat yükseldi, bir daha inemezsin.” diyebilirsiniz. Böyle karmaşık usulden vazgeçmek lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söyleyeceksiniz Sayın Keşir ama sırayla, lütfen.

Sayın Usta, buyurunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında bizim soracağımız şeyler hemen hemen ortaya çıktı. Yani burada, hakikaten, denetleyemeyeceğimiz bir şeyi yapıyoruz. Denetimin de bir maliyeti var. Yani buraya bir vergi müfettişini nasıl göndereceksin? Neyi, nasıl denetleyeceğiz? Dolayısıyla, düzgün çalışan insanları cezalandıran, hile yapanları da ödüllendiren bir noktaya doğru bu iş ister istemez gidecek. Yani “evinde” diyoruz... Sayın vekil cevap verdi ama bence cevap, cevap değil yani karşılamıyor benim söylemek istediğim şeyi çünkü oturdukları evde bir imalat yapma... Bak “oturduğu ev” diyoruz, “ev” de demiyoruz. Oturduğu

evde imalat yapanlar için bir şey getiriyorsunuz. İşçiyi nasıl çalıştıracak? Nerede çalıştıracak? Kendi evine mi getirecek, yoksa o da evinde mi oturacak? Yani bunların hiçbirisi ortada değil. Dolayısıyla, yarın öbür gün bir sürü ihtilaf çıkacak, bir sürü sıkıntı çıkacak, attığımız taş ürküttüğümüz kurbağaya da değmeyecek. Bunu yapacaksa her tarafını kapsamlı bir şekilde düşünüp kanunu da öyle yazmak lazım. Şöyle bir alışkanlığımız var Sayın Başkan, buna bayılıyoruz: “Ya, biz kanunu şöyle bir üstünkörü yazalım, biz, bunu sonra muktezalarla bilmem nelerle aşarız, ederiz.” filan. Dolayısıyla, kişiye özel, orada bu, burada bu, şeffaf olmayan veya ne bileyim, açık olmayan uygulamalar yapmanın kimseye bir faydası yok. Yani bu kadar konuşulacak bir konu değil. Bizim de Sayın Kalaycı’nın dediği gibi, zaten başında söyledim; hiçbir şekilde, özü itibarıyla üretime, hele evde hiç geliri olmayan insanların bir şeyler kazanmasına bir itirazımız yok, ancak bir sistem getiriyorsak sistemi biraz düşünerek getirmek lazım, böyle üstünkörü bir şey yazıp da buraya getirmenin bir anlamı yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Keşir sözü size veriyorum, buyurun.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Hızlıca bir örnek vermek istiyorum. Sayın Şener’in sorduğu soru üzerine yani sahayı bilen biri olarak söylüyorum. Bugün evde çalıştırdığımız yani evde yardımcı olarak çalıştırılan kadınlar on günün altında olursa başka bir uygulamaya tabi, on günün üzerinde olursa başka bir uygulamaya tabi. Hatta on günün üzerinde çalıştırdığınız yani ayda yirmi, yirmi iki gün çalıştırdığınızda emeklilik dahi ödüyorsunuz, vergi mükellefi olmadan. Artı, sistem öyle kurgulanmış ki sizin ilk işçinizse bu yani ilk defa evinizde ayda on günün üzerinde birini çalıştırıyorsanız teşvikten de faydalaniyorsunuz, bir de onun ilk işiyse artı bir teşvikten daha faydalaniyorsunuz. Bütün bunların her biri kurgulanan, işte, yaptıkları yazılım üzerinden düzenlenen bir sistem; iki yıl ondan dolayı teşvik alıyorsunuz, sizin ilk işçinizse iki yıl da ondan dolayı teşvik alıyorsunuz. Sahayı bildiğim için söylüyorum. Bunları sadece bankanın denetlemesi gerekmiyor. Zaten altı ya da on günün üstü şeklinde, az önce verdiğim örneğe istinaden bir giri yapıldığında, vergi mükellefi olmadan, esnaf olmadan yani evde çalıştırdığınız kadın için esnaf olmanıza gerek yok. Esnaf olmadan, vergi mükellefi olmadan, Maliyenin benzer, SGK’nın da benzer bir sistemi... Sisteme girdiğinizde ne kadar prim ödeyeceğiniz -teşvikten de faydalaniyorsunuz, az önce söylediğim gibi- hepsi sistemde belli, bunu bankanın denetlemesine falan da gerek yok. Şu an bu uygulanıyor pratikte zaten, bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Osman Bey şöyle yapalım isterseniz, siz üzerinde bir çalışın yani eğer söyleyeceğiniz ilave bir şey var mı bilemiyorum ama bence, bu ortaya konulan düşünceler çerçevesinde bir daha gözden geçirip acaba daha iyi nasıl şekillendirebiliriz gibi bir düşünseniz iyi olur diye düşünüyorum açıkçası.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Konuşabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tabii, buyurun Osman Bey.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Sayın Başkan, sanıyorum biraz kavram kargaşası oldu. Şimdi, burada, sayın vekillerimizden benim aldığım izlenim, sanki biz yepyeni bir sistem getiriyormuşuz gibi bir algı hissettim. Esnaf muaflığı, burada bizim tarif ettiğimiz şekilde 2018’den beri bizim mevzuat ve kanunlarımızda var, tam bu şekilde tarif ediliyor. Esnaf muaflığı, madde 9/6’ya bakarsanız uzun bir paragraf, bütün aktiviteler tanımlanmış durumda. Bu, üç yıldır devam eden bir şey...

Efendim, şu anda anlattığımız, burada tek getirdiğimiz şey, internetin çok yoğun kullanılmasından dolayı, artık normalde bir dükkân açıp, bir işletme açıp, bir terzi vesaire gibi çalışmayacak olan, özellikle ev hanımlarının bir şekilde kendi ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaya yönelik yaptıkları, bazlama satmaktan başlayıp -ki bunlar da var- bu tür insanların... Bu internet mecrası, özellikle bu sene, bu pandemiden dolayı patlamış durumda. İyi bir şey. Buradaki insanların kayıt altına alınmasına yönelik olarak hiçbir şekilde bir gelir beklentimiz yok ciddi boyutta, herhangi bir kontrol beklentimiz yok. Burada, minimum bürokrasiyle tek istediğimiz bir banka hesabı olsun, dekontları saklasınlar, başka hiçbir şey istemiyoruz, hiçbir defter istemiyoruz, hiçbir şey istemiyoruz efendim, bu insanlar devletle barışsınlar istiyoruz. Şu anda insanlar kayıt altına girmeye korkuyorlarsa o korkuyu kaldırmak istiyoruz. Dolayısıyla, dediğim gibi hiçbir vergi geliri beklentimiz yok buradan bizim merkez bütçeye büyük katkı getirecek. Burada, bu yepyeni mecrayı kullanan bu insanların, bu mecrayı kullanırken kayıt altına girmeye alışmalarını bekliyoruz. Dolayısıyla, burada, dediğim gibi, birinci hedefimiz kayıt altına almak insanları, başka bir hedefimiz yok. Ha, inşallah, işlerini artırsınlar ve gelir vergisi mükellefi olsunlar, o, zaten olması gereken, iş büyüyünce kayıt altında işi büyüsünler ve gelir vergisi mükellefi olsunlar keşke.

Burada, yanlarında bir kişinin çalıştırılması, bu on gün de olabilir evde de olabilir, olmayabilir, şu anda bu mümkün bu da gene SGK mevzuatında olan bir olay. Burada da bir şekilde bir kişinin daha sigortalı olarak çalışmasını teşvik etmeye çalışıyoruz, bunu da ne kadar kişiye yaparsak o kadar iyidir hepimiz için diye düşünüyoruz.

Kalite güvence konusunda sayın milletvekillerinin endişeleri doğrudur ama zaten yepyeni bir mecra açmadığımız için, o tür endişeler her zaman her yerde olan endişeler, biz bu endişelere ek bir endişe yaratacak yeni bir problem getirmiyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum arkadaşlar.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “Belge tutmayacak.” deyince çözüldü zannediyorsunuz. Ben size bir şey söyleyeyim: Defter, belge tutmayacaksa, 220 bin liralık hasılatı olan biri, bağımlılık oluşturduğu zaman bu usulü kaybediyor, bağımlılık oluşturmadığı için mesela 20 bin liralık mal sattı bir tüccara. Tüccar oradan aldığı malı nasıl muhasebeleştirir? Fatura kesmeyecek, belge kesmeyecek, gider pusulası kesmeyecek. Bu, sistemi bozar bence.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Bozmaz efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nasıl bozmaz?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – En basitinden, üretici makbuzu keser.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hani “Bir şey kesmeyecek.” diyordun, nereye yazdın üretici makbuzunu?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Onu tüccar verir, biliyorsunuz müstahsil makbuzunu tüccar verir, üretici vermez. Dolayısıyla üreticiye ek bir iş gelmiyor. Verdiğiniz örnek çok genel bir örnek, onu basite indirgememiz gerekir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır, şimdi, bahsettiğiniz konu aslında bu konuyla doğrudan ilişkili değil bence. Çünkü eğer üretiyorsa, iznini alacaksa gider ilgili bakanlıktan alır o izni.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İzin verir misiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Vereceğim Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu ilgilendiriyor. Yani siz, şimdi, evde börek, çörek yapan, bazlama yapan bir kadınınızın yaptığı bazlama, börek, çörek bir kişiyi, bir çocuğu zehirlerse hastaneye gider veya ölümüne neden olursa devlet sorumsuzluk duyabilir mi bu konuda? “Ben sorumlu değilim.” Vergi muafiyeti getirmişsin, o işi yaptığını biliyorsun ve devletin kanunlarıyla denetlenmesi gereken ürünün denetimini de yapmıyorsun, “Benim sorumluluğum yok.” diyorsun. Devlet bundan kaçabilir mi? Bakın, ben karşı değilim, ev kadınlarının bir gelir kaynağıdır bu, onlara bir alan yaratır ama bunun daha bütüncül bir anlayışla, bunun diğer kanun ve yönetmelikleri de içine alan bir paket içerisinde düzenlenmesi gerekir. Salt vergi muafiyeti üzerinden yola çıkarsak, devlet orada o işi yaptığını biliyor...

Bakın, arkadaşlar, “mal” diyoruz burada, sadece, börek, çörek de değil. Ben aldım uzun bir kablo, ucuna 2 tane ampul bağladım, yılbaşı, Noel ağacı süsü yaptım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi, Sayın Sındır, anlaşıldı meseleniz, aynı şeyi söylüyorsunuz tekrar tekrar.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Anlaşıldı mesele Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Anlaşıldı ama...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir şey söyleyeceğim, müsaade edin. Aynı şeyi tekrar ediyorsunuz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben bitireyim sözümü izin verirseniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Daha önce aynı şeyi söylemedim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söylediniz efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hiç gelmeyeğim o zaman Komisyona, siz benim ne diyeceğimi biliyorsunuz, benim yerime konuşun o zaman Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır efendim, öyle değil, bir şey söyleyeceğim, size yardımcı olmak için söyleyeceğim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani evde mal üretmek, hizmet üretmek, bunun, kendine özgü -hani temel kanun diyoruz ya- bir temel kanun niteliğinde bütün boyutlarıyla, bütün güvenlik normlarıyla, emniyet normlarıyla, efendim, sağlık, gıda normlarıyla bunun denetim kontrol süreçlerini de içine alan bir düzenleme yapılması en doğrusudur. Böyle şeylerle, yapılan bu düzenlemeyle bu tür sorunların önüne geçemeyiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk, şimdi, tabii, arkadaşların burada gündeme getirdiği hususlar var, bunlar tutanaklarımızda da var, Osman Bey, siz de bir alın, değerlendirin. Arkadaşlar, burada hemen hemen birçok arkadaşımızın dile getirdikleri hususlar var. Bunları dikkate alın, buna göre kendi içinde bunun müzakeresini bir yapın, bir değerlendirin; ona göre yine Genel Kurul aşamasında tekrar görüşürüz diye düşünüyorum.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, UEFA'yla ilgili, UEFA Şampiyonlar Ligi finaliyle ilgili daha önce çıkardığımız bir muafiyet var idi, 2021'e sarktı pandemiden dolayı. Bir yıl bir uzatma veriyoruz 2020 yerine. Burada, kurumlar vergisi istisnası ile KDV istisnası 2 ayrı madde.

Bununla ilgili maddeleri, madde 23 ve madde 35'i okutuyorum:

MADDE 23- 3065 sayılı Kanunun geçici 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2020” ibaresi “2021 “ şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 35- 5520 sayılı Kanunun geçici 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2020” ibaresi “2021 “ şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, burada, UEFA Şampiyonlar Ligi 2021 yılında -İstanbul'da herhâlde değil mi- Türkiye'de oynanacak. Bununla ilgili bir muafiyet...

Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani, kanun düzenlenirken, soyut, genel, süresiz olmasına öncelik vermek lazım. Kanunun temel mantığı odur zaten ama maalesef, olması gereken bu temel mantık bu Komisyona geldiğim günden beri bozulmuş vaziyette. Hep geçici maddeler, geçici düzenlemeler, belli bir olaya özgü düzenlemeler. Bu, aslında çok istisnai olarak kullanılması gereken bir şeydir. Ben, öğrencilik yıllarımdan hatırlıyorum. “Kanunlar, geçici kanun olur mu olmaz mı?” diye tartışma vardı, bölümü vardı ders kitabımızda. Yani, kanun özü itibarıyla geçici olmaz, sürekli olur, genel olur, soyut hükümler içerir ama bununla birlikte geçici süreli kanun da olabilir denilirdi ve buna bütçe kanunu örnek gösterilirdi devamlı fakat bütçe kanunları yıllıktır, her yıl ayrı bütçe kanunu çıkarıyoruz anlamında. Şimdi, bakıyorum, her gelen madde geçici, münferit bir olayla ilgili olarak geliyor. Bunlar idari kararlarla düzenlenir. Bakın, geçen sene, 2020 yılındaki kupa finali için düzenlenmiş buradaki bu istisna maddesi. 2020'de Türkiye'de bir Süper Kupa finali yapılmadığı için, 2021'de UEFA Kupası olacak diye buraya değişiklik getirmişiz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ertelendi.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani ertelendiği için, evet, aynı şey.

Şimdi, hâlbuki bunun düzenlenme biçimi, genel bir ifadeyle on sene sonraki bir uluslararası müsabaka için de uygulanacak bir düzenleme olabilirdi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani “Yıl konmayabilirdi.” diyor Sayın Şener benim anladığım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki efendim, çok teşekkür ediyorum.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine süre uzatımına yönelik 34'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34- 5520 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “31/12/2025” şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın (c) ve (ç) bentleri ile ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk, bilgi alalım, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, 34'üncü maddede, derneklerin stopaja tabi kira gelirleri ve menkul sermaye iratlarının iktisadi işletme oluşturmasıyla ilgili bir süre uzatımı söz konusu. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 2'nci maddesinin uygulama süresi uzatılmakta, güncelliği kalmayan düzenlemeler madde metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Söz talebi var mı?

Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Burada da yine bir süre uzatımı var. Yani bu süreleri niye hesaplayamıyoruz ben onu anlamıyorum, veya ille sürekli bir düzenleme yapma ihtiyacı mı var, gerekliliği mi var? Bu tür düzenlemeler, bence, ilgililerin, sorumluların görevden kaçınma, sistematik düşünmeme ve günübirlik ihtiyacı karşılama çabalarından kaynaklanan bir şeydir. Yoksa, bunları süreye de bağlamaksızın kalıcı olarak yapmak, düzenlemek, yazmak mümkün. Şimdi, daha önce ne yapılmış? Daha önce yapılan belli, 2008 yılında 2020'ye kadar geçerli olmak üzere bir şey düzenlenmiş burada. 2020 gelmiş, 2020 yeterli olmadığı için beş yıl daha uzatıyoruz. Daha önce on iki yıl uzatmışız süre yetmemiş de şimdi önümüzde uzatacağımız beş yıl mı yetecek?

Yani şart mı? Bu sürelerle bağlı, olaylara bağlı yasalastırma mantığı, gerekli mi? Veya prensip kararı alalım bu tip şeylerle dolu gelmesin bu maddeler. Ya süreye odaklı ya konuya odaklı, bireysel bir olaya odaklı maddeler geliyor hep önümüze; 43 maddeydi, yeni ilaveler yapıldı, hepsini bir tek tek harmanlasak herhâlde, böyle genel, soyut bir madde yok burada.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

37'nci madde yine süre uzatımı, 37'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 37 – 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İstanbul İl Özel İdaresine” ibaresi “İstanbul Valiliğine” şeklinde ve “31/12/2020” ibaresi “31/12/2025” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 37'nci maddeyle, İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP) kapsamında, İstanbul Proje Koordinasyon Birimine yapılacak teslim ve hizmetler için sağlanan KDV istisnasının süresini uzatıyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, deminden beri, ilk maddeden beri tenkit ettiğim şeyler sürekli önümüze düşüyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Uzattıkça uzatıyoruz efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani, devamlı uzatıyorsunuz. Başka işiniz yok mu Allah aşkına?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Siz de uzatmayın efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani, bunu 31/12/2025'e uzattığınız zaman, maddeleri sürekli 2025'e uzattığınız zaman, önümüzdeki seçimleri garanti edip 2025'te Mecliste göreceğinize mi inanıyorsunuz? Böyle bir inancınız varsa uzatmaya devam edin ama bu tip düzenlemeleri böyle geçici tarihler koymadan yapmanın bir yolu yöntemi var mı diye öncelikle teklif getiren arkadaşlar ona dikkat ederlerse biz de rahat ederiz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yeni bir yol bulmamız lazım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tekrar tekrar aynı maddeleri konuşmayız burada ve okuduğumuz madde de içimizi açar. Oh be! Kanun maddesi dediğin böyle olur dedirttin bir. Bunu diyemedik ya iki yıldır, bizi mutsuz etmeye hakkınız yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben, şeye takıldım, bu 6360 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesiyle zaten “İl özel idarelerine yapılan atıflar valiliklere yapılmış sayılır” diye bir hüküm vardı orada, dolayısıyla burada tekrar etmeye gerek kalmadan zaten valiliklere yapılmış olabilir diye düşünmüştüm, onu ifade etmek istedim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu doğru, ancak bu konuşuldu, nasıl olsa bu değişiklik yapıyorsa İstanbul Valiliği diyelim şeklinde bir şey oldu arkadaşların, o nedenle koydular.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, müzakere sırasında bu dile geldi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN –Evet, teşekkür ediyorum.

37’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir süre uzatımı daha konaklama vergisiyle ilgili, madde 39.

Madde 39’u okutuyorum:

MADDE 39 – 5/12/2019 tarihli ve 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “1/1/2021” ibaresi “1/1/2022” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, Başkanım, malumunuz bu kanunu daha önce çıkarmıştık ve bunun yürürlük tarihi 1/1/2021’di; şimdi, bu pandemiye de gerekçe göstererek bunu 1/1/2022 tarihine erteliyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ederim.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Zaten bu madde düzenlenirken yanlış bir şey yapılmıştı. Pandemi nedeniyle oteller zaten müşterisiz. Müşterisi tükenmiş, zararına çalışan otellere konaklama vergisi getirdiniz yani ters bir konjonktürde ilave bir yük getirdiniz. Üstelik geçici, süreli bir madde olarak düzenlediniz. E, şimdi, siz diyorsunuz ki: “Bunu 2021 yılına kadar değil, 2022 yılına kadar erteleyelim.” Aslında, bunu tamamen çıkarsak daha iyi olur gibi geliyor bana yani tamamen kaldıralım; siz de rahat edin, biz de rahat edelim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Uzattıkça uzatıyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet. Yoksa siz gelecek sene bunu tekrar uzatmak için geleceksiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Muhtemelen bir dahaki sene bu zamanlarda...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bir sonraki sene de bir yıl uzatmak için tekrar geleceksiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Allah korusun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Görüyorum ki hâlâ umudunuz var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani bir mantığı yok bu maddenin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bekir Bey, ne diyorsunuz?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Şimdi, aşı çıkana kadar idare edeceğiz. (Gülüşmeler)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir diğer uzatma, değerli arkadaşlar, Millî Eğitim Bakanlığına yapılacak bilgisayar ve donanımların bedelsiz teslimlerinde KDV istisnasında süre uzatımı; madde 22.

Maddeyi okutuyorum:

MADDE 22-3065 sayılı Kanunun geçici 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu nedir, neyi ifade ediyor?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – İyi bir şeyi uzatıyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bakanlığa bedelsiz bilgisayar hibe edenlerin bilgisayarlarından KDV alınmıyor. Var zaten bu, uzatılıyor.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bunun süresini uzatıyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Açıklayalım isterseniz efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Madem öğrencilere bilgisayar alınıyor, hiç vergi almayın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bağışları...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yanlış bu madde.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir açıklasınlar da anlayalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, bir açıklasın da anlayalım bakalım; tam anlayamadık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, söylemediniz ki.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Efendim, mevcut durumda Millî Eğitim Bakanlığına bilgisayar ve donanımlarının bedelsiz teslimleri, bunlara ilişkin yazılım teslimi ve hizmetleri ile bu mal ve hizmetlerin bağışı yapacak olanlara teslim ve ifası katma değer vergisinden muaftır, istisnadır. Şimdi, Katma Değer Vergisi Kanunu’nun geçici 23’üncü maddesinin uygulama süresi 31/12/2020 tarihinde sona ereceğinden dolayı, yapılan düzenlemeyle anılan maddenin uygulama süresini 31/12/2023 tarihine kadar uzatıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maddeyi oyladık ama Sayın Usta’ya yine söz vereceğim ben.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Öğrenmek için soruyorum: Şimdi, Bakanlığa bilgisayar donanımlarının bedelsiz teslimi, bunlara ilişkin yazılım teslimi... Yazılım teslimini bir başka firma yapıyor. O firma da bedelsiz olarak bağış yapacak. Aslında, ikisinin arasındaki işlem bir ticari işlem.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – KDV iadesi alıyor, fatura kesiyor ve KDV iadesi alıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, orada da sanki KDV muafiyeti var. Onu niye yapıyoruz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yazılım, bilgisayar sistemi...

ERHAN USTA (Samsun) – Onu kontrol edemeyiz ki biz yani şimdi, arada nereye verdiğini nereden bileceğiz, nasıl bileceğiz? O bilgisayara mı, şu bilgisayara mı; onları filan tespit etmek çok zor. Yanlış mı düşünüyorum?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sadece bağış yapacak olanlara yani alt kademelere gitmiyor. Millî Eğitimle ben protokol yaptım, devam ettireceğim sadece; daha aşağı gitmiyor yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Nasıl?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Millî Eğitimle protokol yaptım bağış yapmak üzere. Benim aldıklarım, bana kesenler istisna kesiliyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, buradan o anlaşılmıyor. Bunlara ilişkin yazılım teslim ediyor. Ha, yani bir başka yerden de yazılım almıyorsun ama...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yazılım alıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Yazılımda bir bağış yok o zaman.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Uygulama... Bilgisayar, bilgisayarın içinde yazılım da yapılıyor ya...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Windows ve Office gibi şeyler, temeldir bunlar. Onlar yazılım, biliyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – O, yazılım...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN DİNÇBAŞ – Bilgisayar çalışmaz çünkü o yazılım olmazsa.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, çok teşekkür ederim hakikaten...

Yani küçük esnaf muafında bizi çok aydınlattınız, kırk yıllık sistemin üç yıl önce olduğunu söyledi Sayın Bakan Yardımcısı, şimdi de bu... Hakikaten ben bunu bilmiyordum yani ben kendi başına çalışır diye düşünüyordum...

Şimdi, bizim anlamaya çalıştığımız şey şu: Bu adam bağış yapabilir yapmayabilir ayrı bir şey ama yazılımı bir başka yerden alıyor, değil mi? Ondan sonra o “software”i alıyorsun, bu “hardware”in içerisine koyuyorsun, ondan sonra geliyorsun bu tarafa bağış yapıyorsun...

Aldığımız yerden bu yazılım doğrudan bize mi bağış yapılıyor?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yok, uygulama zaten devam ediyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bağış yapana veriyor.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Bağış yapana satarken yine KDV’siz satıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – İşte, bağış yapana satarken orada da KDV muafiyeti getiriyoruz.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Var, orada da var.

ERHAN USTA (Samsun) – Nasıl denetleniyor?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Zaten o satarken faturayı KDV’siz kesecek, iadeye gelecek o.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, iadesi ayrı bir şey. Zaten satışlarında, KDV’nin mantığında iade yoktur, KDV mantığında koyarsın, düşer. Yani onu toplamın içerisinde halletmek lazım. Bu, şirketin sadece bize verdiği şey değildir. KDV nedir? Her şey gelir oraya, ondan sonra, siz, tahsil ettiğiniz KDV vardır, ödediğiniz KDV vardır, mahsubunda, işte, aylar itibarıyla gidersiniz yatırırsınız.

Şimdi, bizde bağış olduğu zaman, tamam muafiyeti anlıyorum yani bir de KDV yükünü yüklemeyeceğiz bağış yapana ama yazılımı bir başka yerden aldığı zaman, oraya bu muafiyeti tanıdığımız zaman bunun denetiminde ciddi sıkıntılar çıkar.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Vekilim, şimdi, zaten kimse öyle gidip de sıfır KDV’den fatura kesmez, o ister istemez keserken bağışçı olup olmadığını kontrol edecek, onu gördüğü zaman sıfırı keser. Yoksa, şu anda biz kimseyi denetleyemeyiz, herkes kafasına göre sıfır keser yani, cesareti varsa keser, onun için de öyle denetimle ilgili bir problem yok burada. Yani bir yazılım firması gidip de sıfır sıfır fatura kesmez sağa sola, mecburen Millî Eğitimden protokol yapan birine sattığı zaman sıfır keser, öyle bir sıkıntı...

ERHAN USTA (Samsun) – Ama, işte, onu... Bu işler böyle onun keyfine bırakılmaz ki. Hâlbuki, sıfır oraya kestireceğimize alsın KDV’sini, ondan sonra zaten diğer tarafta bağış yapan firma açısından söylüyorum, buraya KDV ödediği için, en son, nihayetinde ödeyeceği KDV’den ödediği KDV’yi düşeceği için zaten aynı şey oluyor ama burada denetim...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Ama işi kolay...

ERHAN USTA (Samsun) – Bakın, şimdi öyle demeyin, denetimsiz bir alan oluşturuyorsunuz. Bu ülkede, biz, Telsim, neydi o Cem Uzan’ın yaptığı yolsuzlukları biliyoruz ya. Adam özel iletişim vergisini vermedi, binlerce şey yaptı...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bir saniye... Yani bence bu gereksiz bir şey...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Usta, şimdi bir hüküm koymuyoruz...

ERHAN USTA (Samsun) – Ağabey, baştan yanlış konulduysa yanlış devam ettirmeyelim, geliştirelim...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, hayır şöyle...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bana bir açıklama yapamıyorsunuz, “Yeni bir hüküm koymuyoruz.” diyorsunuz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, hayır, şöyle yapaalım Sayın Usta, bunun, tabii uygulamasını şu anda yapıyorlar, özellikle bu Millî Eğitim Bakanlığından falan bunun uygulamasına yönelik bir bilgi de alabiliriz daha sonra...

ERHAN USTA (Samsun) – Uygulamasında muhtemelen sorunlarla karşılaşılıyordur ama sorunun bile ne olduğunu bilmiyoruz. Yani öyle bir problem var.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Buyurun Sayın Emecan...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben de anlamak için bir soru sormak istiyorum: “Bu kapsamda yapılan teslim ve hizmet ifaları için yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir, indirimle giderilemeyen vergiler iade edilmez.” deniliyor. Burada, indirilecek KDV’si olmayan satıcıların yararlanamayacağı anlamı mı çıkıyor? Yani bugüne kadarki uygulamalar nasıldı?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Ben cevap vereyim...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Bekir Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Normalde bizim bu 17’nci madde de bir istisna düzenlemesi söz konusu. Şimdi, benim mesela kendi bilgisayarlarım var 100 tane, 50 tane veya almışım da bağışçıyım... Onların zamanında KDV’lerini indirdim diyelim. Eğer böyle bir şey yazmasaydık, bedelsiz teslimde bulunduğumuz zaman, bir bağış yaparken bu KDV’leri düzelttiriyorduk biz. Yani daha önce indirdiğin KDV’leri indiremezsin çünkü bir KDV oluşturmadın, teslimde sıfır KDV’yle teslim ediyorsun Millî Eğitime, onları düzelttiriyorduk. Burada diyoruz ki: Onları düzeltmene gerek yok, indirebilirsin ama indirim yoluyla telafi edemezsen iade vermeyiz gibilerinden...

Bilmiyorum, anlatabildim mi? Biraz...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, değerli arkadaşlar şimdi 15’inci maddeyi...

Pardon Sayın Sındır. Ya, Sayın Sındır bana da çok kızılıyorsun ya görmeyebilirim ya, on üç on dört saattir... Ya hemen tepki gösteriyorsun ya...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hep de beni görmüyorsunuz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yani olur mu öyle şey ya! Seni en öne oturtacağız bundan sonra...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bitirelim Başkanım artık. Ya, siz de göremez hâle geldiyseniz, bence bugün bitirelim artık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yok, yok sizi görüyorum. Şimdi, arkada olduğu için bazen kaçırıyorum yani, bazen kaçırıyorum Sayın Sındır da kızıyor bana haklı olarak...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Haklısınız, yorulduk Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Haklı olarak...

Buyurun Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Haklısınız, yorulduk aslında...

Şimdi, bu maddede açıkça belirtilen şey: “Yapılan teslim ve hizmet ifaları için yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir ancak indirimle giderilemeyen vergiler iade edilmez.” Yani bunun anlamı: “İndirilecek KDV’si, vergisi bulunmayan satıcılar için bu istisnanın pratikte bir anlamı var mı ve bu nedenle de fiilen indiremeyecekleri KDV’yi fiyata yansıtmak zorunda kalmayacaklar mı?” diye sormak istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bekir Bey, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Burada, demin söylediğim gibi, aslında bu tip bağışlar yapıldığı zaman daha önce indirdikleri KDV’yi düzeltmeleri gerekiyordu veya orada bir indirim hakkı olmuyordu, burada, kanunda onu da telafi edebilsin diye ekstradan bir indirim hakkı getirilmiş ama “İndirimle de telafi edemezsen onda iade isteme.” diyor. Yani daha sert bir düzenleme vardı 17’nci maddede, burada indirimde müsaade ediyor ama “İadeye kadar götürme.” diyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, teşekkür ediyorum.

22’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 15- 193 sayılı Kanunun geçici 68 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“31/12/2025 tarihine kadar, 10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna göre lisans sahibi olan veya lisans sahibince yetkilendirilen kişi tarafından organize edilen yarışmalara katılan atların jokeyleri, jokey yamakları ve antrenörlerine ücret olarak yapılan ödemeler üzerinden % 20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılır. Ödemeyi yapanın 94 üncü madde kapsamında tevkifat yapma

zorunluluğu bulunup bulunmamasının ve 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde düzenlenmiş olan istisnanın tevkif yoluyla ödenecek gelir vergisine etkisi yoktur. Lisans sahibi veya lisans sahibince yetkilendirilen kişi aracılığıyla yapılan ücret ödemelerinde gelir vergisi tevkifatı lisans sahibi veya lisans sahibince yetkilendirilen kişi tarafından yerine getirilir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, 15’inci madde bu at yarışlarıyla alakalı, yine burada bir süre uzatımı var.

15’inci maddeye yönelik bilgi alalım Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Efendim, 15’inci madde: Mevcut durumda, Türkiye Jokey Kulübü’nce organize edilen at yarışlarından elde edilen hasılat yarışmalara katılan at sahiplerine ve yarışlarda görevli jokeylere, jokey yamaklarına ve antrenörlere ödenmektedir. Türkiye Jokey Kulübü’nce jokeyler ile jokey yamağı ve antrenörlere yapılan ödemeler üzerinden Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 68’inci maddesine göre yüzde 20 tevkifat yapılmakta ve muhtasar beyannameyle beyan edilmektedir. Ayrıca, at sahiplerince bireysel olarak atların bakım ve eğitimi için veya ödül niteliğinde kendi tuttuğu jokeyler, jokey yamakları ve antrenörlere, Türkiye Jokey Kulübü’nün yaptığı ödeme dışında bir ödeme yapılması da mümkün bulunmaktadır. Bu durumda, at sahipleri yaptıkları ödemeler üzerinden, yine Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 68’inci maddesi uyarınca yüzde 20 vergi tevkifatı yaparak muhtasar beyannameyle beyan etmektedir. Yaptığımız düzenlemeyle, Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 68’inci maddesinin uygulama süresi 31/12/2020 tarihinde son ereceğinden, anılan maddenin uygulama süresi 31/12/2025 tarihine kadar uzatılmaktadır. Ayrıca, 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun’un yarışmaların lisans sahibi olan ve lisans sahibince yetkilendirilen kişilerce organize edilmesine yönelik hükümlerine uyum sağlamak amacıyla, 193 sayılı Kanun’un geçici 68’inci maddesinde gerekli ibare değişiklikleri yapılmaktadır. Böylece, jokeyler, jokey yamakları ve antrenörlere ücret olarak yapılan ödemeler üzerinden 31/12/2025 tarihine kadar yüzde 20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması uygulamasına devam edilmesi sağlanacaktır. Burada da süre uzatımı söz konusu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, burada da süre uzatımı var ama başka bir şey daha var: Birincisi, 2020’ye kadarki süre 2025’in sonuna kadar uzatılıyor, 31/12/2025’e kadar. İkincisi, burada, atların jokeylerine, jokey yamaklarına ve antrenörlere ücret olarak yapılan ödemeler üzerinden yüzde 20 gelir vergisi tevkifatını daha önce Türkiye Jokey Kulübü yapıyordu galiba, öyle mi?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, lisans sahibi veya lisans sahibince yetkilendirilen kişi yapıyor. Bu değişikğin sebebi ne?

İkincisi, burada yapılan ödemeler, bu tür ödemeler niye geçici bir süre için stopaja tabi tutuluyor da kalıcı bir madde olarak düzenlenmiyor?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, lisans sahibi, tabii, bu, Türkiye Jokey Kulübü’nden alınıp özelleştirildi biliyorum ben ama diğer konularla ilgili...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ben onu şöyle söyleyeyim müsaade ederseniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Buyurun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sadece bu lisans sahibi olanlardan Jokey Kulübü üyesi olmayanlar da var, dolayısıyla kapsam genişletiliyor yani Jokey Kulübü dışındakileri de kapsayan bir yapıya dönüştürülüyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu “lisans sahibi” ifadesi Jokey Kulübünü de, Türkiye jokey Kulübünü de kapsıyor yani?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet, tabii, tabii kapsıyor, onu da kapsıyor. Onu da kapsıyor ama daha geniş anlamda. Geçmişte sadece Jokey Kulübüyle ilişkilendirilirken şimdi tamamıyla bu lisans sahiplerini içine alan bir yapıya dönüşüyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Peki, bu niye kalıcı bir madde değil de geçici bir madde?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Evet, onu arkadaşlar cevaplandırsın.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Evet, arkadaşlar bu konuda bilginiz var mı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani jokeyin aldığı ücret bu sene için de aynıdır, on sene için de aynıdır ya. Stopaj yapılacaksa, şimdi nasıl yapılıyorsa on sene sonra da yapılır.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – At yarışları ilgi alanımız olmadığı için. Evet, var mı bilginiz Bekir Bey?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hükûmete gelir sağlayacak yer öneriyoruz ama...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gelir İdaresi Başkanımız, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – At yetiştiricileri bizim sistemde vergiden muaf çiftçi olarak algılanıyor. Vergiden muaf çiftçinin yanında çalışanlar da gelir vergisinden muaf. Burada stopaj getirilerek bunlar vergilendirme yöntemine gitmiş yani uzunca zamandır böyle gidiyor. Belki farklı bir yöntemle geçilebilir ama işte şu anda...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunun üzerinde de bir çalışın, bence önemli bir husus.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Başkanım, bir de bu lisansla alakalı... Biliyorsunuz, Tarım Bakanlığınca hep Jokey Kulübü üzerinden bu at yarışları tertip ediliyordu. Bundan sonraki süreçte aslında o lisanslama da Varlık Fonuna geçtiği için belki yeni bir ihale sürecinde... Başka bir yani Jokey Kulübü değil de başka bir lisans sahibidir veya birkaç tane dediğiniz gibi lisans sahibi olabilir. Yani madde uzatılırken orada bir şey yapılır, sadece Jokey Kulübü yazmayalım, bundan sonra gelecek yeni lisans sahipleri de...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, modern sistemlerde böyle stopajlar filan yok. Bu, beceriksiz vergi idarelerinin olduğu ülkelerde olan bir şeydir. Hani niye var diyoruz ya. Yani arkadaşlar alınmasın, yani biz de yıllarca o sorumluluğu da üstlendik, belki her ne kadar vergi dairesinde çalışmadıysak da. Bunların hepsi geçici olması... Şimdi 67’yi de belki konuşacağız, bugün veya yarın. Yani umulan o ki bunlar işte geçici olsun ama esas kalıcı şey nedir? Beyan verilmesidir. Beyanı verirsiniz, gerçek bir vergilendirme yapılır, işte indirimleri vardır, onlar yapılır, bunlar yapılır, nihai bir vergilendirme beyanla olur ancak vergi dairesi işin biraz kolayına kaçmak, biraz işin külfetinden veya denetleyememek gibi bir sürü şeyler var, hususlar var, onlardan dolayı bu tür stopaj usulüne geçiyor fakat bunlar tabii sisteme bir şekilde girdi ama yıllardan beri de devam ediyor, bu büyük yanlışlık. Ama tabii, şimdi Sayın Başkan siz dediniz ya “Bunlar bir kontrol edilsin, belki düzeltilir.” filan. Eğer böyle yapılacaksa yani Gelir Vergisi Kanunu’nun yarısını düzeltmek lazım. Bu jokeyler için filan değil yani bir sürü maddede olan bir şeydir. Ama, umarız ki artık vergi dairemiz ve siyasi otorite bu tür çağ dışı uygulamaları bırakıp beyan sistemine geçer. Bunda adaletsizlikler de var, bakın buralarda vergiyi birazdan, faiz filan geldiği zaman konuşacağız. Yani ciddi düşük vergiler de alınıyor çoğu zaman. Dolayısıyla bundan vazgeçmek lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar 30’uncu madde hükümlülerin Covid-19 izin sürelerinin uzatılması.

MADDE 30- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun geçici 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “31/5/2020” ibaresi “31/1/2021” şeklinde ve altıncı fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “31/7/2021” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bununla ilgili çok kısa...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, tutuklular için Covid-19 izin süresinin uzatılmasını içeriyor. Maddeyle açık cezaevinde bulunan hükümlülere yönelik 14 Nisan 2020 tarihinde 7242 sayılı Kanun’la verilen Covid-19 iznine ilişkin tarih 31/1/2021 şeklinde yeniden düzenlenmektedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Salgının devam etmesi hâlinde bu süre Sağlık Bakanlığının önerisi üzerine Adalet Bakanlığı tarafından her defasında iki ayı geçmemek üzere 3 kez uzatılabilecektir. Böylelikle Covid-19 izin süresinin en fazla 31/7/2021 tarihine kadar uzatılabilmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, bu 2020’ye kadarki düzenleme ne zaman yapılmıştı? Herhâlde bir sene olmadı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - 14 Nisan 2020

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nisan ayında yaptığımız bir düzenleme. Yani yasa yapmayı bu kadar hafife almasak iyi olur. Ya bu iş ciddi bir iştir ya, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, her bir milletvekili seçime giriyor, vatandaş bir seçim kampanyası boyunca her yerde, kahvehanede, köy odasında, sokakta, caddede, berberde seçimi konuşuyor, tüm ülkede bir heyecan meydana geliyor “Seçtiklerimiz gidecekler çok önemli işler yapacaklar.” diye bekliyor. Bizim yaptığımız önemli iş burada işte. Altı ay önce bir şey çıkarılıyor, altı ay sonra o çıkardığımız madde değişiyor.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) - Covid devam ediyor, Covid için çıkarıldı, Covid devam ediyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kardeşim yani bu Covid’in 2021’de devam etmeyeceğinin bir garantisi mi var?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – O zaman bir daha bakacağız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bunu da değiştirmeye geleceksiniz. Yani Meclisin, yasalaştırmanın mantığına, ruhuna uygun ağırlıkta düşünmek lazım, ona göre ciddi maddeler getirmek lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi Sayın Şener de dile getirdi, biz her şeyde, sabahdan beri uzatmalarda ve birçok şeyde pandemiye öne sürüyoruz ama gerçek nedenlere ve problemlere sanki dokunmamaya ve görmemeye çalışıyoruz. Evet, pandemi nedeniyle bir kısım insanlar dışarıda, uzatıyoruz ama tekrar tutuklananlar var, tekrar içeri girenler ve kapalı şartlarda -ki bunlar açık cezaevinde olanlar- olanlar var ve her gün İnsan Hakları Komisyonuna, alt komisyona, Adalet Komisyonuna, bizlere ve Meclisin Dilekçe Komisyonuna da bir yığın şikâyet var. Bu Meclis tarafından seçilen RTÜK üyesi arkadaşımız... Bir oğlu avukat, dün beni aradı, yaklaşık yirmi gündür havalandırmaya çıkmıyor

ve günde iki öğün yemek veriliyor. Hepinizin bildiği Sevgili Ayhan Bilgen, ben eşiyile konuştum, günde iki öğün yemek veriliyor, sınırlı sayıda gazete gidiyor, temas etmiyor. Yani bugün istenilen şeyler için pandemi bahane gösteriliyor fakat bir kısım insanlar da gerçekten cezaevlerinde problem yaşıyor. Eğer konuyu ele alacaksak bütünlüklü şekilde ele almak lazım, sadece bir kısmı rahatlatmak için düşündüğümüzde büyük bir kısmı da üzüm oluyoruz, görmemeye çalışıyoruz; bu doğru değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 30'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Aydemir

Uğur Aydemir

Erzurum

Manisa

Madde 30 - 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un geçici 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "üç kez" ibaresi "yedi kez" ve altıncı fıkrasında yer alan "31/12/2020" ibaresi "31/7/2021" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, süreyi biraz daha uzatmışlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Geldikten iki gün sonra altı ay daha uzatıyoruz galiba süreyi. Yani daha yasalaşmadan, Komisyondan geçmeden uzatılan süreyi bir daha uzatan bir önergeyle karşı karşıyayız. Evet, Uğur Bey buna niye gerek duydun acaba? Kim talep etti?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gelen talepleri değerlendirdik.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Benim bildiğim sen rastgele talebi kabul etmezsin, çok ağır bir yerden gelmiş benziyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddesi yine sürelerin bir yıl ertelenmesine yönelik, maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 26- Kanunları uyarınca ilgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden; irtifak hakkı tesis edilip edilmediğine veya kullanma izni verilip verilmediğine bakılmaksızın 1/7/2020 tarihi ile 31/12/2020 tarihi arasındaki dönemde geçici 25 inci madde kapsamında ertelenen bedeller de dâhil tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turizm tesislerinin yatırımcıları ve işletmecilerinden bu faaliyetleri dolayısıyla Hazine taşınmazlarını izinsiz kullanımlarından dolayı aynı dönemde tahsil edilmesi gereken ecrimisillerin ödeme süreleri, başvuru şartı aranmaksızın bir yıl ertelenir ve bu alacaklar ertelenen süre sonuna kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilir. Bu döneme ilişkin tahsil edilen bedeller iade edilmez.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Öztürk, buyurunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, hazineye ait taşınmazlar üzerindeki turizm tesislerinden pandemi döneminde tahsil edilmesi gereken kira, irtifak hakkı ve benzeri ödemelerin sürelerinin bir yıl ertelenmesini öngören bu maddemiz de... Malumualileriniz, 2020 yılının Mart ayında yapılan düzenlemeyle pandeminin turizm sektörüne olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik tedbirler alınmıştı. Bu çerçevede kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden 01/04/2020 tarihi ile 30/06/2020 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma bedelleri ve hasılat paylarıyla, ecrimisillerin ödeme süreleri başvuru şartı aranmaksızın altı ay ertelenmişti. Dünya genelinde etkili olan Covid-19 salgınının turizm sektörüne olumsuz etkilerinin hâlen devam etmesi nedeniyle ödeme süreleri altı ay ertelenen bedeller ile 01/07/2020 tarihi ile 31/12/2020 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken aynı mahiyetteki alacakların bir yıl daha ertelenmesi öngörülmüştür. Söz konusu alacaklar ertelenen süre sonuna kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilecektir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, burada da bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisi yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen yatırımcılar ve işletmecilerin borçlarıyla ilgili bir düzenleme var. Bu borçlar değişik isimlerde olabilir; kira olabilir, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma vesaire gibi isimlerle bunların borçları, yani kamuya olan borçları daha önce altı ay uzatılmıştır, Cemal Bey’in söylediğine göre, kanun da onu içeriyor anladığım kadarıyla. Şimdi bu metinle tekrar uzatıyoruz. Bu seferki uzama bir kazaya gelmeyelim diye önceki uzatmanın 2 katı, yani daha önce altı ay uzatılmıştı, şimdi bir yıl uzatılıyor. İnşallah yeterli olur da tekrar gelmezsiniz.

Tabii, burada zam ve faiz uygulanmadan erteleme yapılıyor. Şimdi, zam ve faiz alınmadan bir erteleme yapılıyor. Biz, daha önceki getirdiğiniz yasaları burada görüştük. Covid nedeniyle görüştüğümüz yasalarda sigorta ertelemeleri vardı, vergi ertelemeleri vardı. Bu vergi ve sigorta ertelemeleri de, hatta çok zor durumda olan esnafa ilgili ertelemeler de faizsiz, gecikme zammı uygulanmaksızın mı yapılıyordu? Bildiğim kadarıyla hayır. Onlardan gecikme zammı, faiz alınıyor ise benzer ertelemeler nedeniyle, burada kendisine arazi tahsis edilen, normale döndüğü zaman da çok para kazanacağını bildiğimiz mükelleflerden zam ve faiz niye alınmıyor acaba, bunun bir hikmeti var mıdır? Varsa bilirsek iyi olur.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Şener’in sorusunu dikkate alalım.

Bir de Sayın Usta’ya söz vereceğim, daha sonra Sayın Cora’ya söz vereceğim.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben aslında bunun mali boyutunu öğrenmek istiyorum. Bu şekilde ertelediğimiz ne kadar? Genel isimle “kira” dersek. Tabii, kira değil sadece. Yani mali boyutu nedir bu ertelemenin? Kaç tane tesis var? Bunları muhtemelen biliyorsunuzdur.

Bir de, burada anlayamadığım şey hasılat paylarında niye erteleme yapıyoruz yani bir hasılatı varsa hasılat payını versin. Tamam, biz oradan kira, şey almayabiliriz ama zaten hasılat payı adı üzerinde hasılat varsa veriliyordur. Onun da mantığı nedir, onu bize bir söylerseniz sevinirim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Cora...

SALİH CORA (Trabzon) -Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de bu maddeyle ilgili ek olarak şunu ifade etmek istiyorum: Bu getirilen erteleme, eğlence vergisini, belediyelerin her yıl aldığı emlak vergisini, çöp vergisini kapsıyor mu? Eğer kapsamıyorsa bununla ilgili bir önergeyle bunu bir düzenleyebilir miyiz? Biraz daha kapsamının genişletilmesi gerekir çünkü turizm sektörü ciddi manada pandemiden etkilenmiştir. Bu yönde ne kadar genişletilmiş bir adım atarsak sektöre bir can suyu bir katkı sağlamış oluruz diye düşünüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz’e de söz vereyim, daha sonra Sayın Öztürk’e söz vereceğim.

Buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Şimdi, Sayın Cora belirtirken... Turizm sektörü etkilendi, aslında Türkiye’de birçok sektör etkilendi. Yani eğer bir şey düzenleniyorsa sadece turizmde talep var diye veya dikkate alınıyor diye buna yönelmemek lazım. Acaba buna benzer kurumlarla, başka bakanlıklarla ilgili, başka kurumlarla ilgili bir çalışma yürütülmüş mü? Yani Türkiye’de mikro düzeyde ve küçük işletmede de bir kısım buna benzer sıkıntılar olabilir. Bir düzenleme varsa onları da kapsamalı lazım. Yani aklımıza sadece turizmciiler geliyor, onlara kredi verelim, erteleyelim, şey yapalım ama küçük esnaf da zor durumda, küçük işletmeler de zor durumda.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) –Teşekkür ederim.

Ben de aynı şekilde yani bu kapsamın biraz daha genişletilmesi gerektiğini düşünüyorum. Evet, turizm sektörü büyük bir sıkıntıda ama başka esnaf grupları da ciddi sıkıntıda. Konuşmamın geneli üzerinde özellikle kırtasiye esnafından bahsetmişim örneğin. Bu tür esnafın çok ciddi sıkıntıları var yani sadece belli bir dönem satış yapabilen bir esnaf grubu bütün yıl ne yapacak şimdi? Yeni düzenlemeler yapılması gerekiyor bunlarla ilgili. Yani sadece bununla kalmamasın, hatta Genel Kurula gelme aşamasında ya da yine Sayın Cora’nın dediği gibi gerekirse önerge yoluyla bunun yeniden düzenlenmesini bir değerlendirmenizi rica ediyorum sizden. Aynı şekilde kahvehaneler büyük sıkıntıda. Yani birçok sektör sayabiliriz ama bunlar başlı başına sıkıntıda olan sektörlerden birkaçı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, değerli Komisyonumuzun değerli üyeleri, tabii, bu konuyu müzakere ederken özel sektörle de görüştük. Aslında burada farkındaysanız Hazineye ait taşınmazlar üzerindeki turizm tesisleriyle ilgili bir şey getiriliyor. Aslında belediyelerin vermiş olduğu ruhsatla çalışan çok sayıda turizm tesisi işletmesi var, onlardan da talepler geldi. Ancak tabii, konuyu genişletmek, bu, takdir edersiniz ki biraz daha Maliyeyle, Hazineyle koordine etmemizi gerektiren bir şeydi. Ama şimdilik daha önce yaptığımız yani Nisan ayında getirdiğimiz düzenlemeyi biraz daha uzatıyoruz bununla ilgili olarak.

Ben sorulan bir soruya cevap vererek konuyu rakamlandırmak istiyorum. Bu, 4706 sayılı Kanun’un geçici 25’inci maddesi kapsamında 4’üncü ayın 1’i 2020 -yani kanunun çıktığı tarih itibarıyla-ve 6’ncı ayın 30’u 2020 tarihleri arası döneme ilişkin olarak irtifak hakkı bedeli 80 milyon, hasılat payı bedeli 200 milyon ve ecrimisil bedeli 75 milyon TL olmak üzere toplam 355 milyon Türk lirası altı ay süreyle ertelenmiştir. Şimdiki düzenleme kapsamında yani...

ERHAN USTA (Samsun) – Altı ay toplamı mı bu?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Üç aylık değil mi?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Altı ay değil, 4’üncü ayın 1’i, 6’ncı ayın 30’u, kaç ay oluyor?

ERHAN USTA (Samsun) – İki, üç, dört, beş, altı; üç aylık.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Üç aylık. Yeni düzenleme kapsamında ise 4’üncü ayın 1’inden 12’nci ayın 31’i 2020’ye kadar olan... Yani şimdi, uzatırsak başlangıçtan itibaren irtifak hakkı bedeli olarak 300 milyon Türk lirası, hasılat payı bedeli olarak 200 milyon Türk lirası, süre uzatma bedeli olarak 200 milyon Türk lirası -daha önceden gelme bu herhâlde- ve ecrimisil bedeli 225 milyon Türk lirası olmak üzere toplam 925 milyon Türk lirasının bir yıl süreyle ertelenmesi öngörülmüyor bu teklifle.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır buyurun.

Bak hemen gördüm Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şunu sormak istiyorum: Şimdi, bu hazine arazisi, kamu arazisi üzerinde Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcı ve işletmecilerle ilgili bir madde olduğunu söylediniz ama daha sonra, tabii “Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turizm tesislerinin yatırımcılarından ve işletmecilerinden bu faaliyetleri dolayısıyla hazine taşınmazlarını izinsiz kullanımlarından dolayı aynı dönemde tahsis edilmesi gereken ecrimisillerin ödeme süreleri, başvuru şartı aramaksızın bir yıl ertelenir.” diyorsunuz. Hazine arazisinde olmayıp da kendi arazisinde belgeli bir turizm tesisi, ayrıca hazine arazisinde de bir işgali varsa ve ecrimisil ödemesi gerekiyorsa o ödeyecek ecrimisilini ama hazine arazisi üzerinde kamu arazisi tahsil edilen tesisler ödemeyecek. Bu durumda da bir eşitsizlik, bir hakkaniyetsizlik olmuyor mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Usta, sizin tekrar sorunuz var herhâlde, onu da alalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, çok kısa, o rakamlarla ilgili bir yeri anlayamadım. Bu hasılat payında üç aylık dönem içinde ertelemenin mali boyutu 200 milyon TL denildi, bir yılı da 200 milyon TL. Bu bana biraz tutarsız geldi. Eğer bir başka açıklaması varsa onu öğrenebilir miyiz? Normal şartlarda 4 katı olması beklenir, biri üç biri on iki aysa.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şöyle yapalım Sayın Usta, onu siz biraz sonra arkadaşlardan detaylı alın, herhâlde kafaları net değil ama Sayın Usta’ya bunu verelim oldu mu efendim?

ERHAN USTA (Samsun) – Alacaklarımız çoğalıyor, sosyal güvenlikçileri gönderdik Sayın Başkan. Oradan da bilgi gelecekti, gelmedi.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Bir artış öngörülmemiş ikinci dönem içinde.” diyor ilgili bürokrat arkadaş.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman bunlar aylık mı?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Belki hasılat olmayacağı mantığıyla hesaplanmıştır.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama hasılat olmayacaksa sıfır olması lazım. Benim aklıma da o geldi, hani turizm geliri yok, o zaman sıfır dememiz lazım. Yani üç aylık erteleme yapıyoruz 200 milyon, on iki ay erteleme yapıyoruz 200 milyon, tesadüf olabilir.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - O dönemde artış öngörülmedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN –Evet, arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) – “Artış” derken yani hiç hasılat olmayacak mı, üç aylık mı olacak? Hiç olmayabilir yani on iki ay boyunca hiç hasılat olmayacağını kabul edip “sıfır” yazabilirsiniz, ona bir şey demem ben. Çünkü öbürü nisan öncesi olduğu için nisandan önce bir kısım gelir vardır, o hasılatın payı nisanda ödenecektir.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Toplamı bu, sonra söylediğimiz toplamı.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman o ayrı bir şey.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, bir saniye...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Usta, arkadaşlar size bilgi verecek, dedim arkadaşlara, hazırlasınlar, versinler size. Kendi aralarında da bir şey yok gördüğünüz gibi.

ERHAN USTA (Samsun) – Bugünün işini yarına bırakmayalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, Cemal Bey, arkadaşımız bir şey söylüyor, diğeri farklı bir şey söylüyor yani bunu netleştirip size versinler.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Benimbir sorum vardı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ecrimisil konusu var, bir saniye, Sayın Sındır'ın sorusu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Soru neydi, anlamadım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – “Eğer kendi arazisiyse bu imkânlardan niye yararlanmıyor?” şeklinde diye bir soru vardı değil mi Sayın Sındır?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hazine arazisi üzerinde bir işgal durumunda olan... Kendi arazisi üzerinde tesis kurmuş, yanında da hazine arazisinde işgal var, ecrimisil ödeyecek. O ecrimisile bir erteleme yok, değil mi? Bir otelim ben, kendi arazimdeyim ama hazine arazisinde de işgalim var ve ecrimisil ödemem gerekiyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani burada hazine, devlet kendisine ait alacakları erteliyor, öteliyor. Tabii, bu konuyu yine de Turizm Bakanlığı yetkilileriyle görüşmek lazım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar... Sayın Sındır... Şöyle yapalım...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Eğer turizm işletme belgesi varsa onun da ötelenmesi lazım. Yani kendi arazisine işletmeyi yapmış ama ecrimisil kiralamışsa o da ötelenir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama o anlam çıkmıyor buradan da onun için dedim ben.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – O zaman onu...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır, anladığım kadarıyla tam net değiller. Arkadaşlar, şöyle yapalım: Lütfen, Sayın Sındır'ın sorduğu soruyu alalım, onun net cevabını Sayın Sındır'a verelim.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu vakıf taşınmazlarına yönelik 40'ıncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 40- 25/3/2020 tarihli ve 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “1/1/2021” ibaresi “30/6/2021 “ şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, bununla ilgili düzenlemeyi daha önce yapmıştık.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Efendim, 40'ıncı maddede vakıf taşınmazlarının kiralanmasında teminat alınması ve kiralara ödenmemesi hâlinde kiracının tahliyesine ilişkin sürenin uzatımı söz konusu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Söz talep eden?

Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani bu uzatmalara niye sadece ben itiraz ediyorum ya?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Siz Komisyon adına, tüm üyeler adına...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani ilk uzatma olsa itiraz etmeyeceğim belki ama sürekli yeniden yeniden uzatınca işin ciddiyeti kalmıyor. O bakımdan itiraz ediyorum ama pandemi nedeniyle toleranslı bakmamız gerekir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bilim Kurulu söylemiş “Altı ay sonra bitecek.” diye, onun için altı ay.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Neden altı ay?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Altı ay mı? Bilim Kurulu size söylediye bize de açıklayın da rahat edelim sayın teklif sahipleri. Yani bunun bir garantisi de yok. Ne zamana kadar? 30/6/2021’e kadar yani dediğiniz gibi altı aylık bir uzatım var ama altı ay sonra bu işlerin, bu sıkıntıların biteceğiyle ilgili hiçbir garanti yoktur.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Altı ay sonra bir daha mı geleceğiz buraya?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Üstelik bu kışın çok sert geçebileceğini söyleyenler var. Bilim adamları bu virüsün henüz bir kış görmediğini, o nedenle asıl virüslerin kışın azdığını, bu kışın çok sert olabileceğini, çok kırıcı, yıkıcı olabileceğini; etkilerinin de bir kışı değil, bir seneyi yutabileceğini söyleyenler, iddia edenler var. Biz altı ay altı ay idare etmeye çalışıyoruz. Nasıl olacak bu iş? Yasalaştırma niyetle, umutla olmaz, bilimle olur, hesaplama olur, hiç hesaba kitaba dayanan uzatmalar değil bunlar Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi arkadaşlar, bana kalırsa ben tabii Sayın Şener’in görüşüne katılıyorum. Yani, burada diyelim ki pandemi uzadı, 6’ncı ayı geçti, ya hiç olmazsa bir bakana, Cumhurbaşkanına, birisine yetki verelim, yani biraz daha süreyi esnek tutalım bir daha önümüze gelmesin bunlar arkadaşlar. Yani bunu uzatmaya yetki verelim, böyle bir yetki koyalım buraya. Genel Kurulda koyalım yani siz hazırlığınızı yapın, neyi uygun görüyorsanız böyle bir şey yapalım ama doğru bir şey. Yani bu gerçekten altı ayı geçerse ne olacak? Bir daha gelecek önümüze.

Evet, Sayın Öztürk, bununla ilgili bir hazırlık yapalım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O kadar konuşuyoruz, bir virgül değiştiremiyoruz diye üzülmüyordum. Nihayet bir virgül değiştiriyoruz galiba.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bugün Sayın Emecan’ın da önergesi geçti canım.

41’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 41- 16/4/2020 tarihli ve 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “3 aya” ibaresi “üçer aylık sürelerle üç defaya” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu da derneklerin genel kurullarının ertelenmesiyle ilgili, yine Covid-19 süreci gereğince bir teklif. 4’üncü ayın 16’sı 2020 tarihli ve 7244 sayılı Yeni Koronavirüs Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 2'nci maddesinin (ç) bendinde yer alan düzenleme gereğince derneklerin genel kurul toplantıları 31/7/2020 tarihine kadar ertelenmiştir. Ayrıca, adı geçen kanunun verdiği yetkiye istinaden bu süre İçişleri Bakanınca 31/10/2020 tarihine kadar uzatılmıştır. Söz konusu kanun değişikliğiyle derneklerin genel kurul toplantıları İçişleri Bakanınca en geç 30/4/2021 tarihine kadar ertelenebilecektir. 16/4/2020-31/10/2020 tarihleri arasında 20.820 derneğin genel kurul toplantısı ertelenmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk, bence o bilgilere gerek yok yani ertelenen şeylere hiç gerek yok. Burada ertelenen 2021'in 4'üncü ayı mı?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunu da biraz uzatın. Yani mesela, Bakana yetki verelim, hadi 4'üncü aya kadar yapılamadı, ne olacak? Bir daha mı gelecek buraya?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani bu Sayın Komisyonun ve Genel Kurulumuzun takdirindedir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bence bir çalışın, ilgili Bakanlıkla da bir görüşün bu konuyu.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, bu madde gösteriyor ki devlette, Hükûmette, değişik bakanlar arasında bir koordinasyon yok; ortada kabine olmadığı için yeni Anayasa'ya göre, hükûmet tek başına Cumhurbaşkanlığı olduğu için. Muhtemel ki bir Bakanlar Kurulu toplantısı da yok. Bakanlar Kurulu toplantıları olsa benzer konularda ortak düşünceler gelişir. Bir bakanlıkla ilgili bir konu tartışılırken benzer şeye diğer bakan dâhil olur ve onu koordineli olarak düzenlerler. Şimdi, ben sorabilir miyim... Yani Sayın Başkan buna bir de "Bakana yetki verelim." dedi de. Derneklerin genel kurullarını erteliyorsunuz pandemi nedeniyle. Ya, siyasi partilerkurultaylarını yapıyorlar, ilçe, il kongrelerini yapıyorlar, onlar ertelenmiyor; derneklerinki daha mı tehlikeli? Veya ertelenmeyen diğer bazı toplantılar da var muhtemelen. Odalarla ilgili ne yapılıyor? Yani odaların, baroların genel kurulları falan erteleniyor mu? Yani bu tip şeyler ertelenecekse hepsinin birlikte düşünülerek ona göre bir sürenin belirlenmesi lazım. Şimdi, burada getireceksiniz derneklerin kurullarını, arkasından diyeceksiniz ki: Odalar Birliğinin bilmem nelerini erteleyelim, arkasından Barolar Birliğinin, Tabipler Birliğinin. Zaten Barolar Birliğine, Tabipler Birliğine meraklısınız. Parti parti... Hiç gerek yok.

"Yasa" dediğin "efradını cami, ağyarını mâni" olur, dâhil edilmesi gereken her şeyi dâhil eder, hariç bırakılması gereken her şeyi de hariç bırakır, madde kapsamı dışında bırakır. Ama öyle bir şey yok. İçişleri Bakanlığı "Şu dernekleri halledelim." demiş, bunu da muhtemelen siyasi maksatlarla istemiş olabilir. Ama İçişleri Bakanlığının bu talebi, bu kararı, bu düşüncesi ve size yansıyan teklif olarak Meclise getirme görüşü diğer bakanlıklarla ilgili kuruluşlar konusunda oluşmamış demek ki çünkü bir araya gelip konuşmuyorlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Saat 24.00 oldu, maşallah...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Biz diyoruz, iki saat önce bunu bırakıp eve gitmemiz lazımdı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yarın da var Sayın Bakanım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yarın da var, yarın gündüz geliriz kalanı da geçirirdik yani.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben de Sayın Bakanımızın söylediklerine benzer şeyi söylemek için söz almıştım.

Bu uygulama daha önce getirildiği zaman da söylemiştik ama ondan sonra ki yaşanan sürece baktığımızda, hakikaten, hiç hakkaniyetli olamadığını, mantık dışı olduğunu ve maksatlı yapıldığını görüyoruz. Yani maksatlı getirilen bir öneri, bir uzatma. Hakikaten, şu süreçte bu kadar mitingler, açılışlar, parti kongreleri, kurultaylar yapılırken şu derneklerin günahı ne, ne istiyoruz bu derneklerden ben onu anlayabilmiş değilim. Yani neden dernekler genel kurulu yapılamıyor? Yapılsın. Niçin yapılamıyor? Mantıklı bir açıklaması var mı? Yapın mantıklı açıklamasını.

Birde Sayın Başkanım, çok yorulduk artık, bu maddeyi yarına bırakmanızı öneriyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – 1 madde daha görüşüp bırakacağız efendim, bitiriyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – 1 madde, 1 madde...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yok, yok, bundan sonra 1 maddemiz var, o kadar.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu konuda bir açıklama yapabilir miyim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bunun dışında, aşağı yukarı 11 maddemiz falan var ama biliyorsunuz, yapılandırma var. Büyük maddeler bunlar, onların hepsini yarına bıraktım yani tartışmanın çok olacağı maddeleri yarına bıraktım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu maddedeki süre uzatımının kaldırılmasını öneriyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz, buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, gerçekten, böyle son saatlerde çok kritik maddeleri de konuşuyoruz, hepimizde de bir yorgunluk var ve bunlar önemli.

Türkiye’de yasaların herkes için eşit olması lazım, düzenlemelerin herkes için eşit olması lazım. Eğer, çifte standart uygulanıyorsa ne Meclisin ne çıkan yönetmeliklerin ne yasaların hiç güvenilirliği kalmaz. Birileri düğün yapabilecek, birileri düğün yapmayacak; birileri 1.500 kişiyle şen şakrak oynayacak, birileri 10 kişi yan yana geldiğinde ceza kesilecek. Bunun izahı yok. Bir siyasi parti kalkıp kongresini yapabilecek, miting düzenleyebilecek, ikram yapabilecek, bir siyasi parti basın açıklaması yapamayacak; barolar toplanamayacak, kurumlar toplanamayacak. Eğer, bir kurum, bir tahkikat gerekiyorsa ona pandemiye kılıf olarak görmeyelim, bahane göstermeyelim.

Şimdiye kadar bütün yetkiyi Cumhurbaşkanlığına veriyorduk, şimdi de İçişleri Bakanlığına veriyoruz. Peki, Sağlık Bakanlığının Bilim Kurulu neye yarıyor? Yani bu nereden çıkıyor? İçişleri Bakanlığı bir dernek hakkında eğer herhangi bir ilişkili bir şey düşünüyorsa yasalar var, mahkemeler var, işlem yapabilir, hatta hatta -tırnak içinde- kayyum atayabilir; daha önce yapmıştı da karşı çıkmamıza rağmen ama şimdi pandemiye bahane olarak gösteriyor. Ya, bunu kabul etmeyelim. Hem yetkiyi verelim ve uzatalım, boyuna uzatalım. Eğer yasa dışıysa işlem yapılsın ona göre. Buna pandemiye kılıf bulmayalım. Yok “Şurada il hıfzısıhha kurulu karar aldığı sürece bu yapılacak.” yok “Denetim yapılacak...” Bütün yetkileri, kendimizdeki yetkileri, Meclisin yetkilerini, yasamayı, her şeyi alıp keyfiyete dönüştürüyoruz. Bu çok tehlikeli bir süreç. Siz sanıyor musunuz yurttaşlar bunu fark etmiyor, sanıyor musunuz insanlar bunu fark etmiyor?

Sayın Öztürk rakamı açıklarken “20 bin küsur” dedi. Bu derneklerin üyeleri var. Her bir derneğin kurullarına baktığımızda, yönetim kurulu, disiplin kurulu, denetleme kurulu, belli bir sayıya ulaşıyor, binlerce insanı ilgilendiriyor. Bunlarla ilgili bu düzenlemeyi yaparken çifte standartlı davranmayalım, her şeyi kendimize mübah görüp birilerine yasakçı tutum sergilersek bu gerçekten ülkeyi kutuplaştıracak

ayrımcılığa sevk eder. Hiç kimse yapmıyorsa yapmasın ve pandemiye de bahane göstermeyelim. Batman’da bir etkinlik yapılacaktı, yasaklanıyor “Gidin, kendi yerinizde yapın.” deniliyor; kendi yerinizde sanki hastalanmayacaksınız. Ya, buna kılıf bulmaya gerek yok ki.

Bir de bu şeyi çıkaralım. Böyle ikide bir, giderek, yavaş yavaş böyle otoriterleşen, belli kesimlere süreyi uzatan bir tarza dönüştürsek bu bir tarza dönüşecek, bu sefer, Sayın Şener’in sabahdan beri dediği gibi “Hadi, bir dahaki sefere uzatalım, bir dahaki sefere uzatalım.” Yani bunun geri çekilmesi lazım. Bu çok tartışılacak bir şey. Eğer yasa dışı bir şey yapan varsa o kurum, o bakanlık bildiği hâlde onun hakkında da tahkikat yapmıyorsa suç işliyordur.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Efendim, bu konuyu biz müzakere ettik uzun uzun. Tabii, bu dördüncü ayda çıkarılan kanunla biliyorsunuz bir defaya mahsus İçişleri Bakanına üç aylık süre uzatma yetkisi verilmişti. 7’nci ayın 31’ine kadar kanun öngörüyordu, 7’inci ayın 31’inden 10’uncu ayın 31’ine kadar da İçişleri Bakanı uzattı.

Söylediğiniz gerekçeleri ben de dile getirdim, müzakere ettik hukuk müşavirleriyle. Tabii, dernek sayısı çok fazla yani ne siyasi partiye benziyor ne kooperatife ne de odalara, borsalara. Ben bunları verecektim size ama Türkiye’de hâlen 121.261 tane tüzel kişilik sahibi dernek var ve 8 milyon 237 bin 369 üyesi var. Dolayısıyla bu, sağlık endişelerinden dolayı... Bize söylenen o, ben de buna inanıyorum, hepimiz aynı toplumda yaşıyoruz. Şöyle bir sıkıntı da var: Eğer gerçekten sizin dediğiniz gibi olsaydı bu kanun çıkarken zaten “üç ay” denilmezdi, belki “üç yıl” denilirdi, İçişleri Bakanına yetki verilirdi ama sonraki süreçte Covid-19 süresi uzayınca elbette, hepimiz endişeliyiz ve toplumsal olarak da bu, derneklerin üye sayısının fazla olması ve kanunları gereği de belli bir süre içindeki -üç yıl herhâlde, en fazla üç yıl içinde- kongre yapma mecburiyetleri kanuni bir mecburiyettir. Biz, bütün bu gerekçeleri aslında müzakere ettik. Neticede bugün teklif ettiğimiz “üçer aylık sürelerle üç defa” diyor. Bu ne demektir? Dokuz aylık bir imkân getirmektedir. Ama tekrar müzakere edeceğiz, ben aldım notuma Başkanımın dediği gibi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tekrarbir daha görüşürseniz, bu konuları da gündeme getirirseniz...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunu bir daha görüşeceğiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın İpekyüz, söz vereceğim ama sizden önce Sayın Sındır’a bir söz vereceğim.

Buyurun Sayın Sındır.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) –Bunun bir de psikolojik bedeli var tabii. Yani çok uzun tuttuğumuz zaman “Ya, siz pandemiye bitirmeye niyetli değil misiniz?” diye sorular gelebilir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Siz bir daha görüşün Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii, benden önceki konuşmacı arkadaşlarımın sözlerine de katılıyorum; Sayın Şener’in, Sayın Emecan’ın, Sayın İpekyüz’ün. Onları tekrarlamayacağım.

Mesela biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu toplantılarımızı yapıyoruz. Şimdi, eğer derneklerin genel kurullarını sadece dernek yönetim organlarının seçilmesi olarak görürsek “Hadi seçilmeyiversin, üç beş ay daha aynı yönetimle devam etsin.” denilebilir ama dernek genel kurulu,

kendi üzerinde yetkileri olan bir organdır, derneğin en üst karar organıdır; yönetim kurulunu bağlayıcı kararlar alır, derneğin faaliyetlerini, iş ve işleyişlerini düzenleyen, taşınır taşınmaz alım satım işlemleri konusunda kararların alındığı, yetkilerin verildiği organdır. Veya bir yönetim kurulu istifa etti, derneğin yönetiminde boşluk var, genel kurulun toplanması lazım. Yani bunları sadece, sanki bir derneğin yönetim kurulu başkanı ve organları, yönetim kurulu ve denetim kurullarının organlarının seçimleri yapılacak diye düşünmemek de gerekiyor. Bakın, ben de aynı fikirdeyim. Pandemi bahane edilerek yapılan bir düzenleme olmasına rağmen şu koşullarda -böyle topluluklardan kaçınmak, sakınmak gerektiğinden de düşünüyorum ama- böyle bir düzenlemeyle, kati ve kesin kesip atan bir düzenlemeyle sonuç doğru bir yol, yöntem olmaz. Dernek faaliyetlerini ortadan kaldıran, yok eden, dernek etkinliğini ortadan kaldıran bir düzenleme hâline dönüşür. O nedenle sakıncalı buluyorum aynı zamanda.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın İpekyüz, buyurun efendim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben, tabii anlıyorum. Cemal Bey’in açıkladığına da inanıyorum ama şimdi, illerde il hıfzıssıhha kurulları var, valilikler var valiliklerde de derneklerle ilgili bir kurul var ve Türkiye’de dernek kurmayı özgürleştiren sizlersiniz, kolaylaştıran sizlersiniz; çok zordu. Bugün, getirdiğiniz şeyi ötelemeye çalışıyorsunuz. Şimdi “128 bin dernek.” deniyor -öyle söylediniz herhâlde- “8 milyon üye.” deniyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 121 bin.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – 121 bin. Yani ortalama 80 üyeli falan oluyor, 100 üyeli olsun. Bir parti 1.000 kişiyle, 500 kişiyle, 600 kişiyle toplantı yapıyor. 1.500 kişiyle düğün yapıyor. Öyle dernek var ki 30 üyesi var. Valilik yapsın, dernekler masası onu düzenlesin. Yani niye onları öteliyorsunuz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, mesele anlaşıldı Sayın İpekyüz.

Şimdi, bu konuyu bir daha görüşün Sayın Öztürk.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ama Sayın Başkan, hem oylamaya sunacaksınız, oylandıktan sonra tekrar düşünecek. Çeksinler o zaman, oylamayalım; kalsın bu, düzenleme yapsınlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, Sayın İpekyüz; bunu bir konuşsunlar ama bizatihi ben kendim de ilgileneceğim, bizatihi Sayın Bakanla kendim de konuşacağım.

Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bir madde daha yapıp birleşimi kapatacağım.

16’ncı maddeyi okutacağım. Ve 10 madde daha kalıyor bunu da yaptıktan sonra.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 16’yı yarına bırakalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bir madde daha yapalım lütfen, diğerleri daha kapsamlı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 16’yı yarına bırakalım, önemli bir madde, bu kafayla olmaz, sendika temsilcileri de yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – O zaman 21’i yapalım, 10 madde kalsın, 21 basit bir madde.

MADDE 21 - 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “31/12/2025” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir uzatma maddesi daha.

Sayın Öztürk, madde 21...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, dâhilde işleme izin belgesine sahip mükelleflerde tecil terkin uygulamasının... Yani süre uzatımı yapıyoruz. Mevcut durum dâhilde işleme rejimi kapsamında ithal ürünlerin vergisiz temini nedeniyle bu alanda yerli üreticiler aleyhine rekabet eşitsizliği oluşmasını önlemek üzere dâhilde işleme izin belgesine sahip mükelleflerin yurt içinden temin edecekleri maddelerde 3065 sayılı Kanun’un 11/1 (c) maddesinde düzenlenen tecil terkin uygulaması kapsamında işlem yapılabilir. Yeni yapılan düzenlemeyle Katma Değer Vergisi Kanunu’nun geçici 17’nci maddesinin uygulama süresi 31/12/2020 tarihinde sona ereceğinden yapılan düzenlemeyle anılan maddenin uygulama süresi 31/12/2025 tarihine kadar uzatılmaktadır.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu dâhilde işleme rejimi böyle belli süreli olarak hep uzatılıyor. Daha ne kadar uzatılması öngörülecek, bu bilgiyi bize Bakanlık verirse memnun olurum.

Bir de bu işlerle ilgili bunun mali boyutu nedir, onunla ilgili bilgi rica ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, bu dâhilde işleme rejimi dediğimiz uygulamada ham maddeyi ithal ediyorsunuz, işleyip ihraç ediyorsunuz, dâhilde işleyip ihraç ediyorsunuz. Dolayısıyla normal şartlarda ham madde yetersizliği durumunda –ama genelde öyle olmuyor- dışarıdan ham madde teminini öngören ve bu sayede ihracatın kapasitesini artırmayı öngören bir uygulama, kısaca böyle görüyorum ben, böyle anlıyorum. Aynı ham maddenin yurt içinde üretimi varsa da bu konuda dâhilde işleme izin belgesine sahip mükelleflerin yurt içinden temin edecekleri maddelerde tecil terkin uygulaması kapsamında işlem yapılması... Ya, değerli arkadaşlar, burada ben daha önce de konuşmamda söyledim, bu dâhilde işleme rejimi uygulaması yerine sanki böyle daha çok üretimi, kendi ham maddemize, kendi ürünlerimize dayalı üretimi teşvik eden uygulamalar olması ve buna yönelik tekliflerin önümüze gelmesi, üretim ekonomisi adına, üretimi teşvik etmek, üretime dayalı -ithalata değil, ithalata dayalı üretim de değil- kendi öz kaynaklarımıza dayalı üretimi teşvik etmek adına daha doğru olur diye düşünüyorum. Zaten çok da suistimale de açık uygulamalarla kimi zaman karşılaşıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, şimdi, burada Sayın Cumhurbaşkanının yetkilendirildiği süre beş yıl uzatılıyor. Yani uzatılan nedir? Uzatılan, biliyorsunuz, ihraç edilecek ürünlerde girdi olarak kullanılacak olan mallar yurt dışından getirildiği zaman katma değer vergisinden muaf oluyor. Bu, iç üreticiyi caydırıcı nitelikte olduğu için benzer bir uygulama ülke içinde üretim yapıp bunu ihracatçılara verenler açısından da uygulanıyor ve bu uygulamanın 2020 sonuna kadar geçerli olduğu düzenlenmiş daha önce, şimdi “2025” diye düzenleme var. Yine, benim burada takıldığım nokta şu: Neden bu, kalıcı bir madde değil de geçici bir madde, neden 25, neden 2020?

Bence yani sisteme gereken bir düzenleme gibi geliyor. Bu yerli üreticiyi koruyor mu? Koruyor yerli üreticiyi. Yerli üreticiyi biz niye geçici olarak koruyoruz? Kalıcı olarak korumamız lazım. Yanlış mı düşünüyorum?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tartışılabilir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir soru soruldu “Bunun etkisi ne kadar?” diye. Zaten mevcut istisna devam ettirildiği için ilave bir etkisi yokmuş. Mevcut uygulamanın yıllık tahmini maliyeti 340 milyon Türk lirası ve etkilenen mükellef sayısı da 700.

ERHAN USTA (Samsun) – Kaç dediniz rakamı? Yine bir alalım ama...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Mevcut uygulamanın yıllık tahmini maliyeti 340 milyon Türk lirası olup etkilenen mükellef sayısı 700’dür.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bekir Bey...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Sayın vekilim, gümrükte bir dâhilde işleme rejimi var, biz, o rejim devam ederken, devam ettiği müddetçe içeride de aynı kapsamdaki malları üretkenler, o kapsamdan faydalanabilsin diye bu maddenin süresini uzatıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ha, içeridekiler için bu.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Dolayısıyla bu maliyet, içeride o kapsamda teslimler dolayısıyla geçilen KDV. Dışarıdan gelen yani gümrükteki dâhilde işleme rejimi kapsamında getirilenlerin maliyetini tabii biz...

ERHAN USTA (Samsun) – Bu maddeden öyle anlaşılmıyor ama.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Öyle, öyle. Bu zaten içerideki üreticiyi korumaya yönelik...

ERHAN USTA (Samsun) – İçerideki teslimlerde...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Evet, içerideki üreticiyi korumaya yönelik bir madde bu. Onun için de geçici. Eğer gümrük dâhilde işleme rejiminden vazgeçerse biz de bu maddeyi sonlandıracağız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Pardon Sayın Başkanım.

İthal edilen kısım yani gümrükte görünenin mali boyutu belli mi?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR - Biz bilmiyoruz onu.

ERHAN USTA (Samsun) – Vergisiz vergiden vazgeçiyoruz. Onlar işlemini yapıyor sadece.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Onları da bir alalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Evde çalışan kadınlardan bile vergi kaybını biliyoruz diyorduk, bakın, burada kaç milyar dolar vergi muafiyeti var, rakam bilinmiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum.

Size bir sorum olacak. Yarın yapılandırmayla ilgili maddemiz de gelecek, o var, kurumlar vergisi var, önemli maddelerimiz var. Yarın için 2 alternatif sunacağım, hangisini tercih ederseniz onu uygulayacağım. Bir: Saat 11.00’de başlayalım. İki: Saat 14.00’te başlayalım.

11.00 diyenler... 14.00 diyenler... Çoğunluk “14.00” diyor efendim.

Saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum efendim.

Kapanma Saati: 00.23